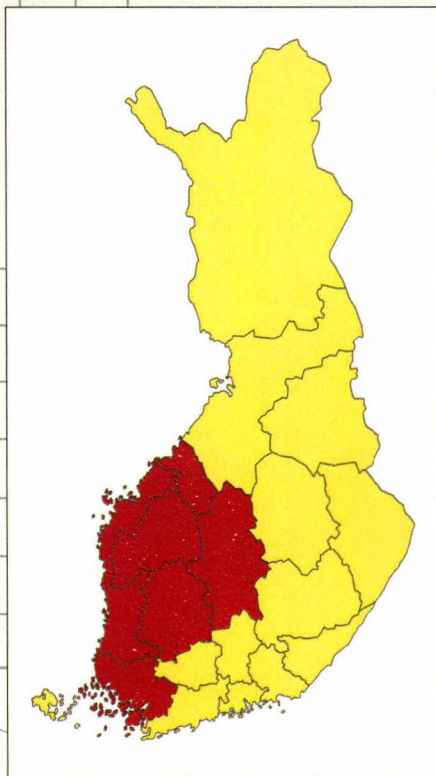

Länsi-Suomen katsaus 2001

1600
1400
1200
1100
1000
900

Tilastokeskus

Länsi-Suomen katsaus

Tiedustelut:

*Esko Syrjäkari (08) 535 1414
Leena Jäntti (08) 535 1411
Sirku Hiltunen (08) 535 1412*

Kannen kuvat: Leena Jäntti ja Sirku Hiltunen

*ISSN 1239-7482
ISBN 951-727-942-6*

© 2001 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2001

ALKUSANAT

Länsi-Suomen katsaus 2001 on yksi kuudesta Tilastokeskuksen tuottamasta Aluekatsausjulkaisusta. Muut vastaavalla tietosisällöllä ja esitystavalla toteutetut julkaisut ovat Pohjois-Suomen, Itä-Suomen ja Etelä-Suomen katsaukset sekä koko maata tarkastelevat Seutukunta- ja maakuntakatsaus sekä Kuntakatsaus. Länsi-Suomen katsauksen tarkastelualueeseen kuuluu Länsi-Suomen lääni.

Länsi-Suomen katsauksen tavoitteena on antaa alueellista tietoa Länsi-Suomesta, sen maakunnista sekä kunnista ja niiden keskinäisistä eroavaisuuksista. Vertailukohtana on useimmin käytetty Länsi-Suomen lääniä sekä koko Suomen tietoja. Tiedot esitetään visuaalisesti joko kuntapohjaisina teemakarttoina tai diagrammeina.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten vuosien julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Tämänvuotinen katsaus sisältää 142 diagrammia tai teemakarttaa omalta alueeltaan. Katsauksessa on myös 16 kuvaa sisältävä, kaikkia Suomen läänejä käsittelevä osuus. Julkaisun tietolähteinä on käytetty muitakin kuin Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja.

Internetin avulla Aluekatsausten hyödyntäminen on helpottunut entisestään. Toukokuusta 2000 lähtien Aluekatsausten sisältö on ollut saatavissa myös AlueOnline-internet-palveluna. Paperijulkaisuista poiketen AlueOnlinen koko kuvamateriaali on värillistä. Itse julkaisujen pdf-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Internet-palvelussa kuvia päivitetään jatkuvasti. Esimerkiksi tämän julkaisun tilastokuviot on julkaistu AlueOnline-palvelussa sitä mukaa, kun itse tilastotiedot ovat päivittyneet.

Länsi-Suomen katsaus 2001 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutukseen ovat osallistuneet suunnittelijat Leena Jäntti ja Sirkku Hiltunen.

Oulussa, marraskuussa 2001

Esko Syrjäkari
Aluepäällikkö

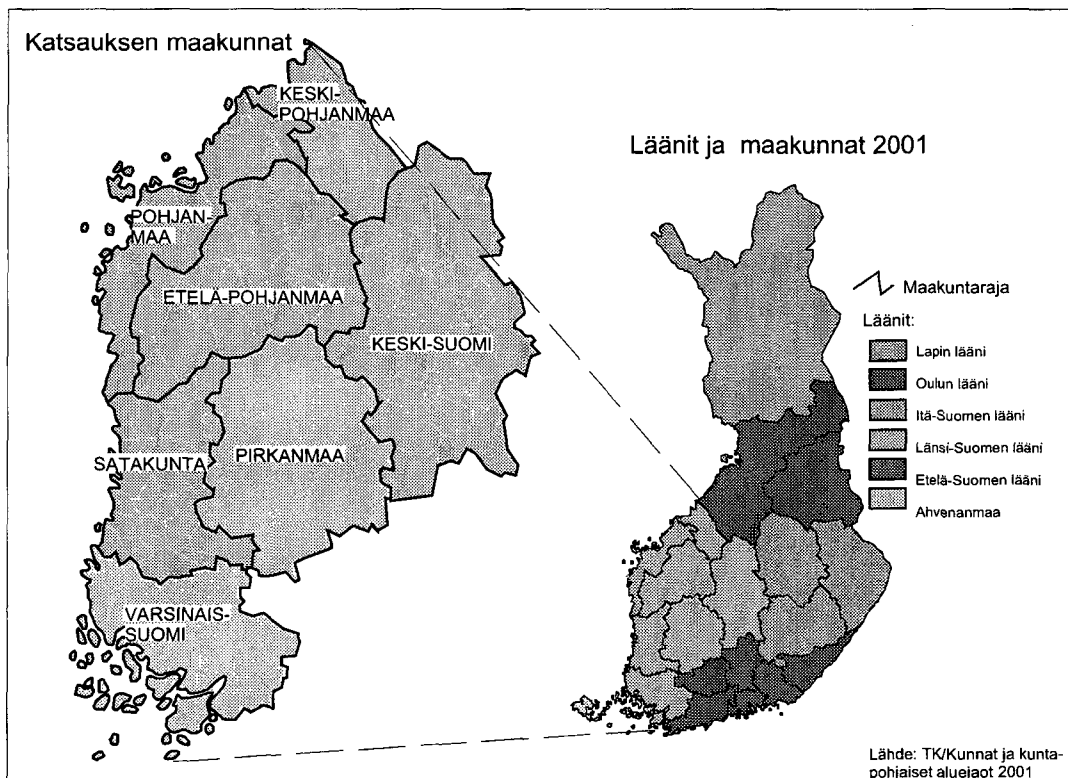
SISÄLLYSLUETTELO

	SIVU
LÄNSI-SUOMI.....	7
VÄESTÖ.....	13
Väkiluvun kehitys.....	13
Luonnollinen väestönmuutos ja muuttotase.....	19
Ikä- ja sukupuolirakenne.....	23
Väestöennuste.....	30
Ruotsinkieliset ja ulkomaalaisväestö.....	35
ELINKEINOELÄMÄ.....	38
Yritysten toimipaikat.....	38
Elinkeinorakenne.....	42
Alkutuotanto.....	42
Jalostus.....	49
Palvelut.....	49
Tulonsaajien tulot.....	55
Bruttokansantuote.....	55
TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS.....	60
KOULUTUS.....	72
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT.....	78
RAKENTAMINEN JA ASUMINEN.....	86
Vapaa-ajan asuinrakennukset.....	92
LIIKENNE JA MATKAILU.....	94
Majoitus- ja ravitsemispalvelut.....	96
ENERGIATALOUS.....	100
YMPÄRISTÖN TILA.....	104
OIKEUSTILASTOT.....	108
KUNNALLISTALOUS.....	111
ALUEPOLITIikka.....	122
LÄÄNIT.....	126
<i>KÄYTETYT KÄSITTEET JA LYHENTEET.....</i>	133
KUVALUETTELO.....	135

LÄNSI-SUOMI

Länsi-Suomen katsauksessa Länsi-Suomella tarkoitetaan aluetta, joka käsittää *Länsi-Suomen läänin*. Lääni muodostuu Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnista. Suomen kuuden läänin erityispiirteitä esitellään katsauksen viimeisessä kappaleessa diagrammikuvien avulla.

Katsauksen tarkastelualueella sijaitsee Suomen 448 kunnasta 204, jotka muodostavat 34 seutukuntaa. Vuoden 2001 alussa kuntien määrä alueella väheni yhdellä, kun Jämsä ja Kuorevesi yhdistyivät Jämsän kaupungiksi.

Kuva 1. Läänit ja maakunnat 2001.

Euroopan unionin hierarkisessa NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) -alueluokitusjärjestelmässä Suomi on jaettu ylimmällä NUTS 1 -tasolla Manner-Suomeen ja Ahvenanmaahan. Kuusi suuraluetta muodostavat NUTS 2 -tason ja maan 20 maakuntaa NUTS 3 -tason. Lisäksi seutukunnat ja kunnat muodostavat omat tasonsa (NUTS 4 ja NUTS 5). Katsauksen maakunnista Varsinais-Suomi, Satakunta ja Pirkanmaa kuuluvat NUTS 2 -tasolla Etelä-Suomeen ja Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa Väli-Suomeen.

Maakunnat

Varsinais-Suomen maakunnassa on 56 kuntaa, joista kaupunkeja on 11. Väkimäärältään suurin on Länsi-Suomen läänin pääkaupunki Turku ja pienimpiä saaristokunnat Iniö, Velkua ja Houtskari. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 2000 lopussa 447 103 henkeä eli 8,6 % suomalaisista. Varsinais-Suomen maapinta-ala on 10 625 km² ja väestötiheys siten 42,1 asukasta neliökilometrillä.

Satakunnan maakunnassa oli asukkaita vuoden 2000 lopussa 237 661. Maakunnan maapinta-alan ollessa 8 290 km² asukastiheys on 28,7 asukasta/km². Alueella on 28 kuntaa, joista kuusi on kuntamuodoltaan kaupunkeja. Eniten asukkaita on Porissa ja vähiten Kodisjoella.

Pirkanmaan maakunta on Länsi-Suomen väkirikkain. Vuoden 2000 lopussa siellä asui 447 051 henkeä. Kun maakunnan maapinta-ala on 12 272 km², asukastiheydeksi tulee 36,4 asukasta/km². Maakunnan 33 kunnasta Tampere on väestöltään suurin ja Kuhmalahti pienin. Maakunnan kuntien lukumäärä väheni kuntaliitoksen johdosta vuoden 2001 alusta yhdellä, kun Kuoreveden kunta siirtyi Pirkanmaan maakunnasta Keski-Suomen maakuntaan. Alueen kunnista kymmenen on kaupunkeja.

Keski-Suomen maakuntaan kuuluu 30 kuntaa, joista kahdeksan on kuntamuodoltaan kaupunkeja. Suurin kaupunki on Jyväskylä, ja pienin kunta Luhanka. Maakunnan väkiluku oli vuoden 2000 lopussa 263 886 ja kun maapinta-alaa on kuntaliitoksen jälkeen 16 583 km², väestötiheys on siten 15,9 asukasta/km².

Etelä-Pohjanmaan maakunnan pinta-ala on 13 457 km² ja väkimäärä vuoden 2000 lopussa 195 615 henkeä. Asukastiheys on siten 14,5 asukasta/km². Alueen 27 kunnasta kahdeksan on kaupunkikuntia, joista maakuntakeskus Seinäjoki on asukasmäärältään suurin. Maakunnan pienin kunta on Karijoki.

Pohjanmaan maakunnan kuudesta kaupungista Vaasa on väestöltään on suurin. Yhteensä maakunnassa on 18 kuntaa. Näistä pienin on Maksamaa. Asukkaita Pohjanmaalla oli vuoden 2000 lopussa 173 228. Alueen maapinta-ala on 7 675 km², joten väestötiheys on 22,6 asukasta/km².

Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluu 12 kuntaa, joissa asukkaita oli vuoden 2000 lopussa yhteensä 71 292. Väkiluvultaan alueen suurin kaupunki on Kokkola, pienimpiä kuntia ovat Lestijärvi ja Ullava. Maakunnan pinta-ala on 5 286 km² ja väestötiheys siten 13,5 asukasta/km².

Kunnat

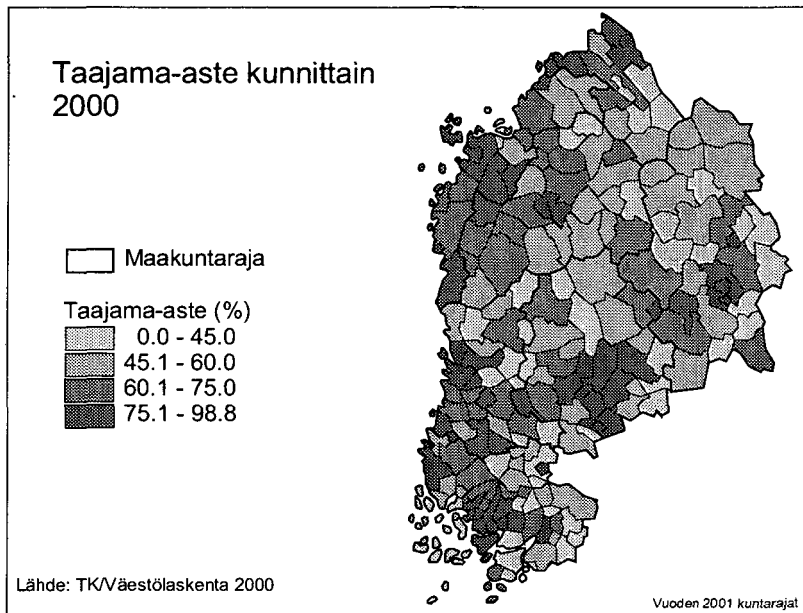
Vuoden 2001 alussa kuntien määrä laski kuntaliitosten vuoksi 452:sta 448:aan. Helsinki on väkiluvultaan maan suurin kaupunki (555 474 asukasta 31.12.2000) ja Ahvenanmaalla sijaitseva Sottunga puolestaan pienin kunta (129 as). Länsi-Suomen alueen 204 kunnasta Tampereella oli eniten asukkaita, 195 468 ja Iniössä vähiten, 237. Kaupunkeja Länsi-Suomessa on 52, joista uusin on Kauhajoen kaupunki, joka on myös pinta-alaltaan alueen suurin. Pinta-alaltaan pienin on Kaskinen.

Taajama-asteella mitataan taajamissa asuvien henkilöiden osuutta alueen koko väestöstä. Länsi-suomen kuntien korkein taajama-aste oli vuonna 2000 Raisiossa, lähes 99 %. Seitsemässä kunnassa (Houtskari, Iniö, Särkisalo, Velkua, Västanfjärd, Luhanka ja Maksamaa) taajamaväestöä ei ollut vuoden 2000 väestölaskennan mukaan lainkaan ja taajama-aste jää siten näiden kuntien osalta 0 %:iin.

Kuva 2. Länsi-Suomen kunnat maakunnittain 2001.

Kuva 3. Taajama-aste kunnittain 2000.

Seutukunnat

Seutukunnat ovat kahden tai useamman kunnan muodostamia kuntaryhmiä. Poikkeuksena Maarianhaminan kaupunki, joka muodostaa oman seutukuntansa. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työssäkäyntiä. Sisäasiainministeriö on määritellyt seutukunnat aluepoliittisen tuki-aluejaon perusalueiksi. Seutukuntajakoa uudistettiin viimeksi 1.1.2001.

Suomen kaikkiaan 82 seutukunnasta 34 sijaitsee Länsi-Suomen katsauksen alueella. Aluetietoa Suomen seutukunnista ja niiden välisistä eroista löytyy Tilastokeskuksen vuosittain ilmestyvästä *Seutukunta- ja maakuntakatsaus* -julkaisusta.

Kuva 4. Seutukunnat Länsi-Suomessa 2001.

Taulukko 1. Perustietoja Länsi-Suomen kunnista.

Nimi	Kunta-ryhmä	Väestönmuutos 2000%	Väkiluku 2000	Väestöennuste 2030	Tulot euroa/tulonsaja 1999	Työttömyys% elok.2001	Nimi	Kunta-ryhmä	Väestönmuutos 2000%	Väkiluku 2000	Väestöennuste 2030	Tulot euroa/tulonsaja 1999	Työttömyys% elok.2001
Varsinais-Suomi:							Satakunta:						
Alastaro	3	-0.4	3109	2609	13653	8.6	Eura	2	-0.7	9453	8620	16436	7.3
Askainen	3	-0.5	913	876	16445	6.5	Eurajoki	3	-0.3	5910	5338	15939	12.5
Aura	3	0.7	3338	3692	16474	8.6	Harjavalta	1	-1.6	7877	6253	16564	12.5
Dragsfjärd	3	-1.4	3505	2725	14005	5.8	Honkajoki	3	-1.4	2170	1751	12838	13.3
Hallikko	2	1.4	8999	9914	21592	6.6	Huittinen	2	-0.6	9207	8483	15044	10.8
Houtskari	3	-1.4	693	687	11063	7.2	Jämijärvi	3	-1.8	2308	2174	12677	11.9
Ino	3	-2.1	237	206	10207	5.8	Kankaanpää	2	-1.1	13018	11094	14342	15.6
Kaarina	1	1.6	20175	22660	20661	7.9	Karvia	3	-1.7	3008	2185	11849	15.6
Karinainen	3	-0.3	2425	2231	15320	6.7	Kiikoinen	3	0.1	1349	1173	12369	13.0
Kemä	3	0.3	3329	3172	14340	5.9	Kiukainen	3	0.0	3504	3008	14353	10.4
Kiikala	3	0.8	1913	2098	14202	7.0	Kodisjoki	3	-1.7	518	549	14488	12.7
Kisko	3	-1.2	1926	1876	14975	9.4	Kokemäki	2	-1.2	8714	7530	14298	10.1
Korpoo	3	-2.5	975	845	12894	7.7	Kuilsa	3	-0.8	1663	1595	13815	11.5
Koski Tl	3	-0.9	2550	2024	14527	7.6	Köyliö	3	-1.9	3010	2449	14851	6.0
Kouvola	3	-1.1	1008	804	13732	5.8	Lappi	3	-0.6	3293	2956	14227	11.6
Kuusjoki	3	0.1	1861	1980	15619	6.7	Lavia	3	-2.0	2370	1829	12289	15.9
Laitila	2	-0.6	8821	7891	15224	9.6	Luvia	3	0.0	3323	3191	15500	12.6
Lemu	3	1.7	1457	1627	18183	5.8	Merikarvia	3	-1.5	3811	3261	12705	15.2
Lieto	2	2.3	14169	17557	15026	6.2	Nakkila	2	-1.2	6094	5289	15599	12.8
Loimaa	1	1.6	7184	7014	15742	10.0	Noormarkku	2	0.0	6209	5939	15868	13.9
Loimaan kunta	3	-1.7	6046	4889	15283	8.1	Pomarcku	3	-2.0	2639	2397	13322	14.8
Marttila	3	0.6	2135	1885	14138	7.6	Pori	1	-0.3	75994	71377	15750	18.0
Masku	3	2.9	5393	6408	19508	5.3	Punkalaidun	3	-0.7	3743	2978	12736	8.6
Mellilä	3	-3.4	1246	1480	14507	11.5	Rauma	1	-0.6	37190	33041	17419	15.0
Merimasku	3	0.1	1385	1803	20207	4.5	Säikkäinen	3	-2.7	1947	1655	12161	16.7
Mietoinen	3	-0.8	1717	1737	17360	5.7	Säkylä	3	-1.7	5108	4557	16753	5.9
Muurta	3	0.5	1421	1577	21594	6.0	Ulvila	1	-0.4	12455	12293	17171	11.1
Mynämäki	2	0.7	6153	5720	15691	6.8	Vampula	3	0.1	1776	1634	13254	10.0
Naantali	1	0.7	13133	15295	19801	7.6							
Nauvo	3	0.1	1447	1465	13300	5.9	Pirkanmaa:						
Nousiainen	3	0.7	4189	4248	16860	6.7	Hämeenkyrö	2	-0.1	9897	10273	16882	10.8
Oripää	3	-1.3	1342	1255	14723	6.7	Ikaalinen	3	-0.7	7744	6313	14263	10.4
Parainen	2	-0.3	11943	11358	17662	7.1	Juupajoki	3	-1.2	2371	2231	15718	11.9
Paimio	2	0.2	8815	8590	18006	4.2	Kangasala	1	1.6	22276	23605	17650	9.6
Perniö	3	-1.6	6158	5256	16155	7.8	Kihniö	3	-0.9	2433	1664	12352	14.2
Pertteli	3	0.8	3686	3993	16347	6.1	Kuhmalampi	3	0.5	1130	1313	13038	9.5
Piikkiö	2	1.0	6571	7333	17390	6.8	Kuru	3	-1.6	2839	2433	12911	12.7
Pyhäranta	3	-0.4	2311	2260	15487	10.4	Kylmäkoski	3	-0.9	2651	3052	14264	10.4
Pytyä	3	-0.5	3733	3609	15311	8.3	Lempäälä	2	2.3	16331	18399	17624	10.5
Raisio	1	0.1	23149	25436	18445	9.5	Luopioinen	3	0.2	2409	2116	12703	9.0
Rusko	3	3.7	3390	4044	18848	6.9	Längelmäki	3	0.0	1797	1766	12538	15.4
Rymättylä	3	1.0	1973	2270	15678	4.8	Mouhijärvi	3	-0.7	2894	2688	14067	11.8
Säo	1	1.5	24561	29535	20458	8.3	Märnät	1	-1.7	6957	6000	16661	13.3
Sauvo	3	-0.2	2851	3065	16450	3.9	Nokia	1	0.8	26905	28327	17864	11.7
Somero	3	-0.1	9789	9311	14796	7.5	Orivesi	2	-0.1	8886	8493	14546	13.7
Suomusjärvi	3	-1.0	1328	1459	14206	6.4	Parkano	2	-1.8	7807	6519	14210	13.1
Särkisalo	3	-1.7	751	672	24825	7.5	Pirkkala	1	3.1	12736	15383	20088	9.9
Taivassalo	3	-1.4	1821	1463	13727	6.7	Pälkäne	3	1.0	4273	4523	14906	7.6
Tarvasjoki	3	-0.5	1921	1993	16498	6.6	Ruovesi	3	-1.4	5683	4998	13888	10.0
Turku	1	0.3	172561	188720	17224	13.9	Sahalahti	3	-0.8	2224	2289	17278	10.3
Uusikaupunki	2	-1.1	17019	15373	16614	12.5	Suodenniemi	3	-2.7	1427	1093	12577	10.3
Vähä	3	0.0	1784	2025	16953	7.0	Tampere	1	1.2	2E+05	226521	17804	14.1
Vehmaa	3	1.0	2539	2439	14064	10.2	Toijala	1	0.3	8087	8730	15546	15.1
Velkua	3	-1.6	252	312	16002	7.4	Urjala	3	-0.2	5703	5129	14245	13.2
Västanaari	3	-0.8	829	830	17862	2.7	Valkeakoski	1	-0.6	20493	17626	17477	13.3
Yläne	3	-0.3	2174	1951	13232	11.6	Vammala	2	-0.4	15450	14351	15099	11.9
							Vesilahti	3	0.9	3421	3780	15189	10.3
							Viljela	1	-0.2	5207	5736	14774	13.2
							Viljakkala	3	-1.7	1942	2201	14564	8.3
							Vilppula	3	-1.3	5781	4912	14346	13.9
							Virtat	3	-2.4	8236	6144	13405	11.9
							Ylöjärvi	1	1.5	20518	22958	18654	9.5
							Äetsä	3	-0.8	5075	4183	15327	12.7

Kuntaryhmä:

- 3 Maaseutumainen
- 2 Taajaan asuttu
- 1 Kaupunkimainen

Nimi	Kunta-ryhmä	Väestönmuutos 2000%	Väkiluku 2000	Väestöennuste 2030	Tulot euroa/tulonsaaja 1999	Työttömyys% elok.2001
------	-------------	---------------------	---------------	--------------------	-----------------------------	-----------------------

Keski-Suomi:

Hankasalmi	3	-1.5	5745	5041	12713	17.8
Joutsa	3	-2.0	4250	3642	13063	11.2
Jyväskylä	1	1.4	78996	82820	16662	17.1
Jyväskylän m.k.	1	1.9	32472	36724	17138	13.3
Jämsä	2	-0.9	15537	13744	16798	13.4
Jämsänkoski	2	-0.8	7689	6923	16186	15.4
Karjankoski	3	-1.0	1741	1419	11006	15.2
Karstula	3	-2.4	5137	4008	12481	15.1
Keuruu	2	-0.9	11870	10260	14359	14.4
Kinnula	3	-2.2	2117	1508	10890	14.7
Kivijärvi	3	-1.1	1610	1234	10581	16.7
Konnevesi	3	-1.3	3217	2716	13034	13.9
Korpilahti	3	0.9	5051	4581	13521	13.9
Kuhmoinen	3	-1.7	2973	2676	13185	16.1
Kyyjärvi	3	-1.9	1793	1254	12666	10.5
Laukaa	2	0.5	16548	16754	15267	13.5
Leivonmäki	3	-2.4	1200	1034	12211	13.4
Luhanka	3	-2.1	936	630	11417	9.7
Multia	3	-0.8	2153	1791	12108	16.2
Muurame	2	2.5	8101	10407	17945	12.1
Petäjävesi	3	0.4	3780	3700	13621	15.7
Pihlajavesi	3	-1.5	5225	4194	12150	15.7
Pylkönmäki	3	-2.7	1130	978	10831	13.4
Saarjärvi	3	-1.1	10494	8756	13728	15.7
Suomenniemi	3	-1.3	1331	1119	12755	14.0
Suolahti	1	-2.1	5624	4610	15135	15.6
Toivakka	3	-1.2	2368	2060	13369	15.8
Uurainen	3	0.3	3125	3258	13209	15.1
Viitasaari	3	-1.2	7915	6143	13604	14.1
Äänekoski	2	-0.3	13758	13442	16269	15.5

Etelä-Pohjanmaa:

Alajärvi	3	-1.5	4916	3719	14218	6.0
Alajärvi	2	-1.0	9370	7673	12974	12.2
Alavus	3	-0.8	9930	8184	13403	10.7
Evijärvi	3	-1.6	3067	2170	12748	8.2
Ilmajoki	2	0.3	11832	10723	14375	10.7
Isojoki	3	-1.9	2694	2146	11975	10.5
Jalasjärvi	3	-1.3	8924	7023	13680	9.9
Jurva	3	-0.8	4774	3354	12899	8.8
Kanjoki	3	-2.1	1760	1223	11863	8.7
Kauhajoki	2	-1.3	14831	12135	13303	14.6
Kauhava	2	-1.5	8387	7031	14842	7.5
Kortesjärvi	3	-1.5	2542	1801	12374	7.3
Kuortane	3	-1.7	4457	3464	13464	9.9
Kurikka	2	-1.3	10708	8573	13956	11.3
Lappajärvi	3	-2.0	4051	2771	12577	10.7
Lepua	2	-1.0	14055	12230	14612	9.2
Lehtimäki	3	-1.3	2133	1682	11694	11.4
Nurmo	2	1.1	10904	13397	17217	7.7
Peräseinäjoki	3	-1.1	3808	3091	12826	11.7
Seinäjoki	1	0.8	30290	32614	17044	13.1
Soini	3	-0.5	2799	2034	11589	15.3
Teuva	3	-1.0	6620	4835	13298	9.1
Töysä	3	1.3	3205	3591	12658	10.4
Vimpeli	3	-1.4	3553	2895	14811	10.3
Viihämä	3	-0.4	3122	2652	15318	5.5
Ylistaro	3	-0.3	5668	5268	13806	10.4
Ähtäri	2	-0.6	7215	5982	13997	11.0

Nimi	Kunta-ryhmä	Väestönmuutos 2000%	Väkiluku 2000	Väestöennuste 2030	Tulot euroa/tulonsaaja 1999	Työttömyys% elok.2001
------	-------------	---------------------	---------------	--------------------	-----------------------------	-----------------------

Pohjanmaa:

Isokyrö	3	-1.1	5151	4770	14290	9.8
Kaskinen	1	4.1	1564	1543	17149	9.4
Korsnäs	3	-0.9	2246	1789	12829	4.0
Kristiinankaup.	3	-2.0	8084	5654	13519	7.2
Kruunupyö	3	-0.3	6846	6570	13657	6.4
Laihia	2	-0.5	7414	7210	15136	8.5
Luoto	3	1.4	4111	3475	14469	8.7
Maalahti	3	-0.4	5638	5181	12640	5.7
Maksamaa	3	-1.0	1094	926	11709	6.2
Mustasaari	2	0.6	16614	16816	15929	8.1
Närpiö	2	-0.9	9769	6806	12880	5.2
Oravainen	3	-1.7	2290	1991	12667	6.9
Pietarsaari	1	-0.5	19636	17713	16810	11.1
Pedersören k.	3	1.1	10258	9967	14420	5.8
Uusikaarlepyy	3	-0.5	7492	5924	14211	5.4
Vaasa	1	0.1	56737	56696	17159	11.1
Vähäkylä	3	-1.5	4733	4667	15616	7.7
Vöyri	3	-1.0	3551	3366	13458	5.4

Keski-Pohjanmaa:

Halsua	3	-1.4	1547	1115	11793	9.0
Himanka	3	-1.8	3240	2432	12727	10.5
Kannus	2	-1.1	6106	5203	14553	7.8
Kausinen	3	-0.5	4414	3744	12929	9.5
Kokkola	1	0.1	35539	33911	15726	15.6
Kälviä	3	0.2	4598	4283	14244	13.0
Lesijärvi	3	1.0	1040	873	11843	10.1
Lohtaja	3	-1.5	2950	2408	12930	12.6
Perho	3	-2.3	3155	2161	11726	10.4
Toholampi	3	-1.1	3797	2892	13670	7.3
Ullava	3	-0.6	1095	758	11684	8.8
Veteli	3	-1.1	3811	3090	12894	10.7

Kuntaryhmä:

3	Maaseutumainen
2	Taajaan asuttu
1	Kaupunkimainen

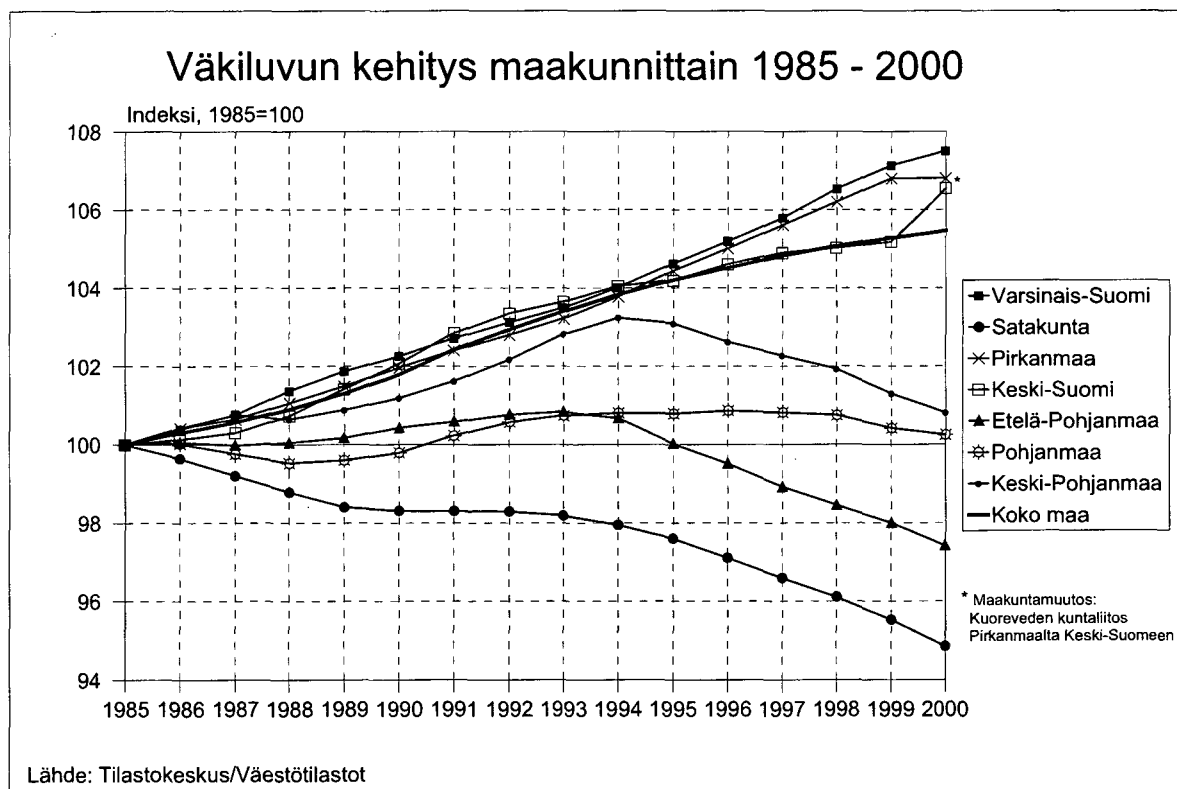
VÄESTÖ

Länsi-Suomessa asui vuoden 2000 lopussa yhteensä 1 835 836 henkeä, eli 35,4 % koko maan väestöstä. Alueellisesti lääni kattaa lähes neljänneksen koko maan pinta-alasta. Läänin seitsemästä maakunnasta Pirkanmaa (447 051 asukasta) ja Varsinais-Suomi (447 103 asukasta) ovat väkirikkaimmat. Satakunnassa asukkaita oli vuoden 2000 lopussa 237 661, Keski-Suomessa 263 886, Etelä-Pohjanmaalla 195 615, Pohjanmaalla 173 228 ja alueen pienimmässä maakunnassa Keski-Pohjanmaalla 71 292. Länsi-Suomen suurimmat kaupungit ovat Tampere ja Turku. Väkiluvultaan pienimmät kunnat (alle 600 asukasta vuonna 2000) ovat Iniö, Velkua ja Kodisjoki.

Väkiluvun muutokset

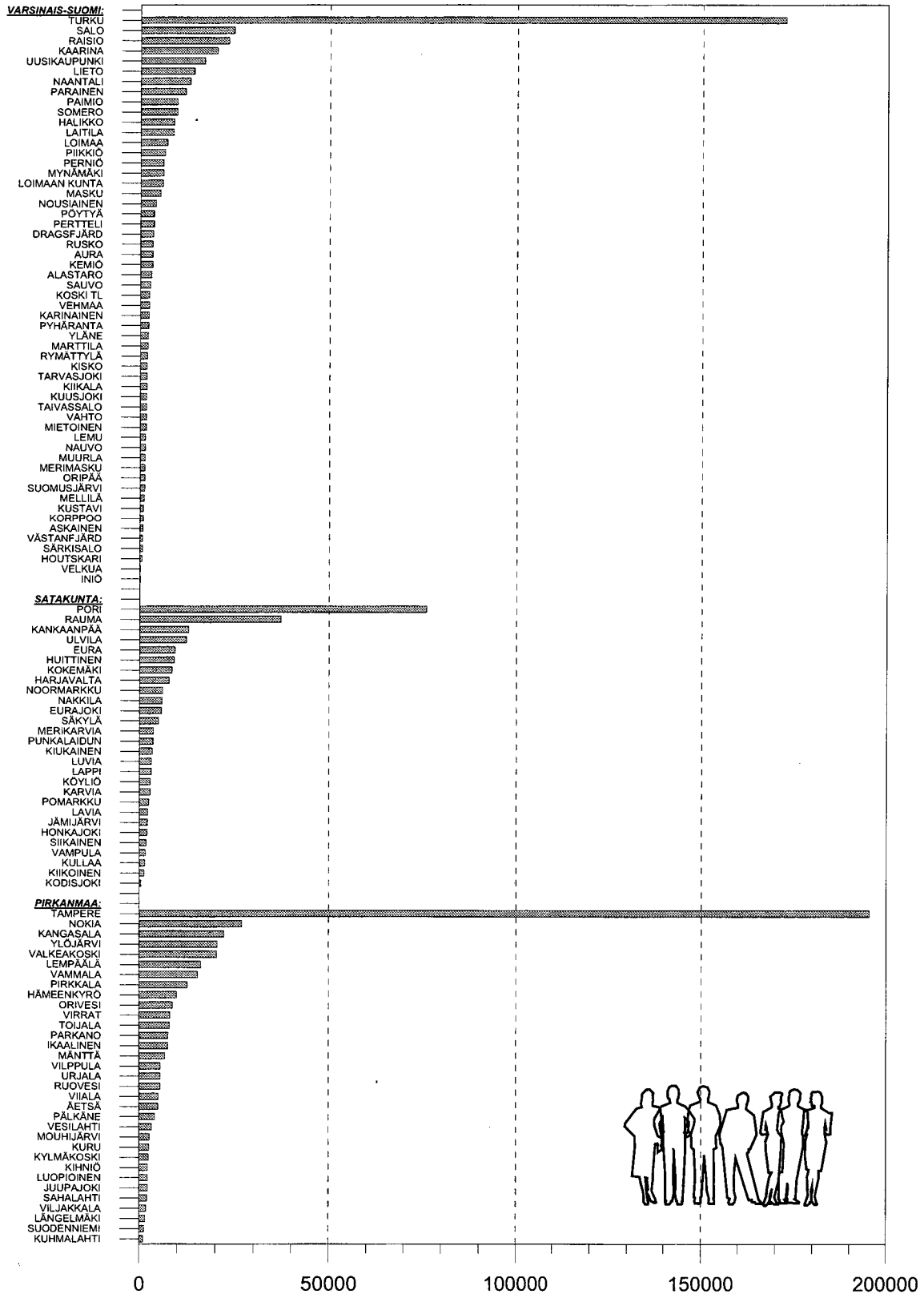
Varsinais-Suomen väkiluku on kasvanut vuosien 1985 ja 2000 välillä noin 7,5 %, mikä on 2 %-yksikköä enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla väestö on puolestaan vähentynyt vastaavana ajanjaksona, Satakunnassa yli 5 %. Vuoden 1994 jälkeen väkiluku on kääntynyt laskusuuntaan myös Keski-Pohjanmaalla.

Vuodesta 1995 vuoteen 2000 väestö on kasvanut suhteellisesti eniten Muuramessa (11,7 %) ja vähentynyt eniten Luhangalla (-11,2 %). Kaikkiaan väestö kasvoi tuolloin 47 kunnassa. Vuonna 2000 väestönkasvun kuntia oli kymmenen enemmän, kärjessä Kaskinen ja Rusko. Eniten väestö väheni Halsuan ja Mellilän kunnissa.

Kuva 5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 2000.

Väkiluku kunnittain 31.12.2000

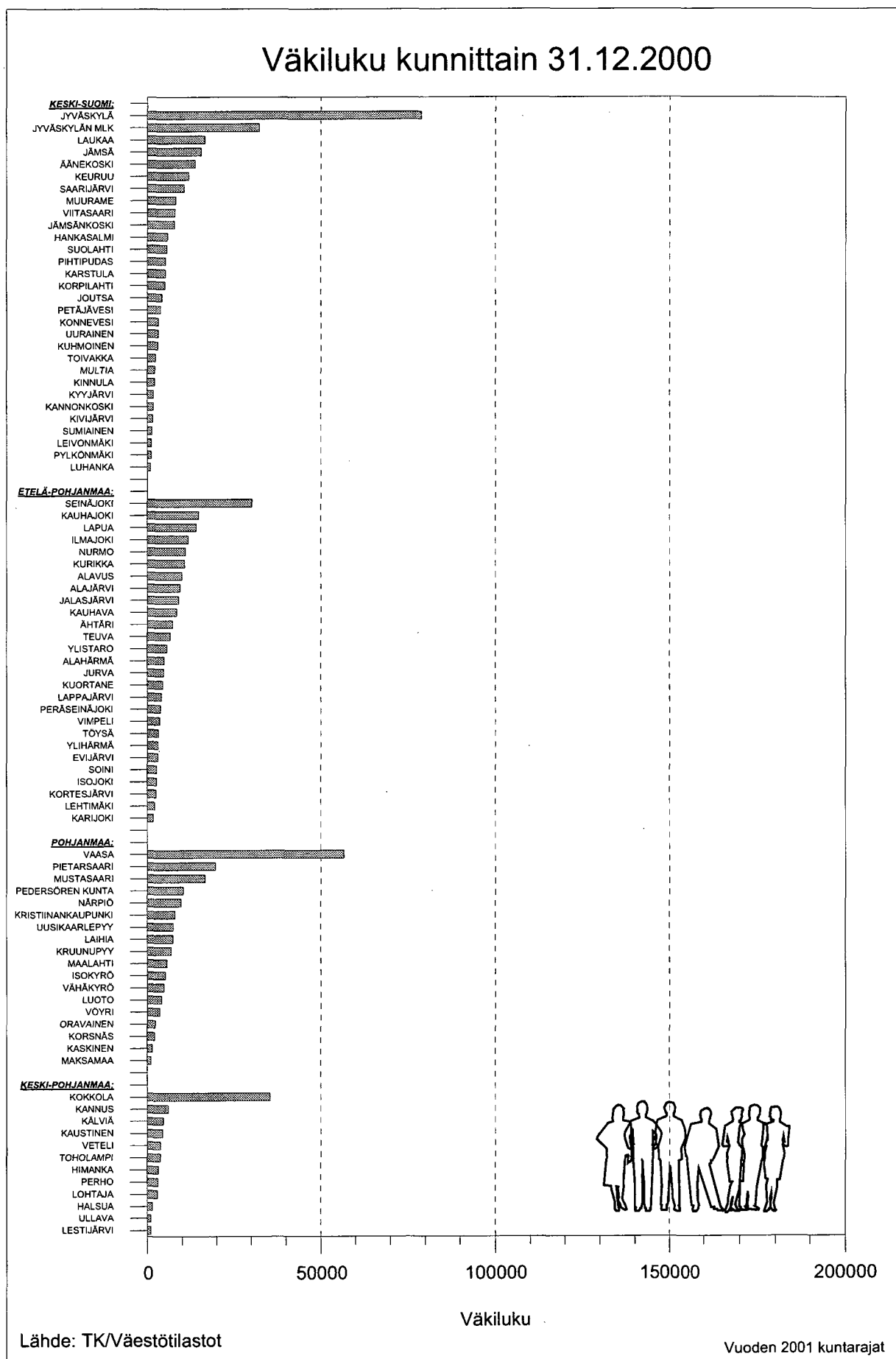

Lähde: TK/Väestötillastot

Väkiluku

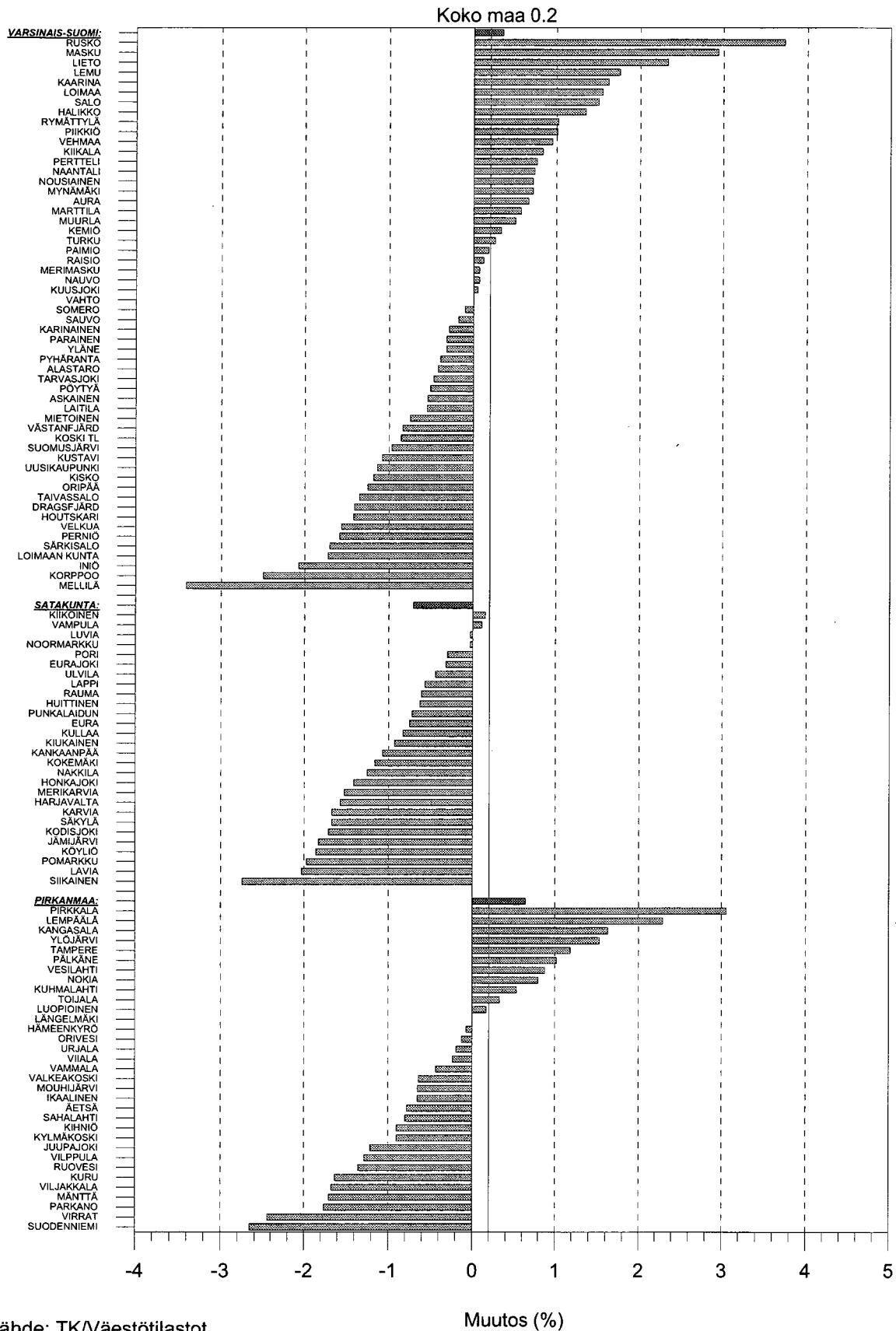
Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 6a. Väkiluku kunnittain 31.12.2000.

Kuva 6b. Väkiluku kunnittain 31.12.2000.

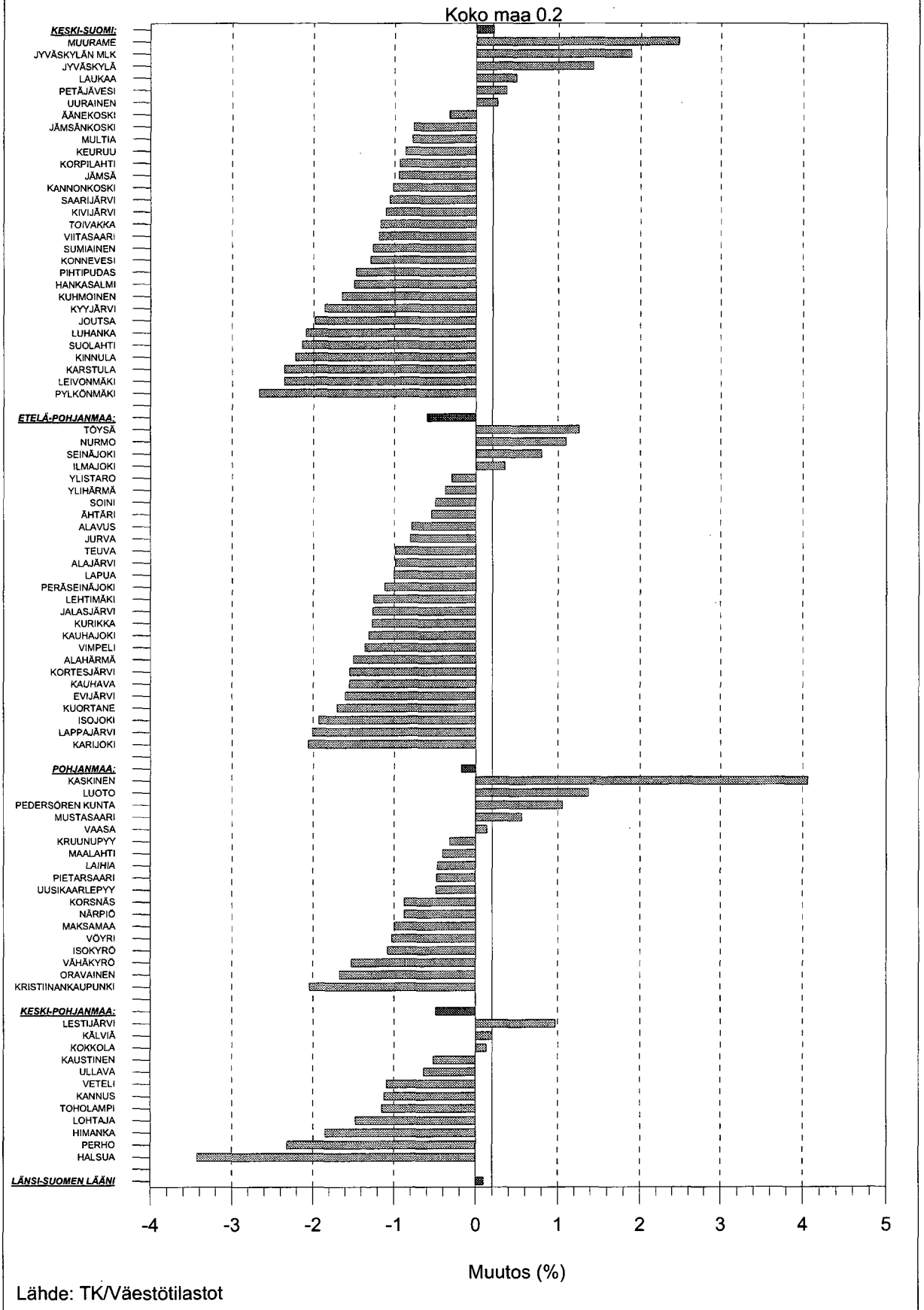
Väkiluvun muutos kunnittain 2000

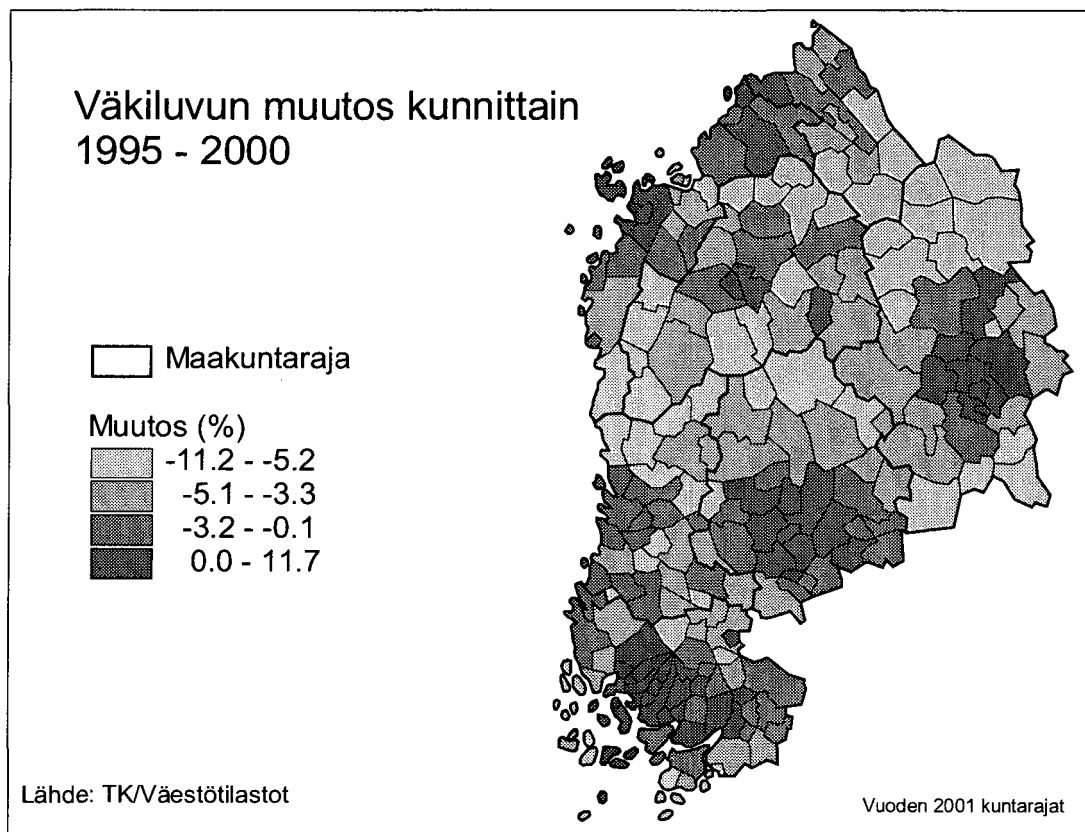
Kuva 7a. Väkiluvun muutos kunnittain 2000.

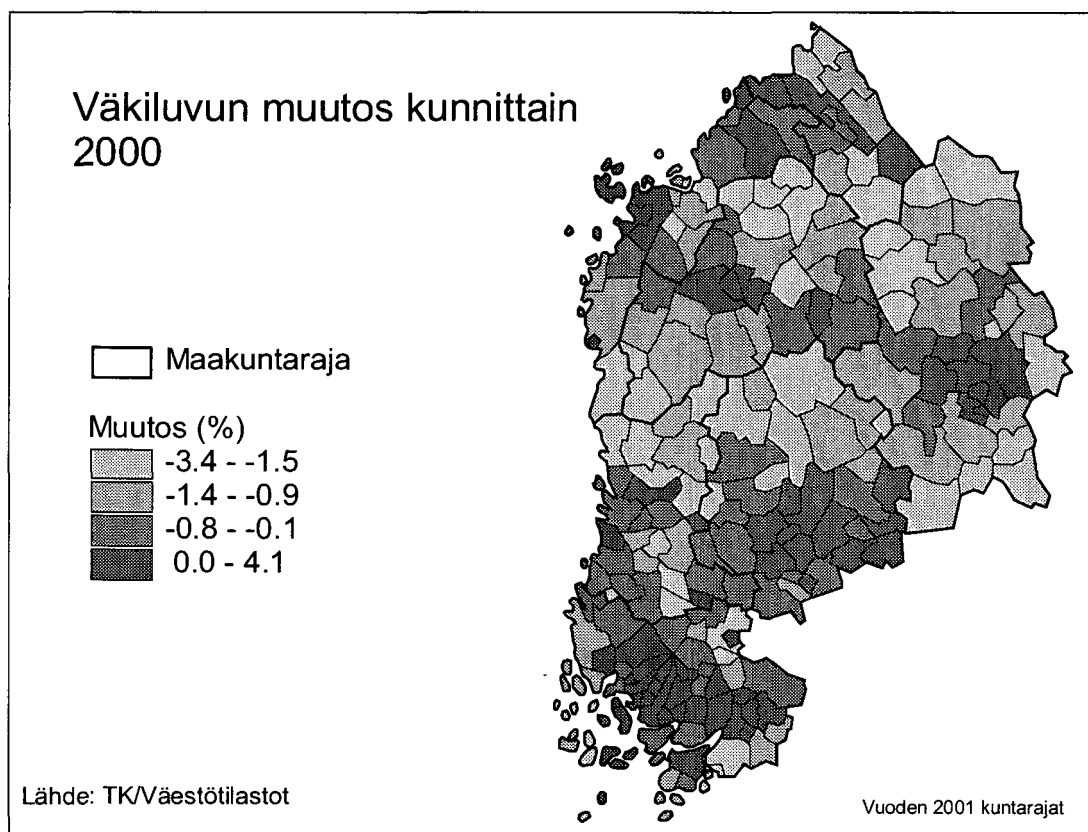
Väkiluvun muutos kunnittain 2000

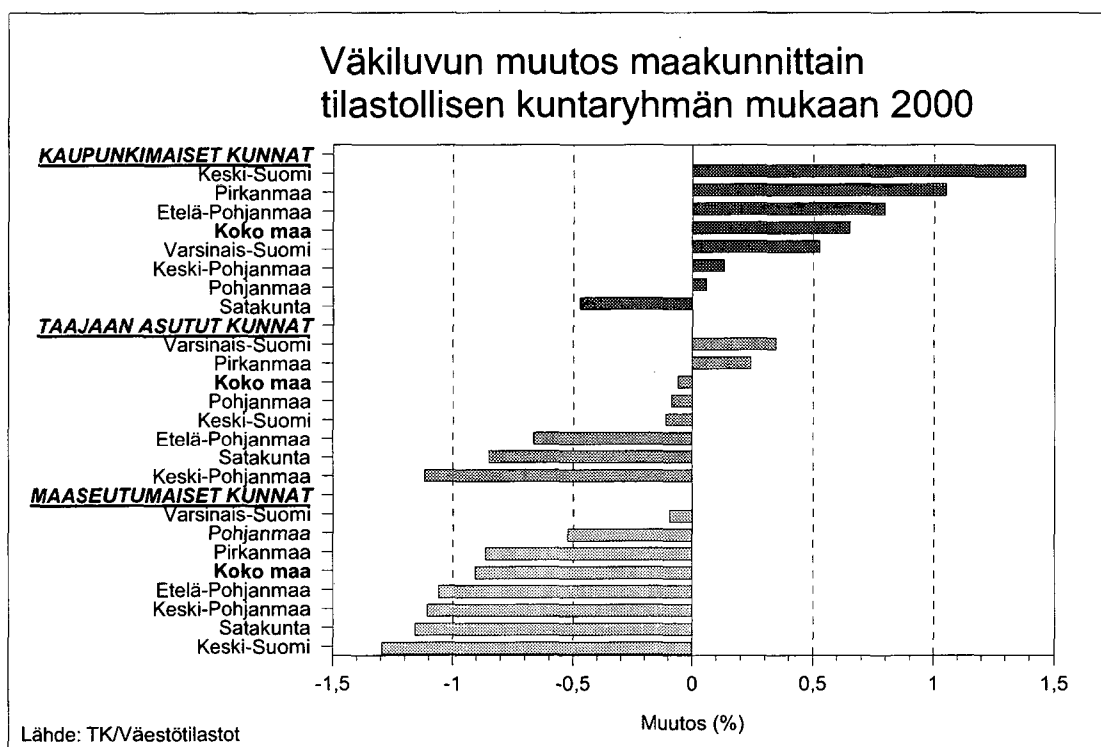
Kuva 7b. Väkiluvun muutos kunnittain 2000.

Kuva 8. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 2000.

Kuva 9. Väkiluvun muutos kunnittain 2000.

Kuva 10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2000.

Tilastollisen kuntaryhmittelyn mukaan Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla väestö kasvoi vuonna 2000 sekä kaupunkimaisissa että taajaan asutuissa kunnissa. Satakunnassa väestöä puolestaan menettivät kaikki kuntaryhmät. Väestönkehitys oli yleensä heikointa maaseutumaisissa kunnissa.

Syntyvyys- ja kuolleisuusluvut ovat lähentyneet toisiaan 1980- ja 1990-luvun ajan kaikissa Länsi-Suomen maakunnissa, kuten myös koko maassa. Suurin syntyneiden ja kuolleiden määrän erotus on Keski-Pohjanmaalla. Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla kuolleisuus on sen sijaan jo syntyvyyttä suurempaa. Kokonaisnettomuutto on ollut positiivinen kahden viime vuosikymmenen ajan Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla. Satakunta on ollut koko vastaavan ajan muuttotappiollinen.

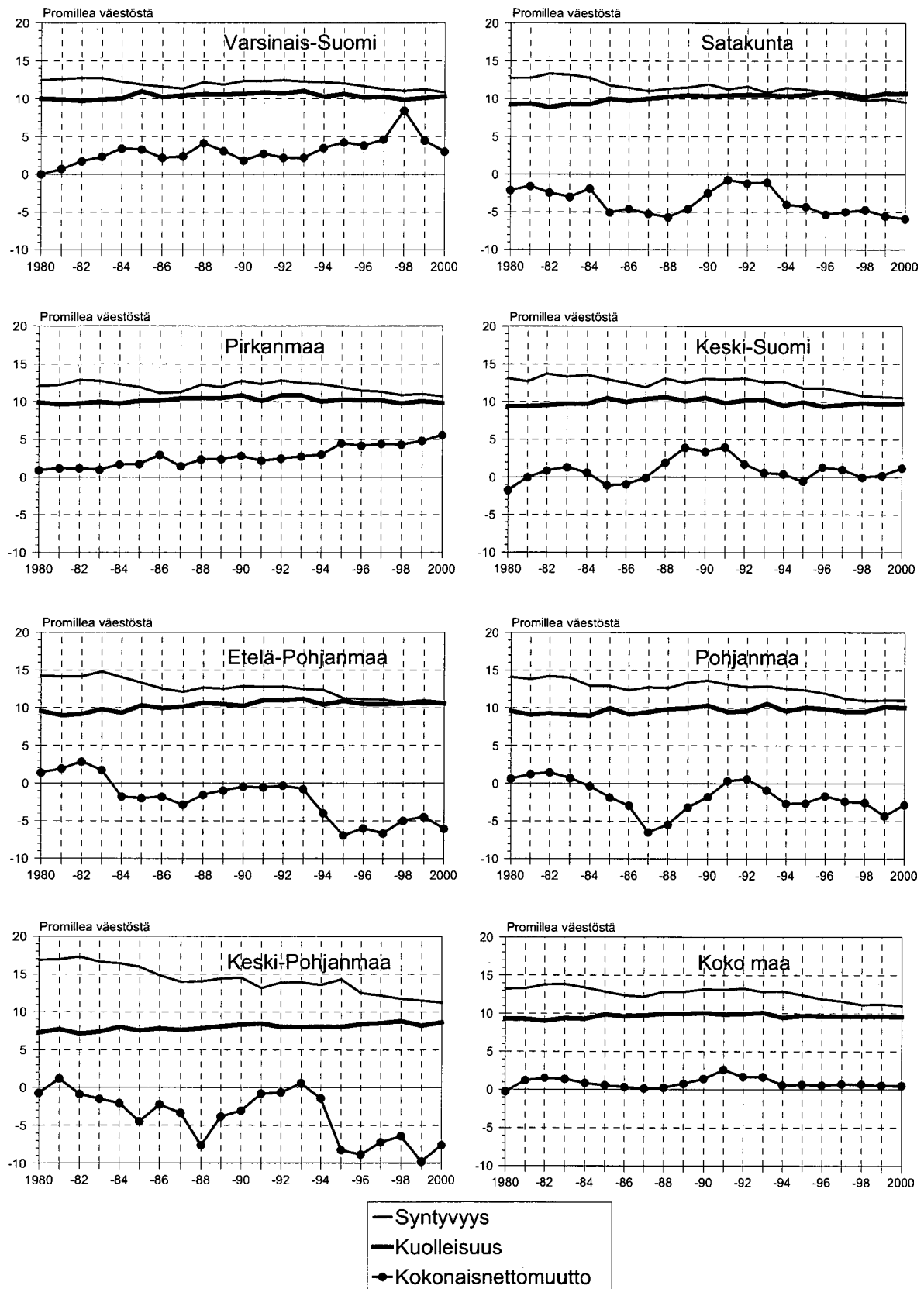
Luonnollinen väestönmuutos ja muuttotase

Syntyneiden enemmyydellä eli syntyneiden ja kuolleiden määrän erotuksella ilmaistaan luonnollisen väestönkasvun suuruutta. Vuonna 2000 erotus oli Länsi-Suomessa suurin Luodossa ja Nurmossa. Suurimmassa osassa Länsi-Suomen kuntia luonnollista väestönkasvua ei tapahtunut lainkaan, eli kuolleita oli syntyneitä enemmän. Suhteellisesti negatiivisin syntyneiden ja kuolleiden määrän erotus oli Iniön ja Kivijärven kunnissa.

Suhteellisesti muuttovoittoisin kunta Länsi-Suomessa oli vuonna 2000 Kaskinen. Muuttotase oli positiivinen noin 30 %:ssa alueen kunnista. Negatiivisimmat muuttotaseluvut olivat Halsuan ja Mellilän kunnissa. Kunnan sisällä muutettiin vilkkaimmin maakuntien keskuksissa. Vähäisintä kunnassamuutto oli Lemun ja Velkuan kunnissa.

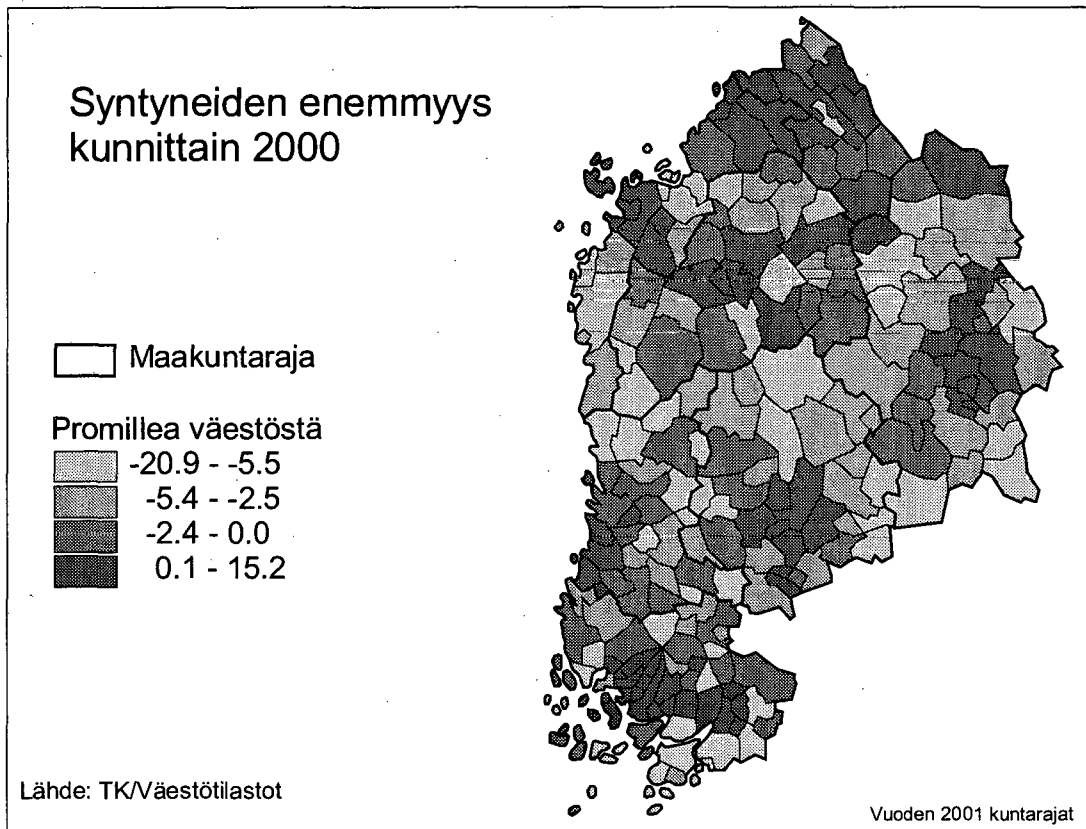
Maakuntien välisissä muutoissa muuttovoittoa saivat Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Keski-Suomi. Negatiivisin maakuntien välinen muutto oli Satakunnassa.

Väestönmuutokset maakunnittain 1980 - 2000

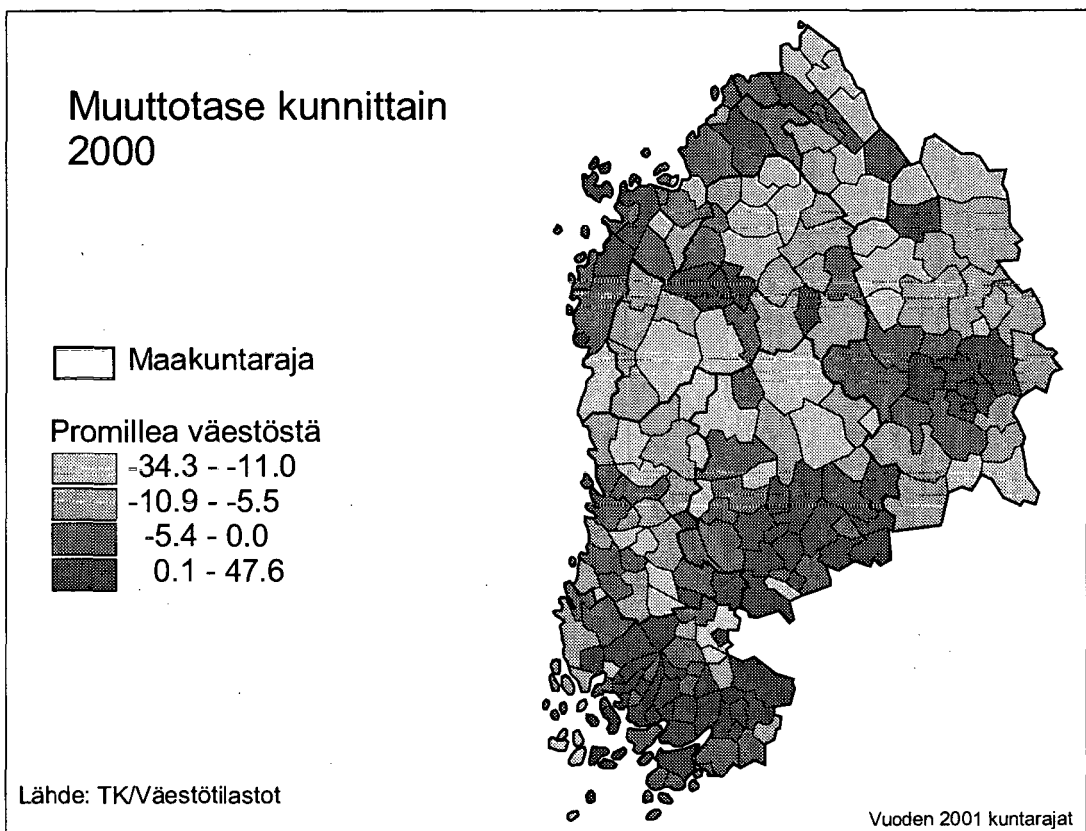

Lähde: TK/Väestötilastot

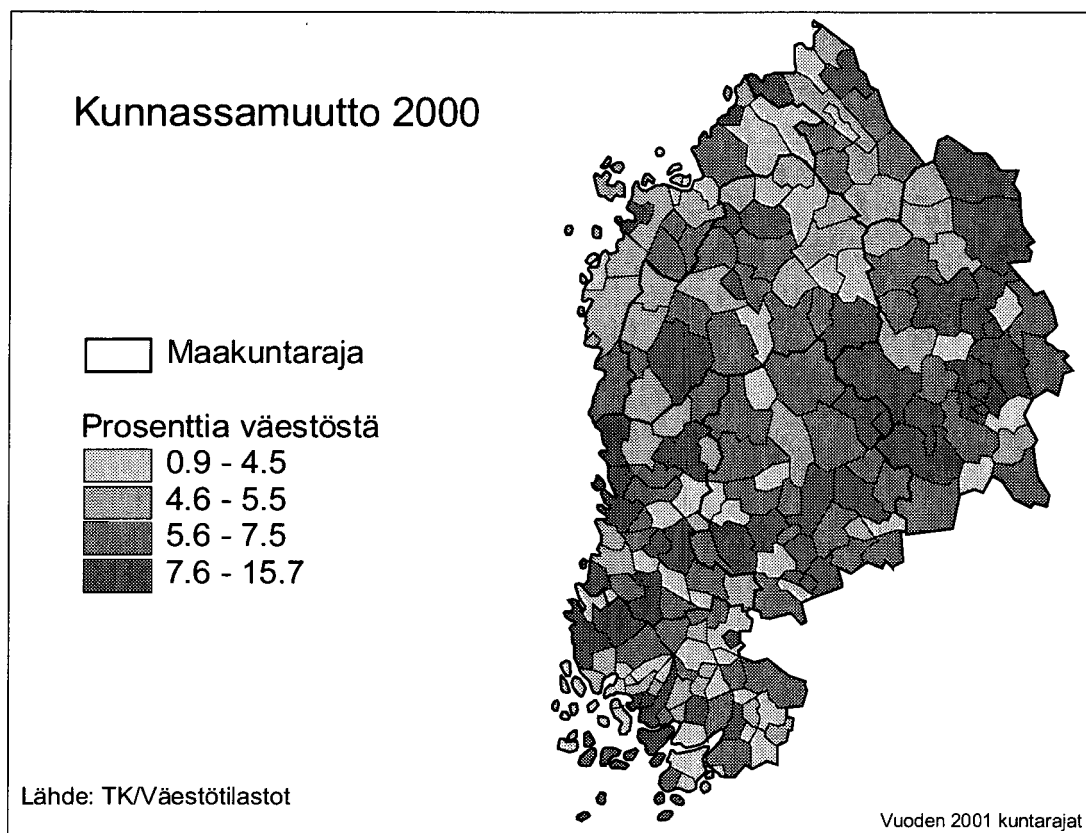
Kuva 11. Väestönmuutokset maakunnittain 1980 – 2000.

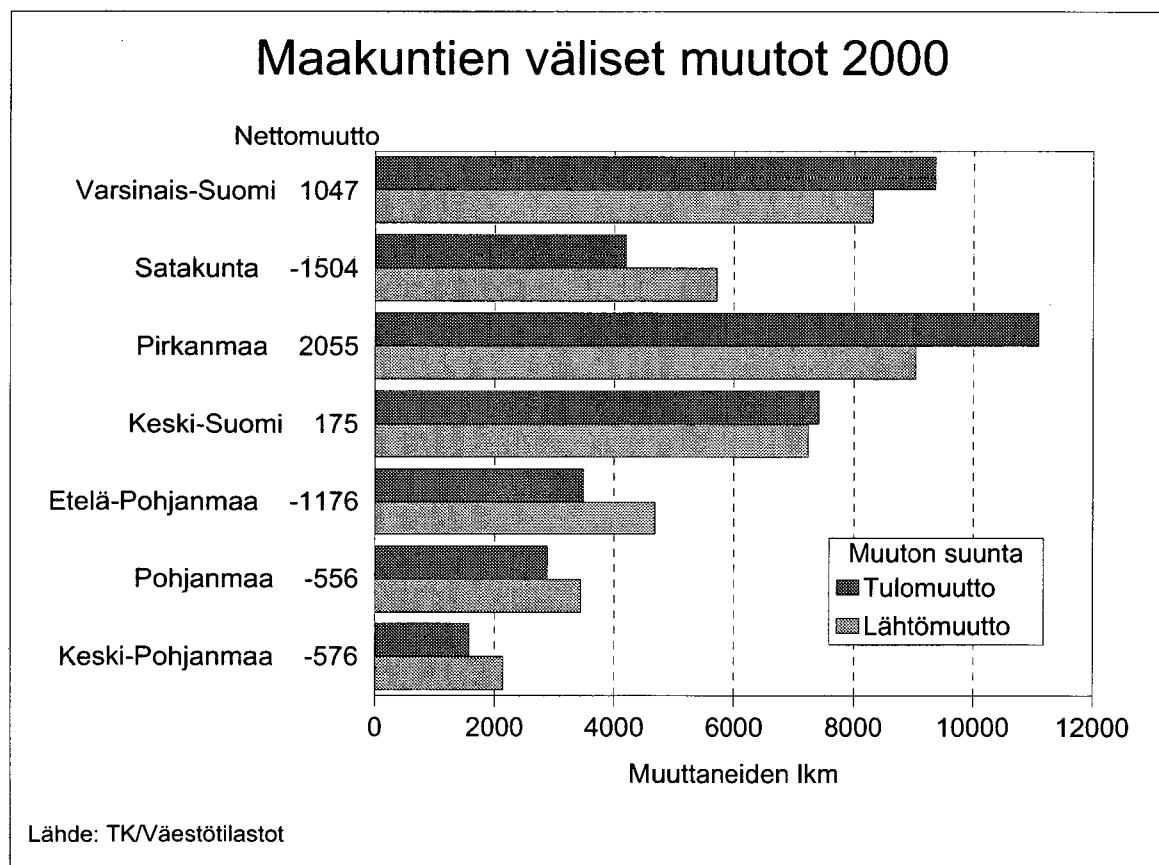
Kuva 12. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000.

Kuva 13. Muuttotase kunnittain 2000.

Kuva 14. Kunnassamuutto 2000.

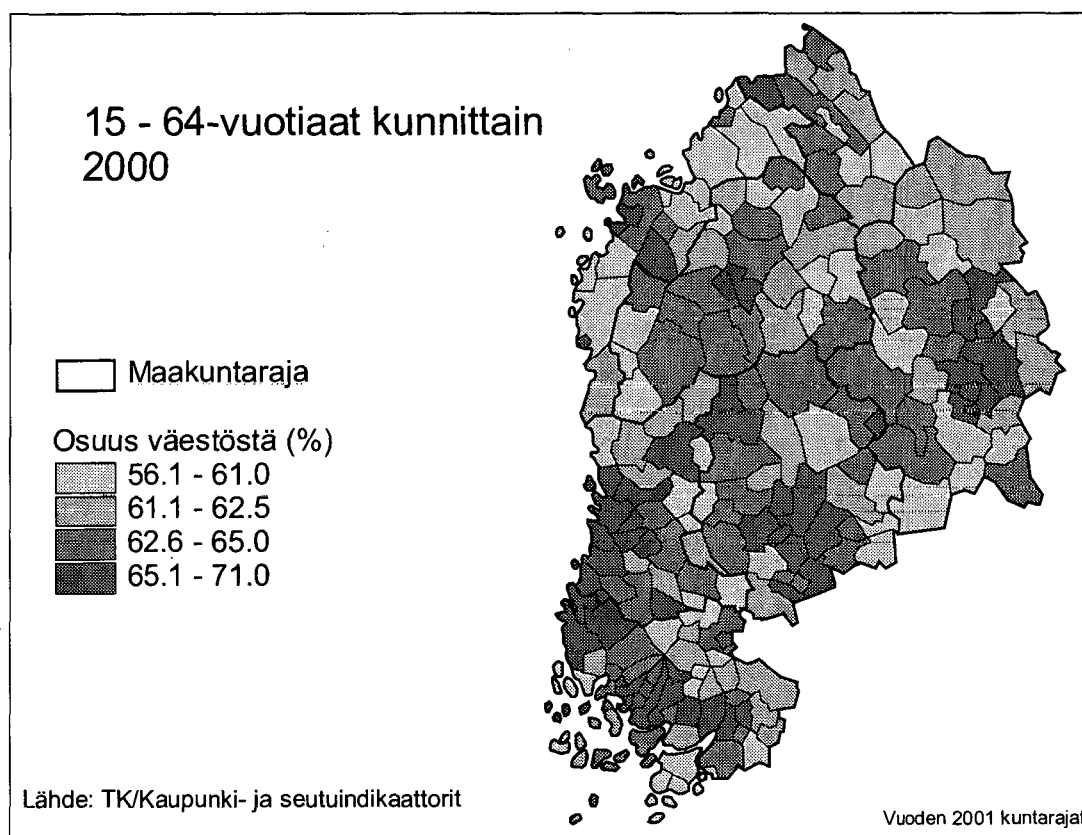
Kuva 15. Maakuntien väliset muutot 2000.

Ikä- ja sukupuolirakenne

Länsi-Suomen maakunnissa, kuten myös koko maassa suurimman viisivuotiskäluokan muodostivat vuonna 2000 50 – 54-vuotiaat. Nuoria, 25 – 29-vuotiaita aikuisia oli suhteellisen vähän Satakunnassa sekä Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla. Keski-Pohjanmaalla kuitenkin alle 20-vuotiaiden osuus oli suhteellisen suuri. Alle 15-vuotiaita oli vuonna 2000 suhteellisesti eniten Luodossa ja vähiten Iniössä. Luhangalla ja Särkisalossa puolestaan 65 vuotta täyttäneiden osuus oli suurin, yli 30 % koko väestöstä. Työikäisiä (15 – 64-vuotiaita) oli eniten Jyväskylässä ja Seinäjoella ja vähiten Kiikoisissa.

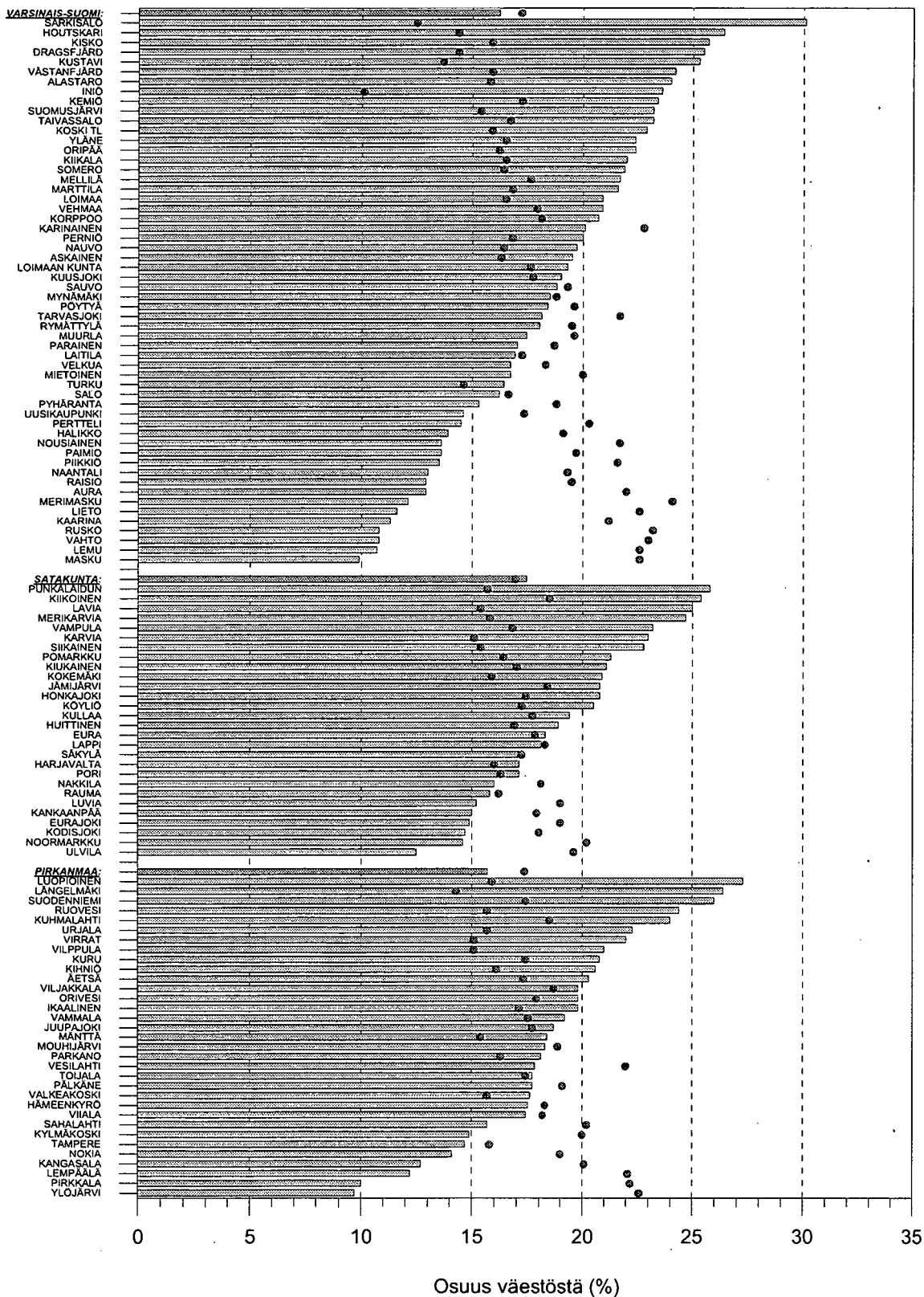
Väestön keski-ikä oli vuonna 2000 koko maassa 39,4 vuotta. 162 Länsi-Suomen kunnan väestön keski-ikä oli tätä korkeampi. Korkein se oli Luhangalla (49,1 vuotta) ja matalin Luodon kunnassa (31,7 vuotta). Vuosien 1980 ja 2000 välillä keski-ikä on noussut lähes kaikissa Länsi-Suomen kunnissa. Suurimman poikkeuksen tästä muodostaa Velkua, jonka kuntalaiset olivat vuonna 2000 keskimäärin yli 8 vuotta nuorempia kuin kaksi vuosikymmentä aikaisemmin. Velkulaisten keski-ikä nousi kuitenkin vuosien 1998 ja 2000 välillä eniten, kahdella vuodella. Myös 19 muussa kunnassa keski-ikä nousi tuona aikana yli vuodella. Kahden viimeisen vuoden aikana väestön keski-ikä laski 13 kunnassa, eniten Kiikalan ja Oripään kunnissa.

Noin puolet Länsi-Suomen kunnista on sukupuolirakenteeltaan naisemmistöisiä. Eniten naisia tuhanta miestä kohti oli vuonna 2000 Loimaalla (1 208) ja Turussa (1 144). Miesvaltaisimmat kunnat olivat puolestaan Kinnula, Iniö ja Siikainen, joissa tuhanta miestä kohti asui alle 900 naista.

Kuva 16. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 2000.

Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000

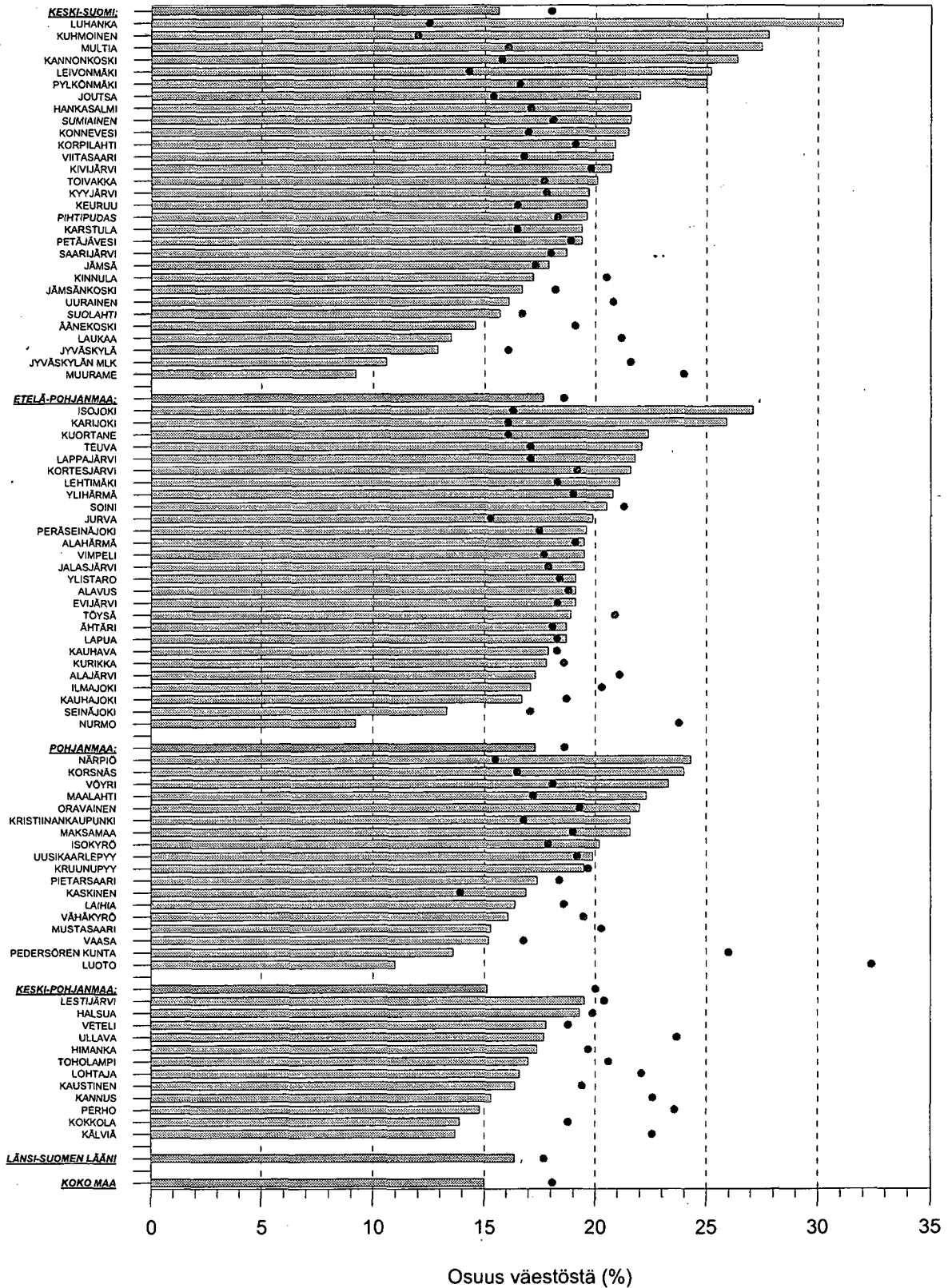
Lähde: TK/Väestötillastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 17a. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000.

Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000

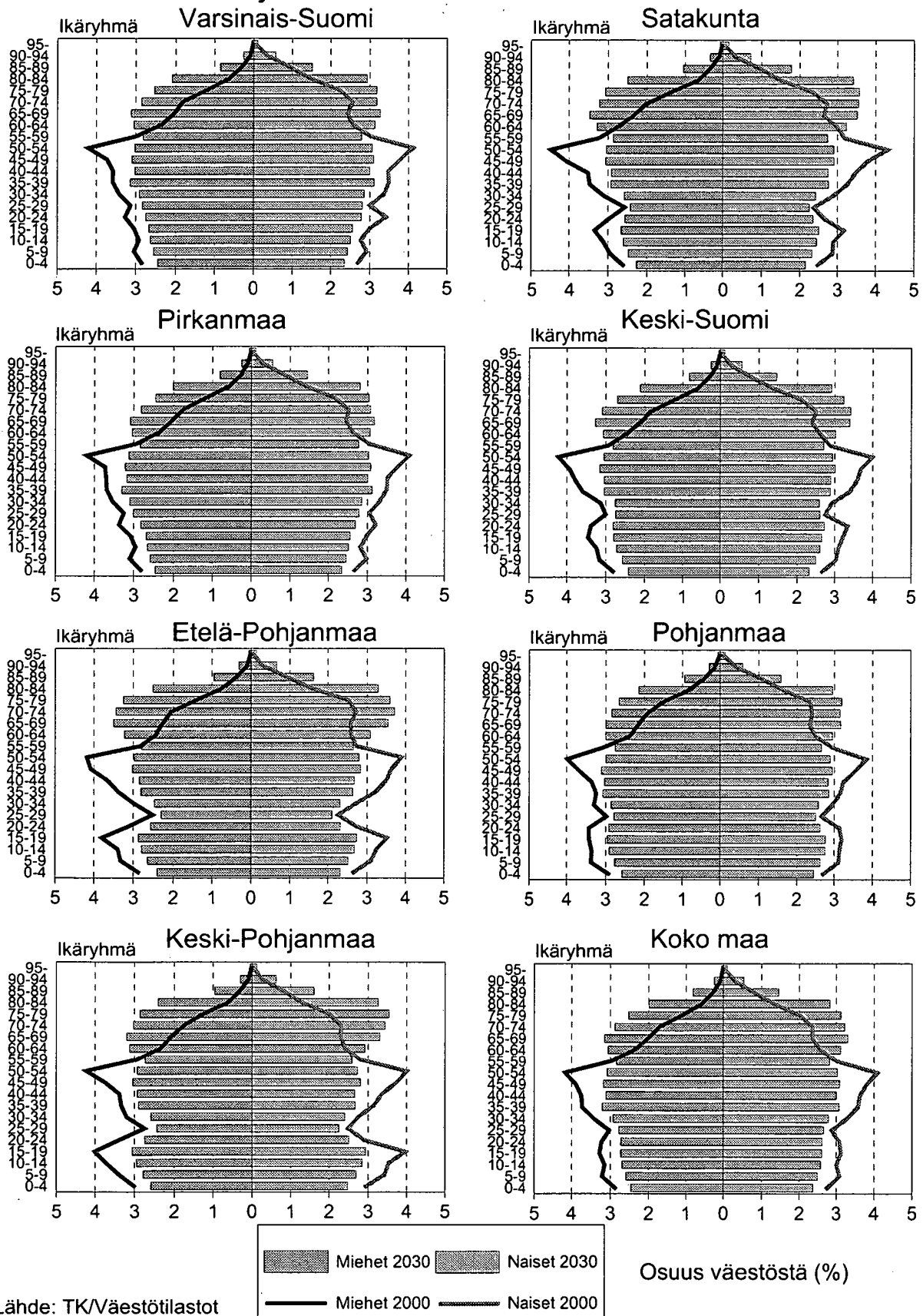

Lähde: TK/Väestötillastot

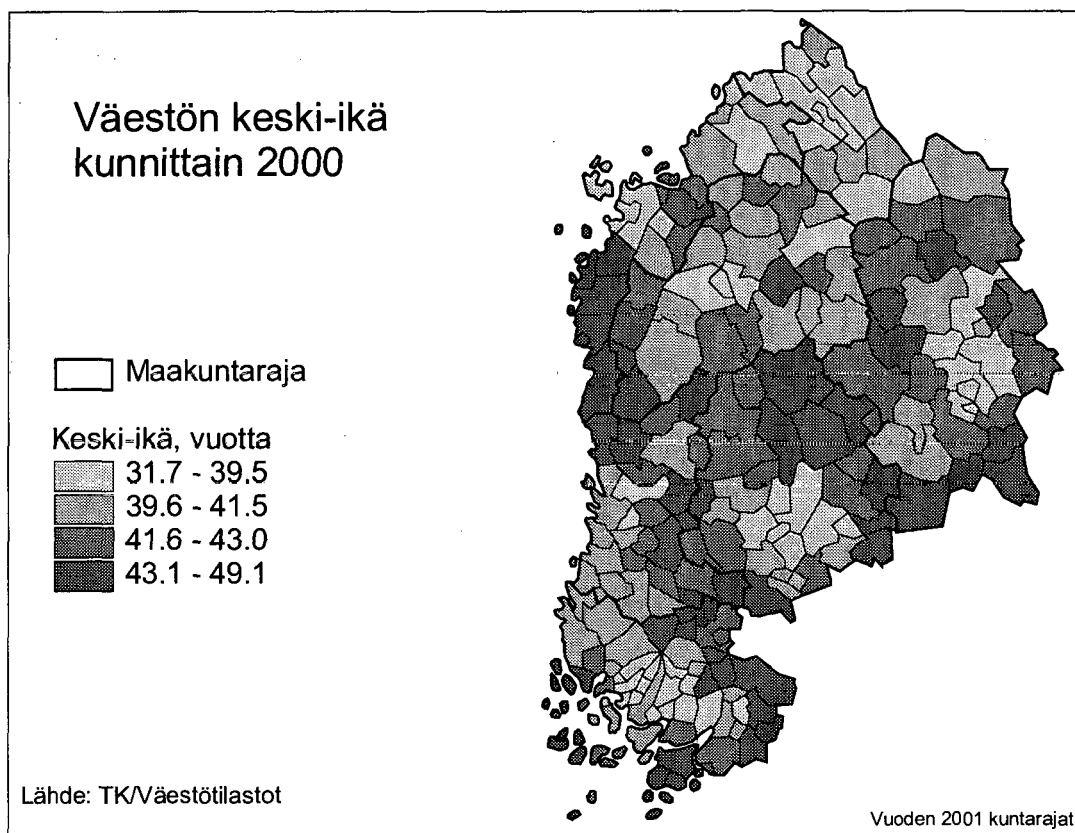
Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 17b. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000.

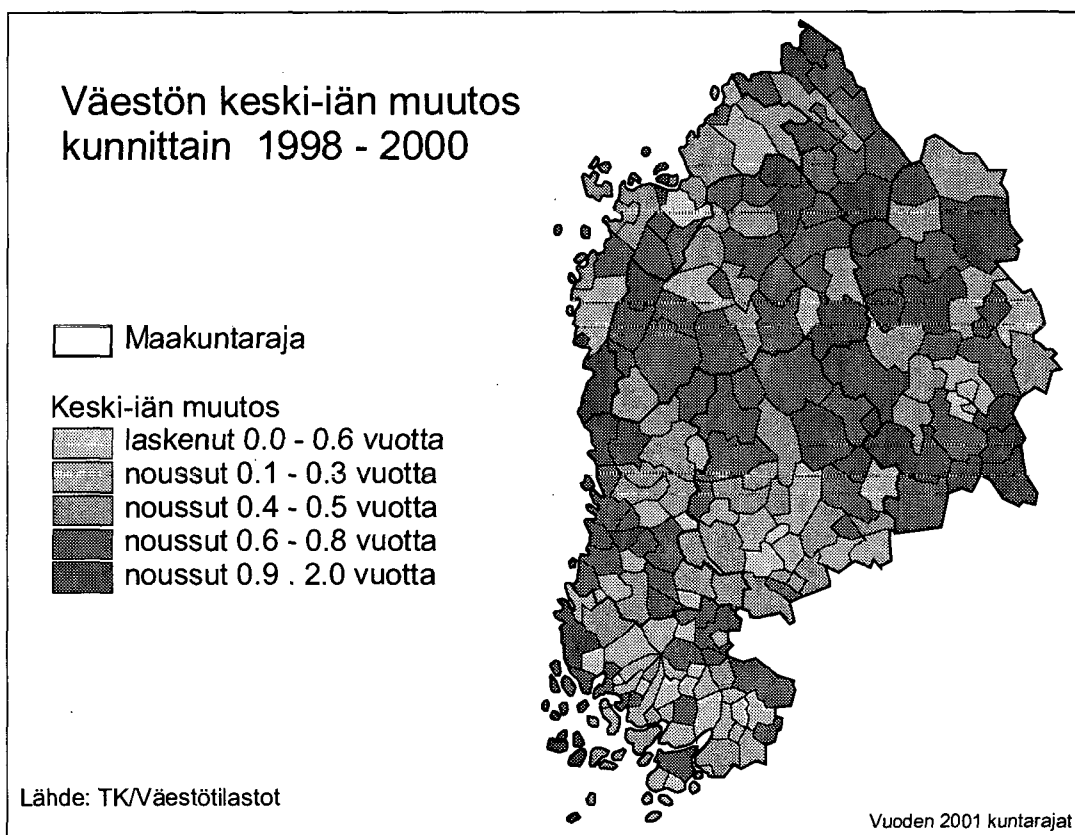
Väestöennusteen ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain vuoteen 2030 ja toteutunut väestö 2000

Kuva 18. Väestöennusteen ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain vuoteen 2030 ja toteutunut väestö 2000.

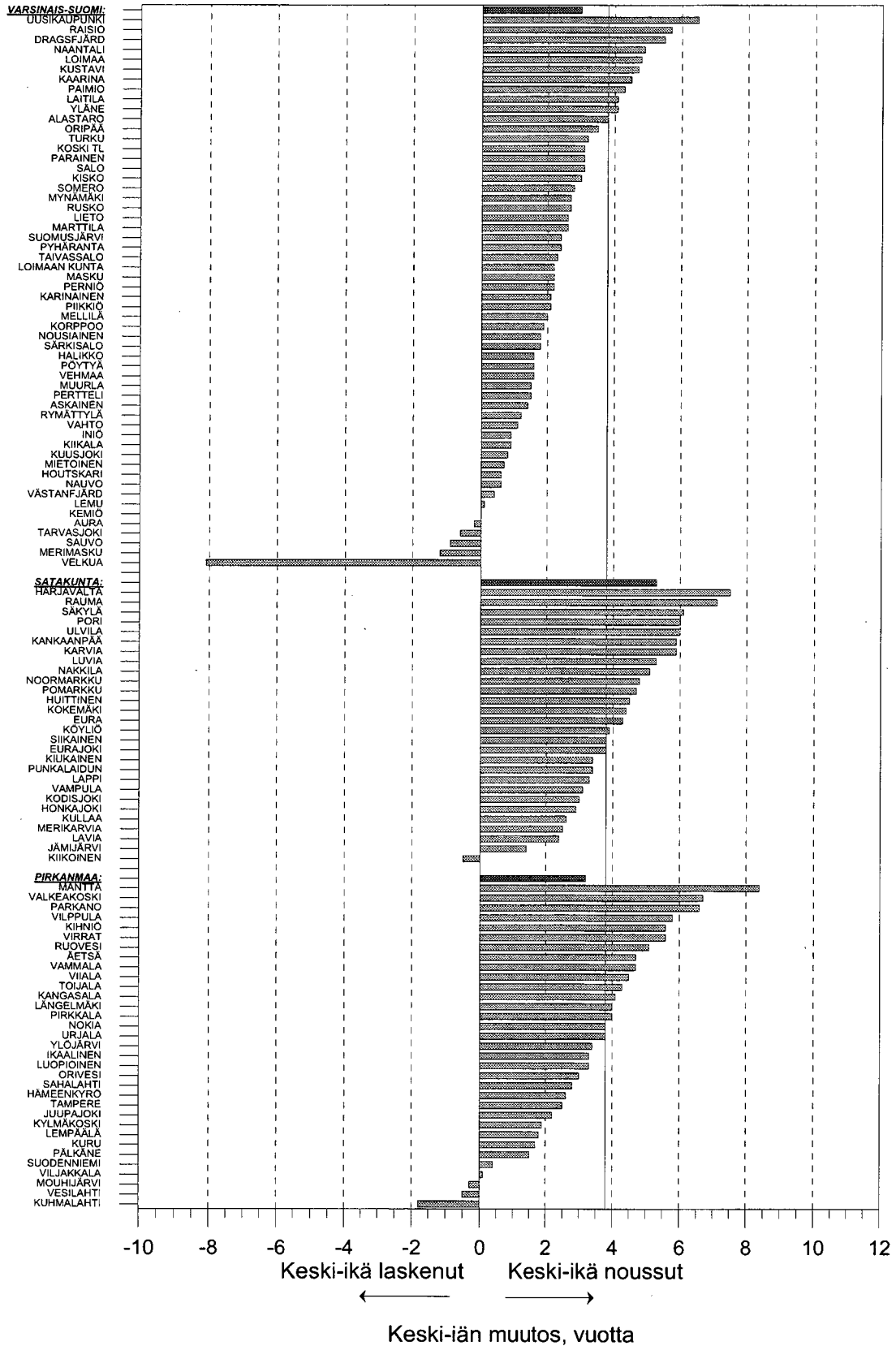
Kuva 19. Väestön keski-ikä kunnittain 2000.

Kuva 20. Keski-ikä muutos kunnittain 1998 - 2000.

Väestön keski-ikä muutokset kunnittain 1980 - 2000

Koko maa 3.8

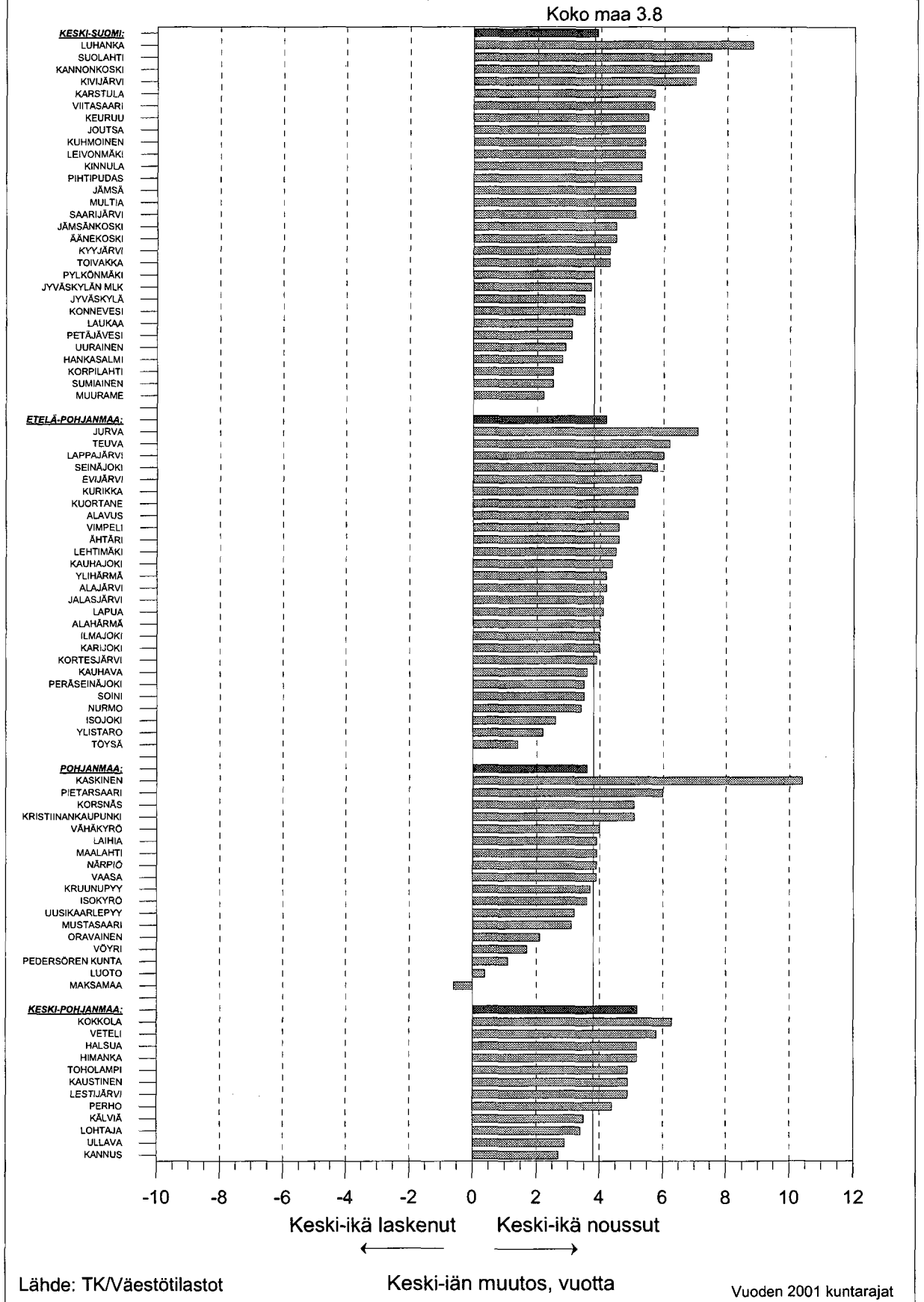

Lähde: TK/Väestötillastot

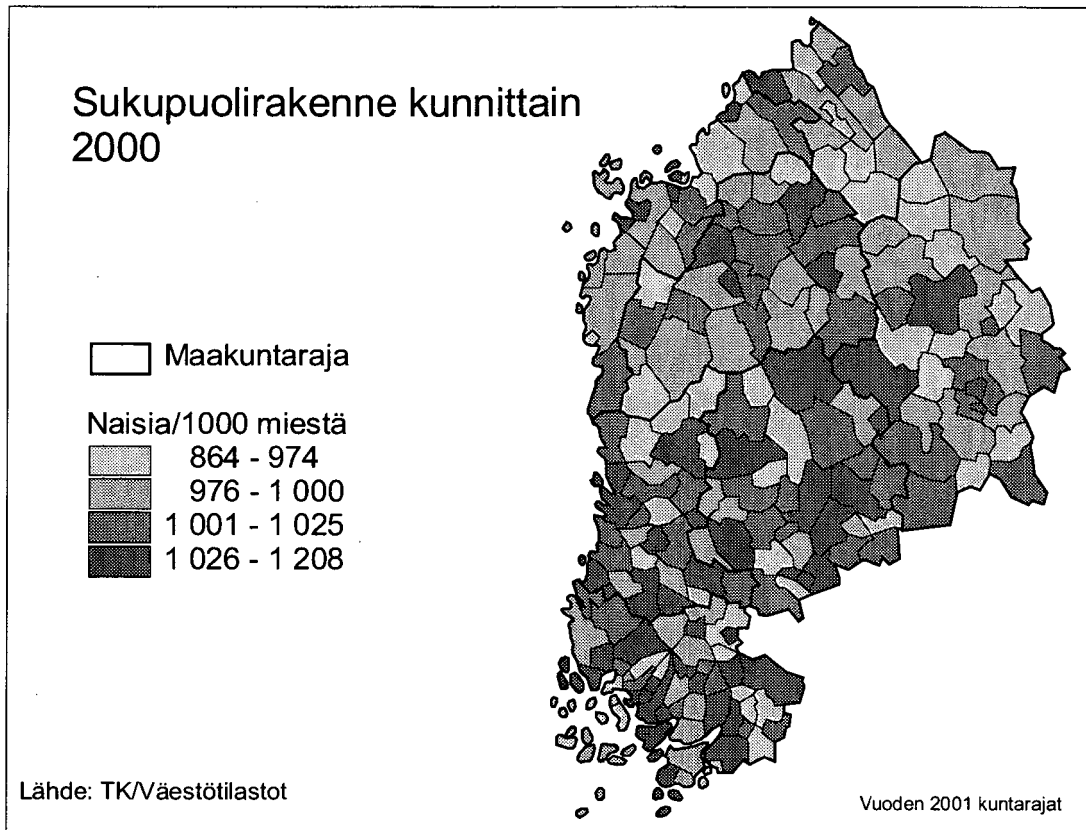
Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 21a. Keski-ikä muutokset kunnittain 1980 - 2000.

Väestön keski-ian muutos kunnittain 1980 - 2000

Kuva 21b. Keski-ian muutos kunnittain 1980 – 2000.

Kuva 22. Sukupuolirakenne kunnittain 2000.

Väestöennuste

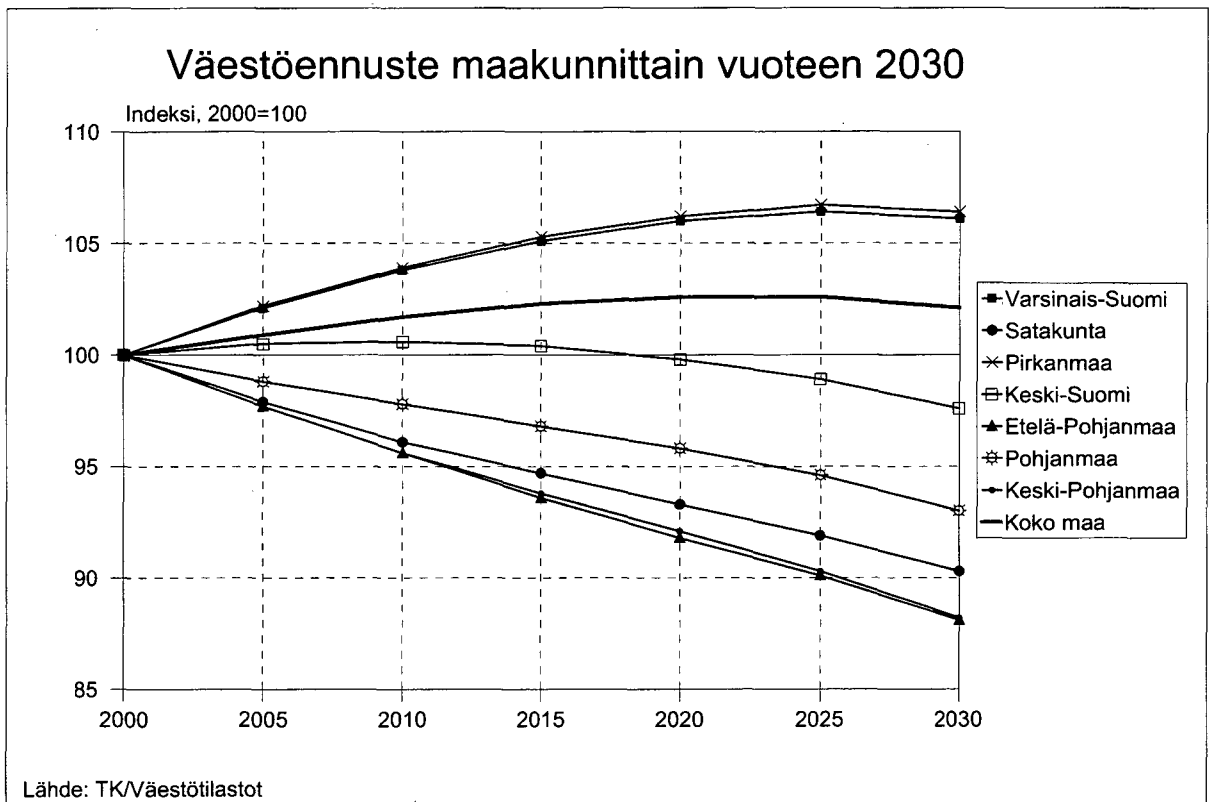
Tilastokeskuksen väestöennuste on demografinen trendilaskelma, jossa väestönkehityksen on oletettu jatkuvan viime vuosien kaltaisena. Syntyvien määrän laskemisessa käytetyt hedelmällisyysluvut on pidetty nykytasolla koko ennustekauden. Kuolleisuuden on oletettu alenevan 1980-luvun alkuvuosista 1990-luvun lopulle lasketun keskimääräisen vuotuisen muutoksen mukaisesti. Muuttoalittiusluvut on laskettu viideltä viime vuodelta ja ne on pidetty ennallaan. Viimeisin väestöennuste on laadittu syksyllä 2001.

Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla väkimäärä vähenee ennusteen mukaan maakunnista eniten, noin 12 % vuoteen 2030 mennessä. Myös muissa maakunnissa väestö vähenee ennusteen mukaan lukuun ottamatta Varsinais-Suomea ja Pirkanmaata, joissa väestö lisääntyy noin 6 %.

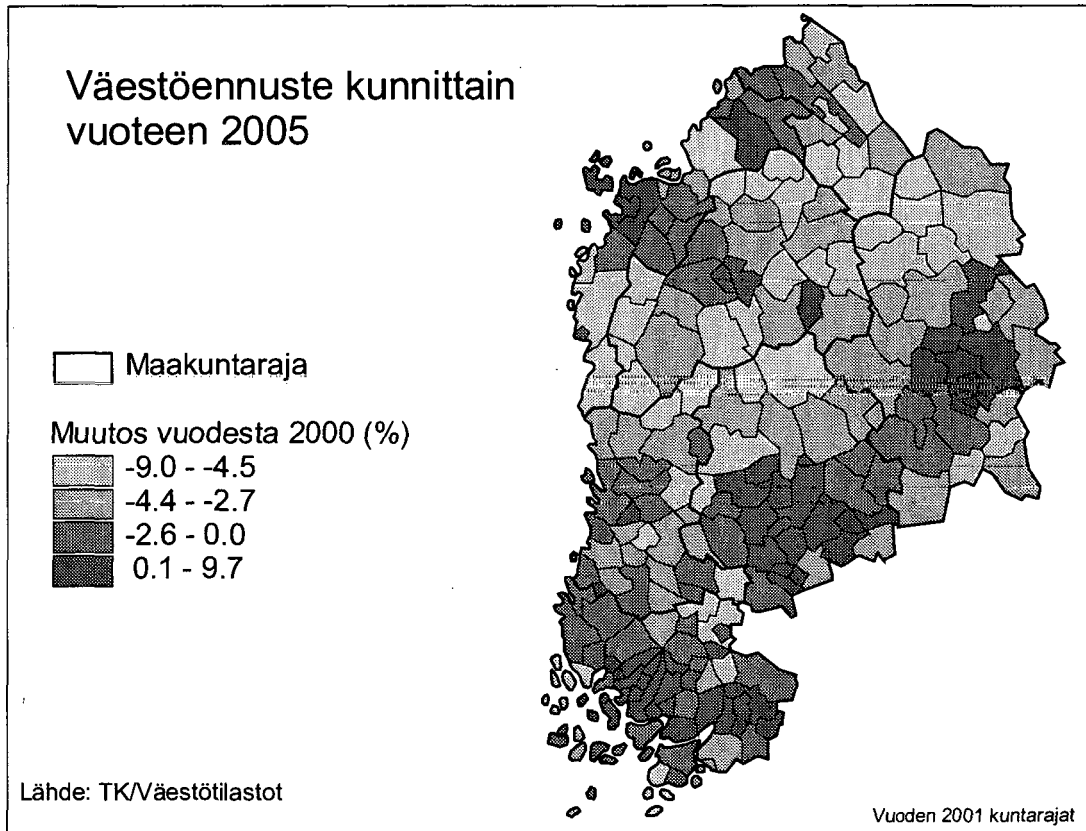
Kunnittain tarkasteltuna väkimäärän ennustetaan kasvavan eniten Merimaskussa ja vähenevän eniten Luhangalla vuoteen 2030 mennessä.

Koko maassa yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä nousee nykyisestä 15 prosentista 26 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan nousevan vastaavana aikana yli 30 %:iin. Työikäisten määrä alkaa vähetä vuoden 2010 tienoilla, kun suuret ikäluokat siirtyvät eläkeikään (myös kuva 18).

Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Satakunnan väestökehityksen arvioidaan olevan negatiivinen kaikissa kuntaryhmissä vuoteen 2030 mennessä. Maaseutumaiset kunnat menettävät ennusteen mukaan väestöään kaikissa maakunnissa Länsi-Suomen alueella.

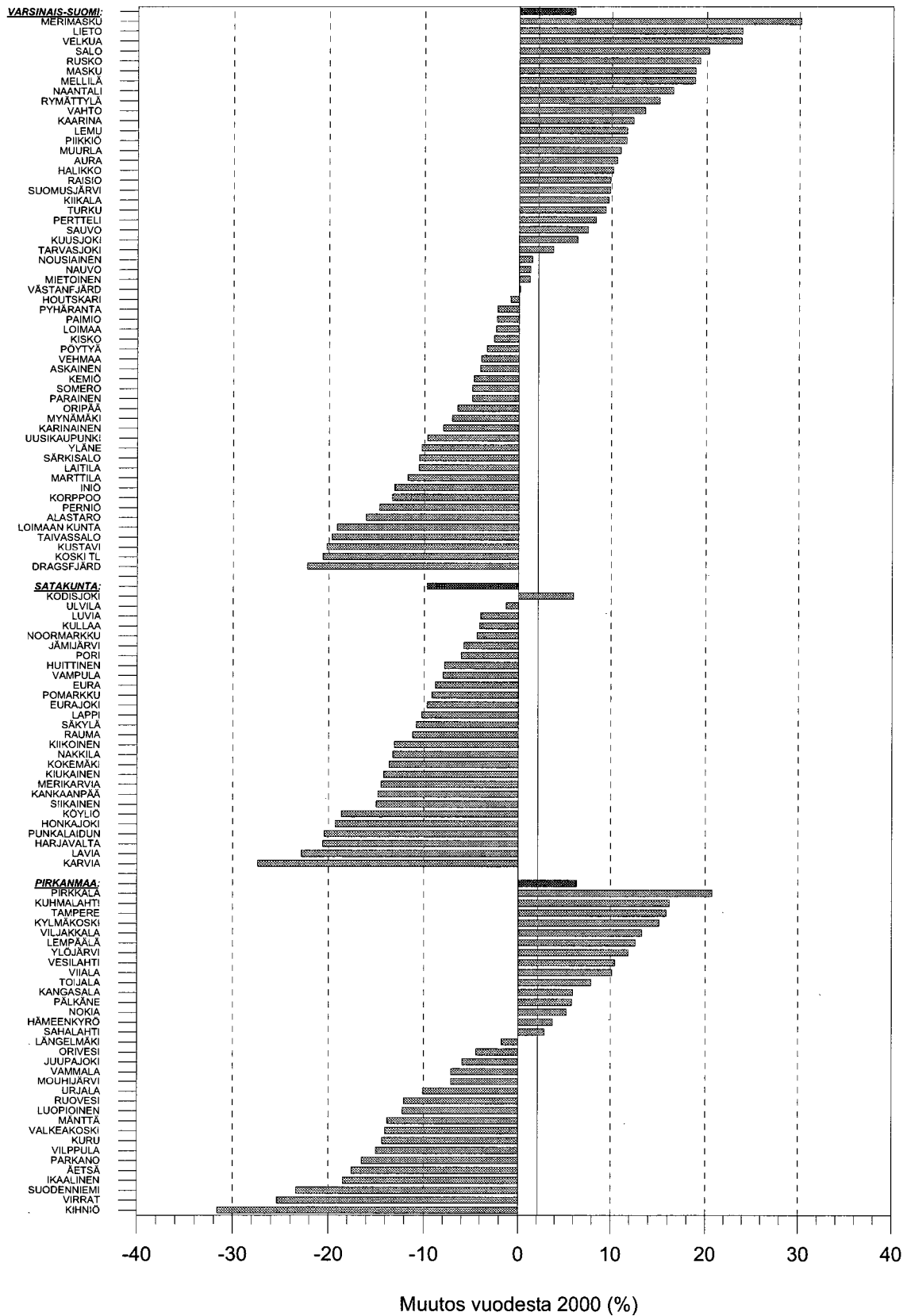
Kuva 23. Väestöennuste maakunnittain vuoteen 2030 (indeksi, 2000=100).

Kuva 24. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2005.

Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030

Koko maa 2.11

Lähde: TK/Väestötillastot

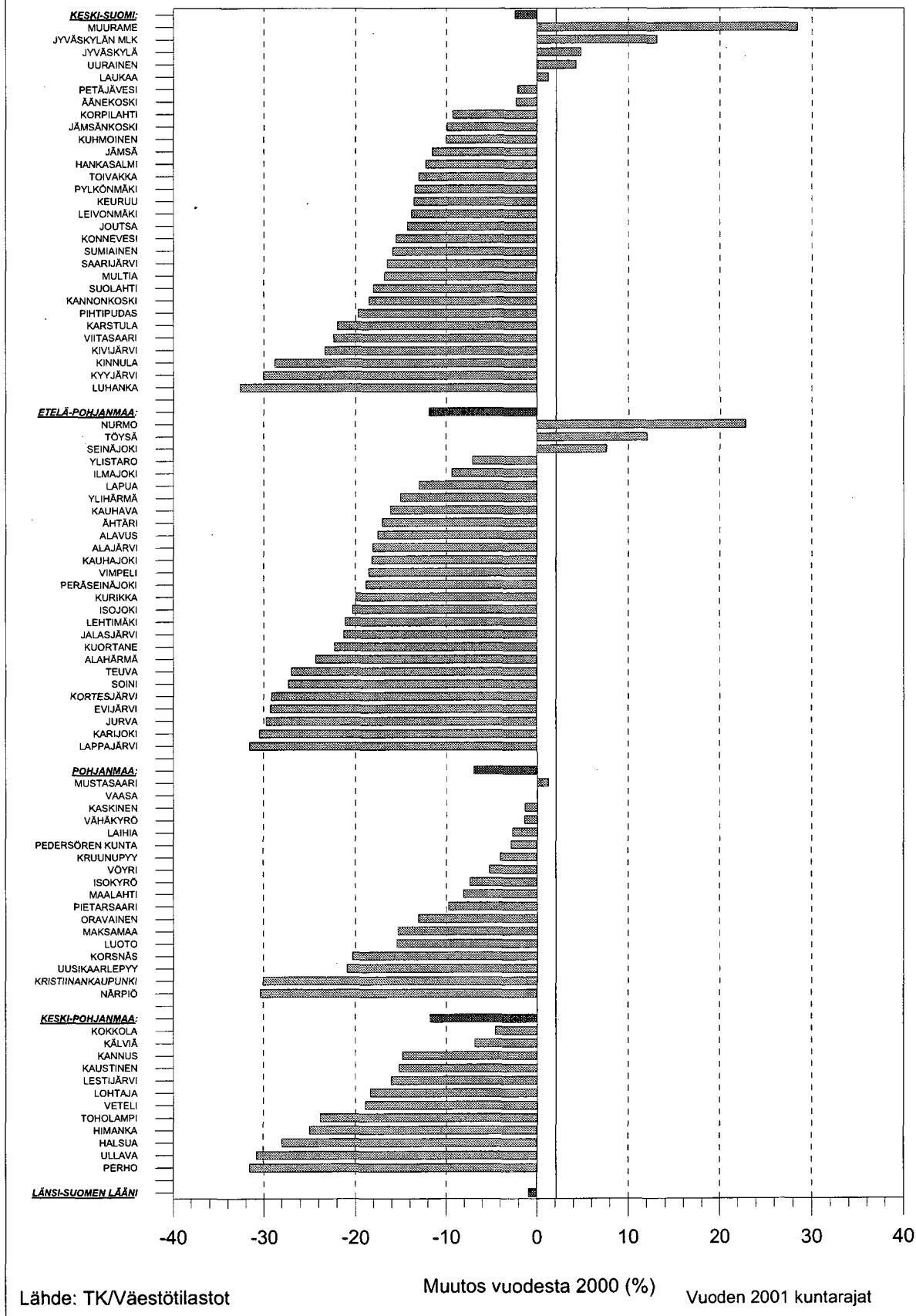
Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 25a. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030.

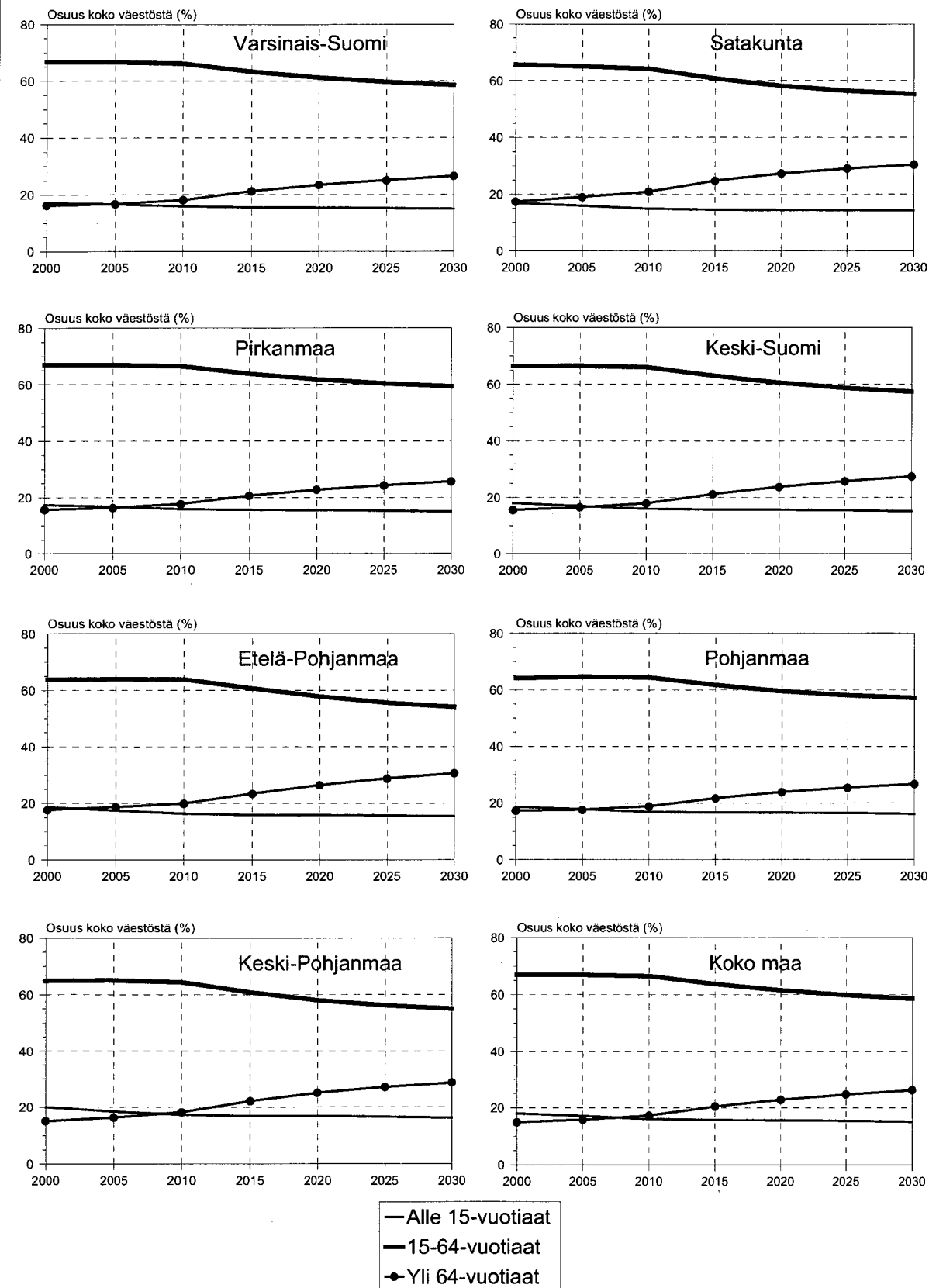
Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030

Koko maa 2.11

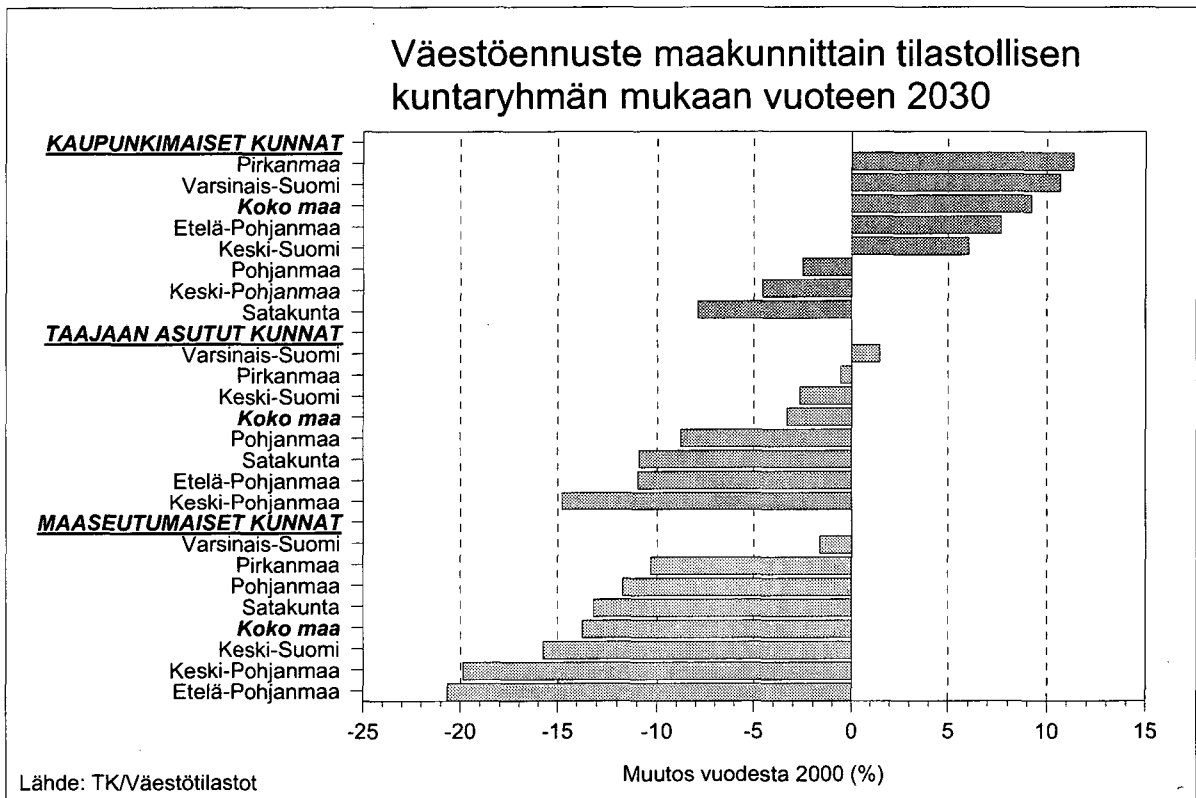
Kuva 25b. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030.

Väestöennuste ikäryhmittäin maakunnittain vuoteen 2030

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 26. Väestöennuste ikäryhmittäin maakunnittain vuoteen 2030.

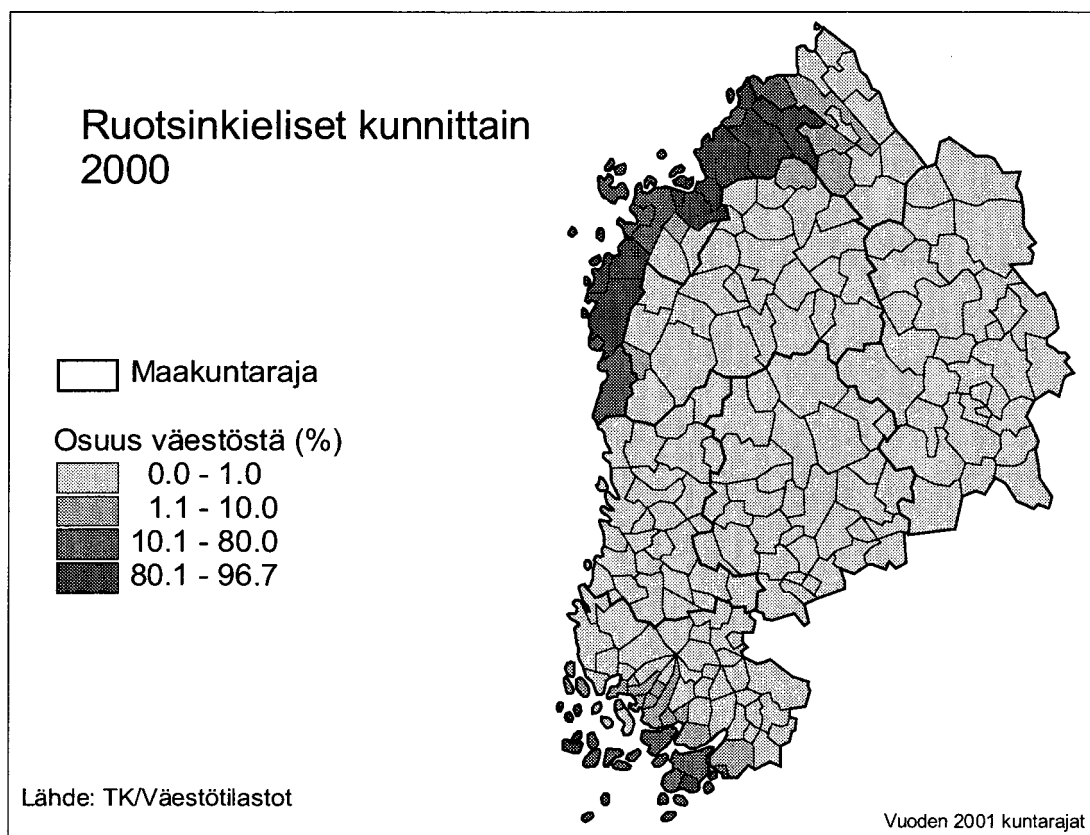
Kuva 27. Väestöennuste maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan vuoteen 2030.

Ruotsinkieliset ja ulkomaalaisväestö

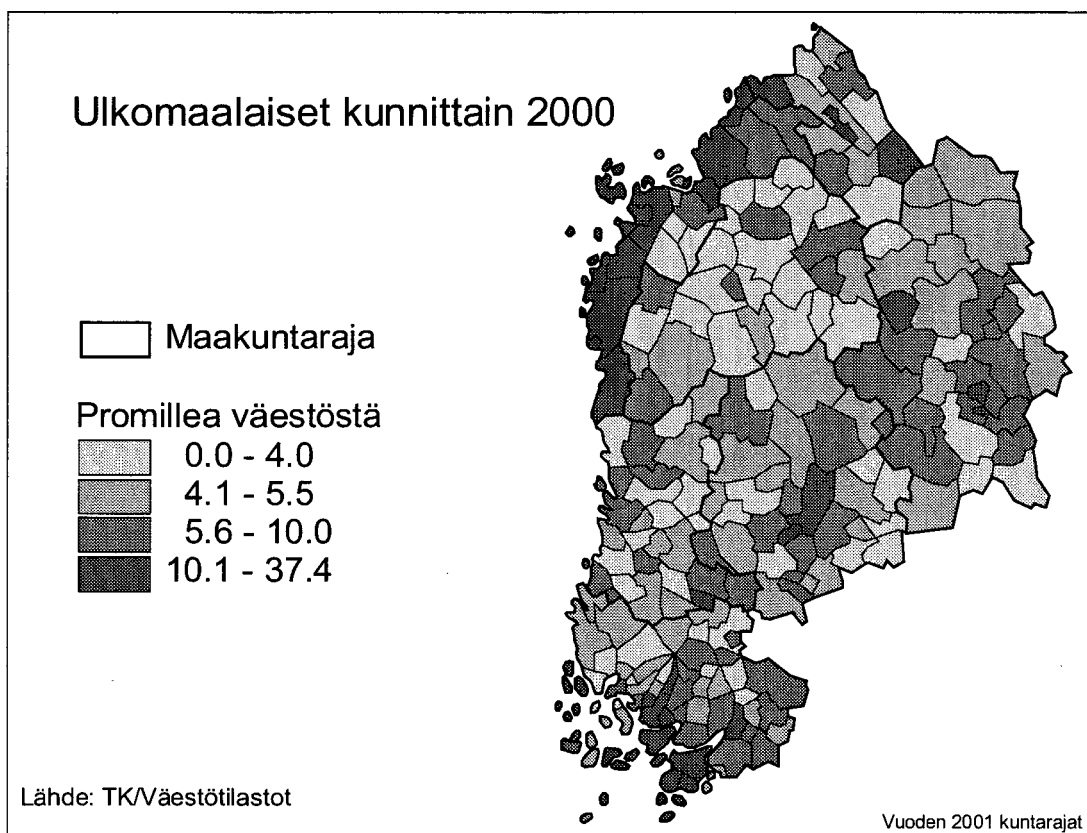
Ruotsinkielinen väestö on Länsi-Suomessa keskittynyt Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen rannikkokuntiin sekä Turun saaristoon. Ruotsinkielisten osuus ylittää 90 % väestöstä Korsnäsissä, Luodossa, Närpiössä, Maksamaalla ja Pedersören kunnassa.

Vuonna 2000 Suomessa asui 91 074 ulkomaalaista, joka on yli 17 promillea väestöstä. Länsi-Suomessa ulkomaalaisten suhteellinen osuus väestöstä oli tätä suurempi 13 kunnassa. Suhteellisesti eniten ulkomaalaisia asui Turussa, Salossa ja Närpiössä. Lemun kunnassa ei asunut yhtään ulkomaalaista. Ulkomaalaisten määrä on kasvanut Länsi-Suomessa koko 1990-luvun ajan. Eniten kasvua on ollut Varsinais-Suomessa, jossa ulkomaalaisia asui vuonna 2000 jo lähes 9 400.

Koko maassa venäläiset ovat selkeästi suurin ulkomaalaisryhmä. Länsi-Suomessa vuonna 2000 venäläisten osuus ulkomaalaisväestöstä oli suurin Varsinais-Suomessa, Satakunnassa, Pirkanmaalla sekä Keski-Suomessa. Sen sijaan Pohjanmaalla sekä Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla ruotsalaiset olivat suurin ryhmä.

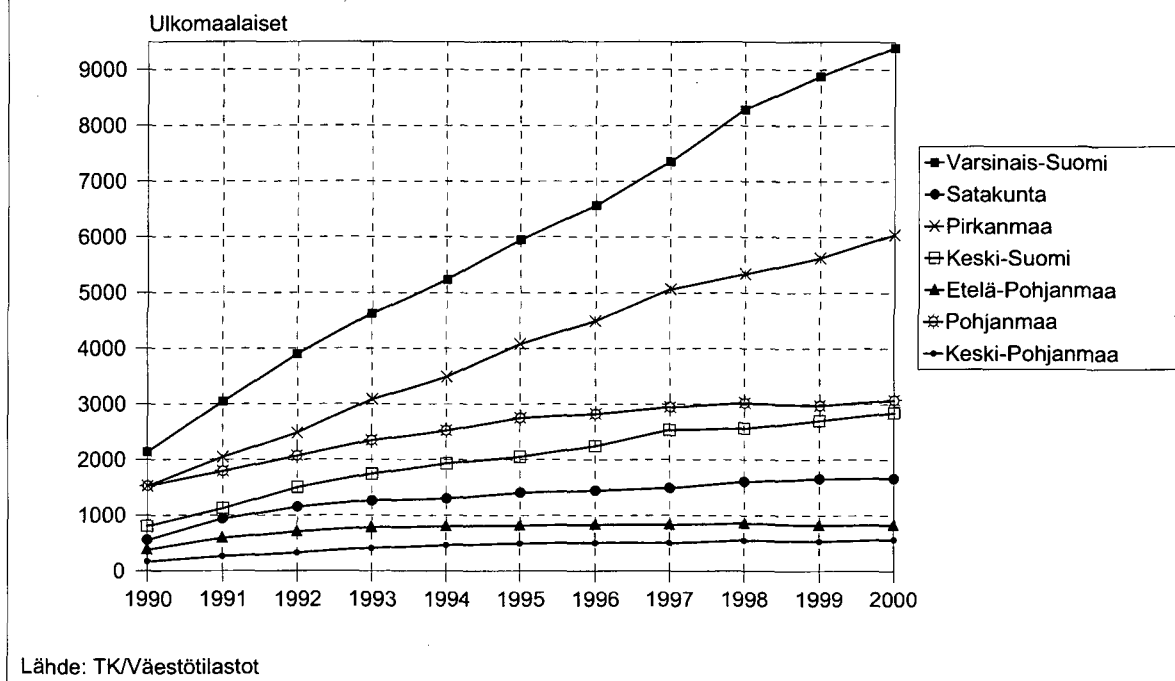

Kuva 28. Ruotsinkieliset kunnittain 2000.

Kuva 29. Ulkomaalaiset kunnittain 2000.

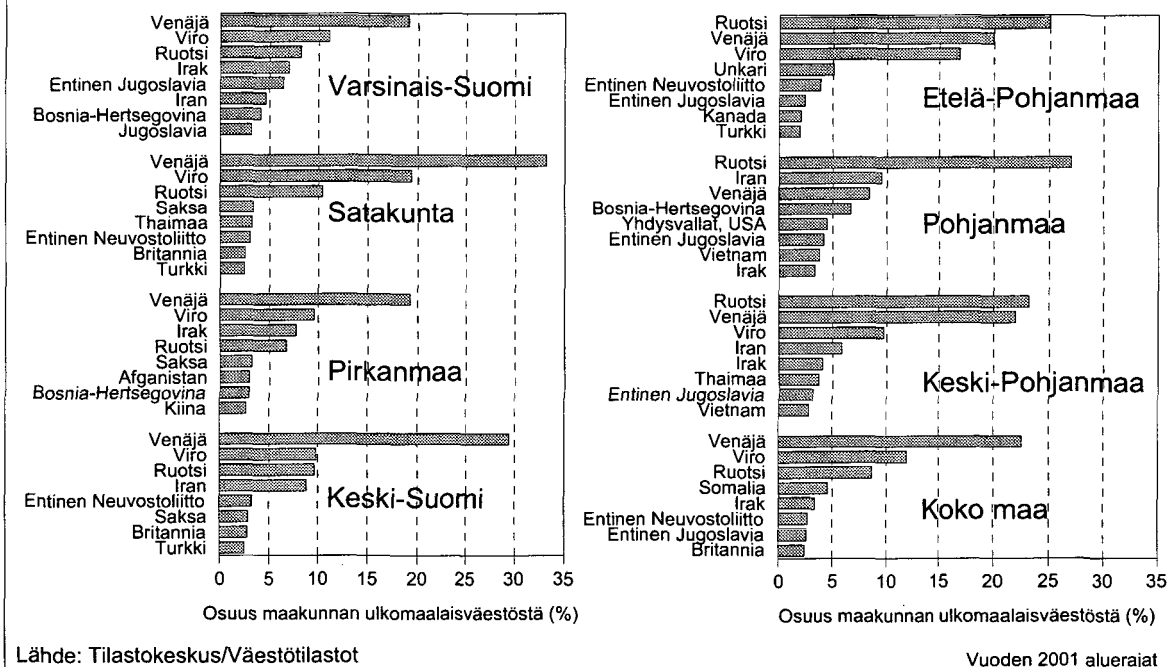
Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 - 2000

Kuva 30. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 2000.

Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2000

Maakuntien 8 suurinta ryhmää

Kuva 31. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2000.

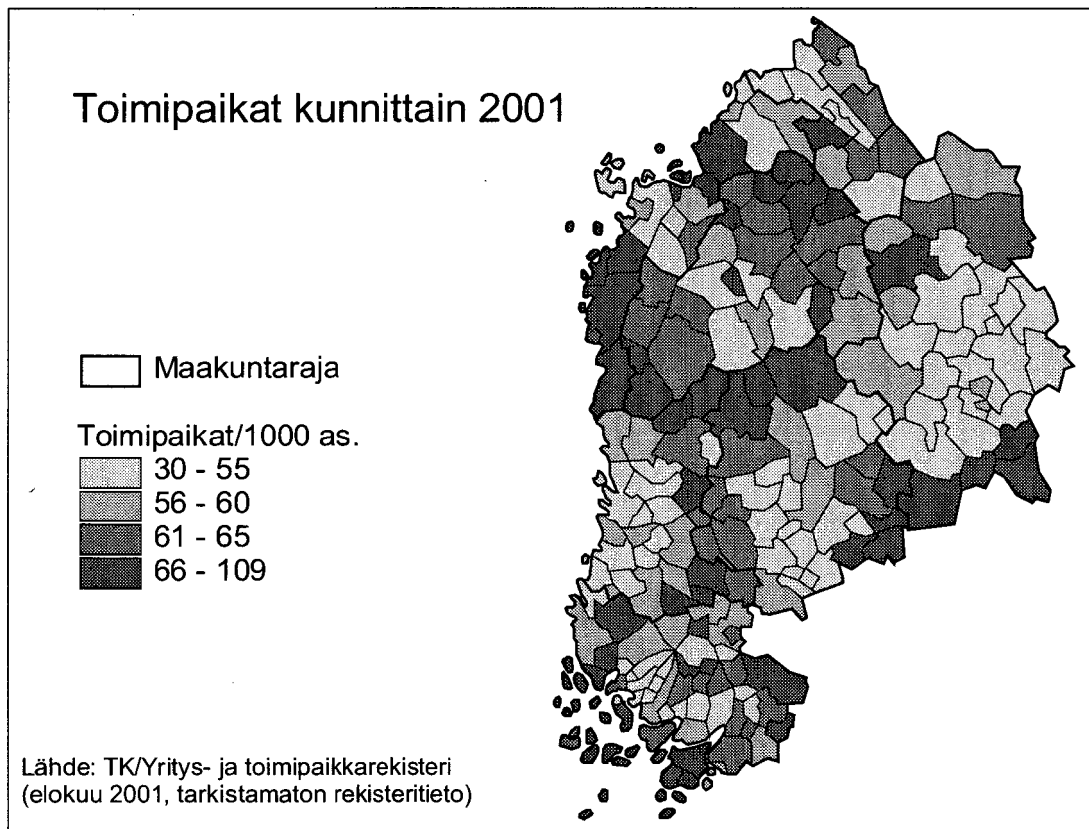
ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan elokuussa 2001 katsauksen tarkastelualueella oli 105 079 yritysten toimipaikkaa. Eniten niitä oli Varsinais-Suomessa, 26 690. Pirkanmaalla toimipaikkojen määrä oli 25 135, Satakunnassa 13 363, Keski-Suomessa 13 390, Etelä-Pohjanmaalla 12 226, Pohjanmaalla 10 399 ja Keski-Pohjanmaalla 3 876. Asukaslukuun suhteutettuna toimipaikkojen määrä oli alueella suurin Kustavissa ja Nauvossa. Viljakkalassa toimipaikkoja oli tuhatta asukasta johti vähiten. Rekisteri kattaa kaikki yritykset, yhteisöt ja yksityiset elinkeinoharjoittajat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina lukuun ottamatta julkisia viranomaisia.

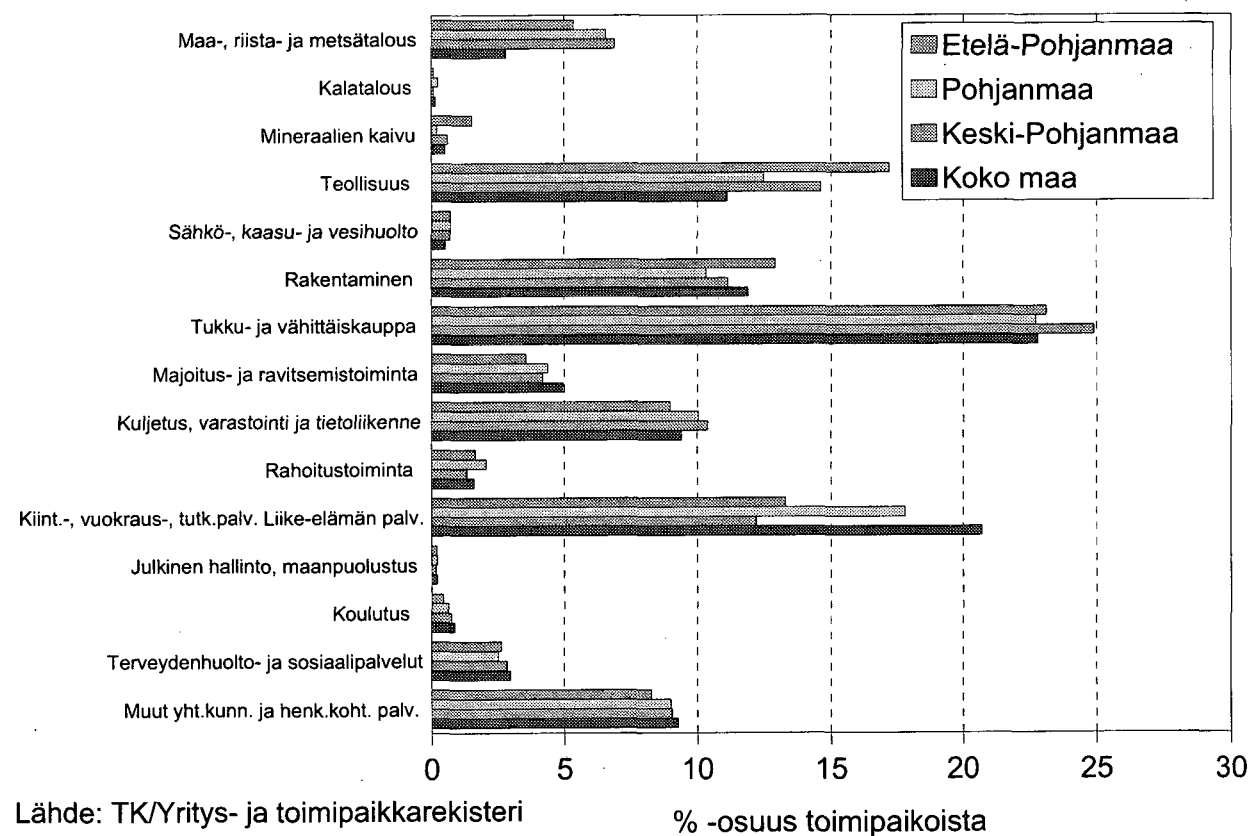
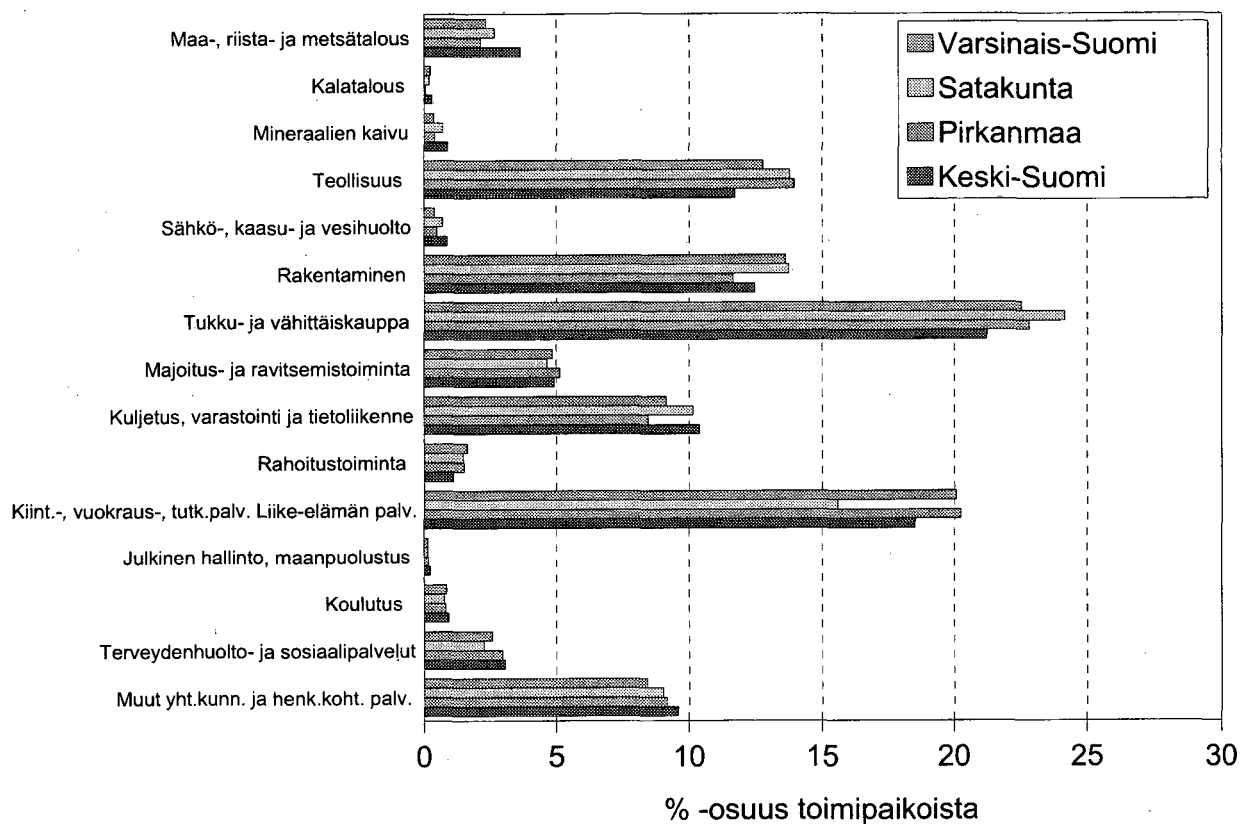
Toimialoittain tarkasteltuna tukku- ja vähittäiskaupalla on eniten toimipaikkoja Länsi-Suomessa. Niiden osuus maakuntien toimipaikoista on lähes neljäsnes Keski-Pohjanmaalla. Toimipaikkojen henkilökunnasta teollisuuden osuus on suurin kaikissa maakunnissa. Liikevaihdon osalta Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla tukku- ja vähittäiskaupan osuus on suurin, muualla teollisuus on myös liikevaihdoltaan suurin toimiala.

Toimipaikkojen määrä kasvoi lähes kaikkialla Länsi-Suomessa vuodesta 1995 vuoteen 1999. Kodisjoella ja Askaisissa toimipaikat lisääntyivät lähes 50 % neljän vuoden aikana. Toimipaikkojen liikevaihto puolestaan kasvoi Mietoisissa yli 200 % vastaavana aikana ja henkilöstökin lisääntyi 78 %:lla. Henkilöstö kasvoi tätäkin enemmän Perttelissä, yli 120 %. Liikevaihto väheni eniten Aurassa ja henkilöstö Västanfjärdissä, jossa lisäksi toimipaikkojen lukumäärä ja liikevaihtokin vähenivät.

Kuva 32. Toimipaikat kunnittain 2001.

Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001

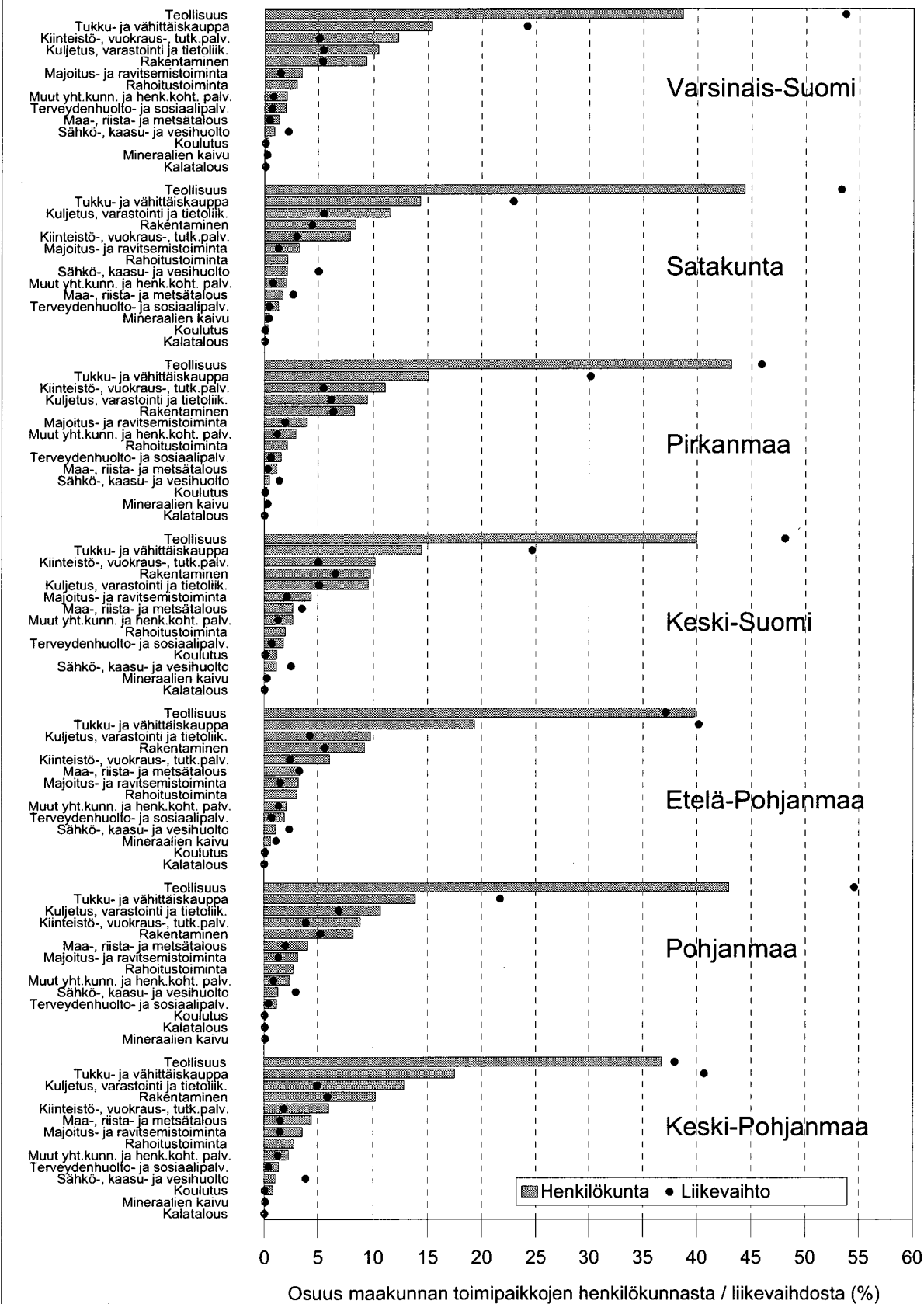

Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri
(elokuu 2001, tarkistamaton rekisteritieto)

% -osuus toimipaikoista

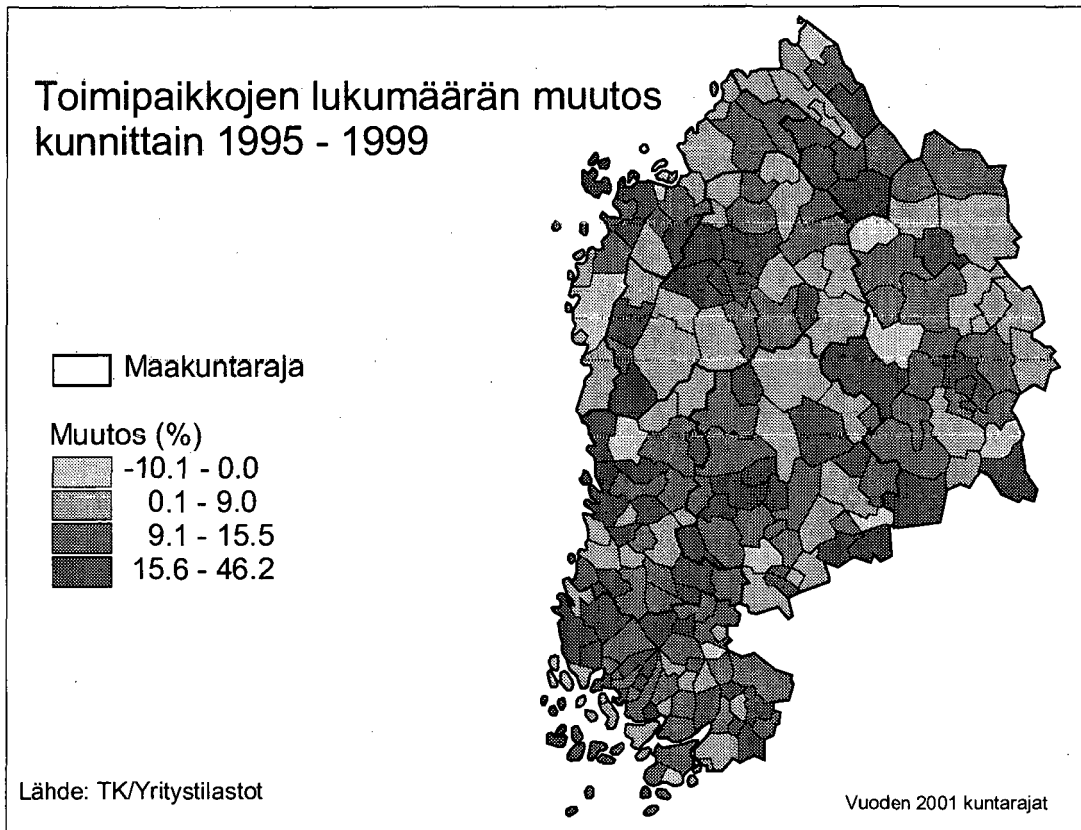
Kuva 33. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001.

Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1999

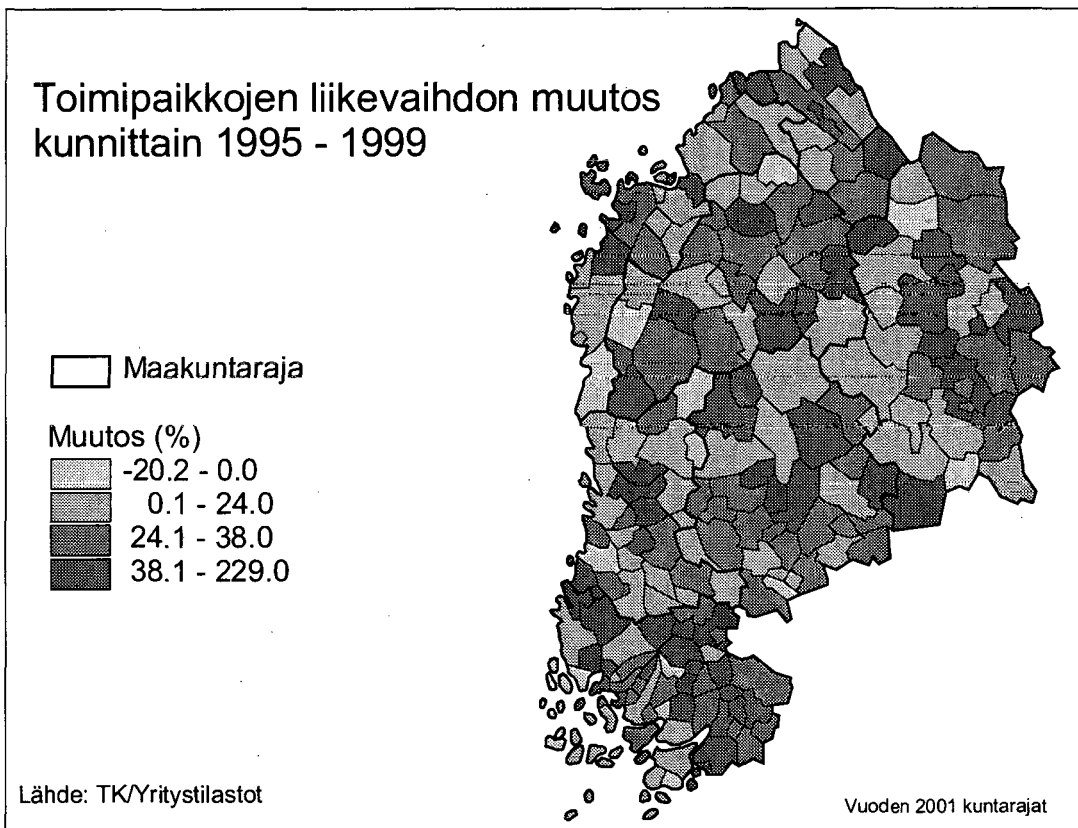

Kuva 34. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1999.

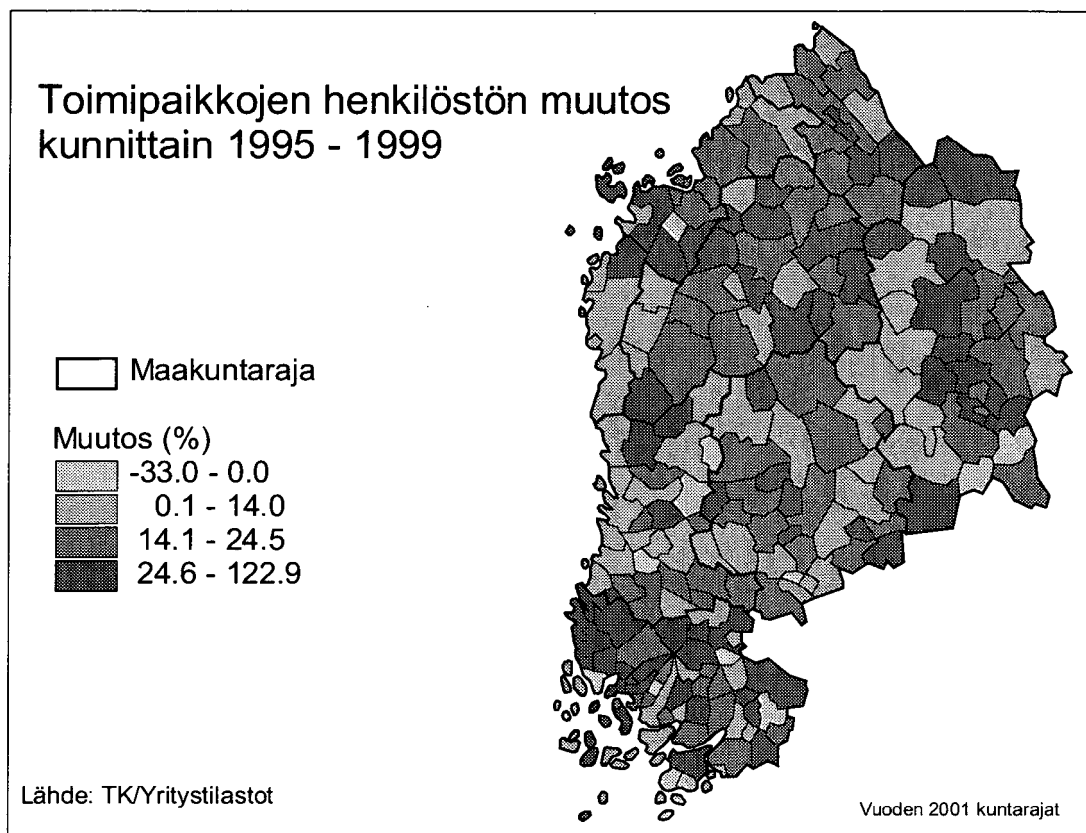

Kuva 35. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1999.

Kuva 36. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1999.

Kuva 37. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1999.

Elinkeinorakenne

Työllisten määrä väheni Suomessa 1990-luvun alussa aina vuoteen 1993 saakka etenkin palveluissa ja jalostuksessa. Varsinkaan jalostuksessa työllisten määrä ei ole sittemmin noususta huolimatta saavuttanut vuoden 1990 tasoa. Alkutuotannossa työpaikkojen määrä on vähentynyt tasaisesti koko tarkastelujakson (1987 – 1999) ajan.

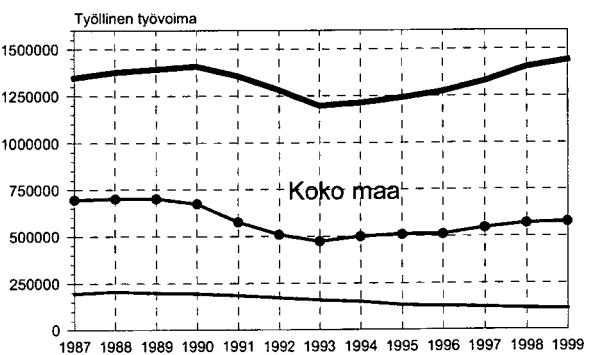
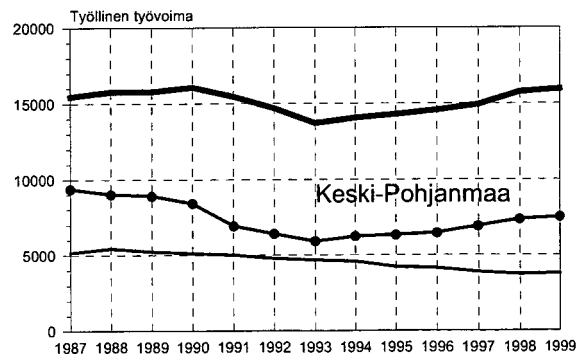
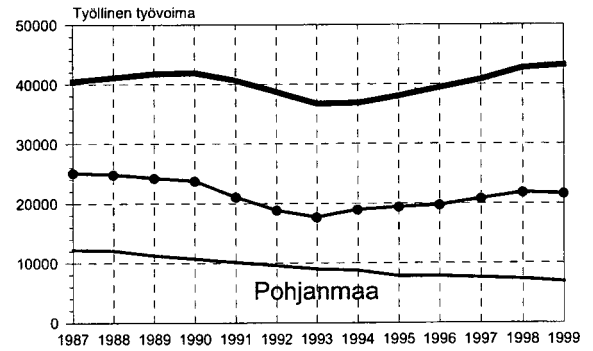
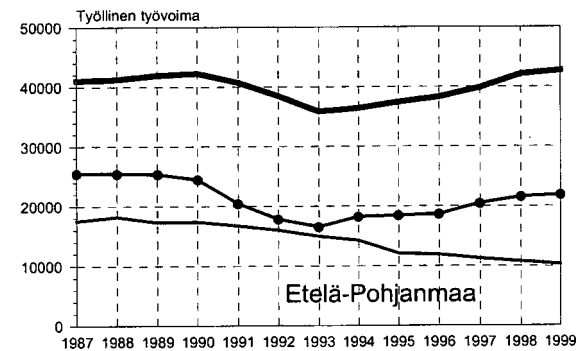
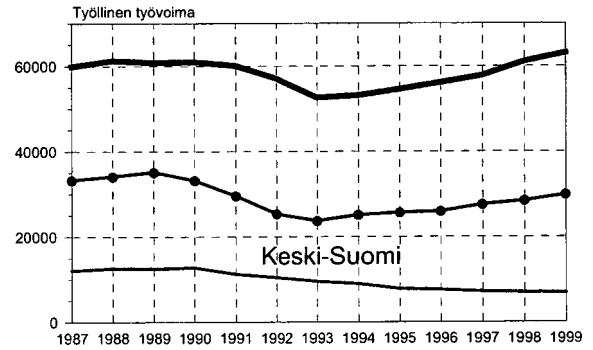
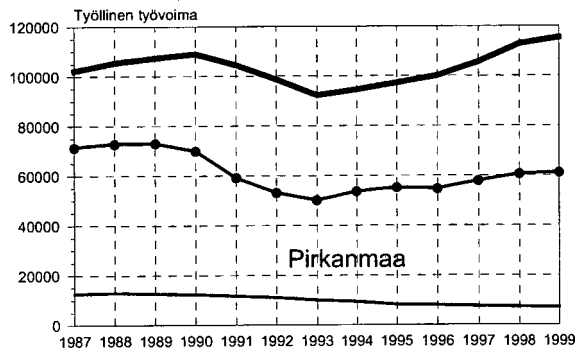
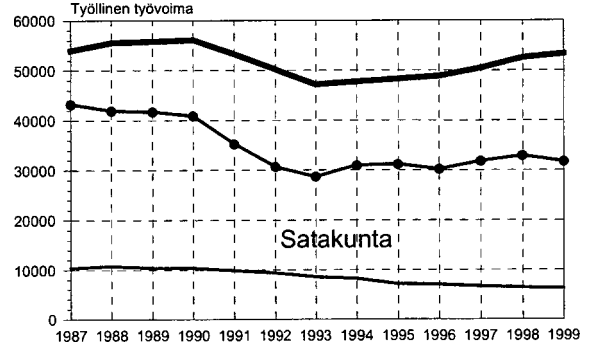
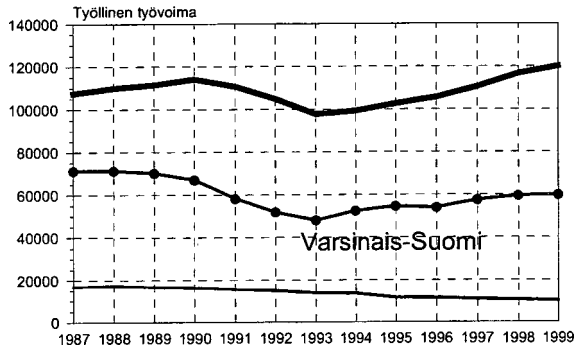
Tarkemman toimialajaotuksen mukaan teollisuus oli tärkein työllistäjä vuonna 1999 Länsi-Suomessa. Kaikissa alueen maakunnissa sen merkitys oli suurempi kuin maassa keskimäärin. Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut työllistivät seuraavaksi eniten Länsi-Suomen maakunnissa.

Alkutuotanto

Alkutuotannon työllistävyys oli vuonna 1999 suurin Ullavan kunnassa, jossa yli 40 % työllisistä toimi sen piirissä. Vähäisin sen osuus oli Raisiossa, Tampereella, Jyväskylässä ja Vaasassa. Maakunnista Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla alkutuotannon osuus oli pienempi kuin koko maassa keskimäärin.

Tilojen keskimääräiset peltoalat olivat vuonna 1999 suurimmat Ruskossa ja Loimaalla ja pienimmät Iniössä ja Jyväskylässä. Keskimääräinen metsäala oli puolestaan suurin Kuhmoisissa ja Viitasaarella. Verotettavat tulot tilaa kohti olivat korkeimmat Kustavissa, yli 179 500 euroa. Pienimmät tulot maatilataloudesta saatiin Kivijärvellä. Maatilatalouden keskimääräiset velat tilaa kohti olivat suurimmat Vehmaalla ja pienimmät Iniössä.

Työllinen työvoima maakunnittain 1987 - 1999

**Huom! Erilaiset
asteikot**

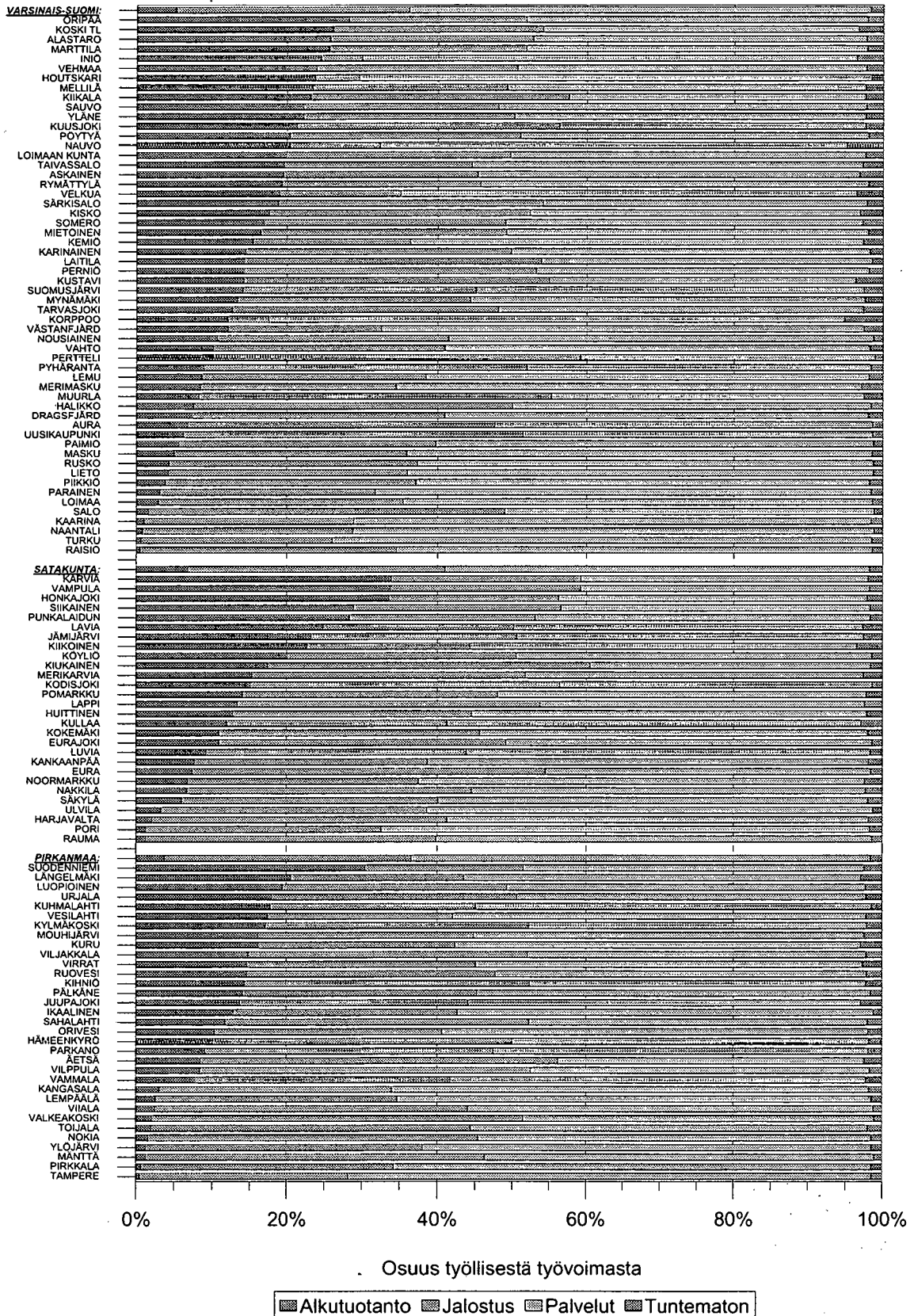
— Alkutuotanto   ● Jalostus   — Palvelut

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 38. Työllinen työvoima maakunnittain 1987 – 1999.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

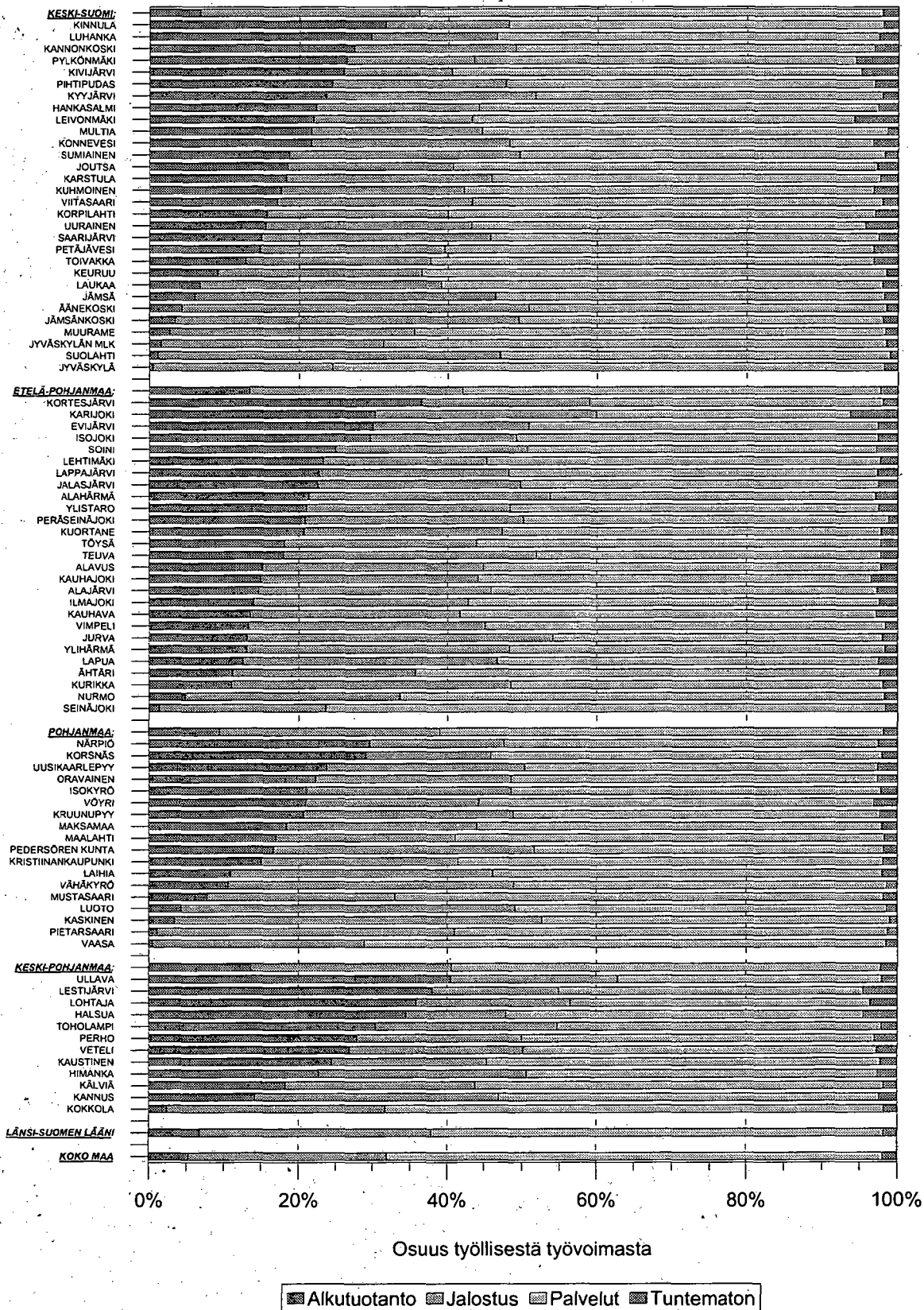
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 39a. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

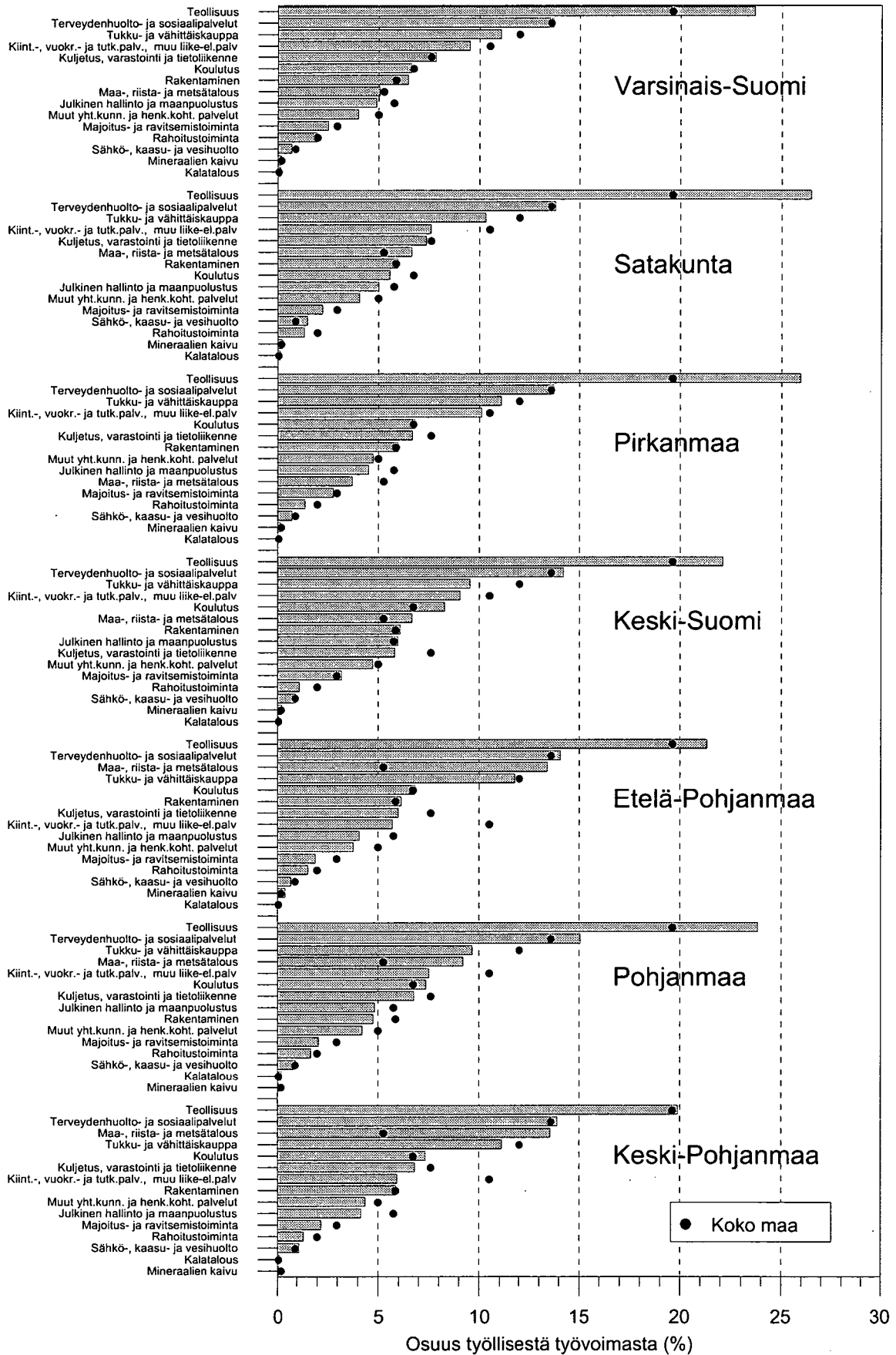

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

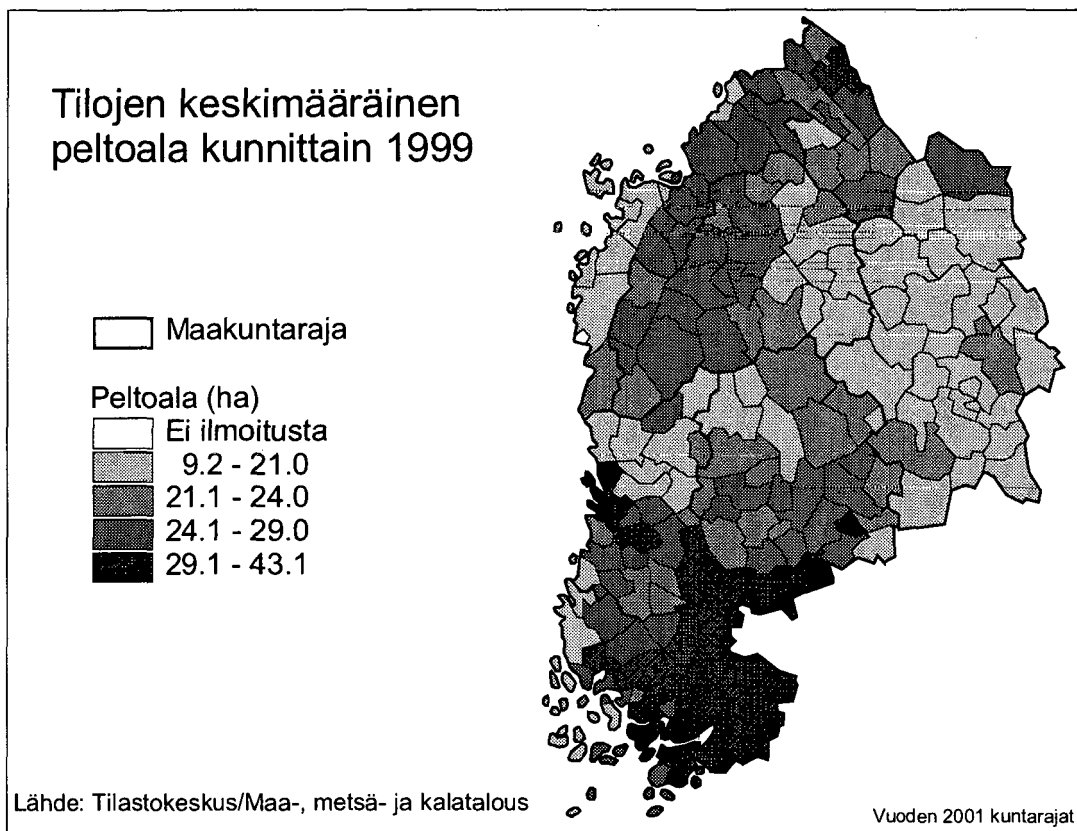
Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 39b. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.

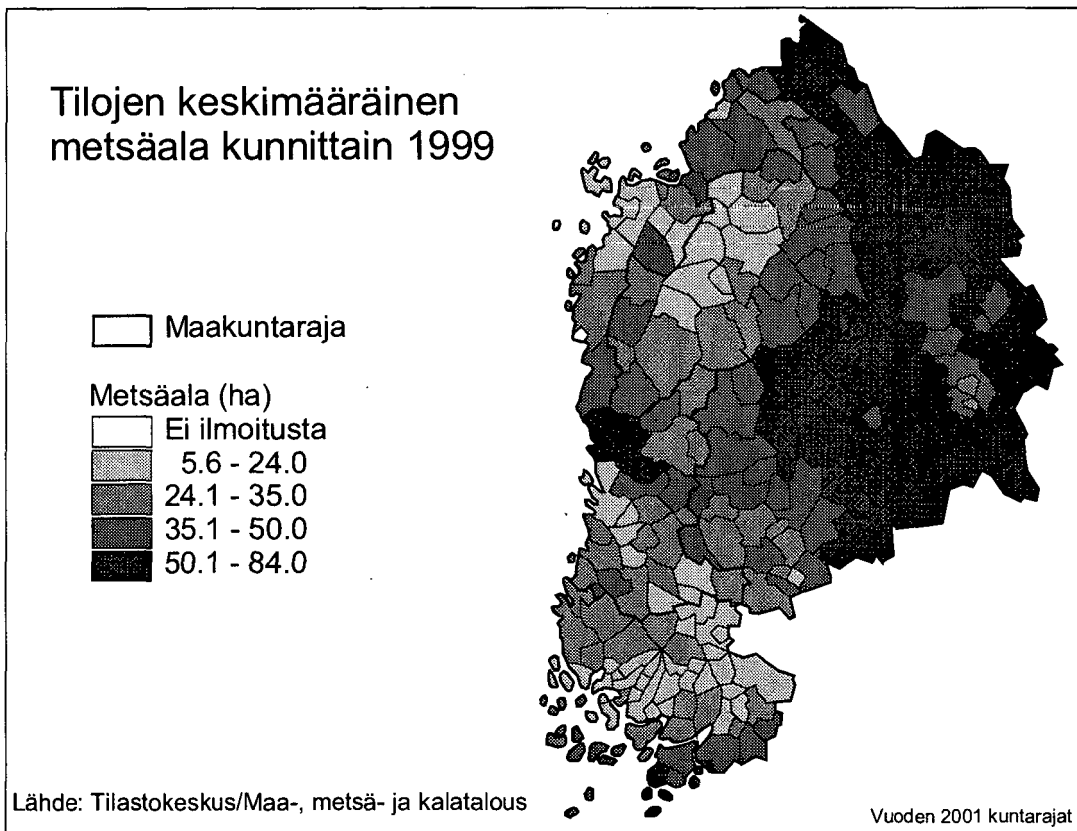
Elinkeinorakenne maakunnittain 1999

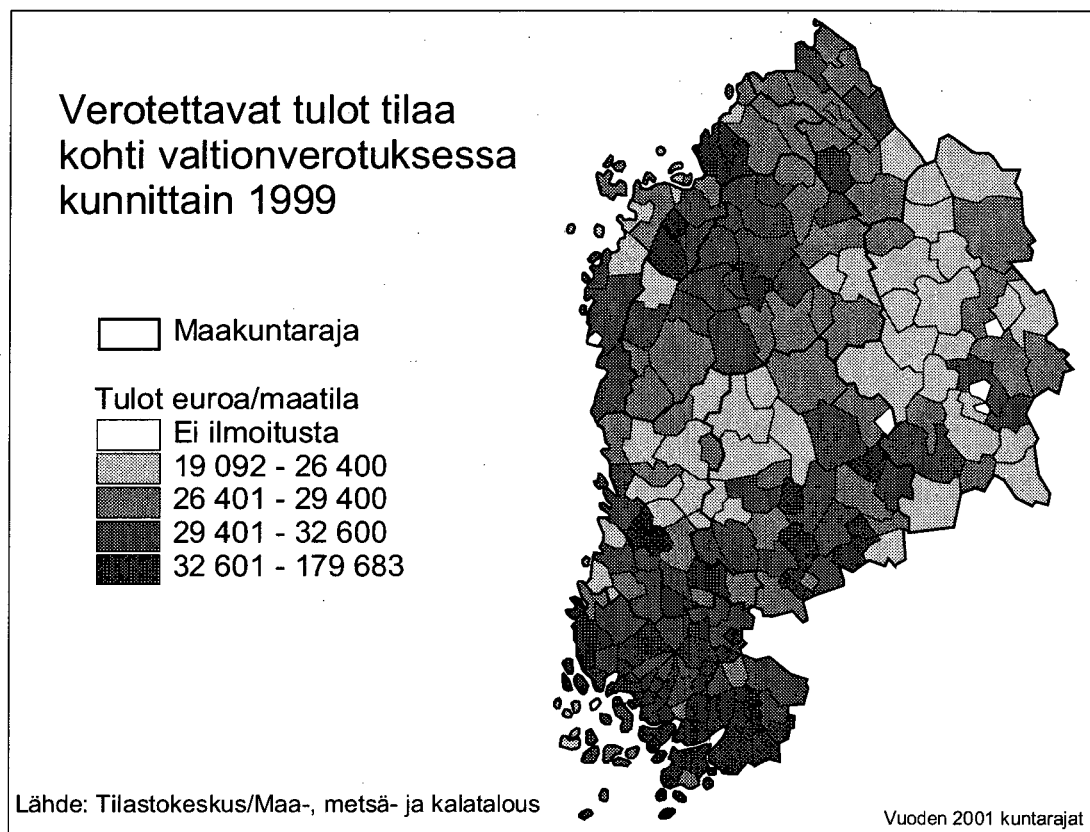
Kuva 40. Elinkeinorakenne maakunnittain 1999.

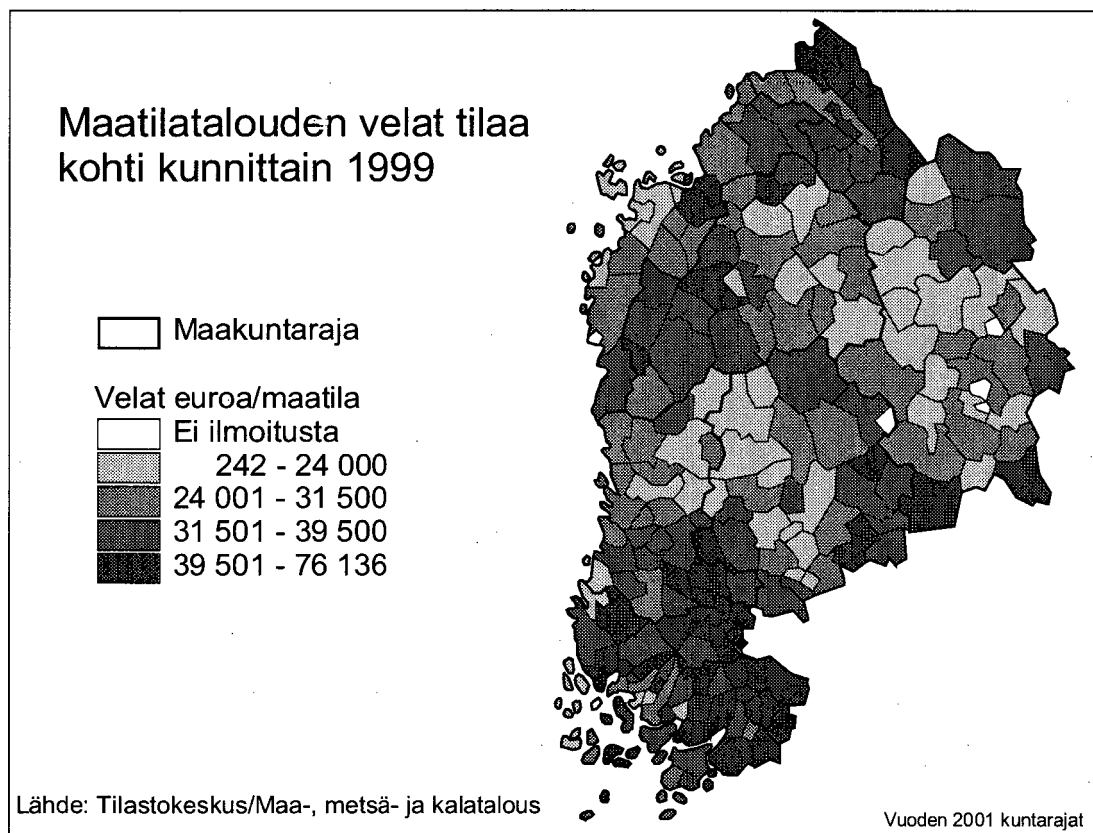
Kuva 41. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1999.

Kuva 42. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1999.

Kuva 43. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1999.

Kuva 44. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1999.

Jalostus

Vuonna 1999 jalostuselinkeinojen työllistävyys oli suhteellisesti suurin Kaskisissa, Valkeakoskella ja Perttelissä joiden työllisistä lähes puolet työskenteli niiden piirissä. Suhteellisesti vähiten jalostus työllisti Iniössä, Houtskarissa ja Korppoossa asuvia.

Perusmetallin ja metallituotteiden valmistus on suurin yksittäinen teollisuuden toimiala toimipaikkojen lukumäärällä mitattuna Länsi-Suomen maakunnissa Keski-Pohjanmaata lukuun ottamatta. Keski-Pohjanmaalla tekstiilien ja vaatteiden valmistuksen toimipaikkoja on eniten. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin elokuun 2001 tietoihin.

Teollisuuden jalostusarvo on noussut 1990-luvun notkahduksen jälkeen kaikkialla Länsi-Suomessa, joskin Keski-Pohjanmaalla kasvu on ollut verraten hidasta. Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla jalostusarvot olivat vuonna 2000 (ennakkotieto) Länsi-Suomen korkeimmat, 3,85 ja 3,61 miljardia euroa. Satakunnassa vastaava arvo oli 1,72, Keski-Suomessa 1,57, Pohjanmaalla 1,29, Etelä-Pohjanmaalla 0,72 ja Keski-Pohjanmaalla 0,31 miljardia euroa.

Teollisuustoiminnan (sis. mineraalien kaivun, teollisuuden ja sähkö-, kaasu- ja vesihuollon) jalostusarvo oli vuonna 1999 Salossa Länsi-Suomen suurin, 67 294 euroa asukasta kohti. Henkilökunnan määrällä mitattuna teollisuustoimipaikkojen keskikoko oli Sahalahdella suurin. Neljässä Länsi-Suomen kunnassa viennin osuus teollisuustoimitusten bruttoarvosta ylitti kolme neljänestä. Suurin tämä suhdeluku oli Jämsässä, lähes 87 %. 22 kunnan yritykset eivät harjoittaneet lainkaan vientiä vuonna 1999.

Palvelut

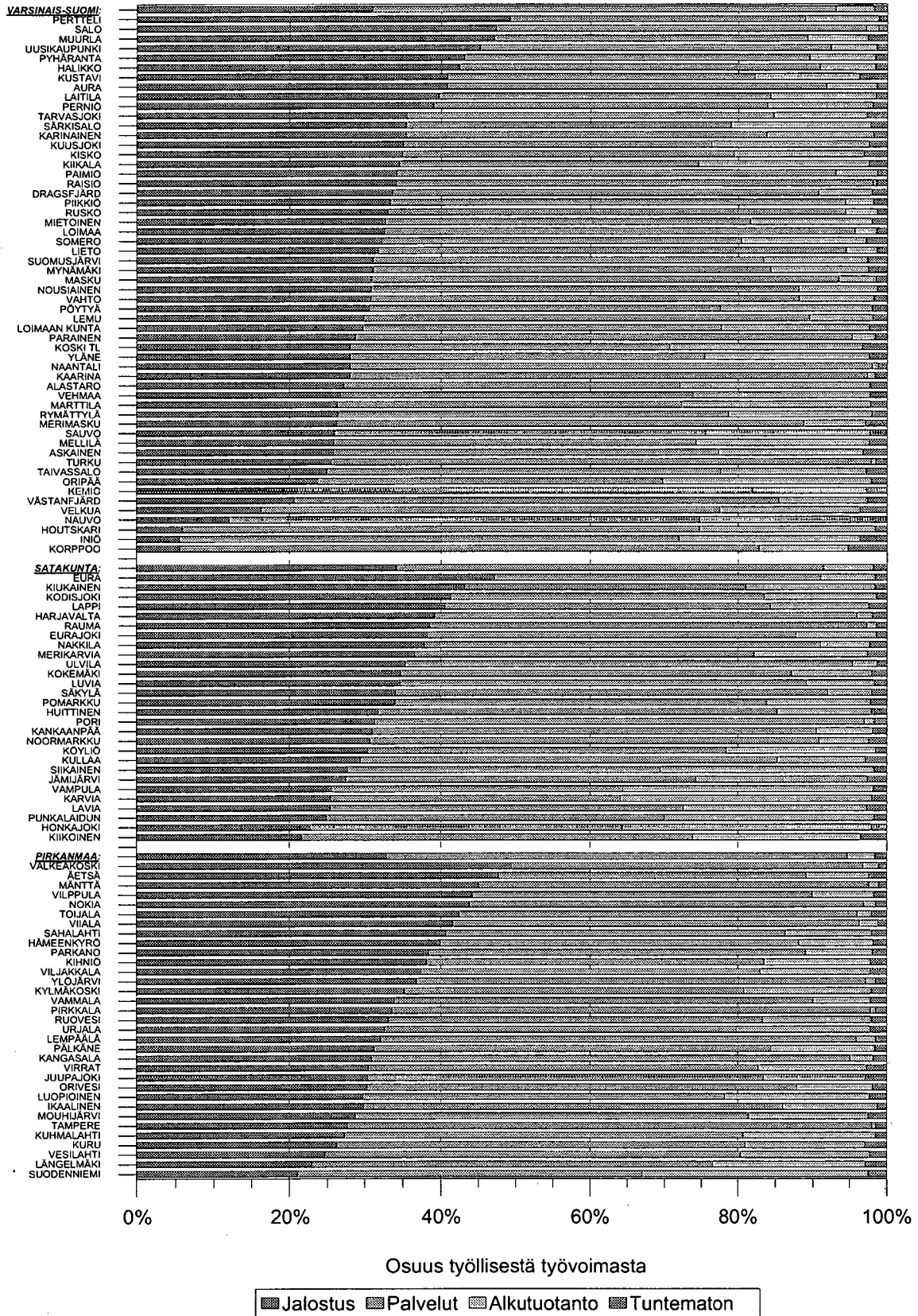
Yksittäisistä palvelusektorin toimialoista rahoitustoiminta on menettänyt eniten työpaikkoja 1990 -luvulla. Vuodesta 1990 vuoteen 1999 rahoitustoiminnan työpaikat vähenivät Pirkanmaalla peräti yli 50 %, ja muissakin maakunnissa ainakin neljänneksen. Myös vuodesta 1995 vuoteen 1999 rahoitustoiminta menetti eniten työpaikkoja.

Useimmilla toimialoilla työpaikkojen määrä on kuitenkin lisääntynyt vuodesta 1995 vuoteen 1999. Varsinais-Suomessa kasvu oli suurin majoitus- ja ravitsemistoiminnassa. Keski-Suomessa, Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Pirkanmaalla kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelujen sekä liike-elämän palvelujen (toimialaluokka K) työpaikat lisääntyivät suhteellisesti eniten.

Palvelutoimialojen osuus kunnassa asuvasta työllisestä työvoimasta oli suurin Korppoossa ja Seinäjoella vuonna 1999. Vähäisin palvelutoimialojen merkitys oli samana vuonna Ullavassa, Karijoella ja Kiukaisissa.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan

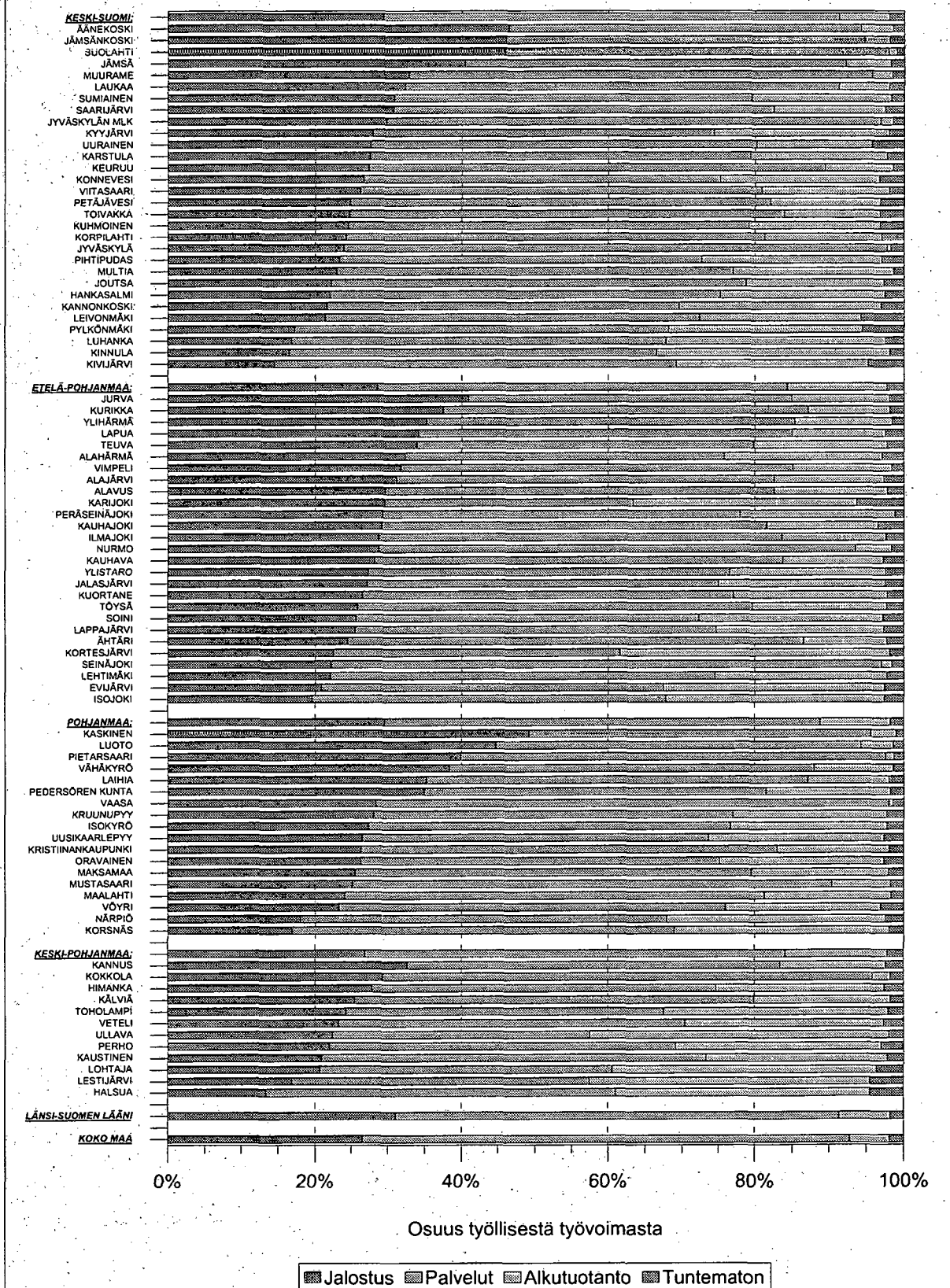
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 45a. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan

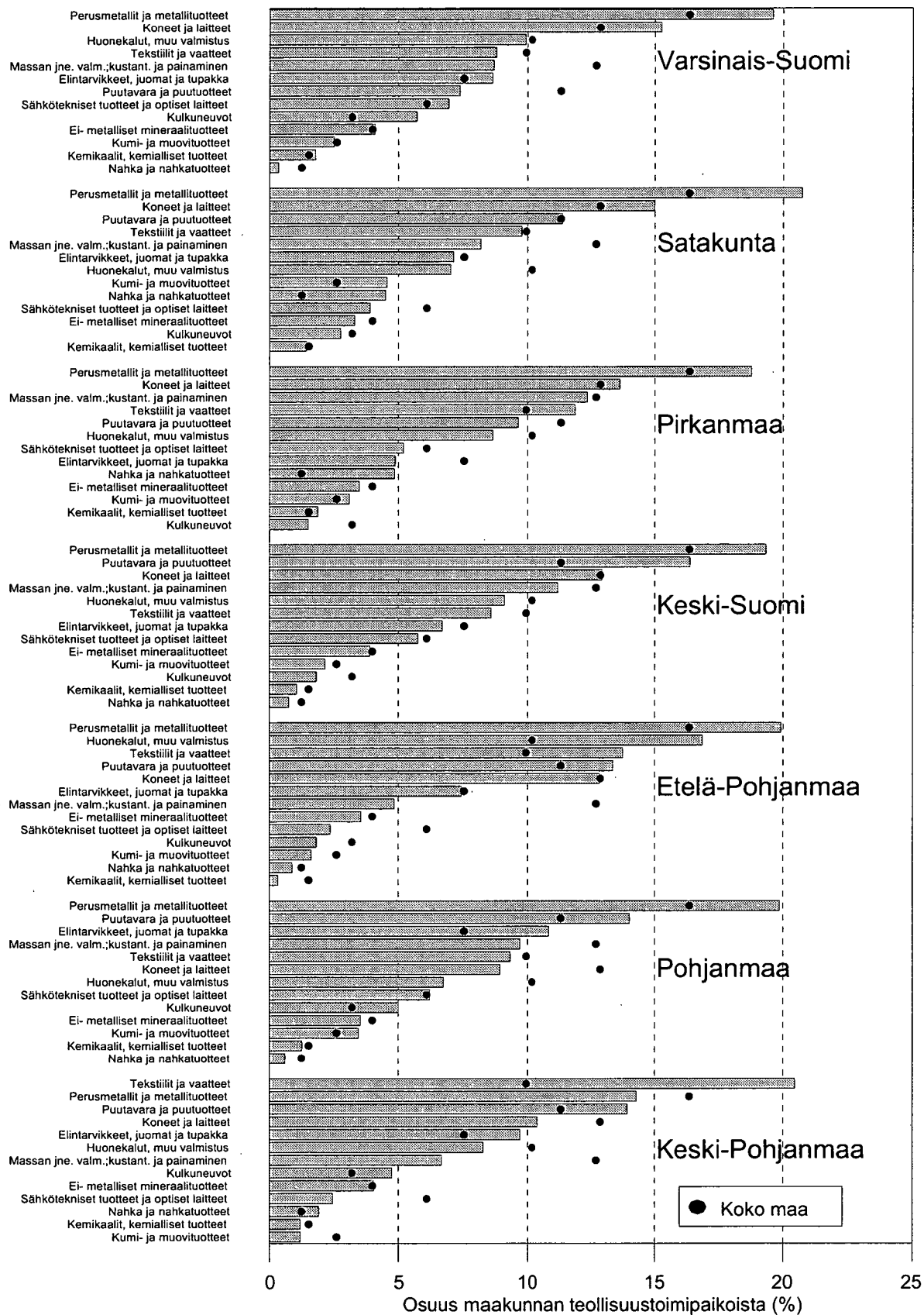

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Vuoden 2001 kuntarajat

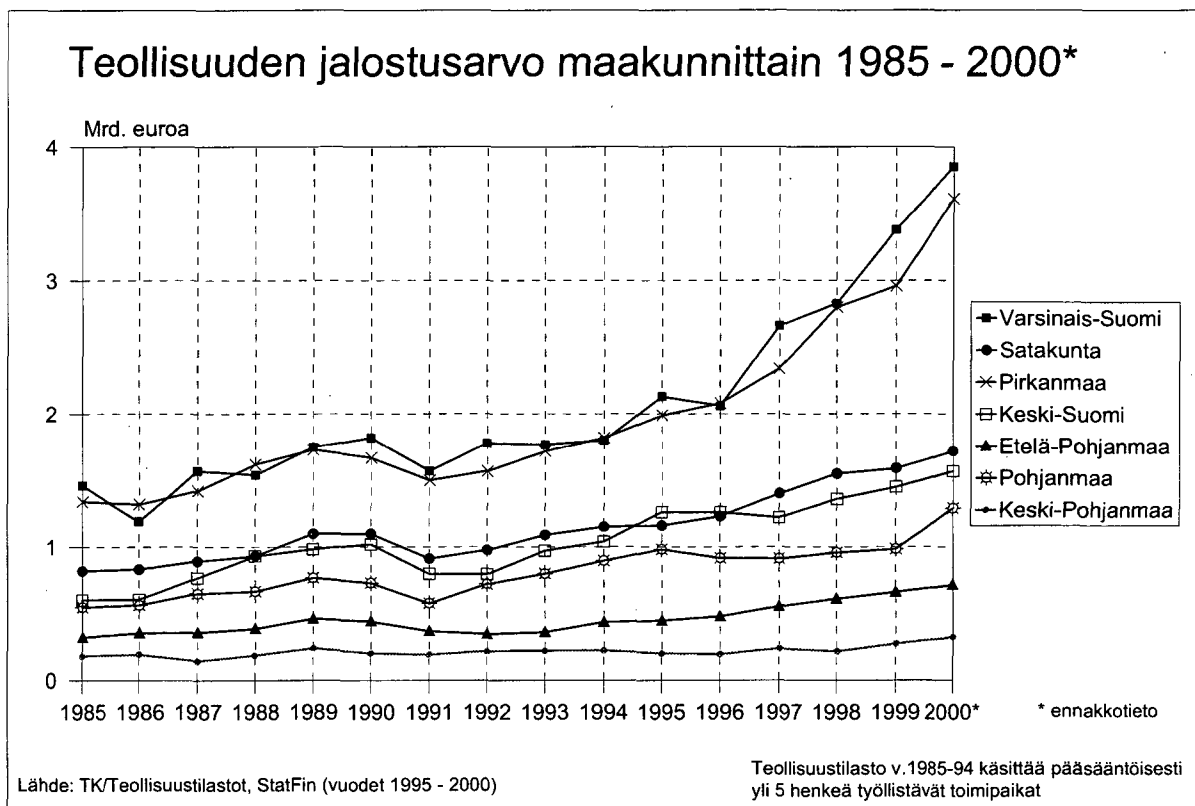
Kuva 45b. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001

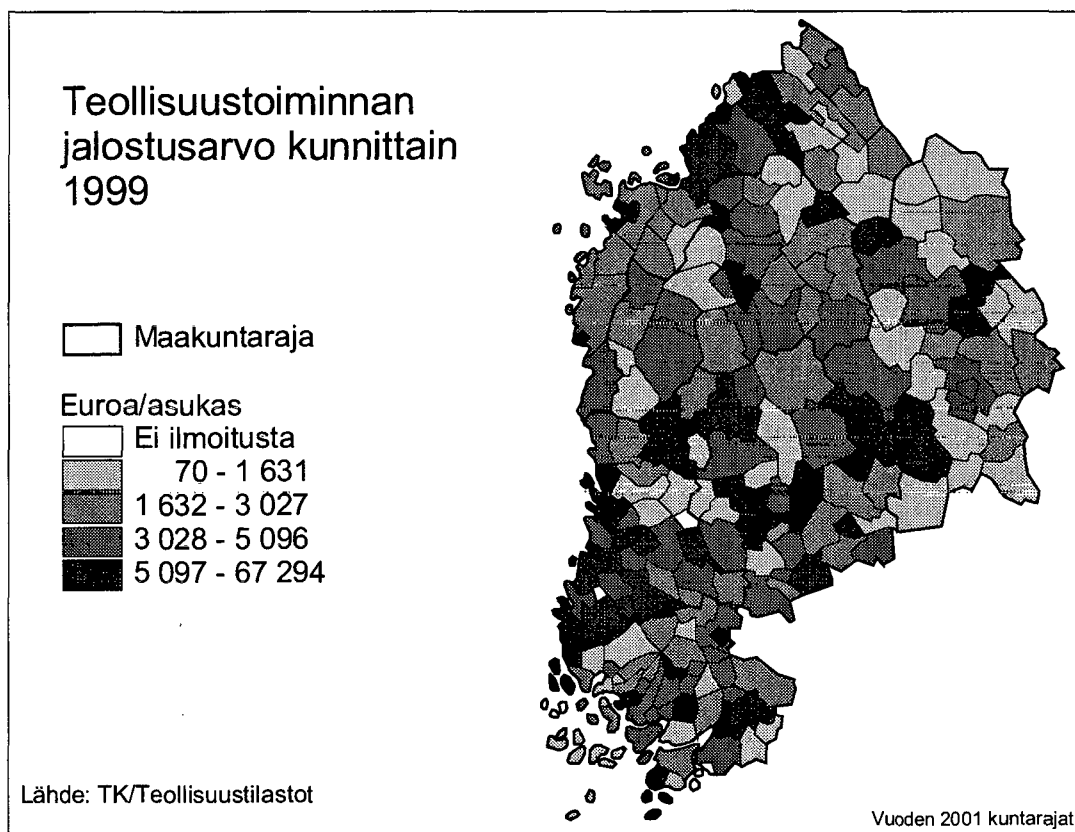

Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri (elokuu 2001, tarkistamaton rekisteritieto)

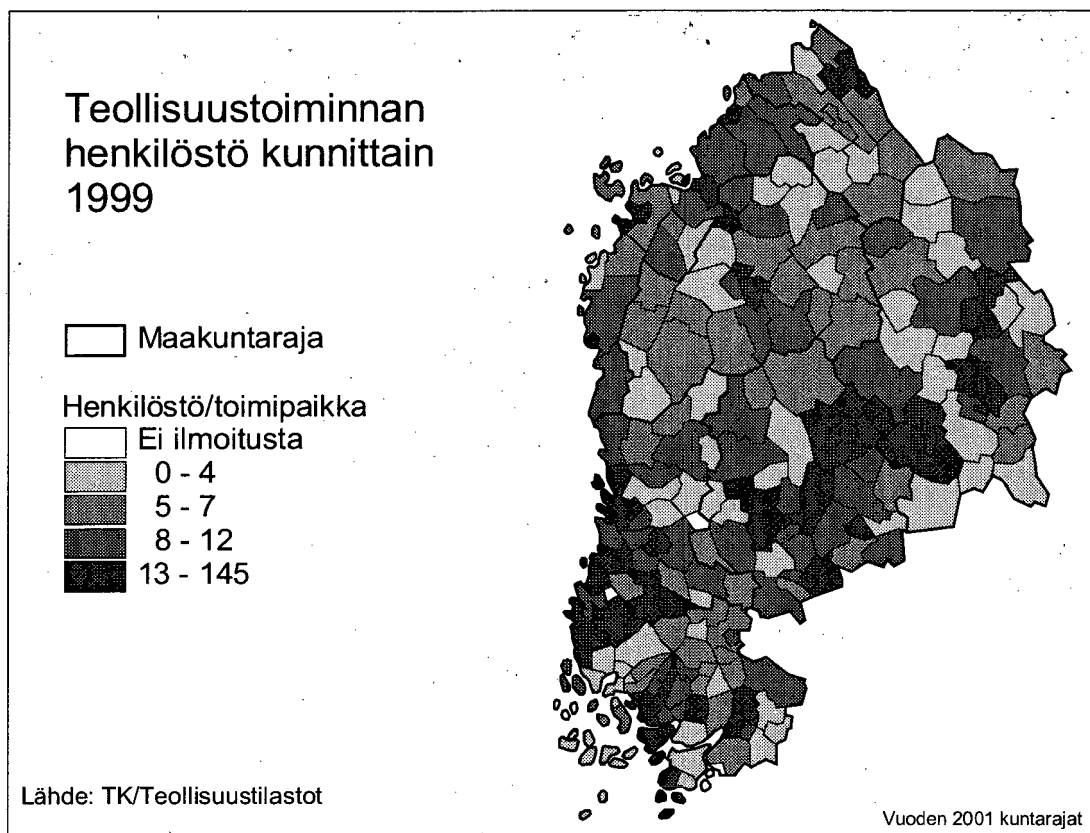
Kuva 46. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001.

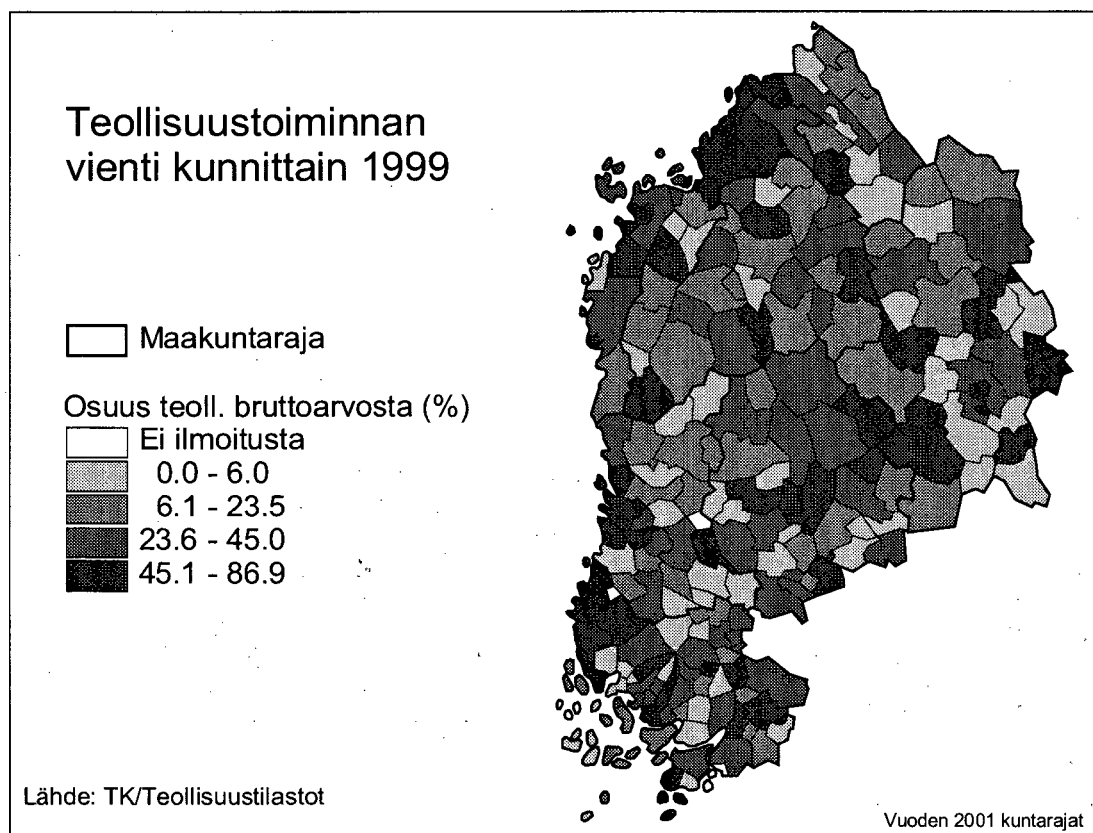
Kuva 47. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 – 2000*.

Kuva 48. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1999.

Kuva 49. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 1999.

Kuva 50. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1999.

Tulonsaajien tulot

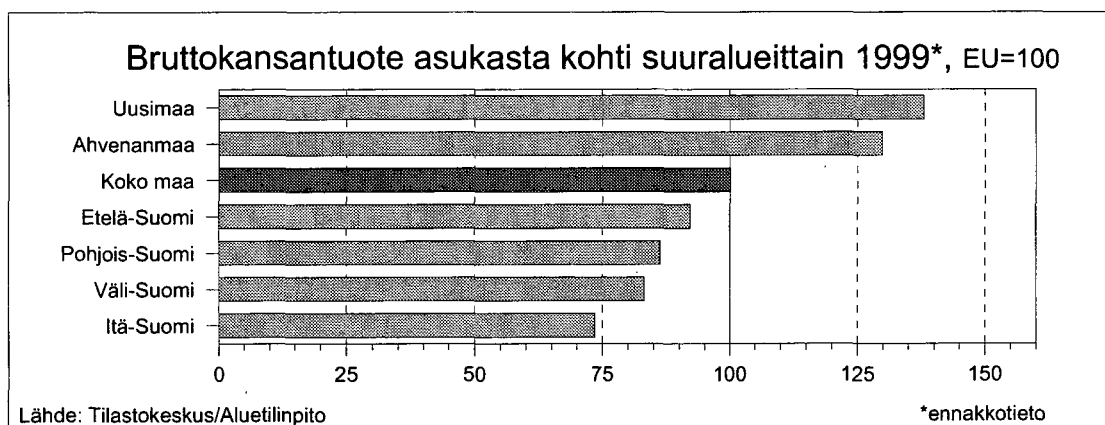
Vuonna 1999 tulonsaajien keskimääräiset valtionveron alaiset tulot olivat Suomessa 14 756 euroa. Länsi-Suomessa maan keskimääräinen tulotaso ylitettiin 23 kunnassa. Suurimmat keskitulot olivat Särkisalalon tulonsaajilla, 24 825 euroa ja pienimmät iniöläisillä, 10 207 euroa vuodessa. Keskimääräiset tulot nousivat vuodesta 1998 vuoteen 1999 koko maassa 6,1 %. Länsi-Suomessa tulot pienenevät tuolloin eniten Kustavissa ja kasvoivat eniten Särkisalossa, yli 50 %.

Bruttokansantuote

Suuralueittain tarkasteltuna bruttokansantuote asukasta kohti laskettuna oli Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla yli Euroopan unionin maiden keskiarvon vuonna 1999 (ennakkotieto). Itä-Suomen arvo oli Suomen suuralueiden matalin, 73,6 % EU:n keskimääräisestä.

Länsi-Suomen maakunnissa BKT/asukas on ollut suurimman osan tarkasteluajasta (1988 - 1999) alhaisemmalla tasolla kuin koko maassa ja Euroopan unionin maissa keskimäärin. Koko maassa BKT/asukas oli vuonna 1990 yli EU:n tason, mutta laski sen alle vuonna 1991. Vuonna 1998 ja 1999 koko maan arvo oli taas suurempi kuin EU:n keskimääräinen. Viimeisin pisteluku on ennakkotieto vuodelta 1999, jolloin koko maan arvo oli 100,2. Varsinais-Suomessa pisteluku oli hieman koko maan arvoa korkeampi, 101,3.

Kaikissa Länsi-Suomen maakunnissa teollisuuden osuus BKT:sta oli suurin vuoden 1999 ennakkotiedon mukaan. Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu arvonnäisyys oli Varsinais-Suomessa 9 339, Satakunnassa 4 314, Pirkanmaalla 8 829, Keski-Suomessa 4 663, Etelä-Pohjanmaalla 2 969, Pohjanmaalla 3 369 ja Keski-Pohjanmaalla 1 138 miljoonaa euroa.

Kuva 51. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1999, EU=100.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 - 1999

Varsinais-Suomi:

Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Koulutus
Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Tukku- ja vähittäiskauppa
Rahoitustoiminta

Satakunta:

Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Koulutus
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Tukku- ja vähittäiskauppa
Rahoitustoiminta

Pirkanmaa:

Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Koulutus
Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Tukku- ja vähittäiskauppa
Rahoitustoiminta

Keski-Suomi:

Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Koulutus
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Tukku- ja vähittäiskauppa
Rahoitustoiminta

Etelä-Pohjanmaa:

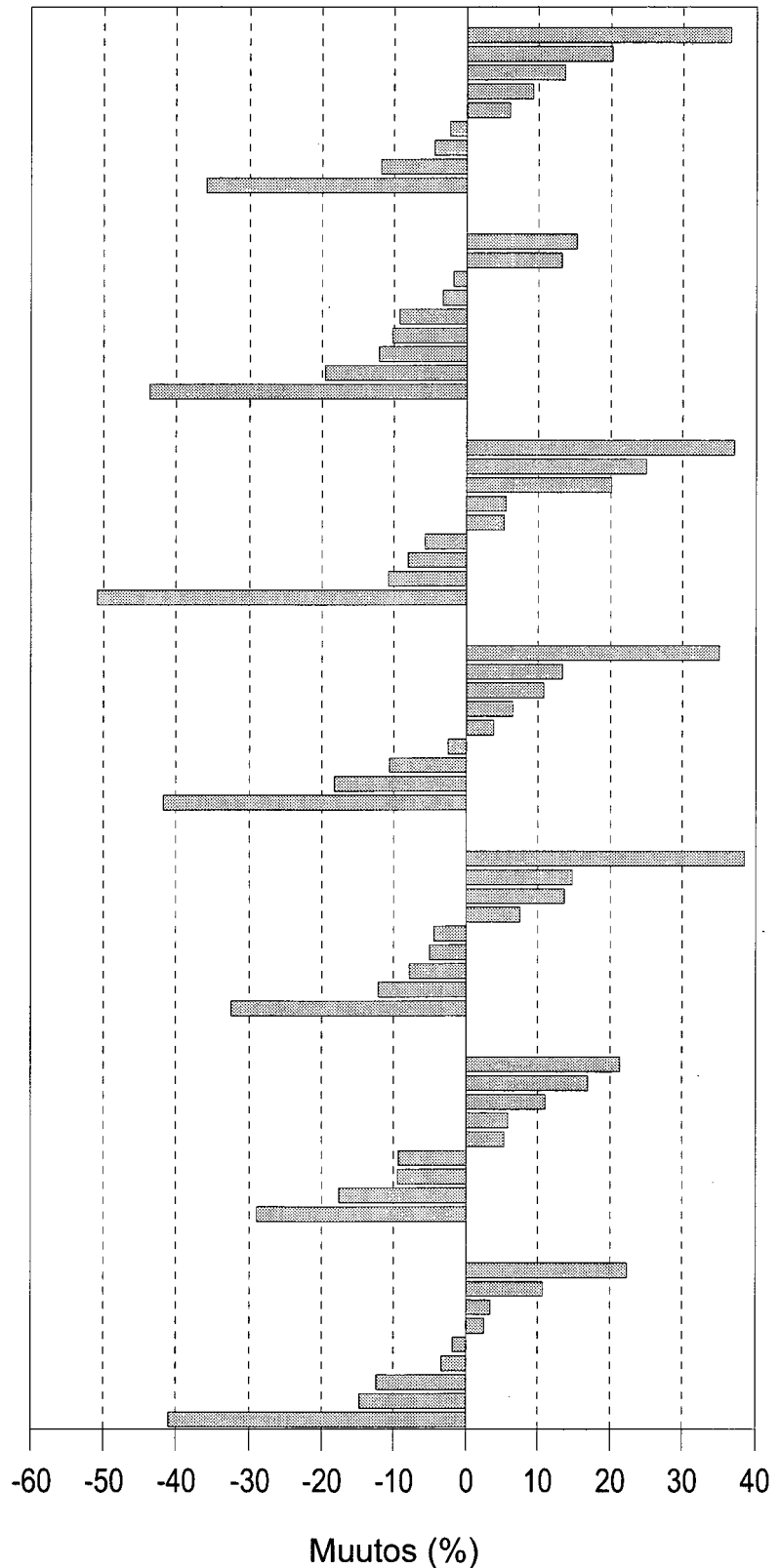
Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Koulutus
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Tukku- ja vähittäiskauppa
Rahoitustoiminta

Pohjanmaa:

Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Koulutus
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Tukku- ja vähittäiskauppa
Rahoitustoiminta

Keski-Pohjanmaa:

Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Julkinen hallinto ja maanpuolustus
Kiint., vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
Koulutus
Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
Tukku- ja vähittäiskauppa
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
Rahoitustoiminta

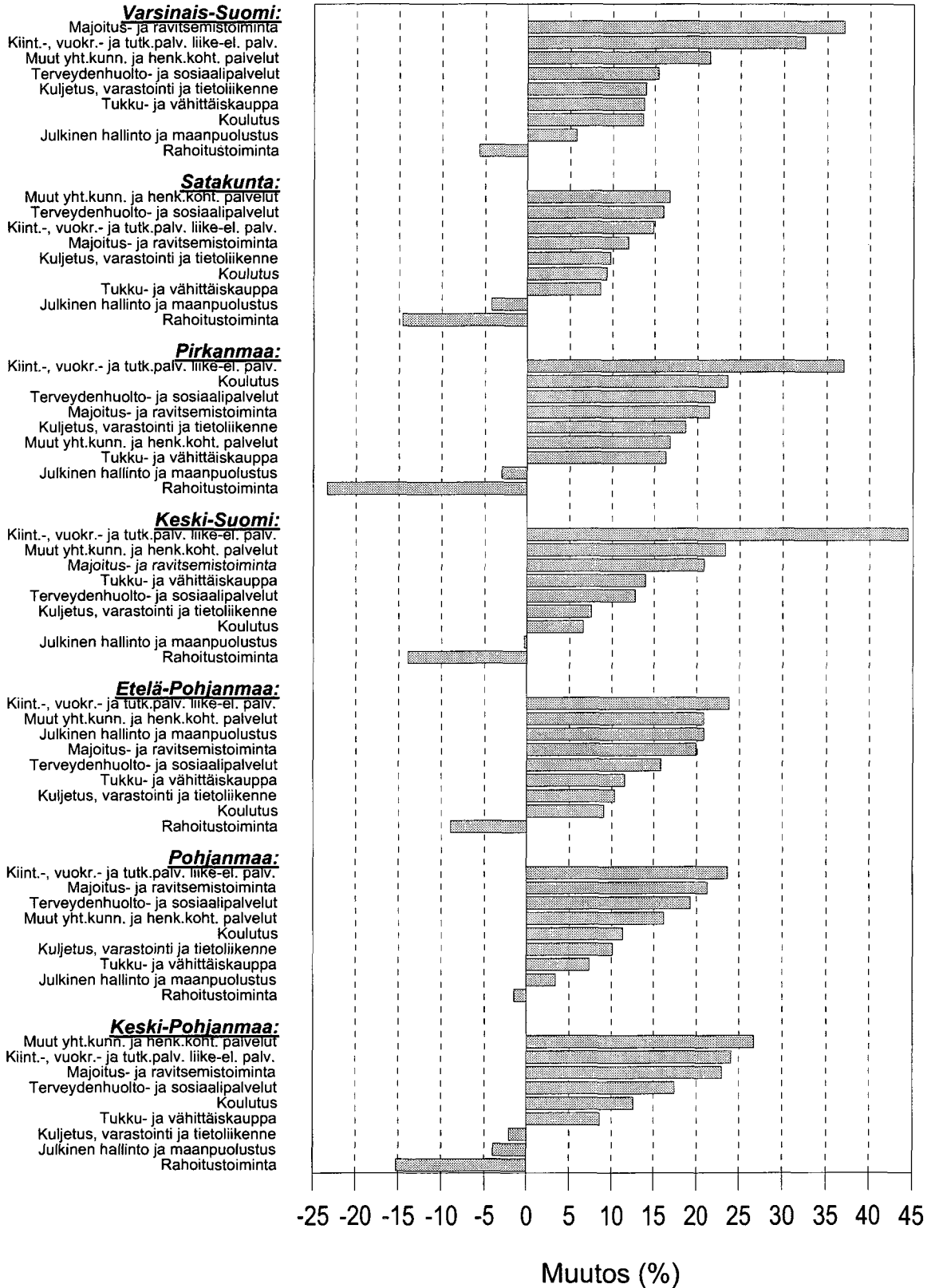

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 52. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1999.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 - 1999

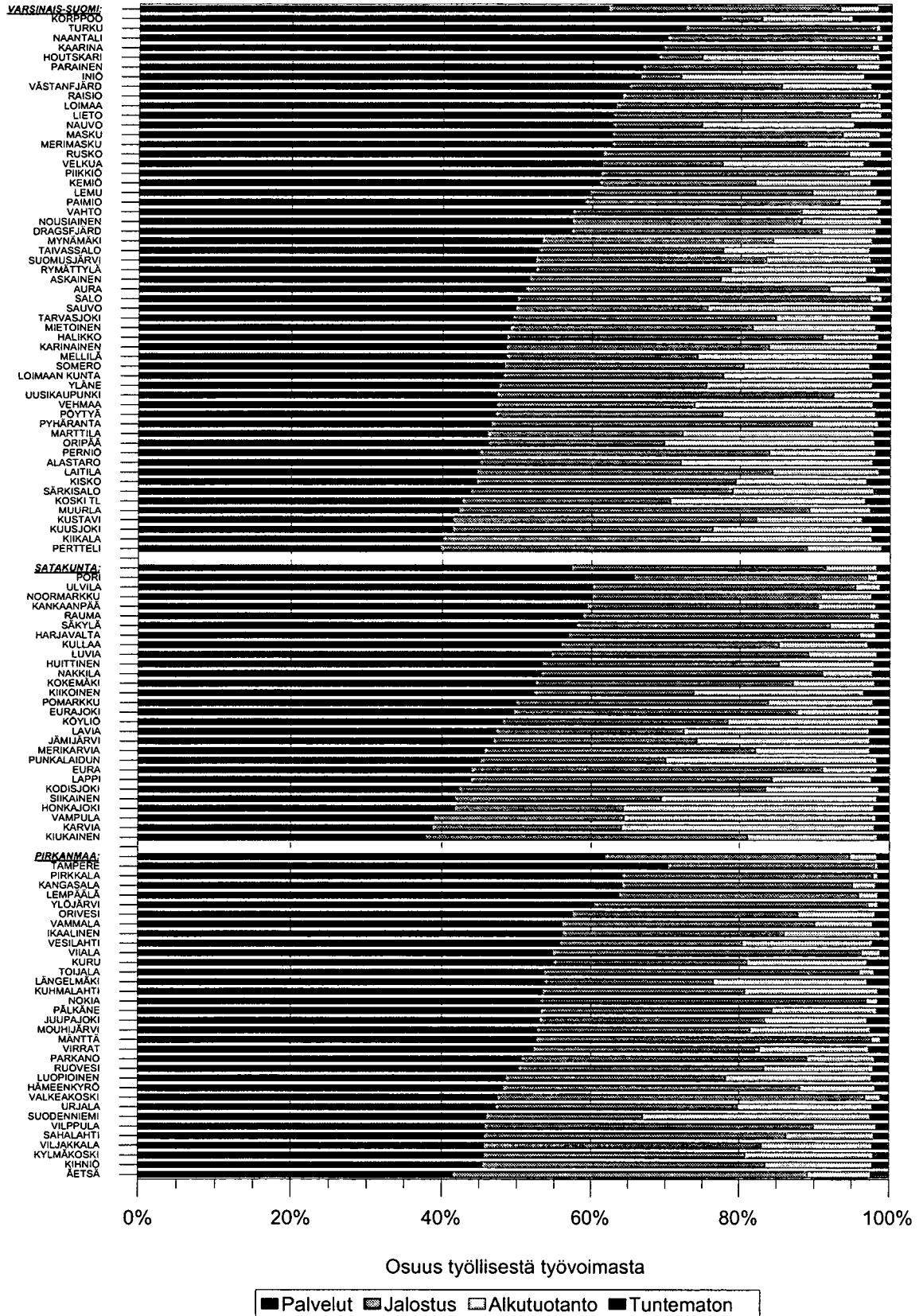

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 53. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 – 1999.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

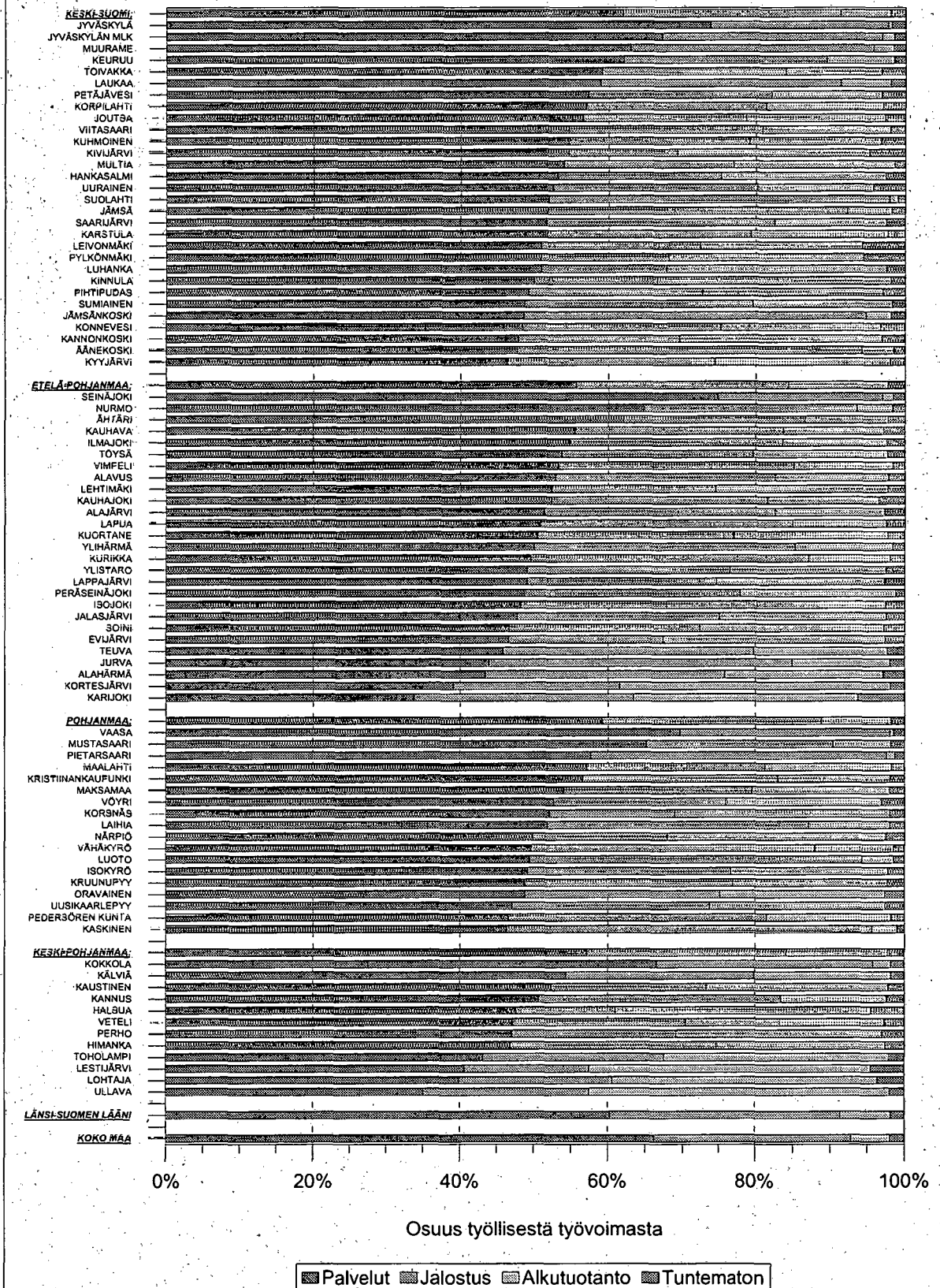
Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

Kuva 54a. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

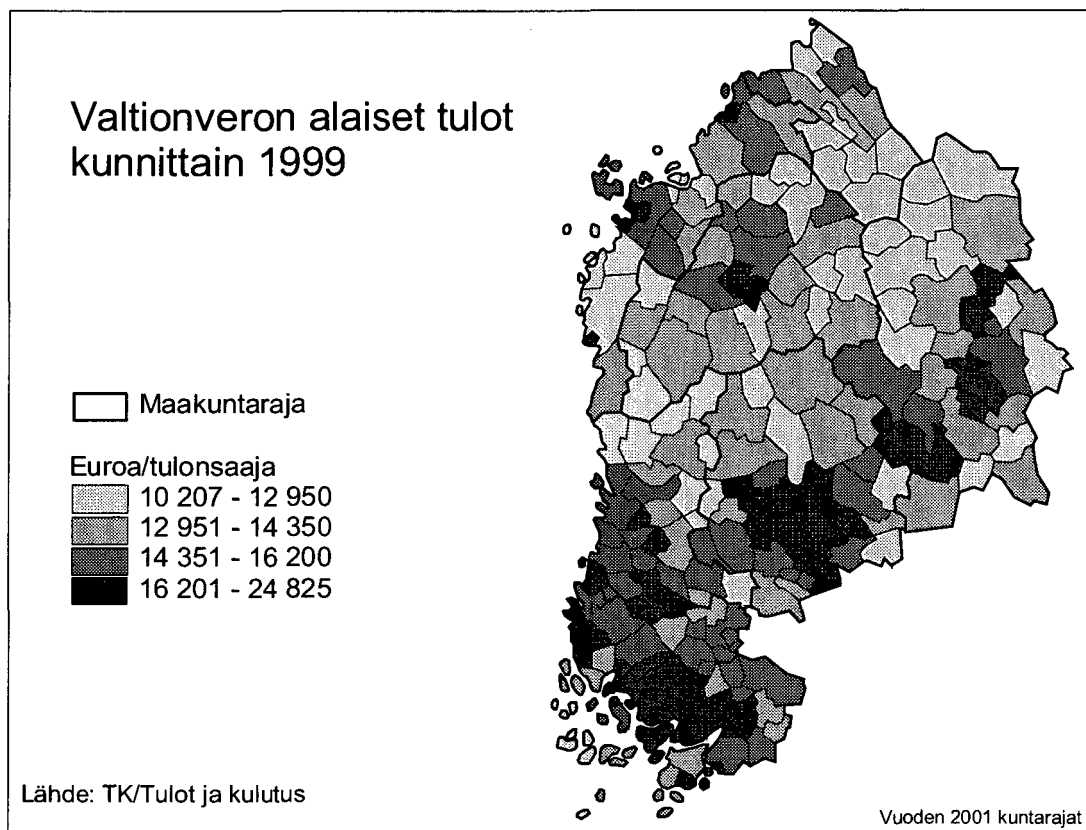
Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

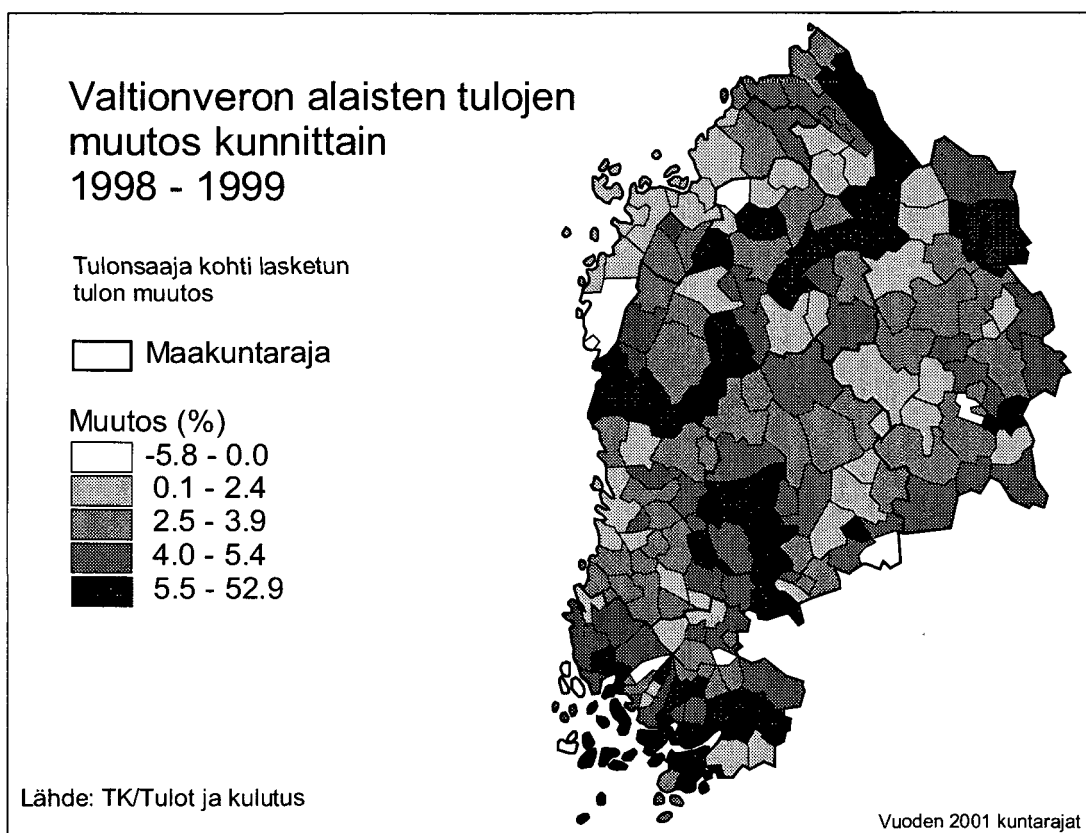
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Vuoden 2001 kuntarajat

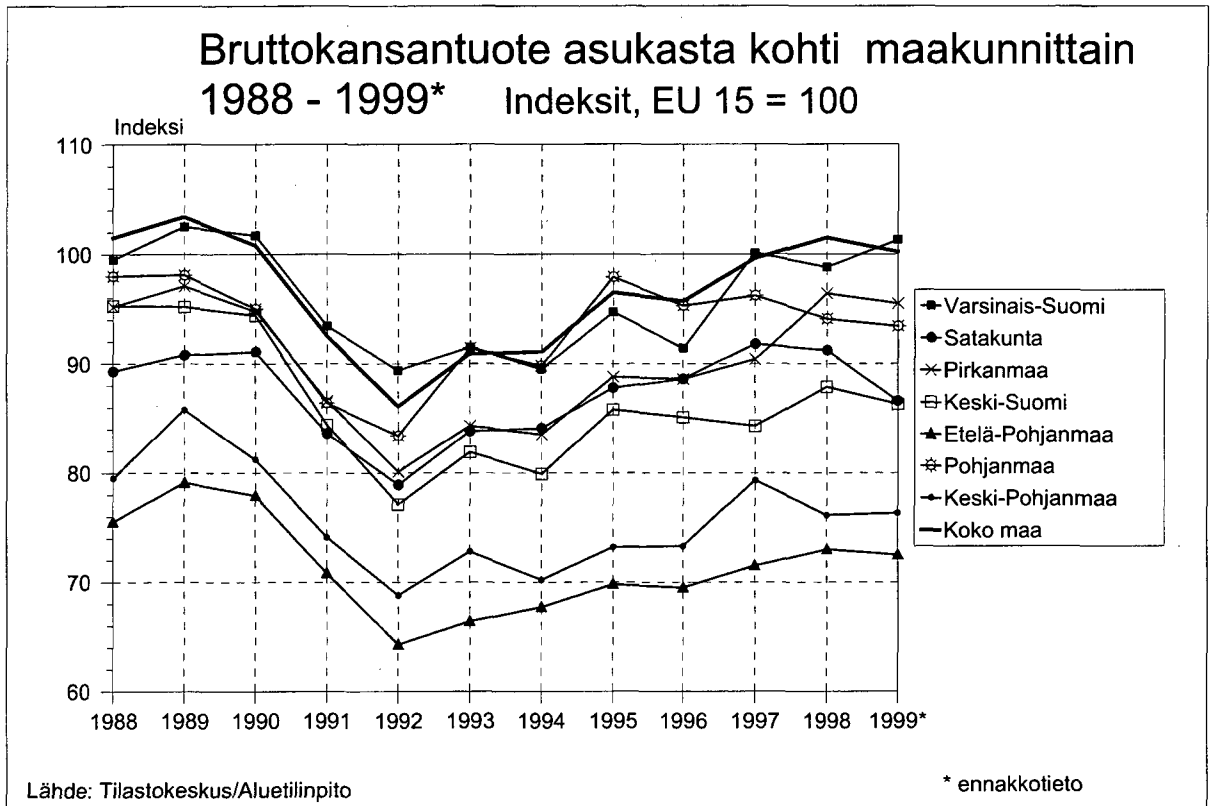
Kuva 54b. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

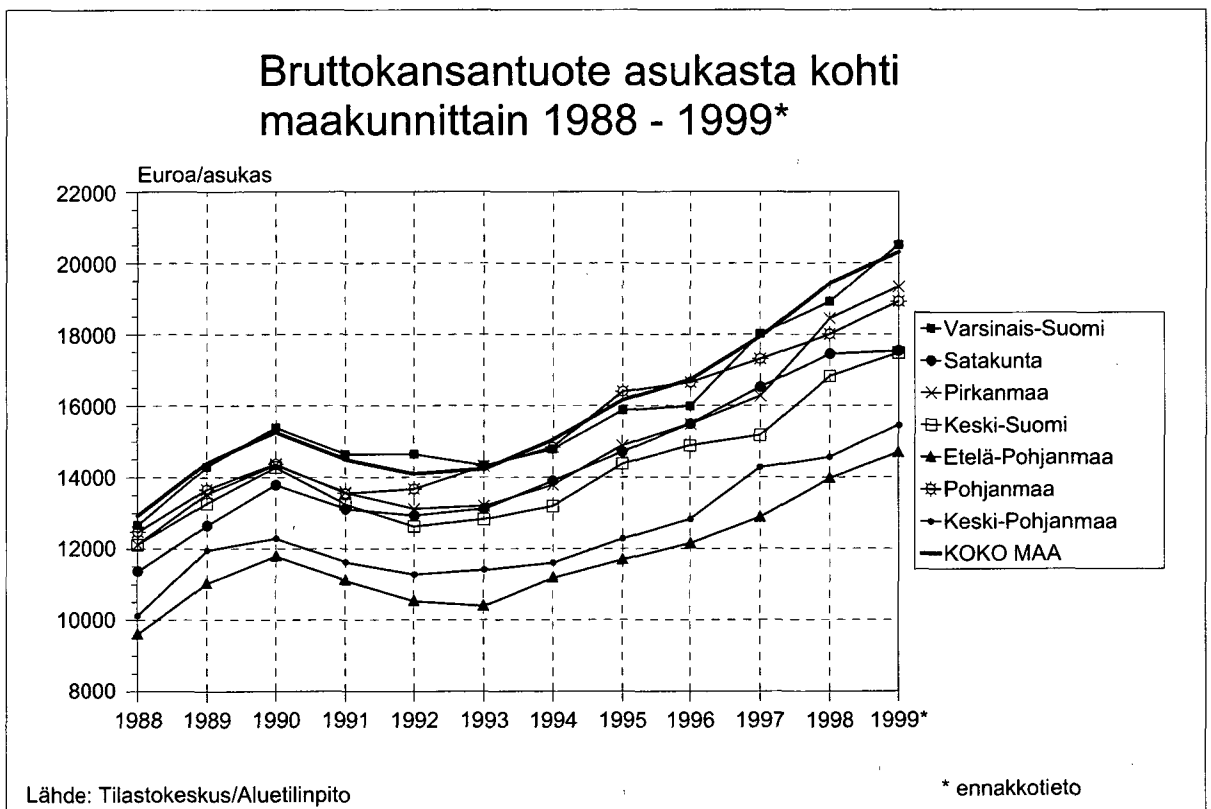
Kuva 55. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999.

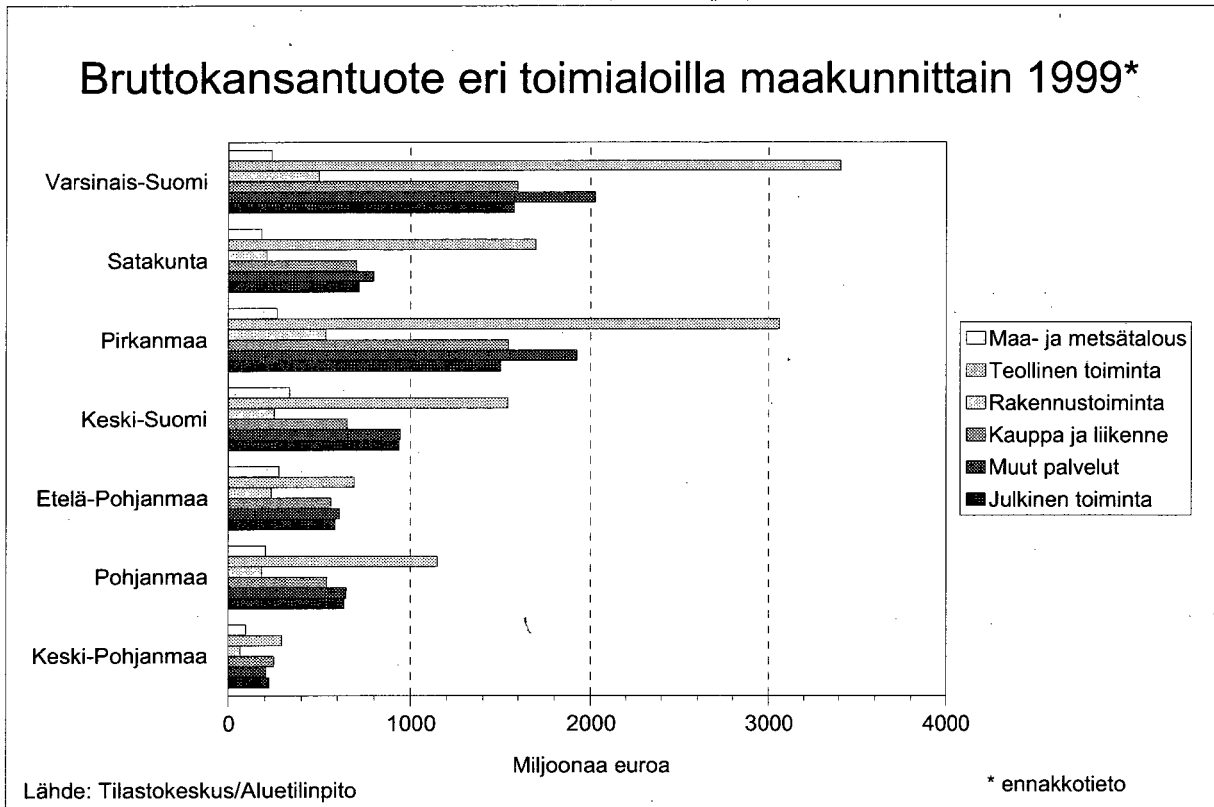
Kuva 56. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1998 – 1999.

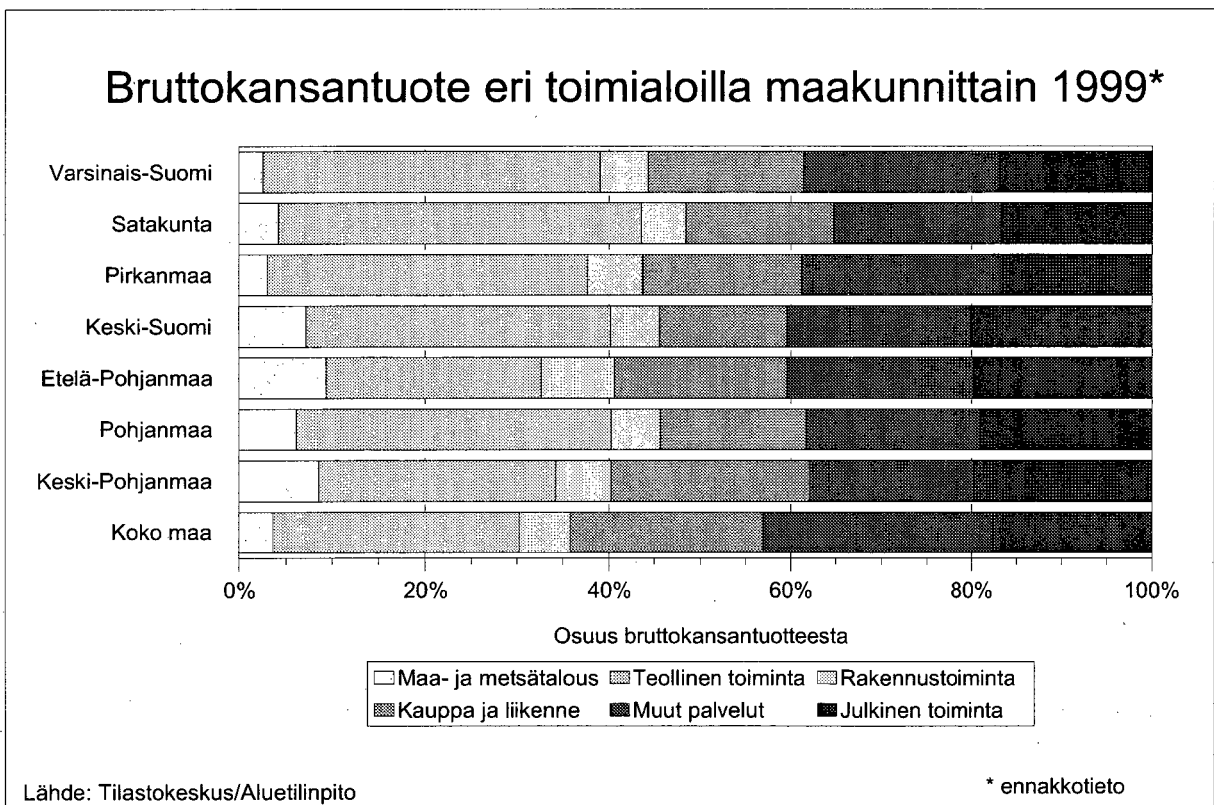
Kuva 57. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999*, EU=100.

Kuva 58. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999*.

Kuva 59. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999*, milj. euroa.

Kuva 60. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999*, %.

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

Työllisyys

Länsi-Suomen 205 kunnasta 39 oli vuonna 1999 työpaikkaomavaraisia, eli alueella oli yhtä paljon tai enemmän työpaikkoja kuin paikkakunnalla asuvia työllisiä. Työpaikkaomavaraisuusaste oli tuolloin korkein Salossa, lähes 150 %. Myös Kasikisilla se oli yli 130 %. Työpaikkaomavaraisuus oli pienin Lemun, Merimaskun, Viljakkalan ja Luodon kunnissa, alle 50 %. Vuodesta 1996 vuoteen 1999 omavaraisuusaste on noussut 79 kunnassa, eniten Kannonkoskella. Taivassalon kunnassa työpaikkaomavaraisuus laski yli 10 %-yksikköä.

Työpaikkojen määrä väheni kaikissa maakunnissa 1990-luvun alkuvuosina. Suurimmillaan vuosimuutos oli Pirkanmaalla vuonna 1991, jolloin työpaikat vähenivät 8,5 %. Vuonna 1997 ja 1998 työpaikat lisääntyivät kaikissa Länsi-Suomen maakunnissa. Vuonna 1999 työpaikat lisääntyivät edelleen Satakuntaa ja Pohjanmaata lukuun ottamatta.

Avoimien työpaikkojen määrien vaihtelussa on säännönmukaisuutta kuukausittain. Maalis-, huhti- ja toukokuussa avoimia työpaikkoja on yleensä tarjolla eniten, vastaavasti joulutammikuussa vähiten.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti. Vuonna 1999 (ennakkotieto) Länsi-Suomen korkein huoltosuhde oli Pylkönmäellä ja matalin Maskussa. Vuodesta 1990 huoltosuhde on pienentynyt 7 kunnassa, eniten Iniössä. Eniten se on noussut Pylkönmäellä ja Kivijärvellä.

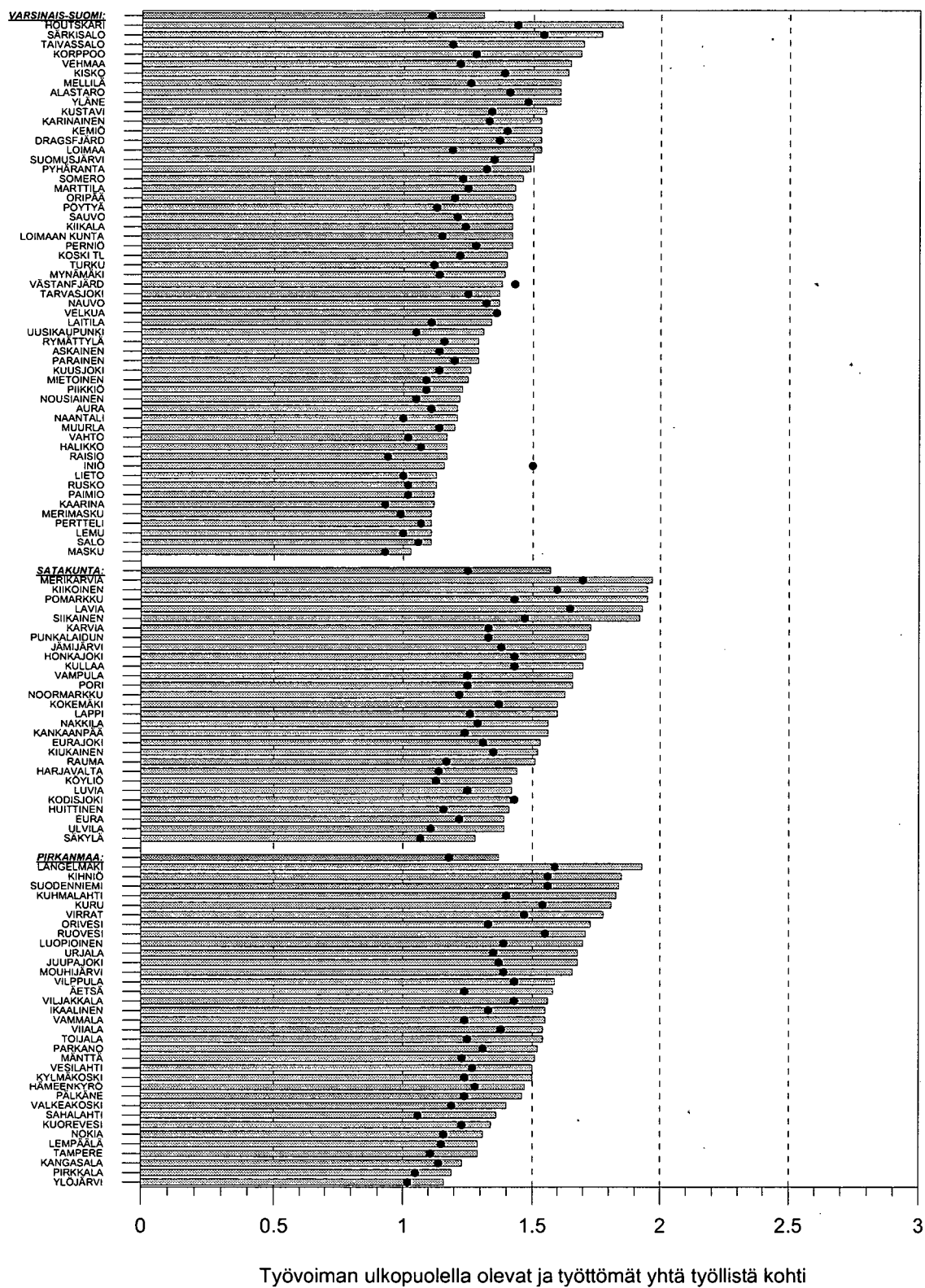
Työttömyys

Työministeriön tilastojen mukaan työttömyysaste oli Suomessa vuoden 2001 elokuussa 11,2 %, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Länsi-Suomessa työttömyys oli tätä pienempi Pohjanmaan (9,4 %), Varsinais-Suomen (9,6 %) ja Etelä-Pohjanmaan (10,1 %) TE-keskusten alueilla. Pirkanmaan TE-keskuksen alueella työttömien osuus työvoimasta oli 12,3 %, Satakunnan TE-keskuksen alueella 13,8 % ja Keski-Suomen TE-keskuksen alueella 15,2 %. Edeltävän vuoden elokuuhun verrattuna työttömyys laski jokaisen Länsi-Suomen TE-keskuksen alueella, eniten Pohjanmaalla, 1,4 %-yksikköä.

Työttömyysaste Länsi-Suomen kunnissa vaihteli vuoden 2001 elokuussa hieman alle 3 %:sta 18 %:iin. Västanfjärdissä, Sauvossa, Korsnäsissä ja Paimiossa työttömiä oli suhteessa vähiten, Porissa, Hankasalmen ja Jyväskylässä eniten. Työttömien määrä nousi vuodesta 1999 vuoteen 2000 Länsi-Suomessa 9 kunnassa, suhteellisesti eniten Koskella. Houtskarissa ja Maksamaalla työttömien määrä sen sijaan putosi vuodessa vähintään neljänneksellä.

Pitkäaikaistyöttömäksi lasketaan henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti yli vuoden ilman työtä. Elokuussa 2001 Kuhmoisissa lähes 47 % työttömistä oli pitkäaikaistyöttömiä. Myös kolmessa muussa kunnassa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä ylitti 40 %. Myös pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta oli suurin Kuhmoisissa ja Toivakassa, pienin Ylihärmässä.

Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*

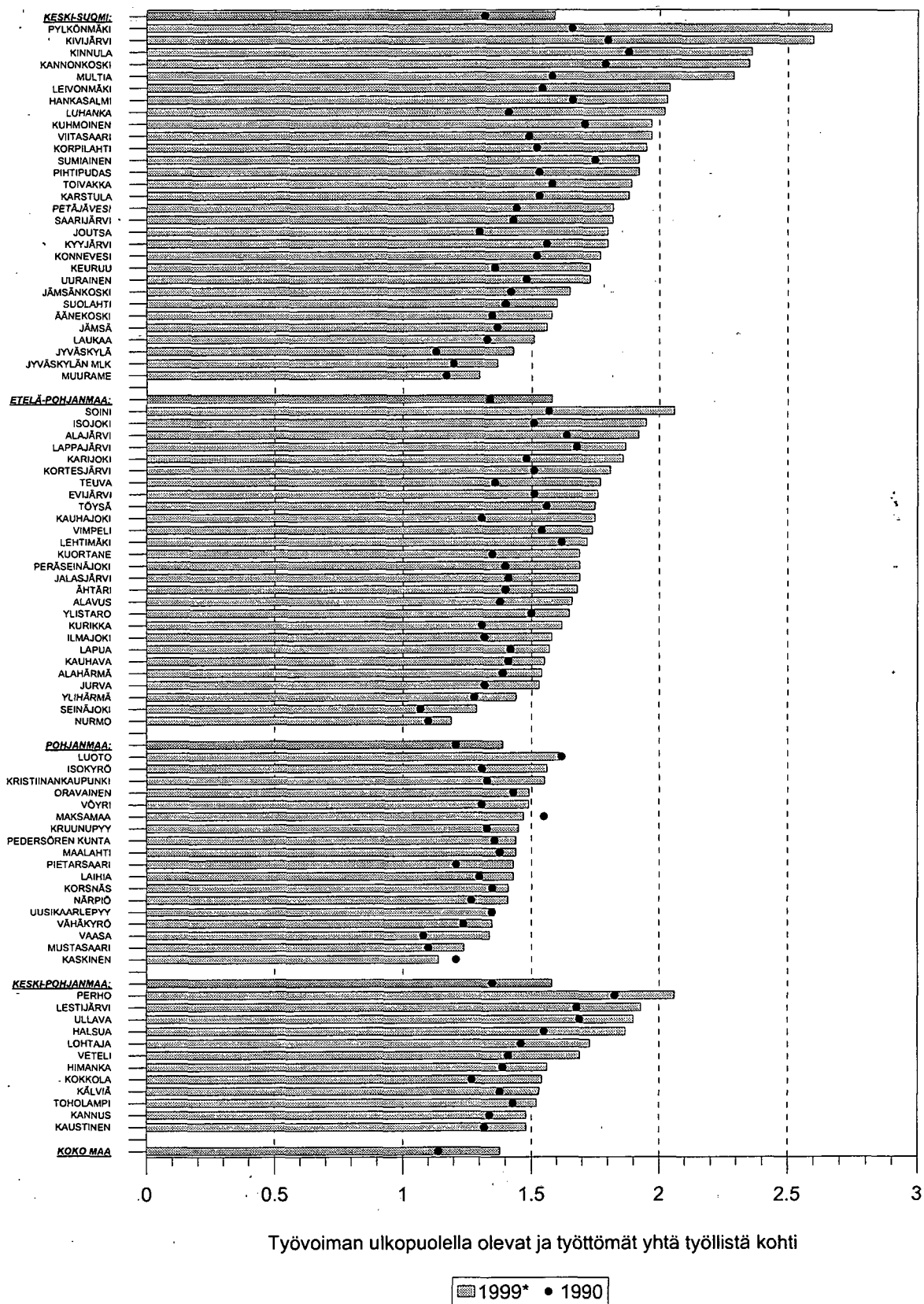

Lähde: TK/Kaupunki- ja seutuindikaattorit

*ennakkotieto

Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*

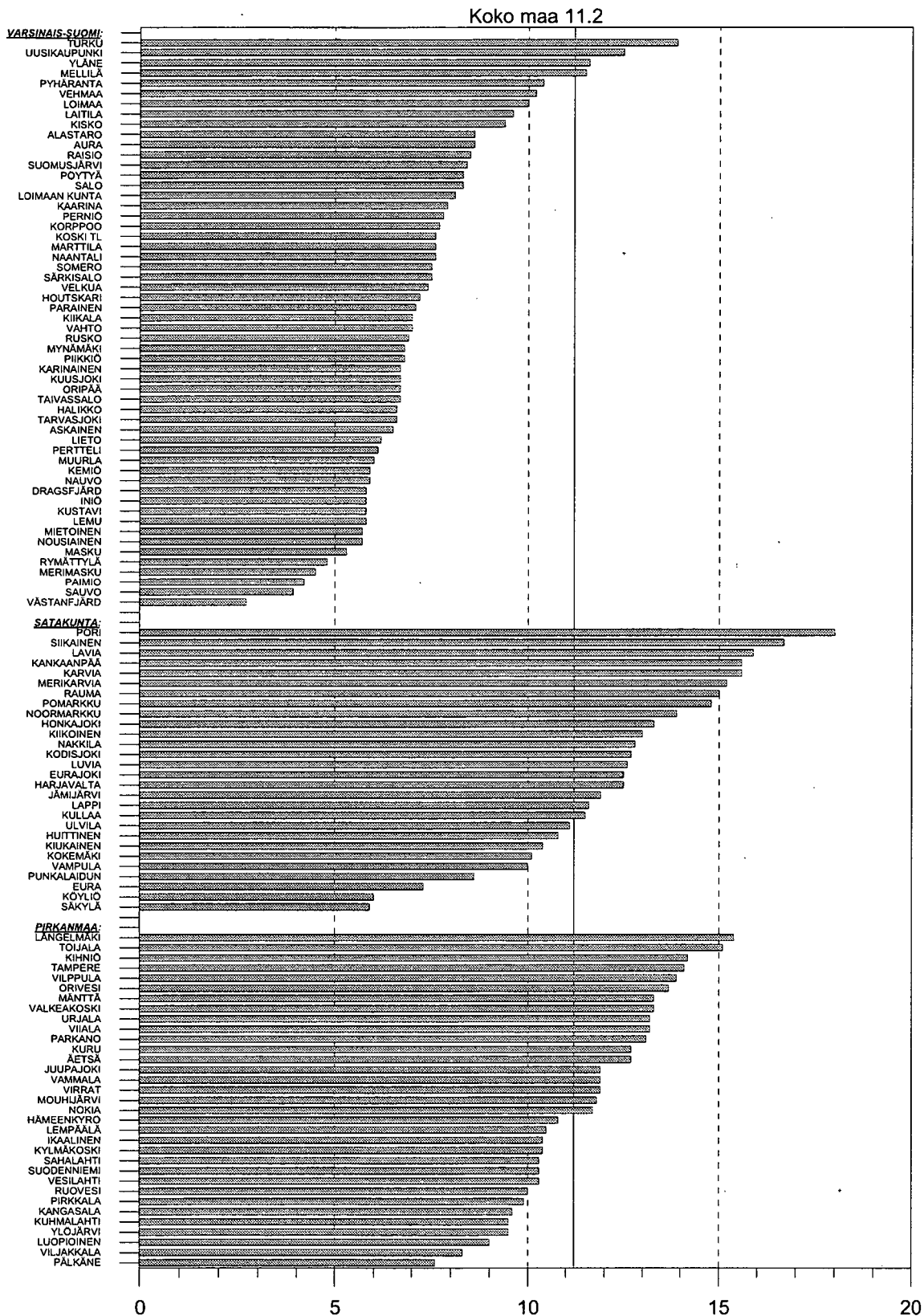

Lähde: TK/Kaupunki- ja seutuindikaattorit

*ennakkotieto

Kuva 61b. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*.

Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001

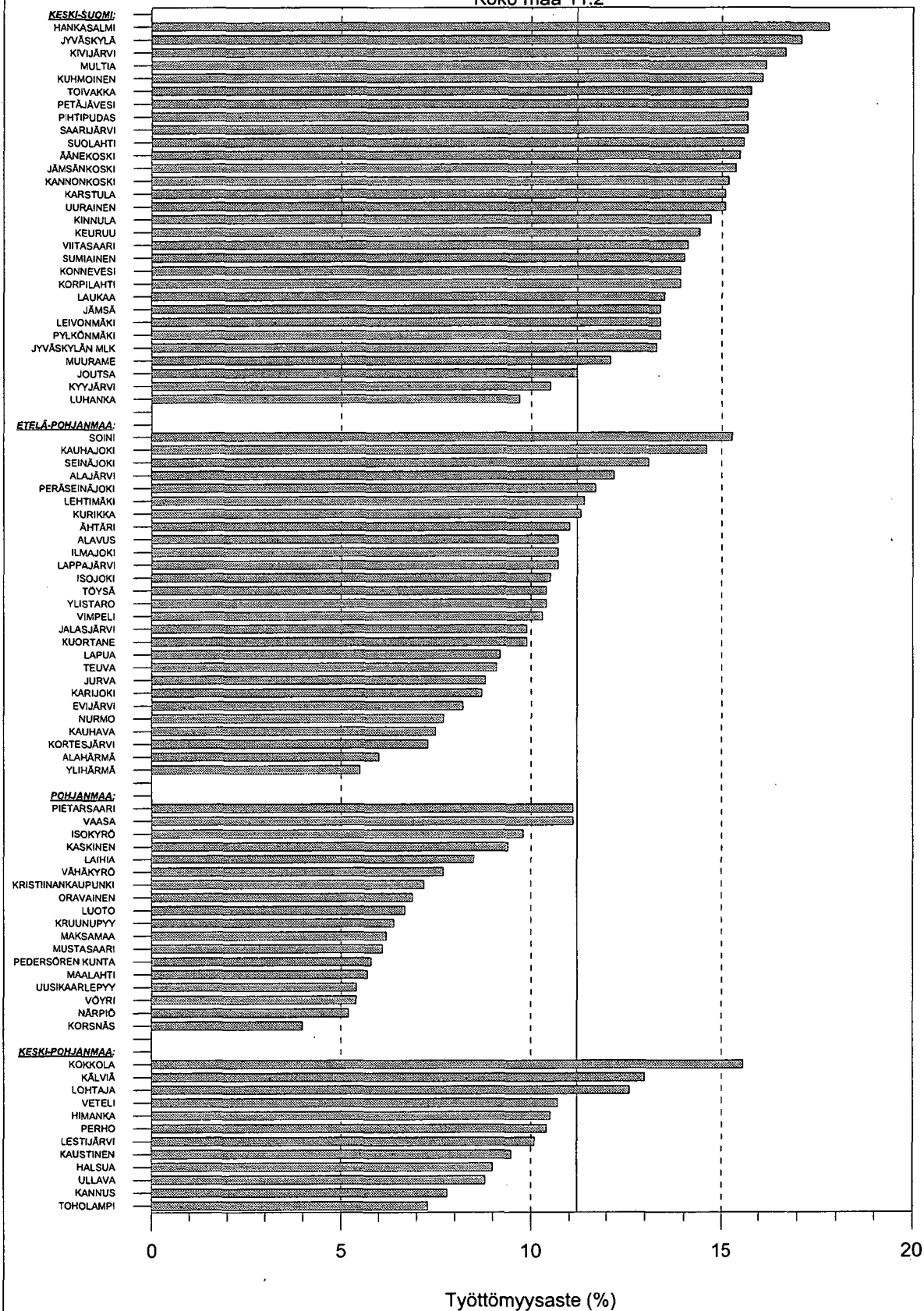

Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 62a. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001.

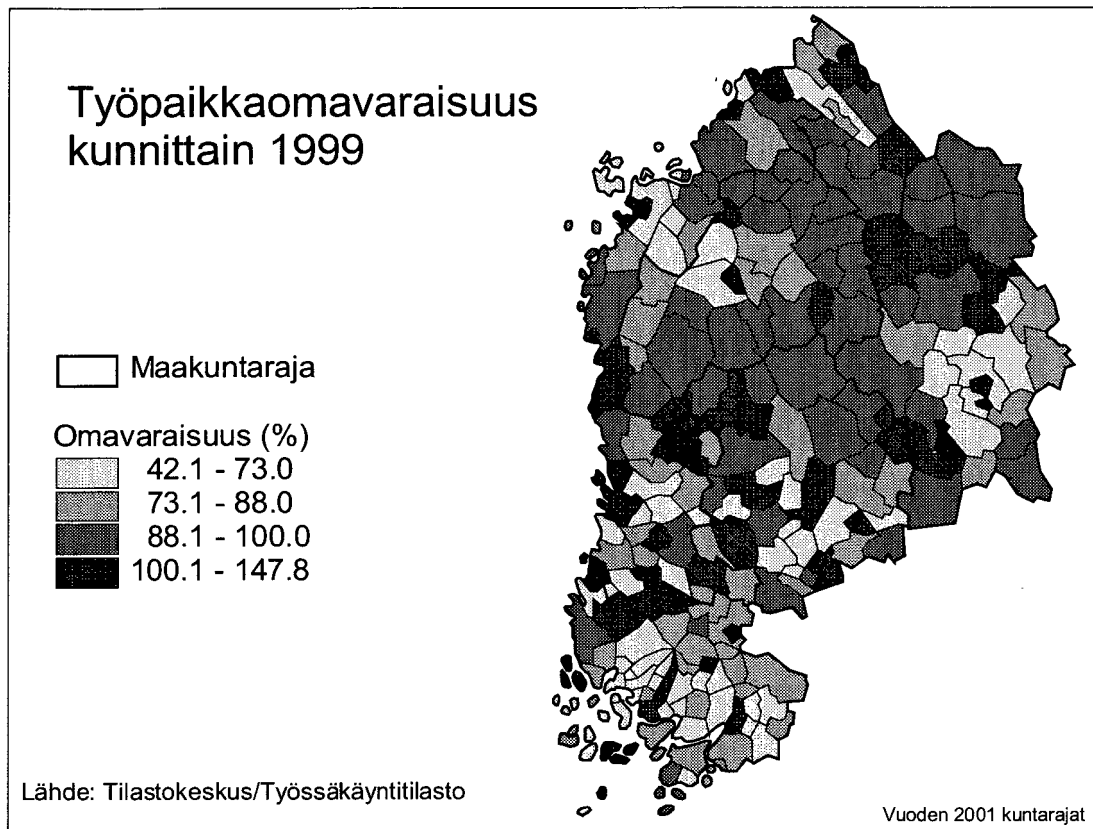
Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001

Koko maa 11.2

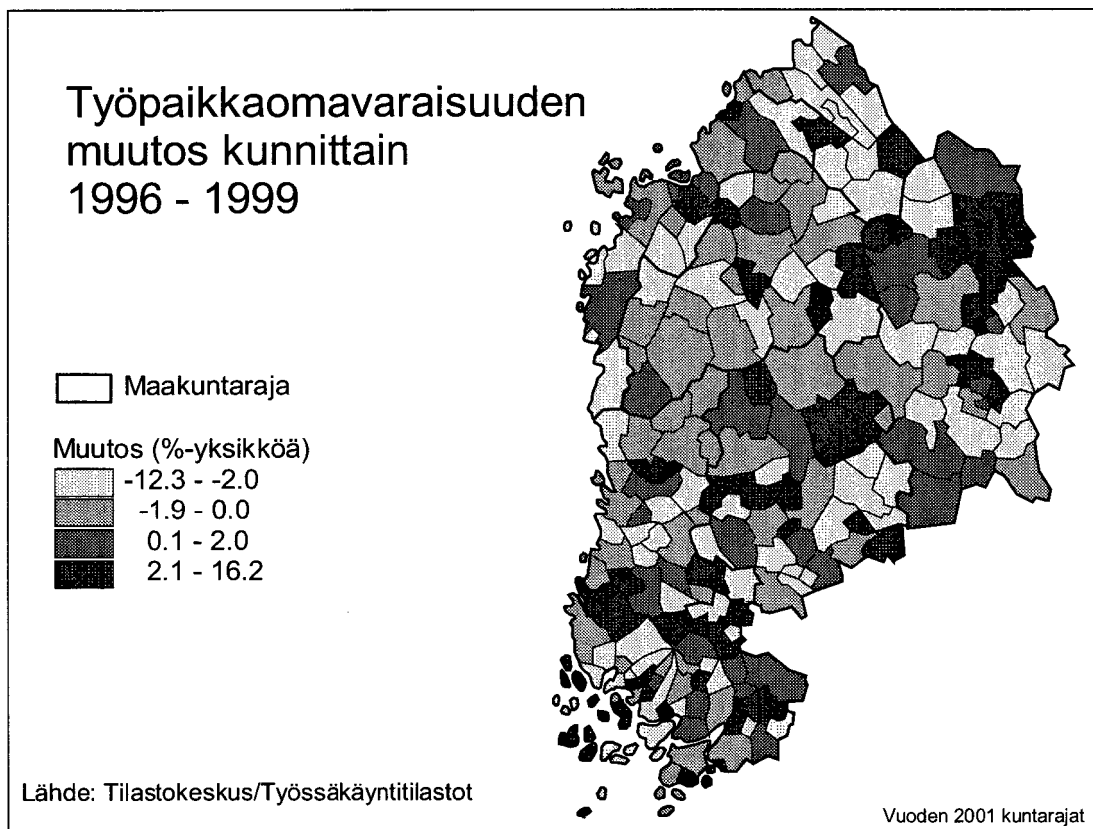

Lähde: Työministeriön tilastot

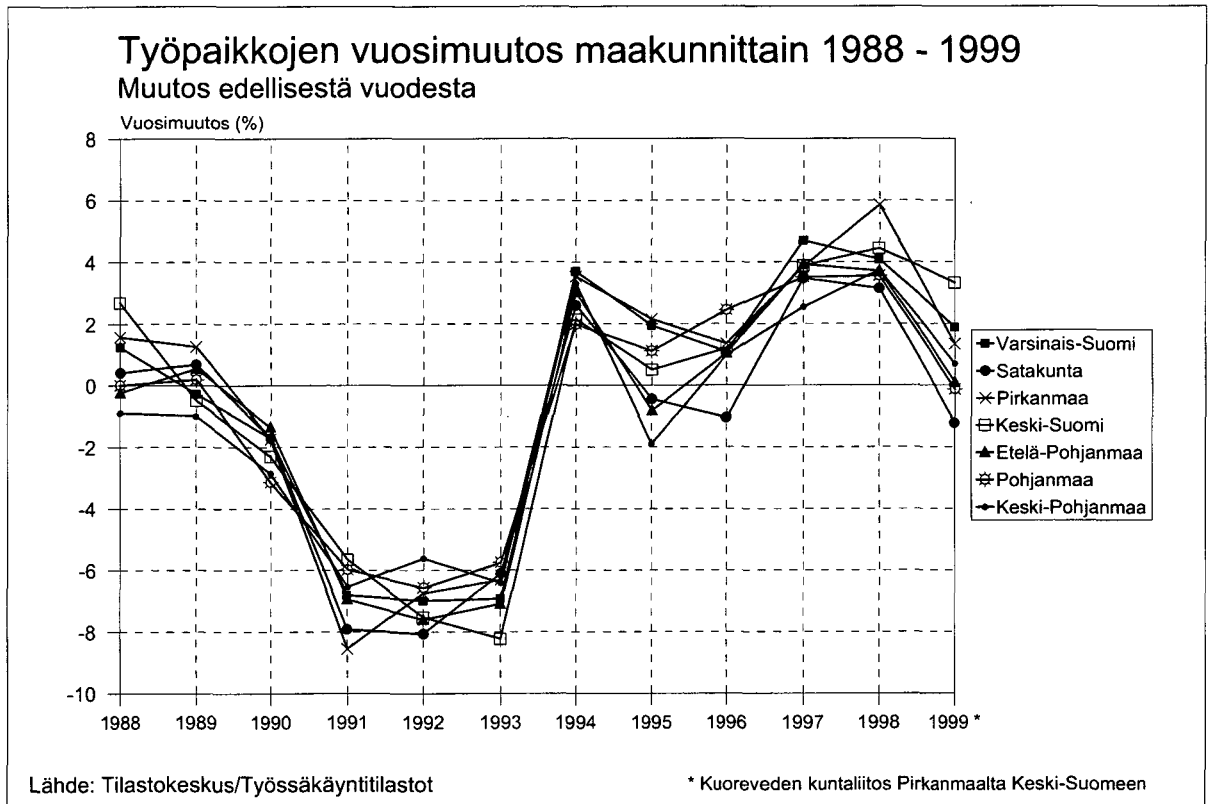
Kuva 62b. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001.

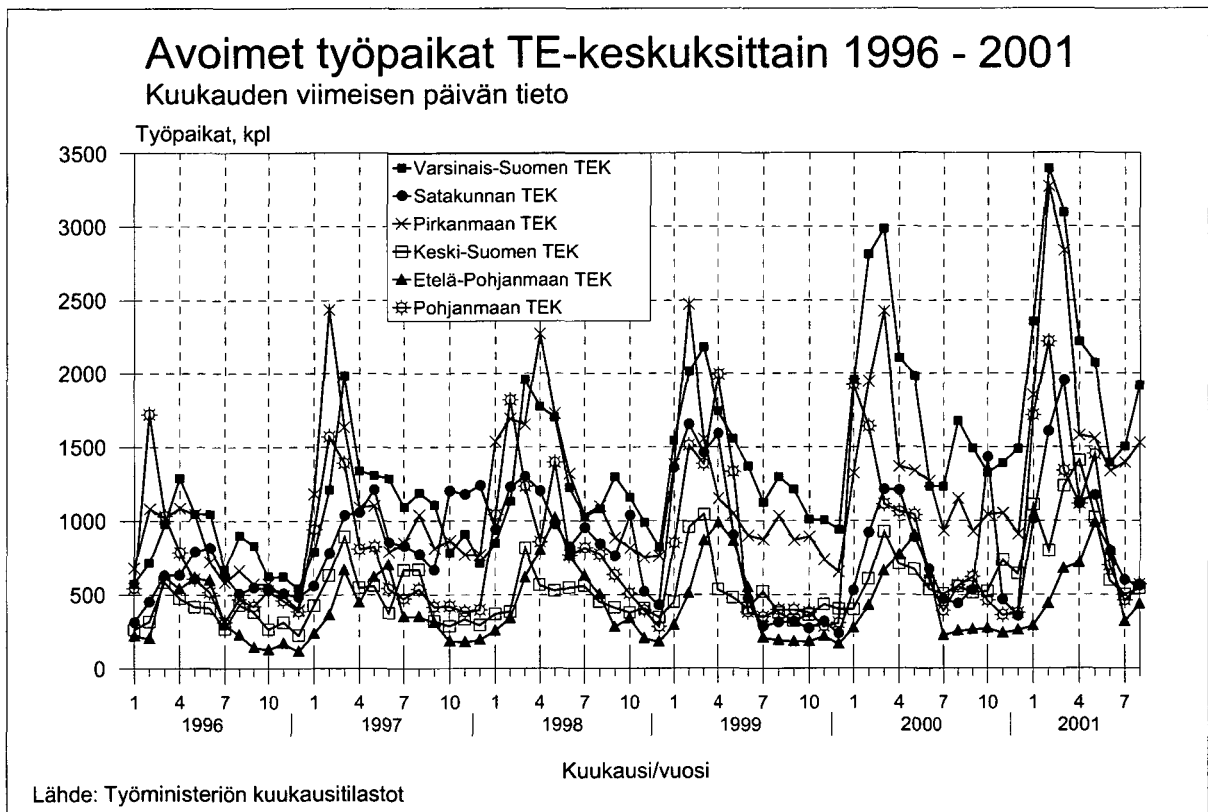
Kuva 63. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1999.

Kuva 64. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1999.

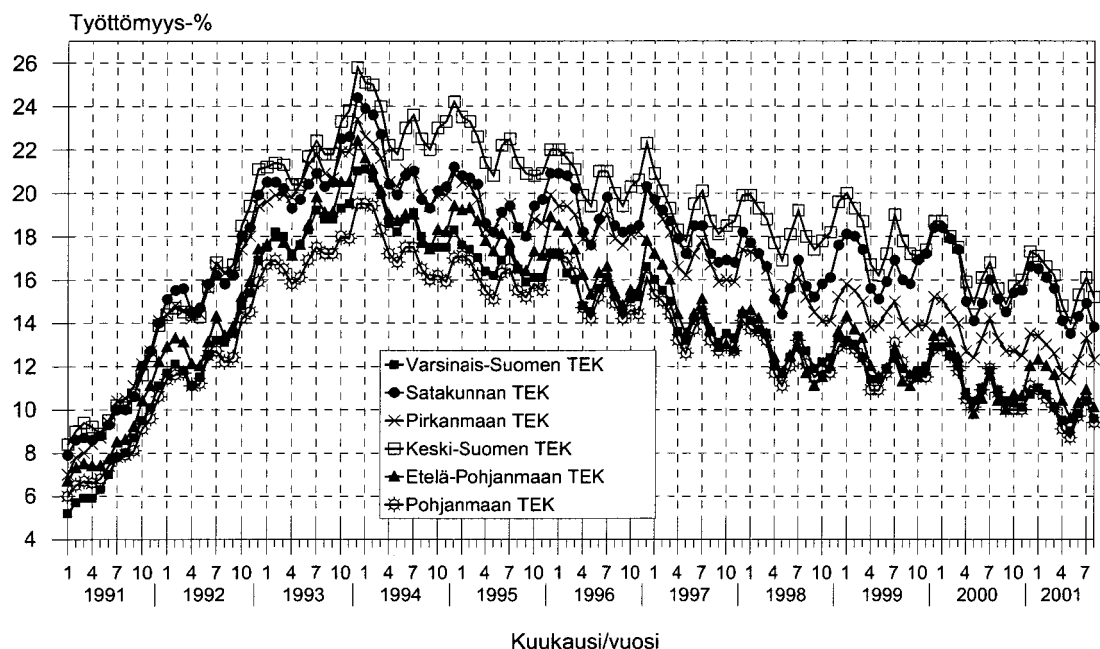
Kuva 65. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1999.

Kuva 66. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1996 – 2001.

Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 - 2001

Lomautetut mukaanlukien, kuukauden viimeisen päivän tieto

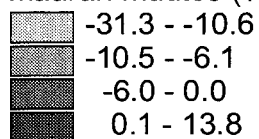
Lähde: Työministeriön kuukausitilastot

Kuva 67. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 – 2001.

Työttömien määrän muutos kunnittain 1999 - 2000

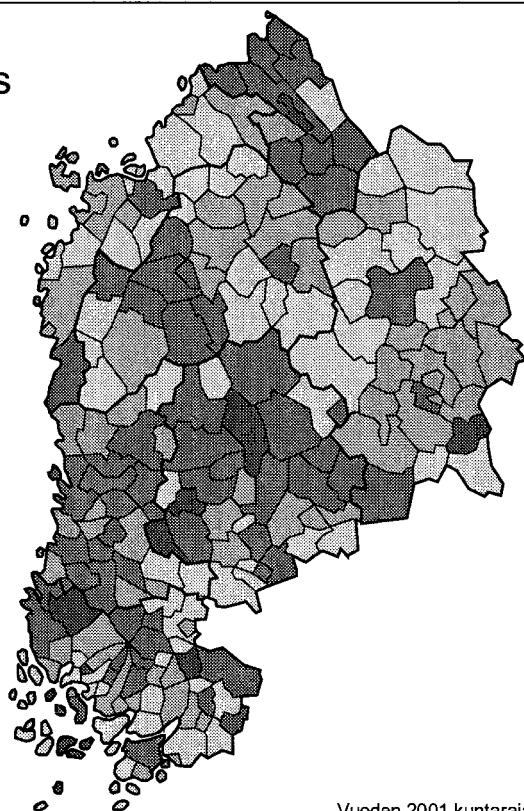
Maakuntaraja

Määrän muutos (%)

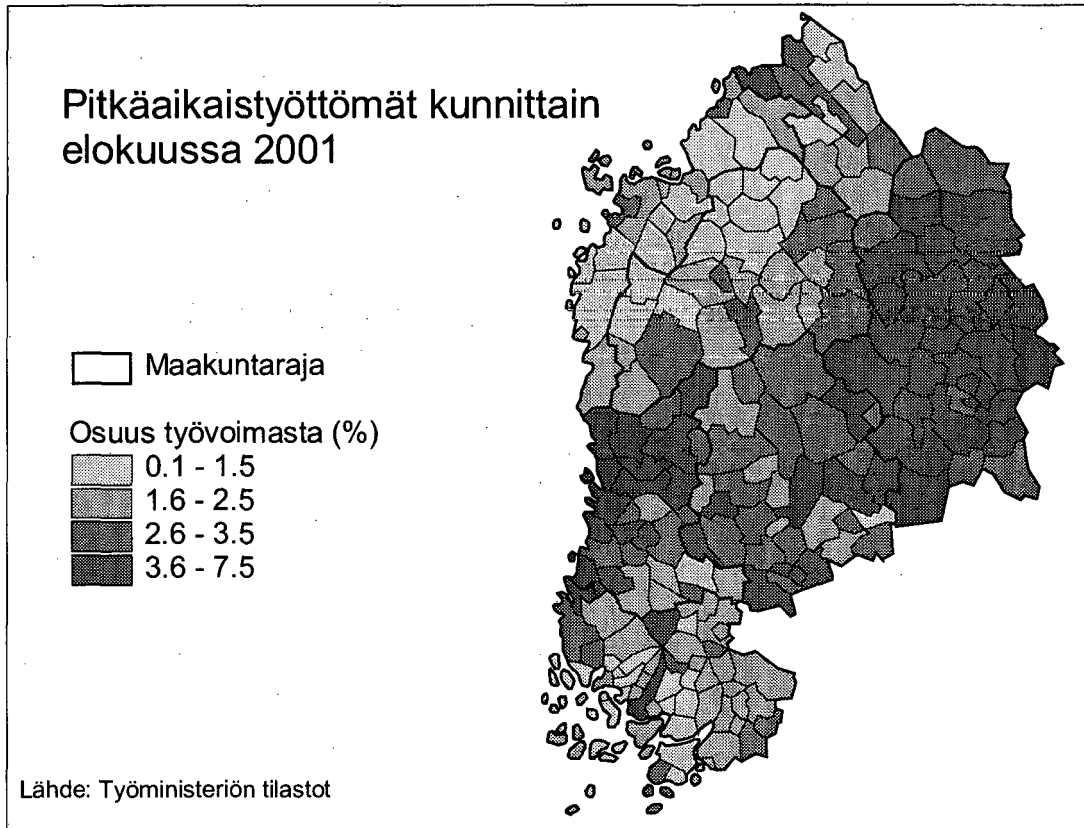
Muutos laskettu työttömien määrän vuosikeskiarvosta

Lähde: TK/Kaupunki- ja seutuindikaattorit

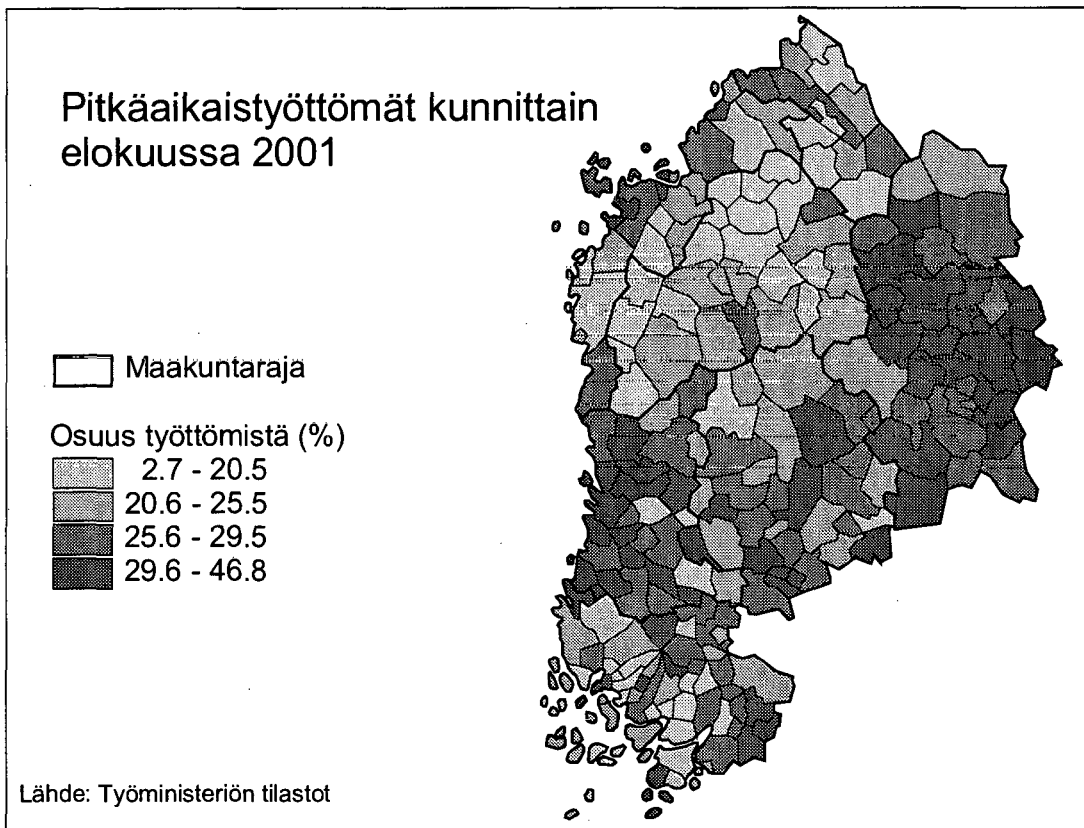

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 68. Työttömien määrän muutos kunnittain 1999 – 2000.

Kuva 69. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työvoimasta).

Kuva 70. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työttömistä).

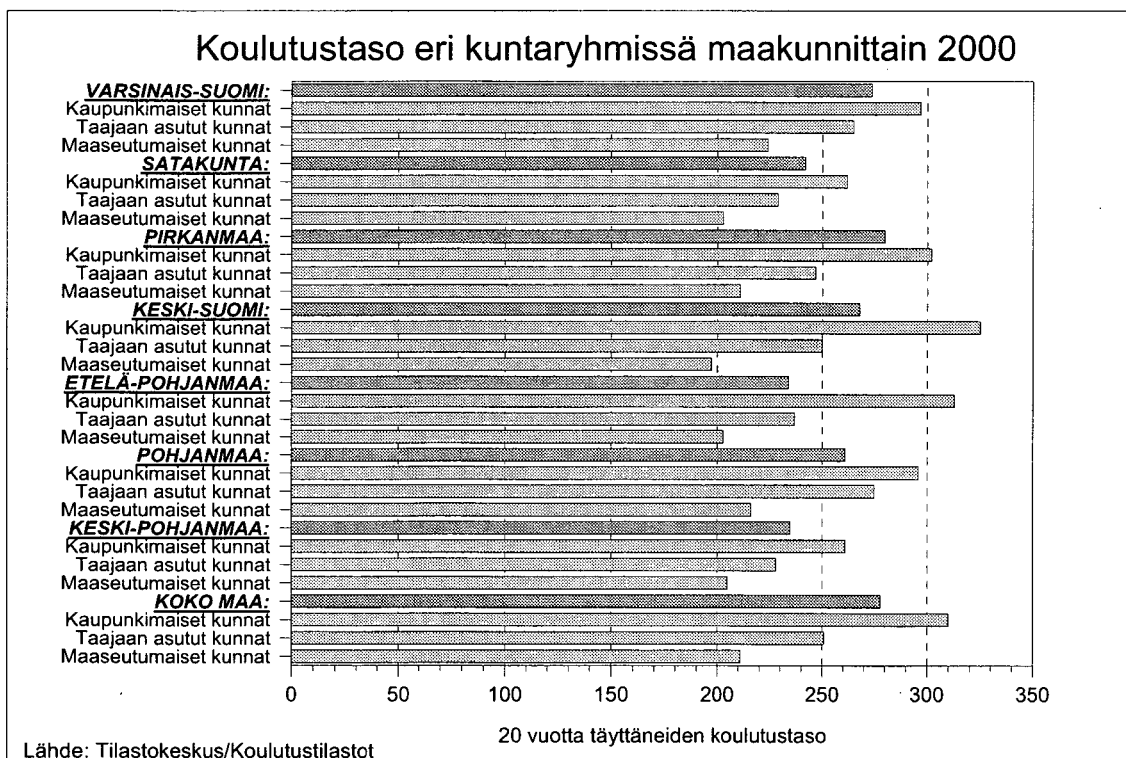
KOULUTUS

Väestön *koulutustaso* oli vuonna 2000 Länsi-Suomessa korkein Keski-Suomen kaupunkimaisissa kunnissa, ja vastaavasti matalin maakunnan maaseutumaisissa kunnissa. Jyväskylässä koulutustaso oli koko alueen korkein. Myös Kaarinassa, Pirkkalassa ja Tampereella väestön koulutustaso on korkea.

Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä väestön kolminumeroisella koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Mitä pitempi on koulutuksen kokonaispituus, sitä korkeampi on koulutustaso. *Vuonna 1998 koulutustasomittaimen laskentatapa muuttui hieman edellisiin vuosiin verrattuna.* Eri koulutusasteille painotetut kertoimet muuttuivat. Lisäksi mittain lasketaan nyt 20 vuotta täyttäneestä väestöstä, kun ennen laskennassa olivat mukana 15 vuotta täyttäneet.

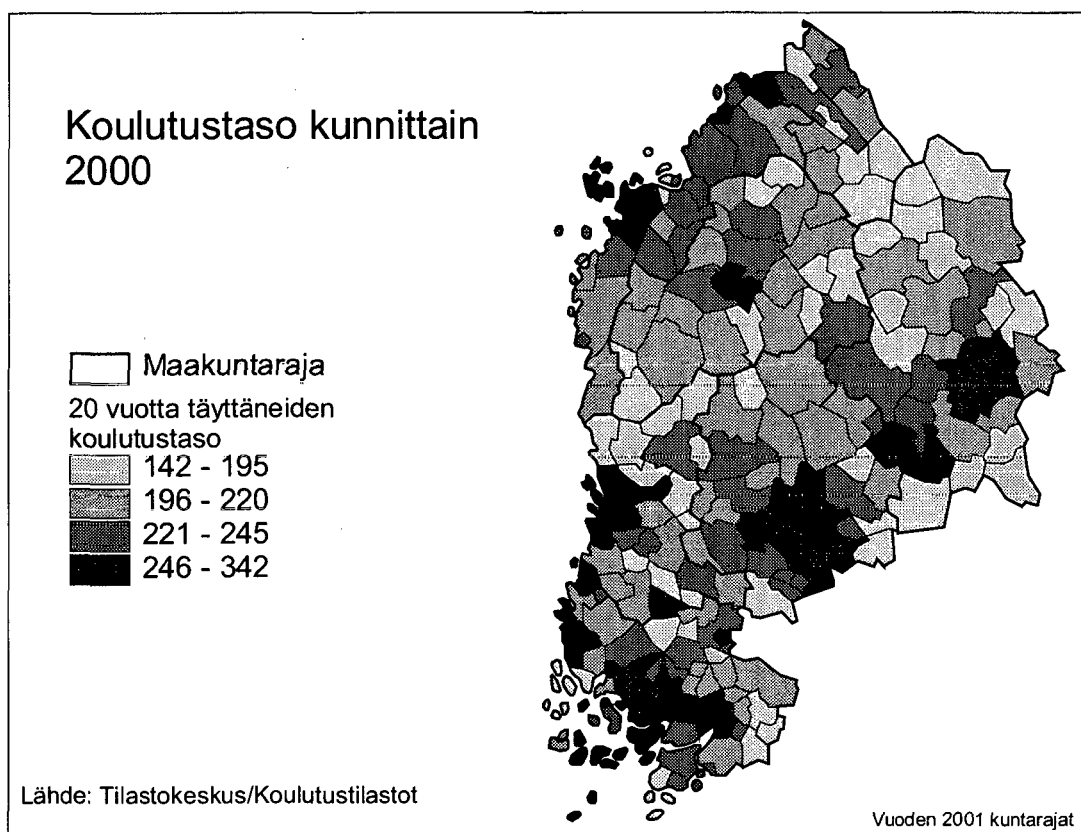
Länsi-Suomen maakunnissa 15 vuotta täyttäneistä tutkinnon suorittaneista verraten suurella osalla on keskiasteen tutkinto. Vastaavasti vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneita on koko maahan nähden vähemmän. Peruskoulun varaan jääneiden osuus vaihteli kunnissa yli 64 %:sta noin 32 %:in. Eniten tutkintoja suorittamattomia oli Luhangalla ja vähiten Jyväskylässä, missä korkea-asteen tutkinnon suorittaneita asui suhteessa eniten.

Opetustoimen nettokustannukset asukasta kohti vaihtelivat vuonna 2000 Vampulan 273 eurosta Karinaisten 1 528 euroon. Perusopetuksen menot olivat suurimmat Korppoossa ja Karinaisissa. Karinaisissa myös lukiokoulutuksen menot olivat korkeimmat. Verrattaessa lukuja kuntien kesken on kuitenkin muistettava, että kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

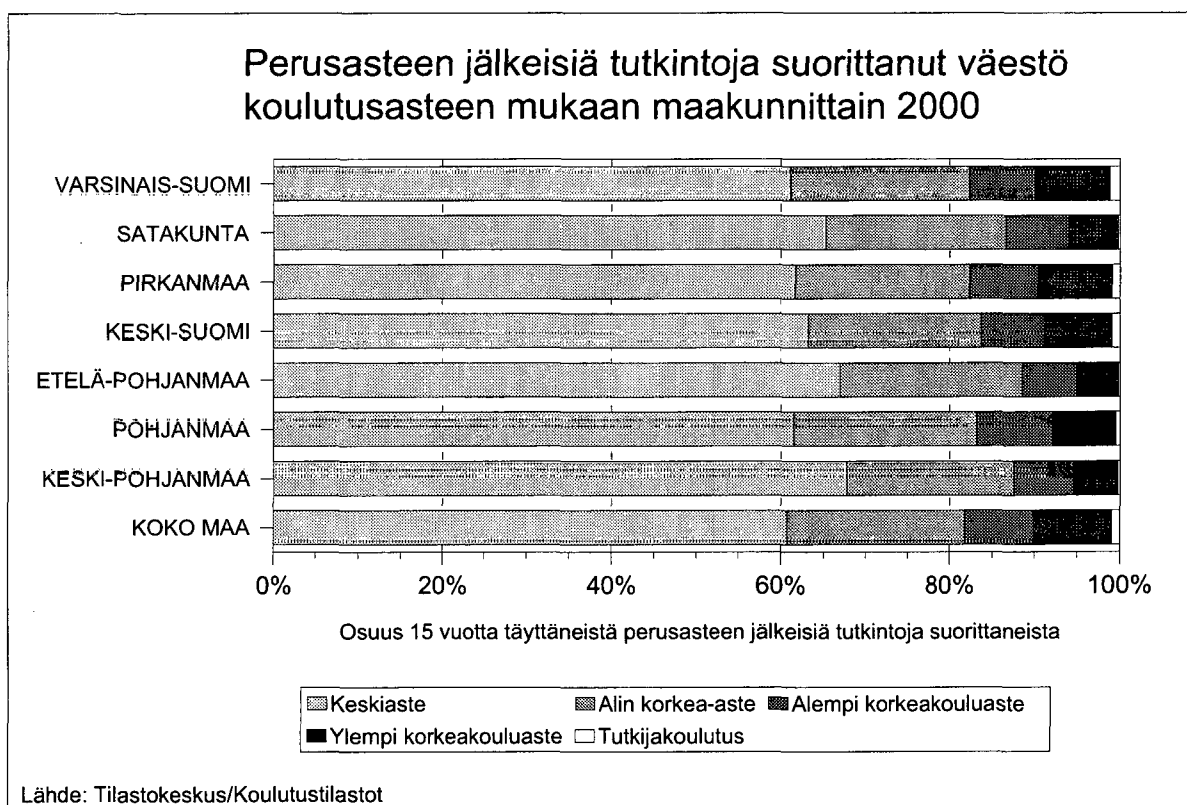

Kuva 71. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 2000.

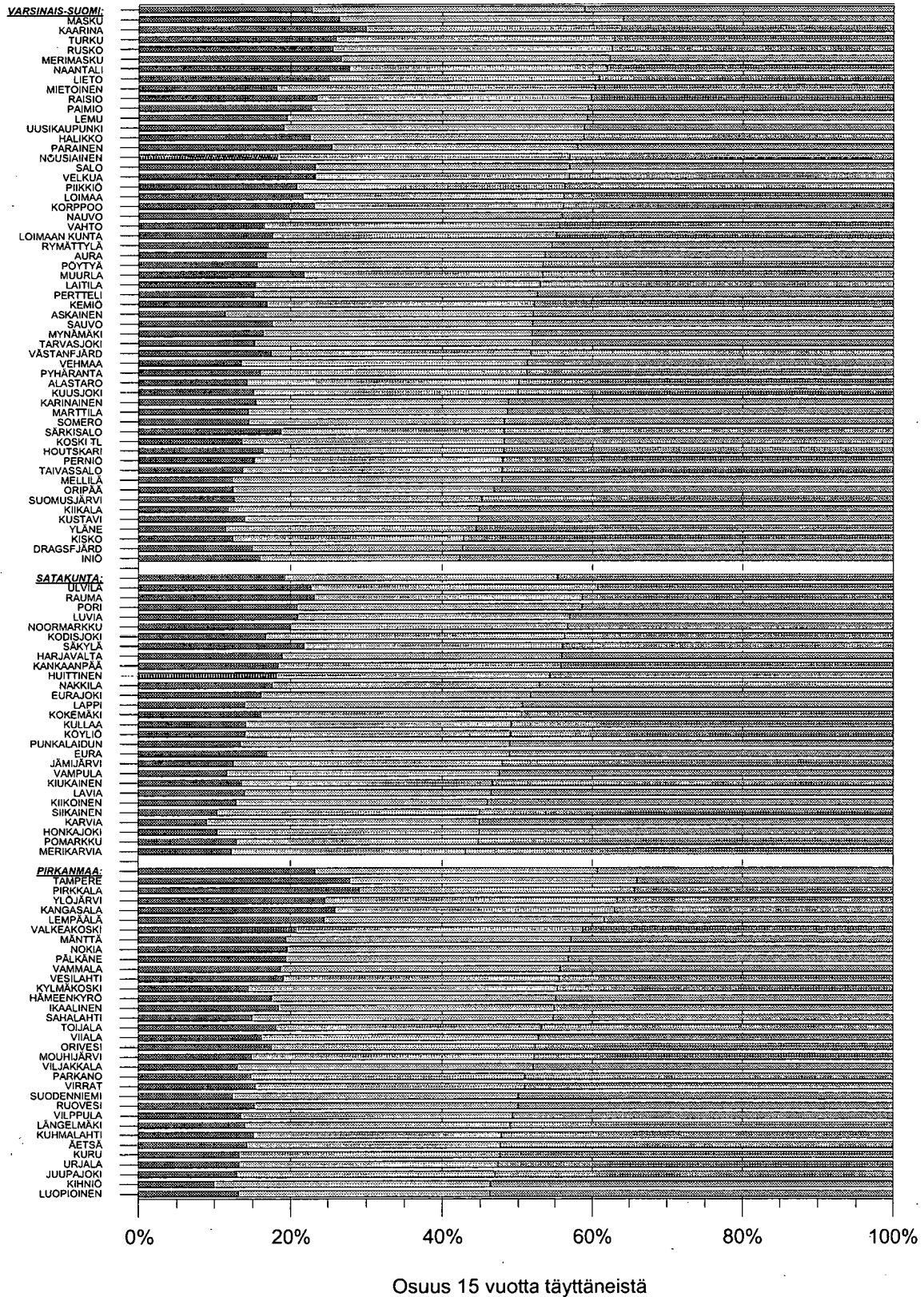

Kuva 72. Koulutustaso kunnittain 2000.

Kuva 73. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 2000.

Koulutusaste kunnittain 2000

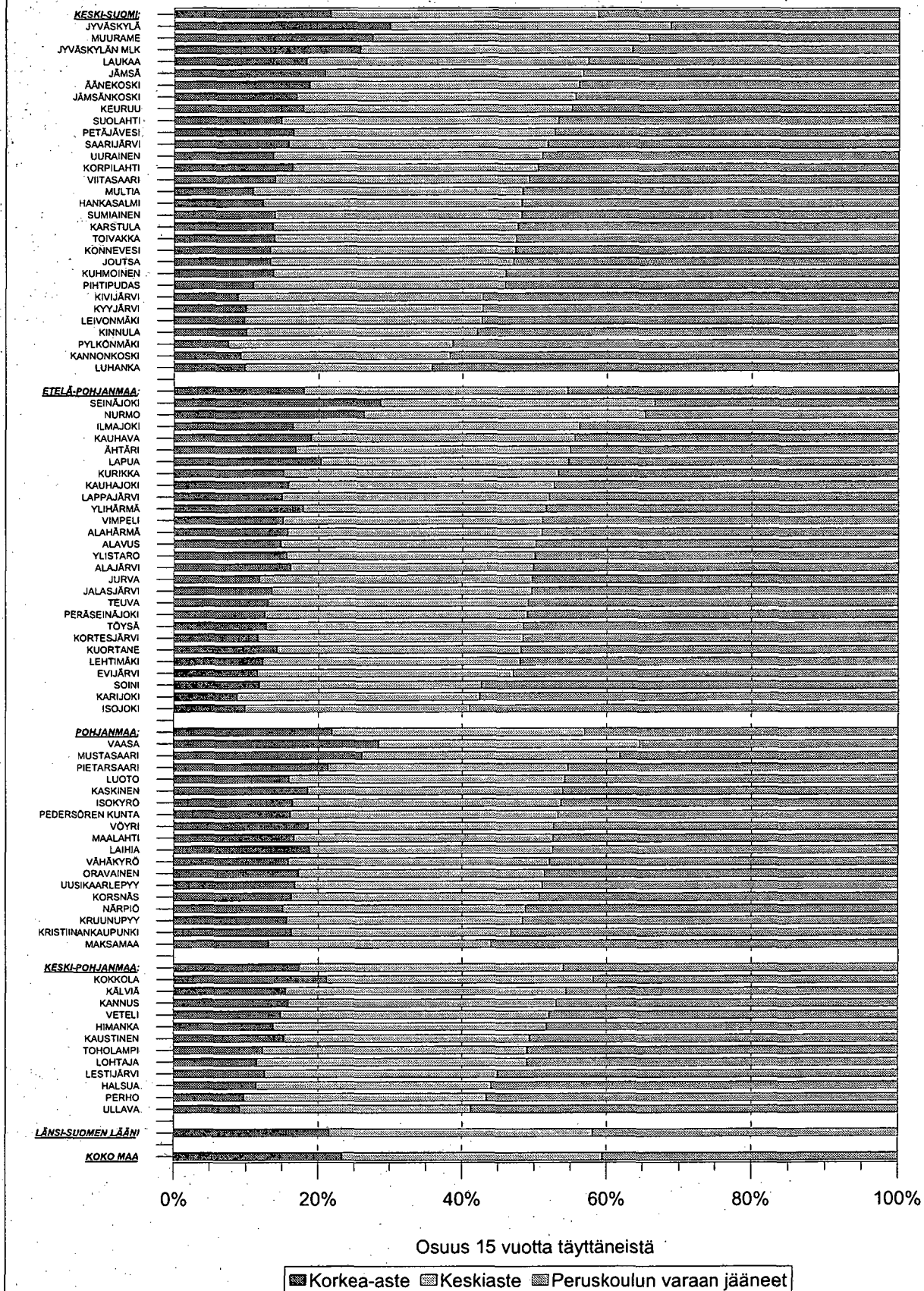

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 74a. Koulutusaste kunnittain 2000.

Koulutusaste kunnittain 2000

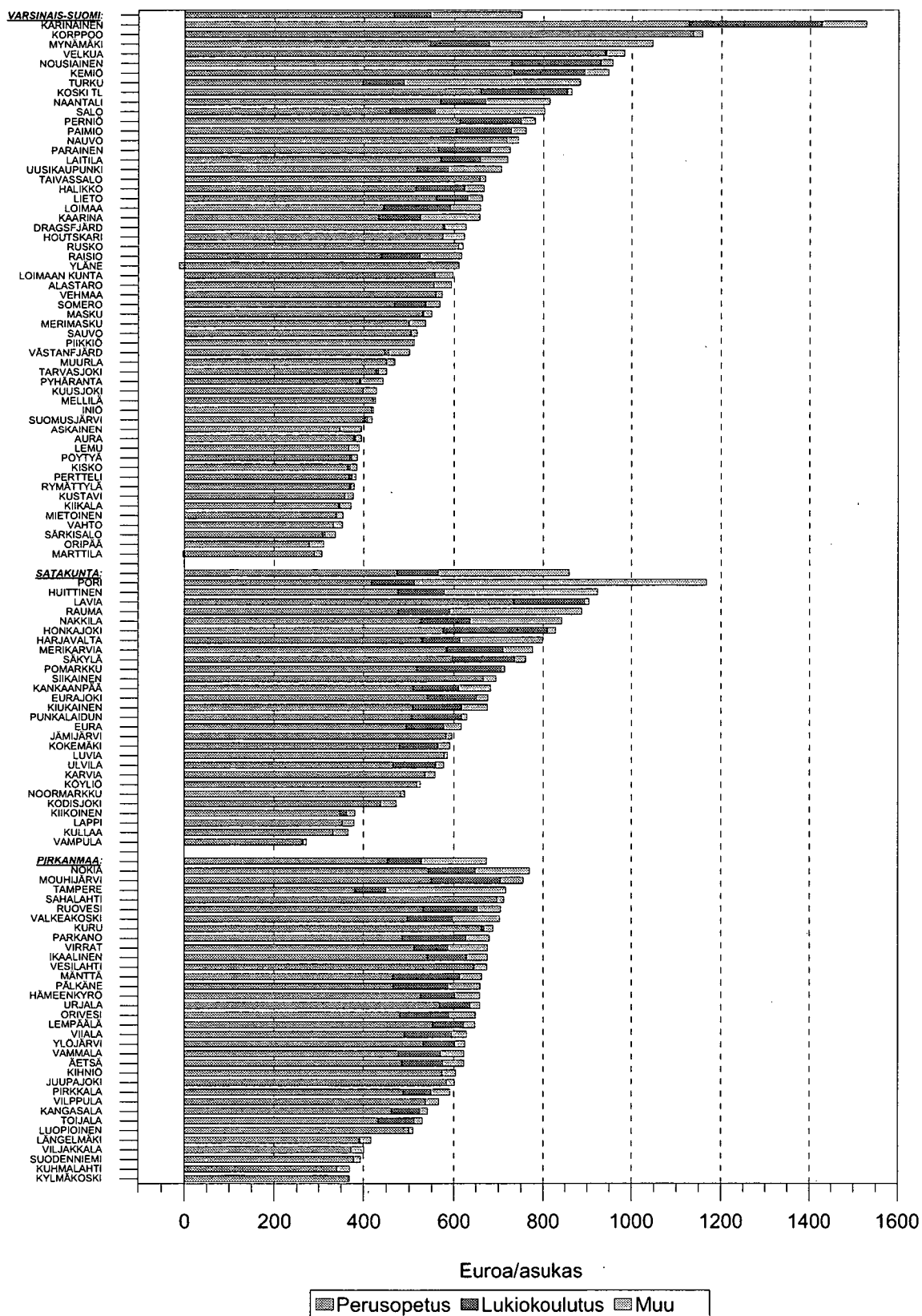

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 74b. Koulutusaste kunnittain 2000.

Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000

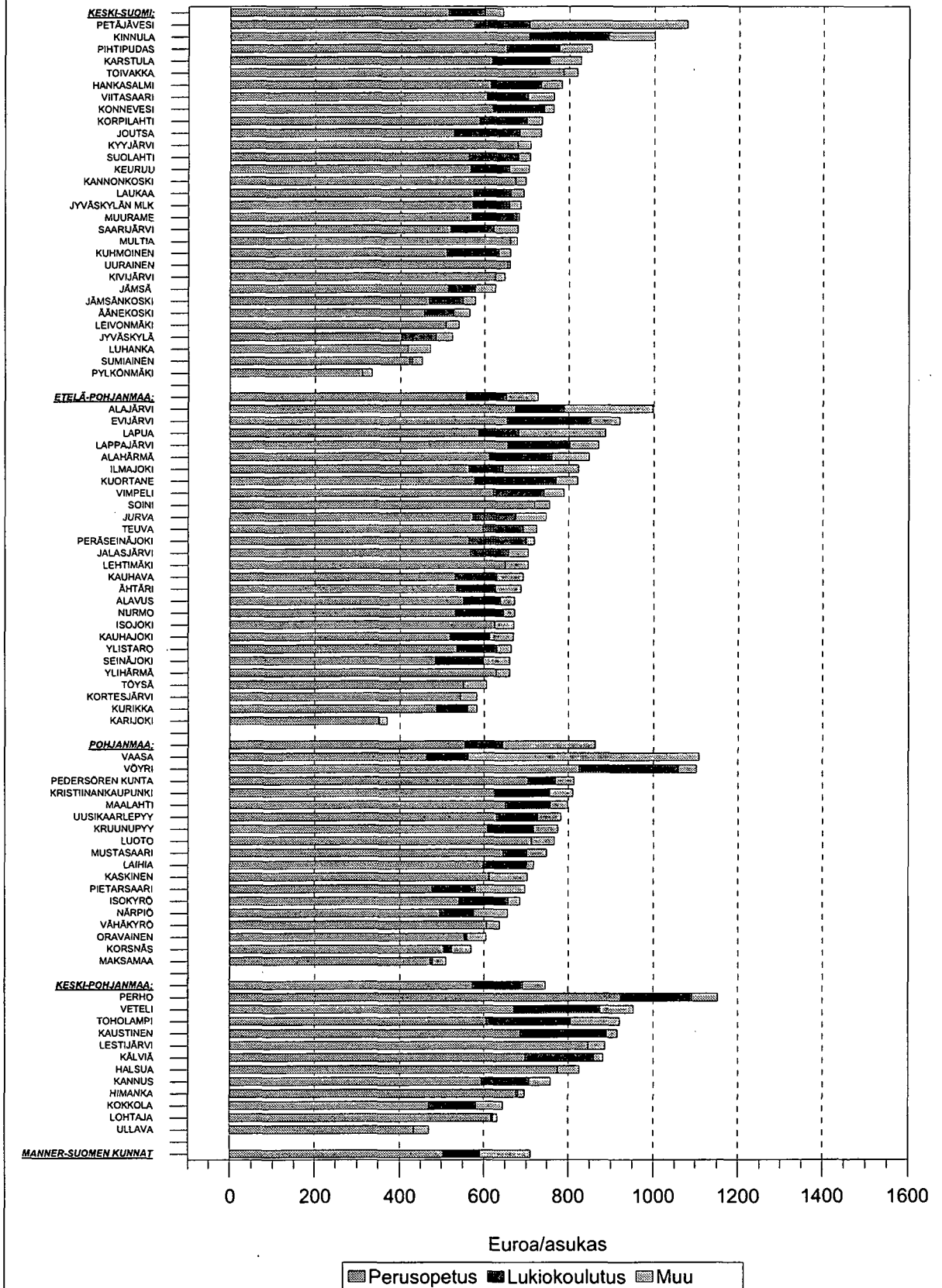

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 75a. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 75b. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

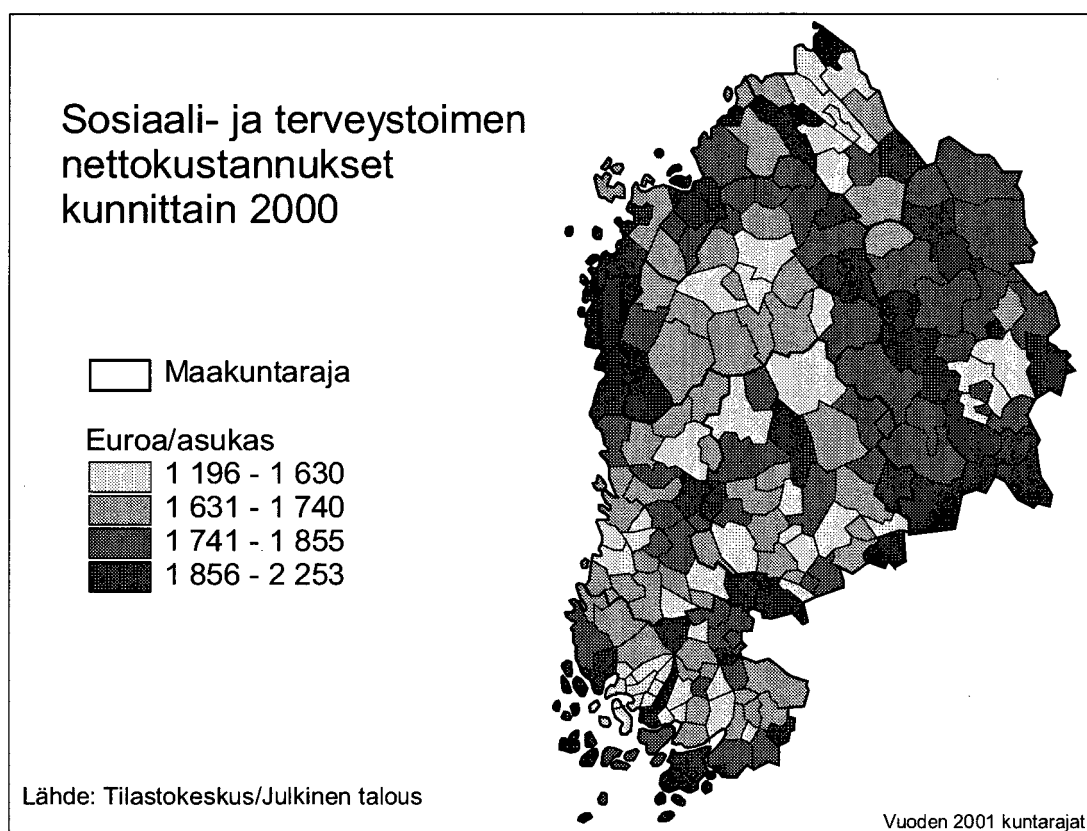
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

Valtaosa sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä työskenteli erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla vuonna 2000. Toiseksi työllistävin sosiaali- ja terveystoimen tehtäväalue oli lasten päivähoito kaikissa Länsi-Suomen maakunnissa.

Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kunnissa koostuvat pääasiassa lasten päivähoiton, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menoista. Vuonna 2000 kustannukset asukasta kohti vaihtelivat Länsi-Suomessa 1 196 eurosta 2 253 euroon. Suurimmat ne olivat Kivijärvellä, Iniössä ja Isojoella ja pienimmät Ruskossa, Merimaskussa ja Maskussa. Perusterveydenhuoltoon käytettiin Kivijärvellä yli 720 euroa/asukas. Erikoissairaanhoidon menoja oli puolestaan suhteessa eniten Kristiinankaupungissa, Korsnäsissä ja Lestijärvellä.

Lasten päivähoiton kustannukset asukasta kohti olivat Kaarinassa suurimmat, lähes 420 euroa. Iniössä päivähoiton menot olivat alle sata euroa asukasta kohti. Velkualla alle 7-vuotiaista lapsista lähes 60 % oli kunnallisessa kokopäivähoitossa. Päivähoiton käyttökustannukset yhtä alle kouluikäistä kohti olivat suurimmat Maksamaalla ja pienimmät Halsualla ja Jämijärvellä.

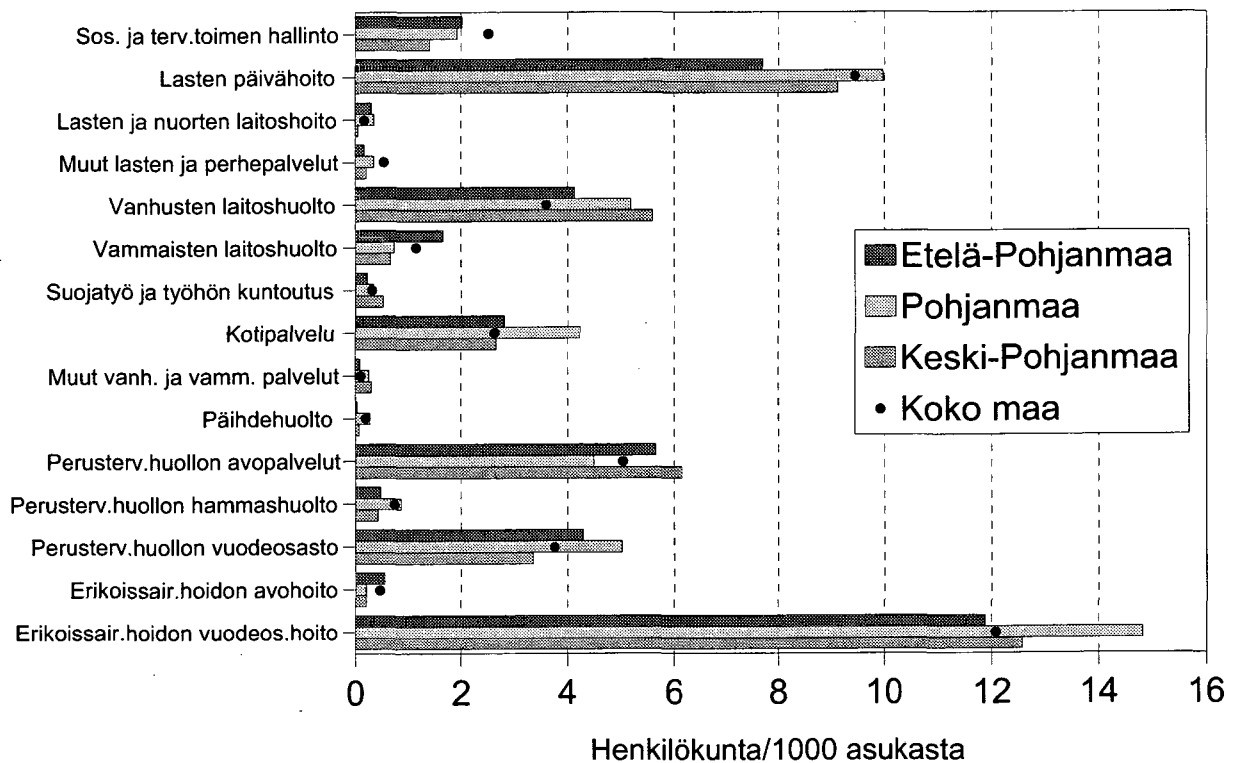
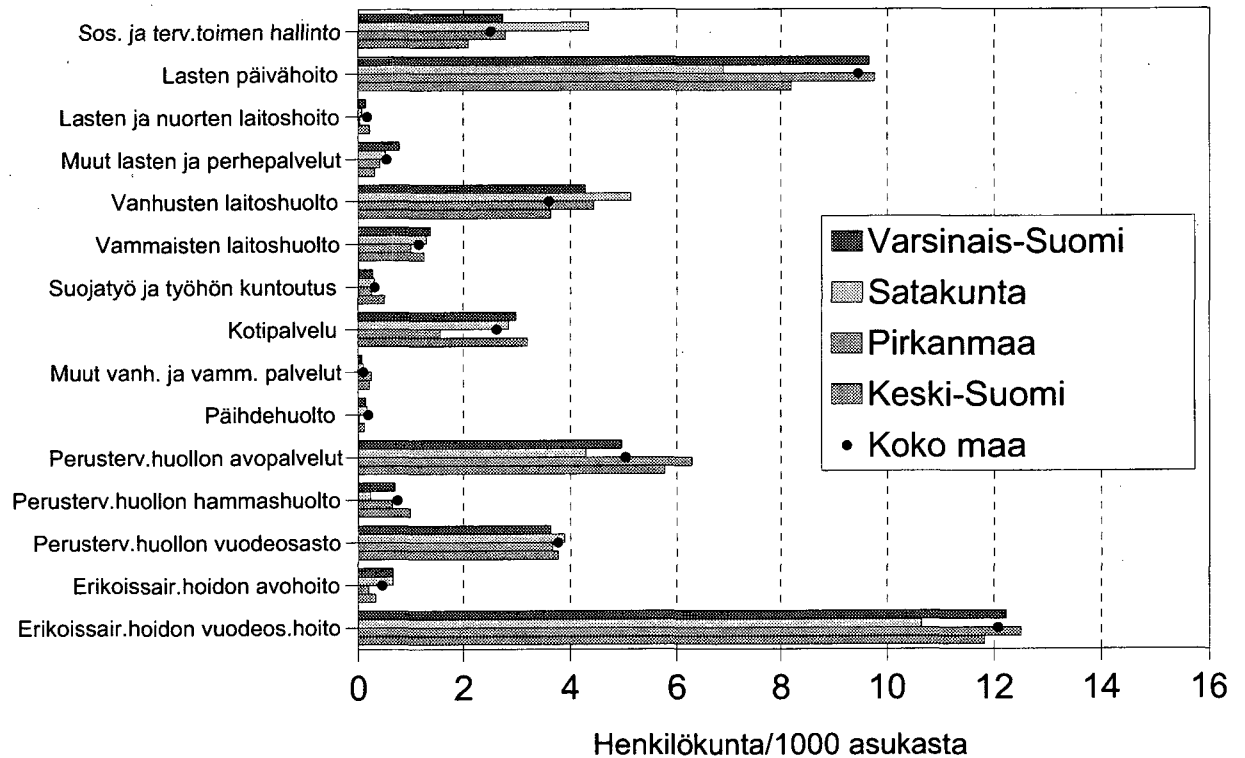
Verrattaessa kuntien lukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 76. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 2000

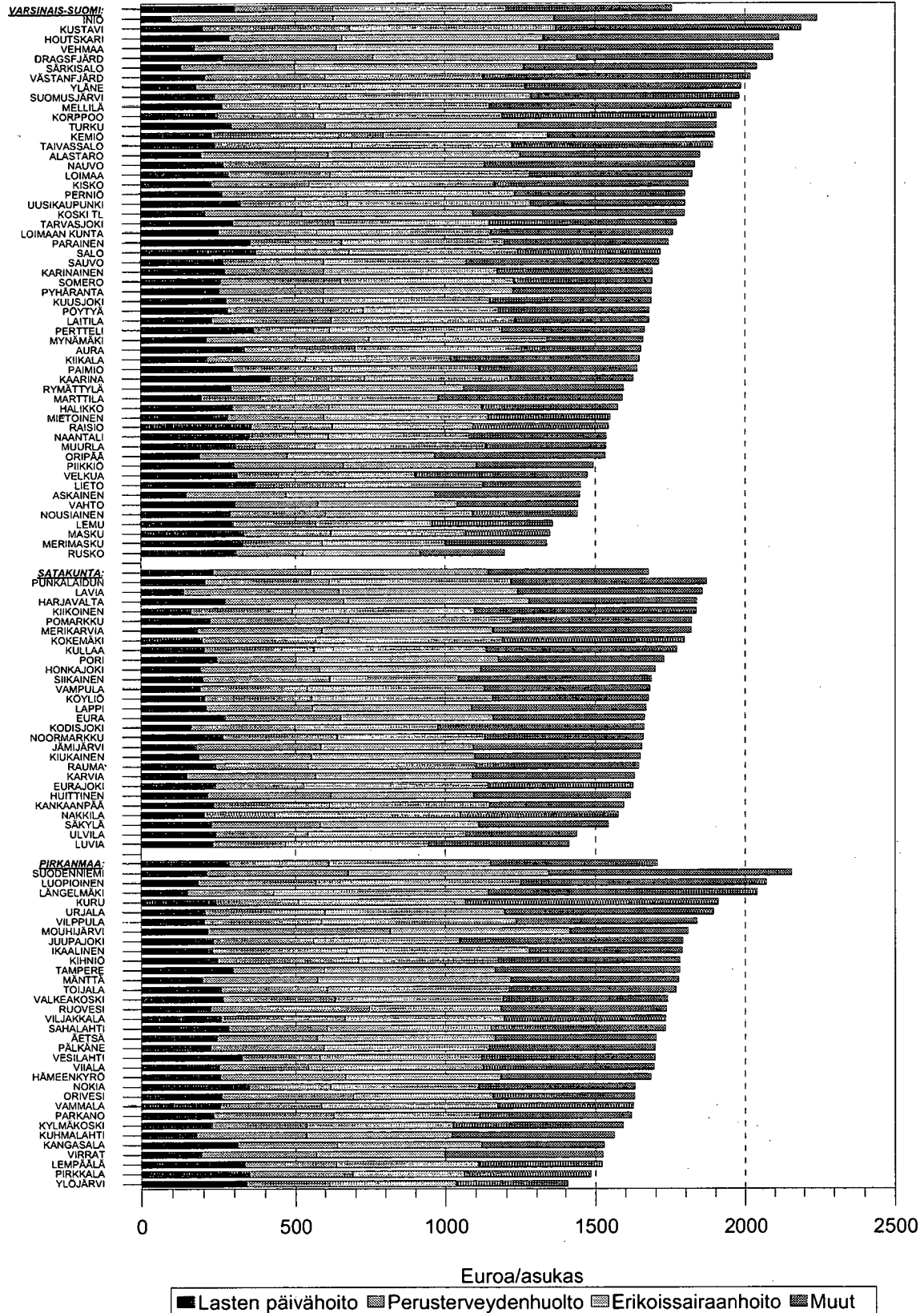
Koko- ja osa-aikainen kuukausipalkkainen henkilökunta

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 77. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 2000.

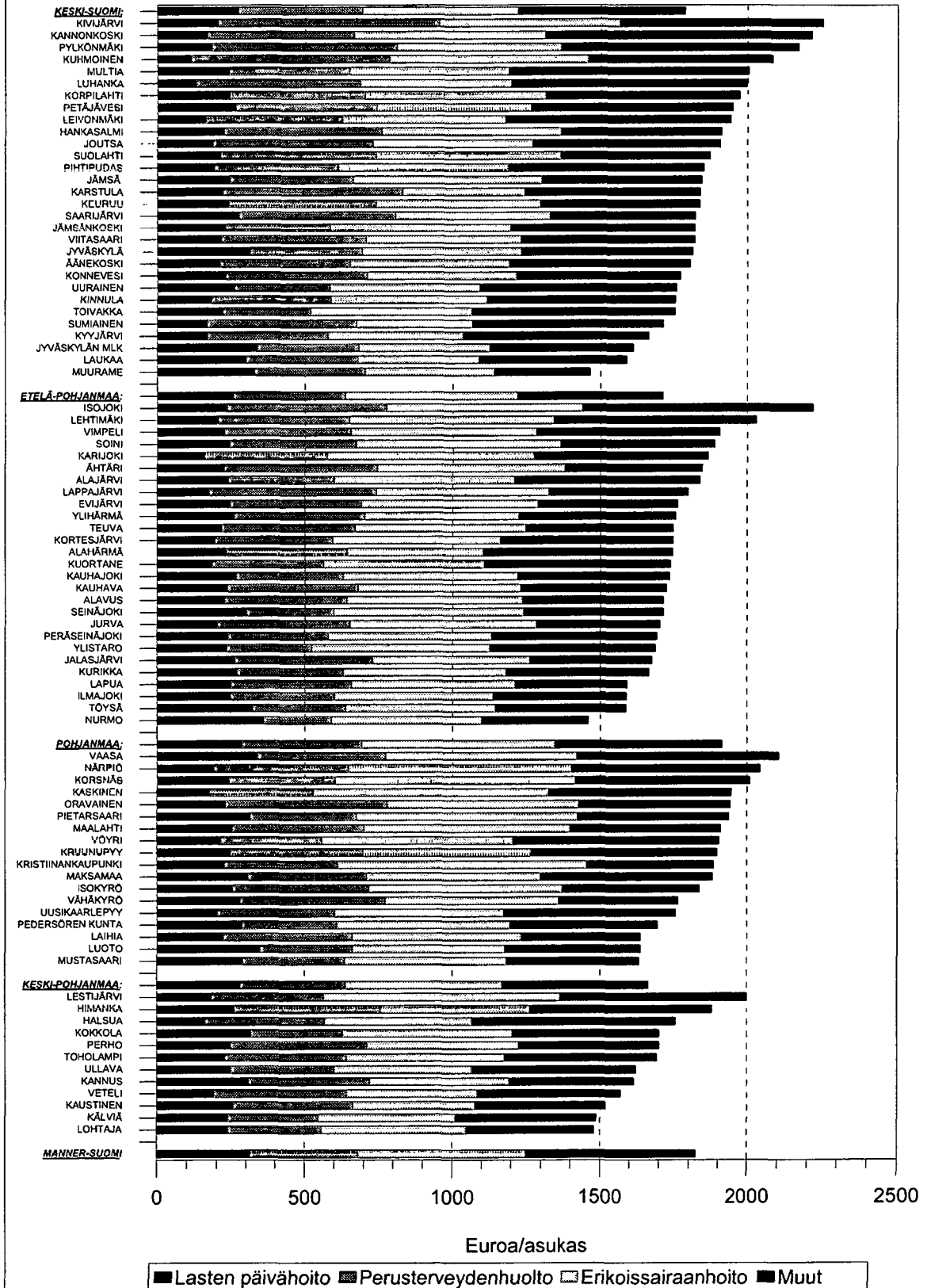
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000

Kuva 78a. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000

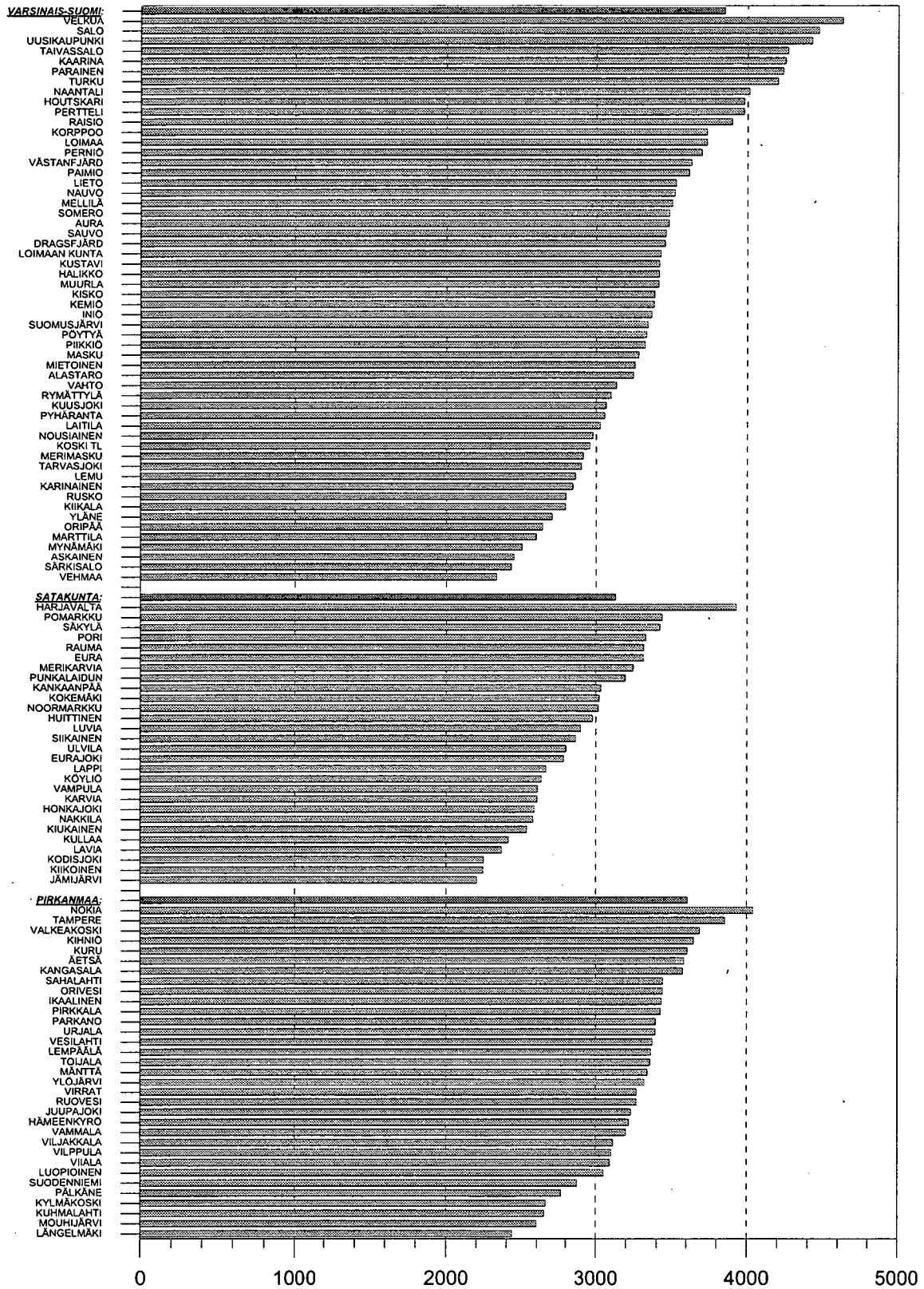

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 78b. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

Lasten päivähoiton käyttökustannukset kunnittain 2000

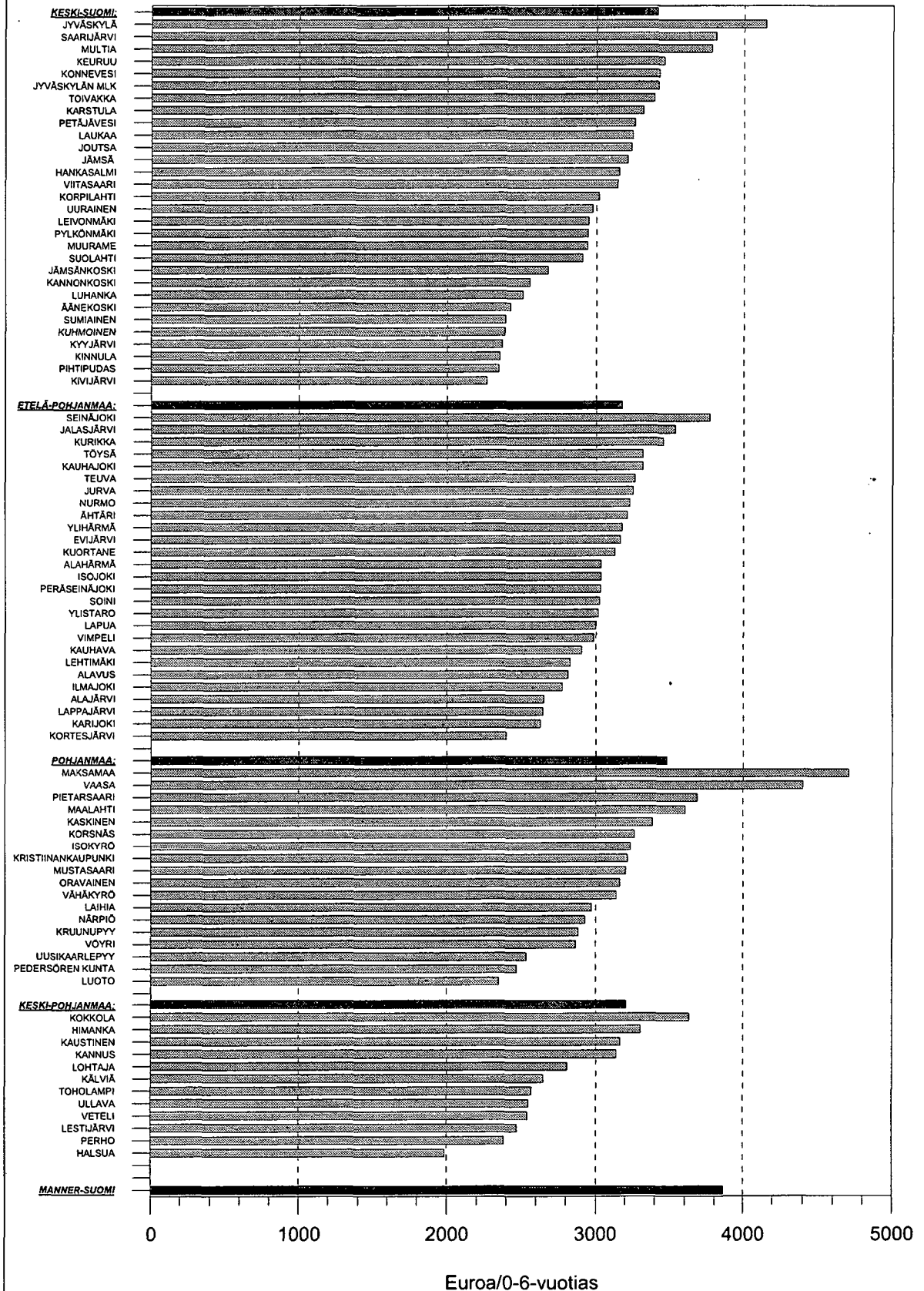
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Euroa/0-6-vuotias

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 79a. Lasten päivähoiton käyttökustannukset kunnittain 2000.

Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 2000

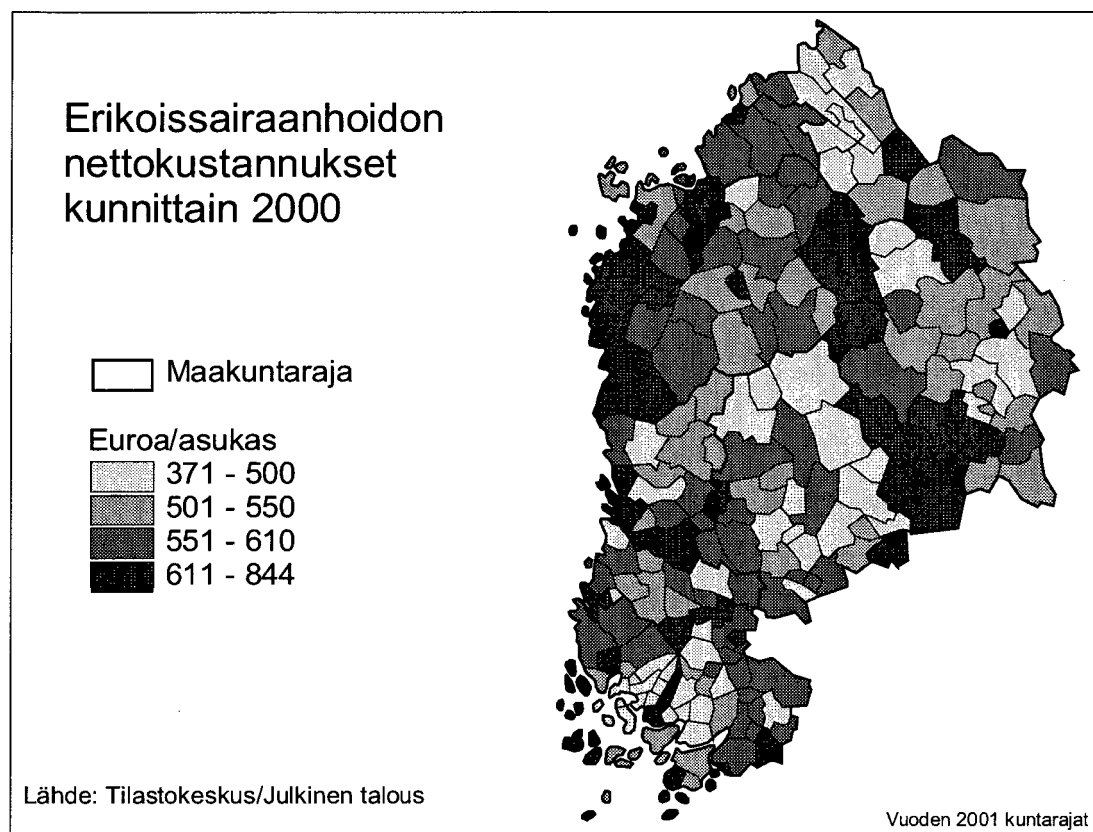

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

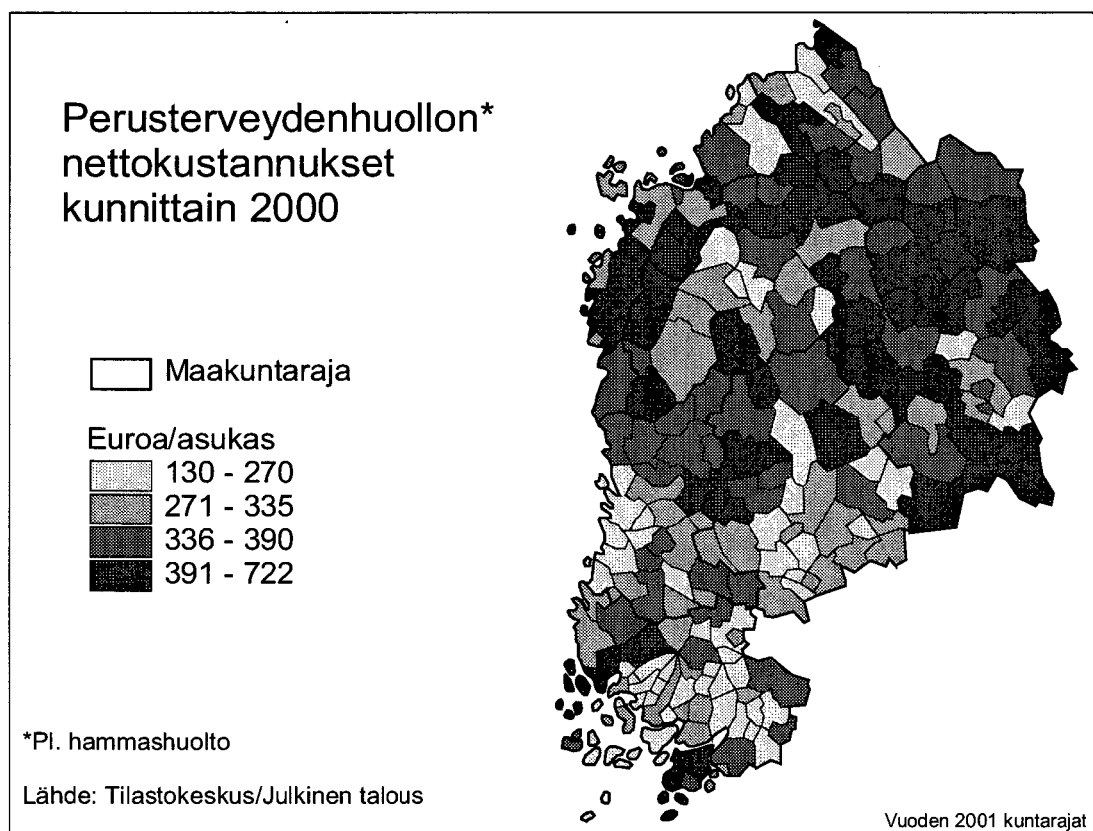
Euroa/0-6-vuotias

Vuoden 2001 kuntarajat

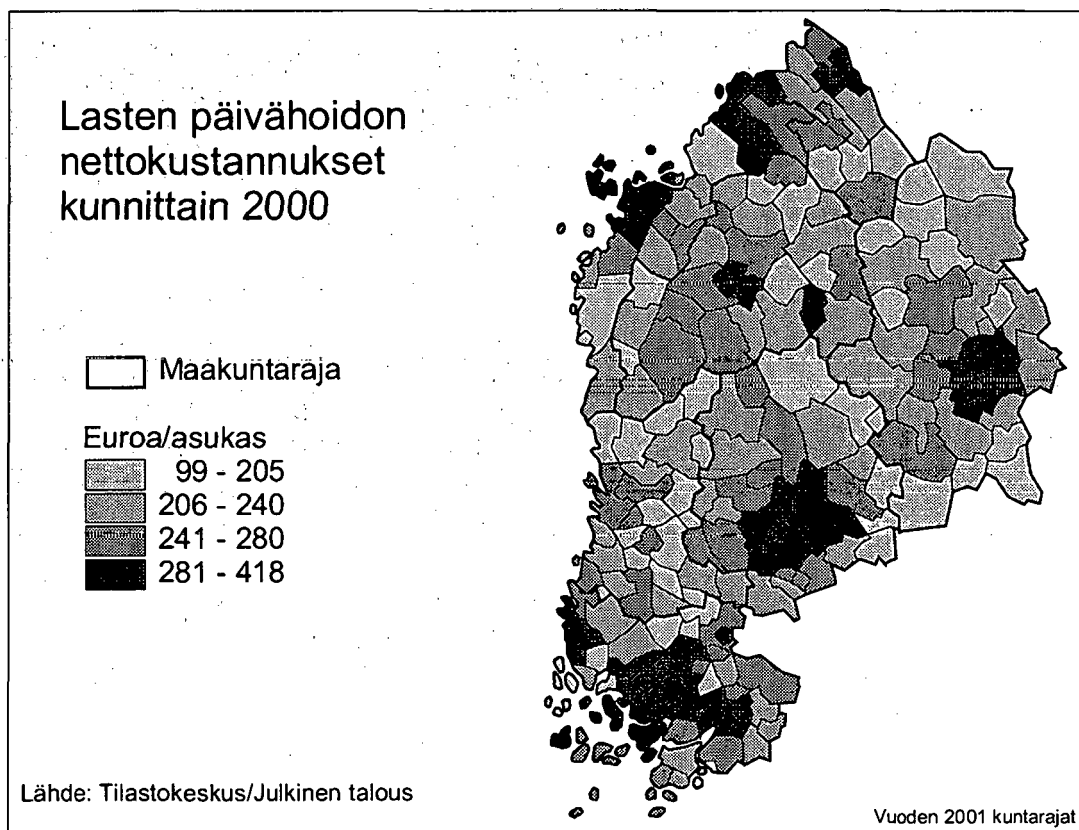
Kuva 79b. Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 2000.

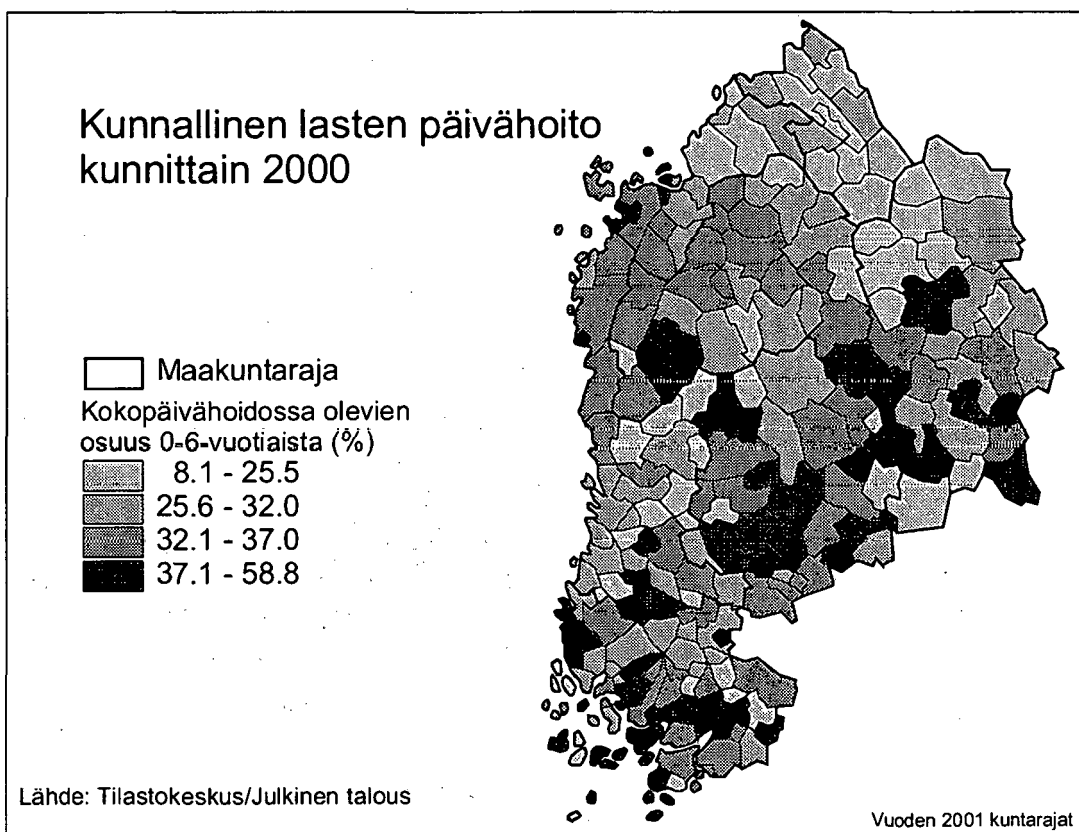
Kuva 80. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 2000.

Kuva 81. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2000.

Kuva 82. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 2000.

Kuva 83. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 2000.

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

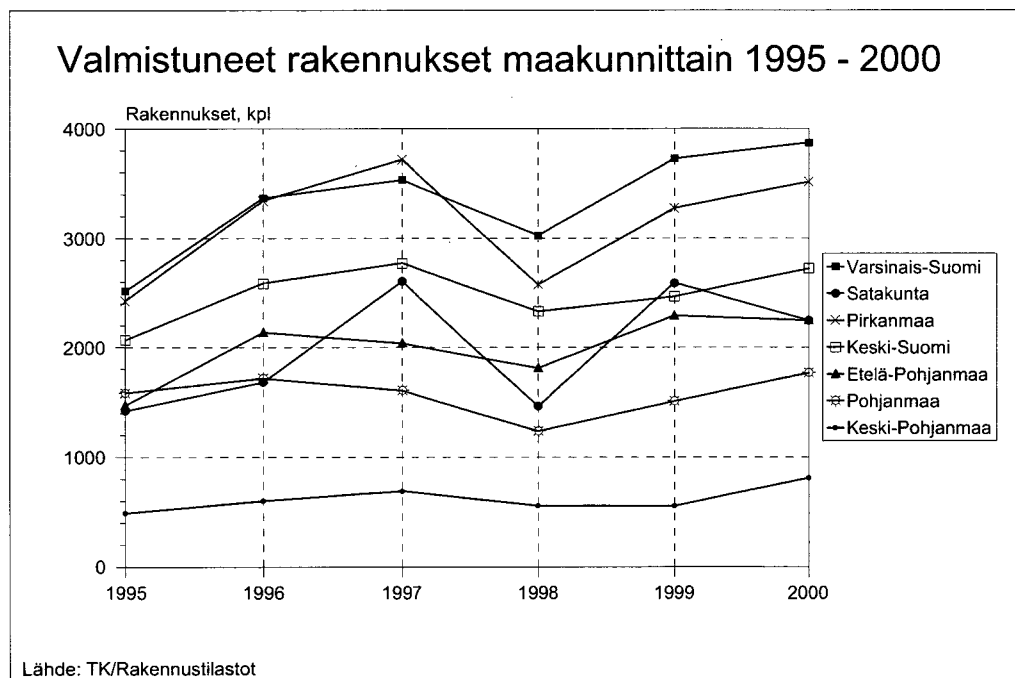
Varsinais-Suomeen valmistui vuonna 2000 uusia rakennuksia lähes 3 900 kappaletta, jonkin verran enemmän kuin vuonna 1999. Satakuntaa ja Etelä-Pohjanmaata lukuun ottamatta myös muissa maakunnissa rakennustuotanto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennuksia valmistui tuolloin Länsi-Suomessa asukaslukuun nähden eniten Kustaviin ja Vesilahteen.

Asuntotuotanto on laskenut Länsi-Suomessa 1990-luvun alusta lähtien. Vuosikymmenen lopun hienoisesta lisääntymisestä huolimatta asuntoja valmistuu edelleen vähän 1980-luvun loppuun verrattuna. Uusien, 1990-luvulla rakennettujen asuntojen osuus koko asuntokannasta on suurin Keski-Suomessa ja pienin Satakunnassa. Vuonna 2000 asuntorakentaminen oli vilkkainta Ruskossa, Seinäjoella ja Naantalissa.

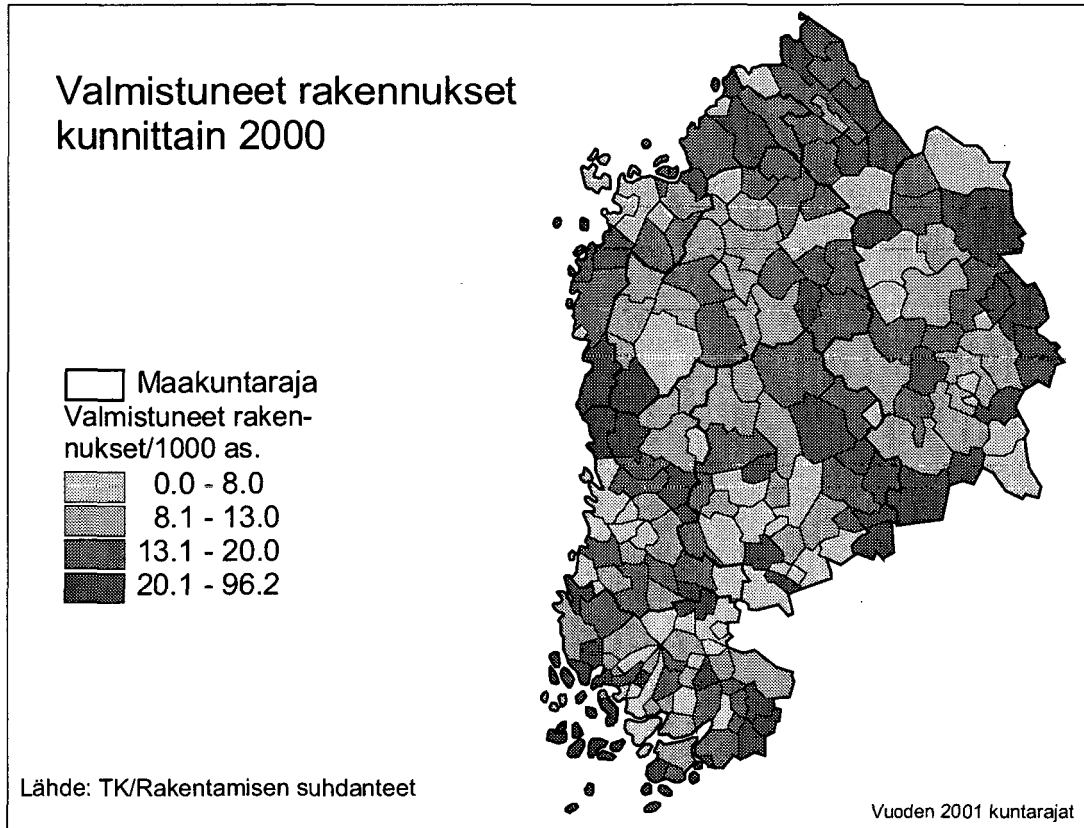
Asuntojen hinnat olivat korkeimmillaan vuonna 1989, jonka jälkeen hinnat laskivat vuoteen 1993 asti. Vielä vuoden 2001 puolivälissä asuntoja sai halvemmalla kuin 1980-luvun lopussa. Länsi-Suomen suurimmissa kaupungeissa asuntojen neliöhinnat ovat pääsääntöisesti olleet alhaisemmat kuin maassa keskimäärin. Vuonna 2000 korkeimmat neliöhinnat asunnoista maksettiin Uraisissa, Tampereella ja Jyväskylässä. Usean kunnan alueella asuntokauppoja tehtiin vähemmän kuin viisi, joten hintatietoa näiden kuntien osalta ei voida julkistaa.

Asuntokuntien keskikoko oli vuonna 2000 suurin Luodossa ja Perhossa, pienin Turussa. Luodossa ahtaasti asuviksi luokiteltiin normi 3 mukaan vuonna 2000 lähes 18 % asuntokunnista. Asunto on tämän normin mukaan ahtaasti asuttu, kun siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti (keittiö mukaan luettuna).

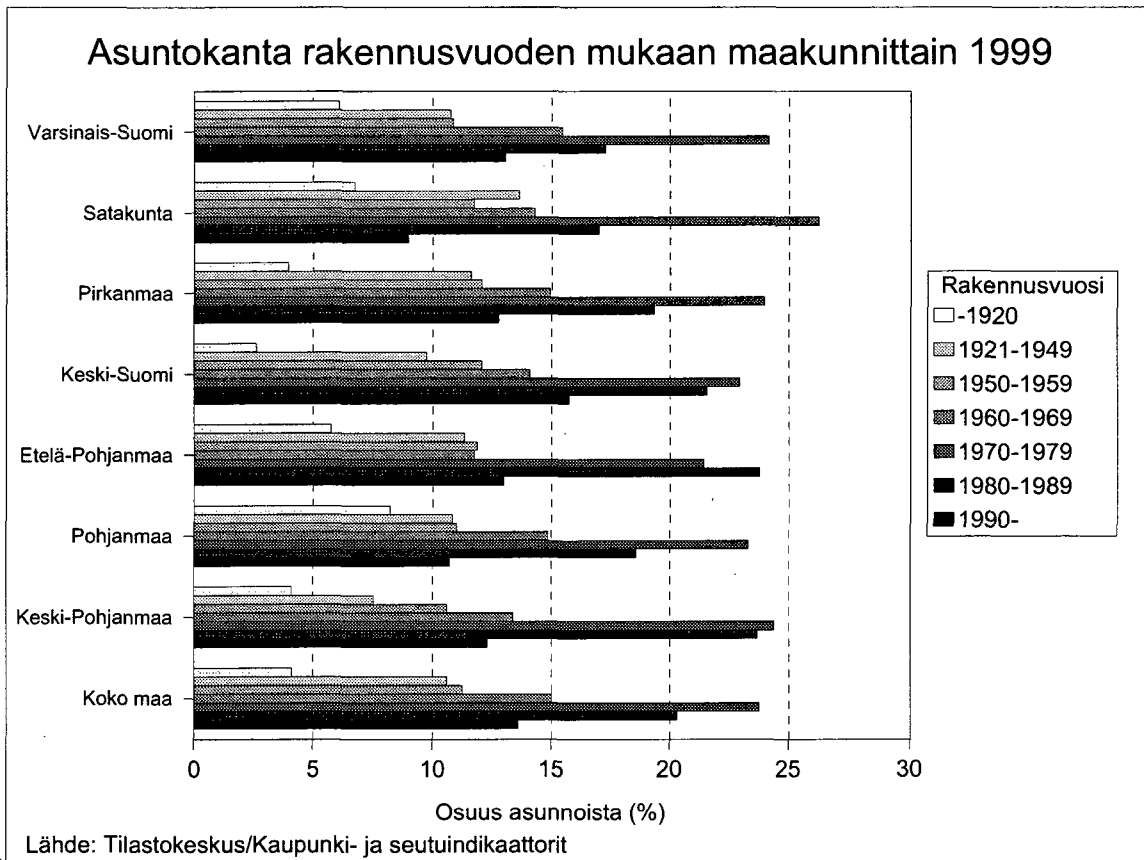
Jyväskylässä 46,4 % asuntokunnista asui vuokra-asunnoissa vuonna 1999. Vuokralla asuminen on yleistä myös muissa alueen suurimmissa kaupungeissa, kun taas Vahdolla ja Ruskossa yli 90 % asuntokunnista asui omistusasunnoissa.

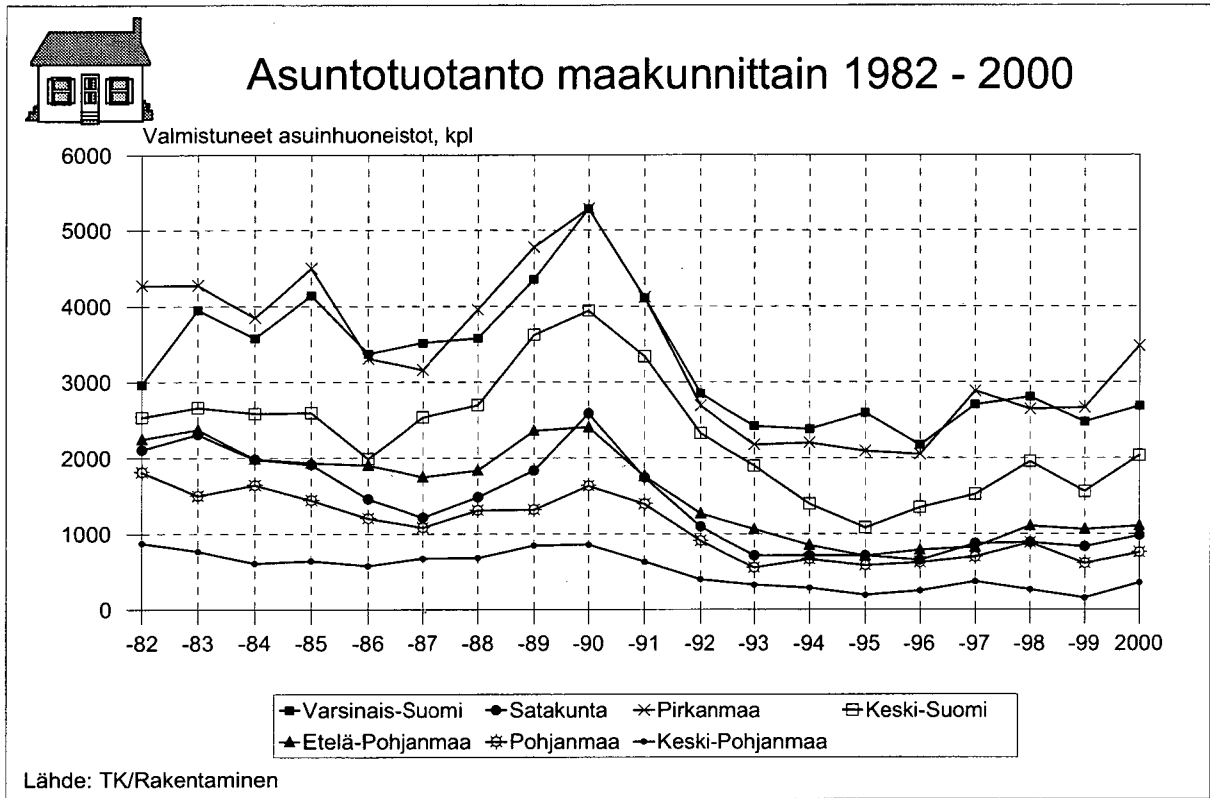
Kuva 84. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 2000.

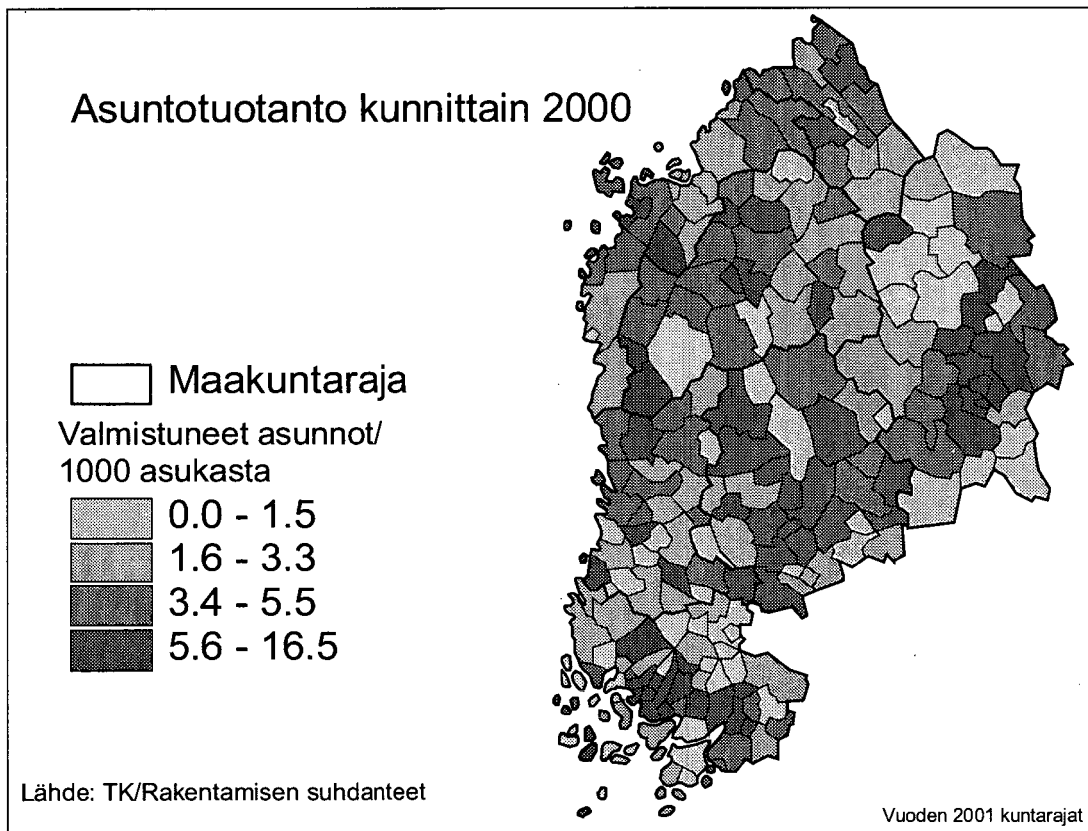
Kuva 85. Valmistuneet rakennukset kunnittain 2000.

Kuva 86. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 1999.

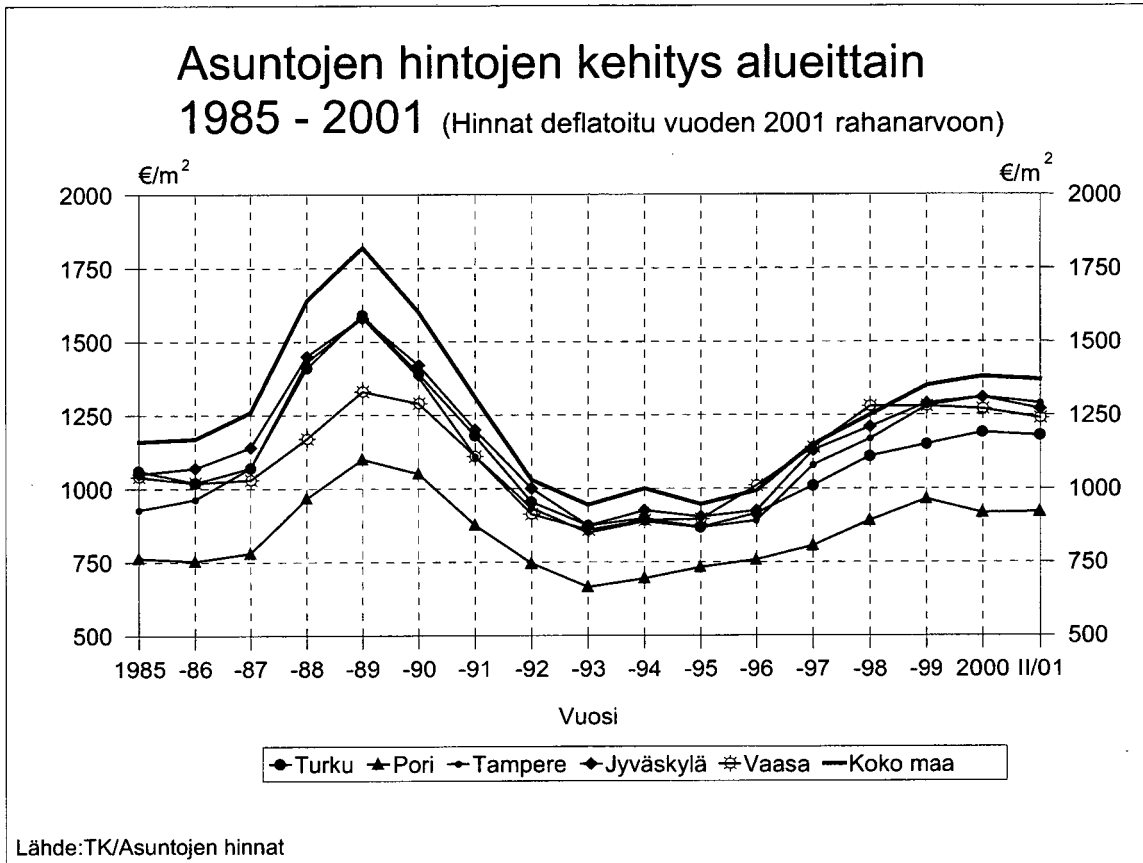

Kuva 87. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 – 2000.

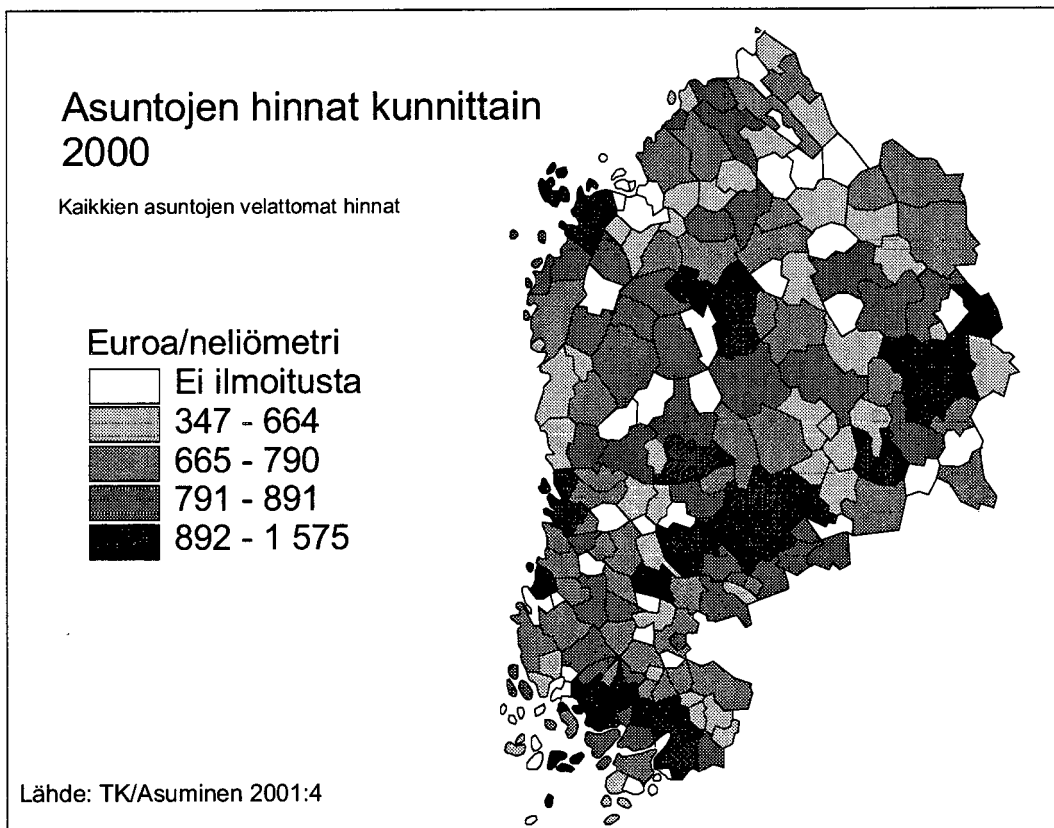

Kuva 88. Asuntotuotanto kunnittain 2000.

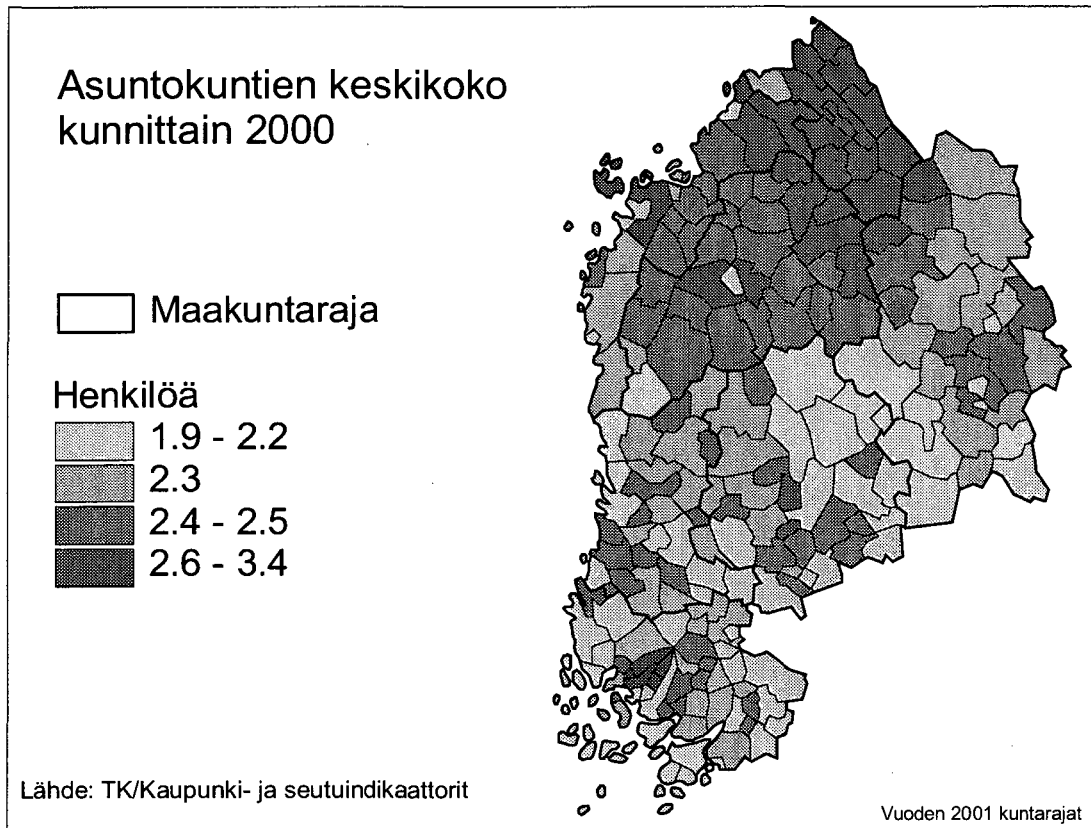

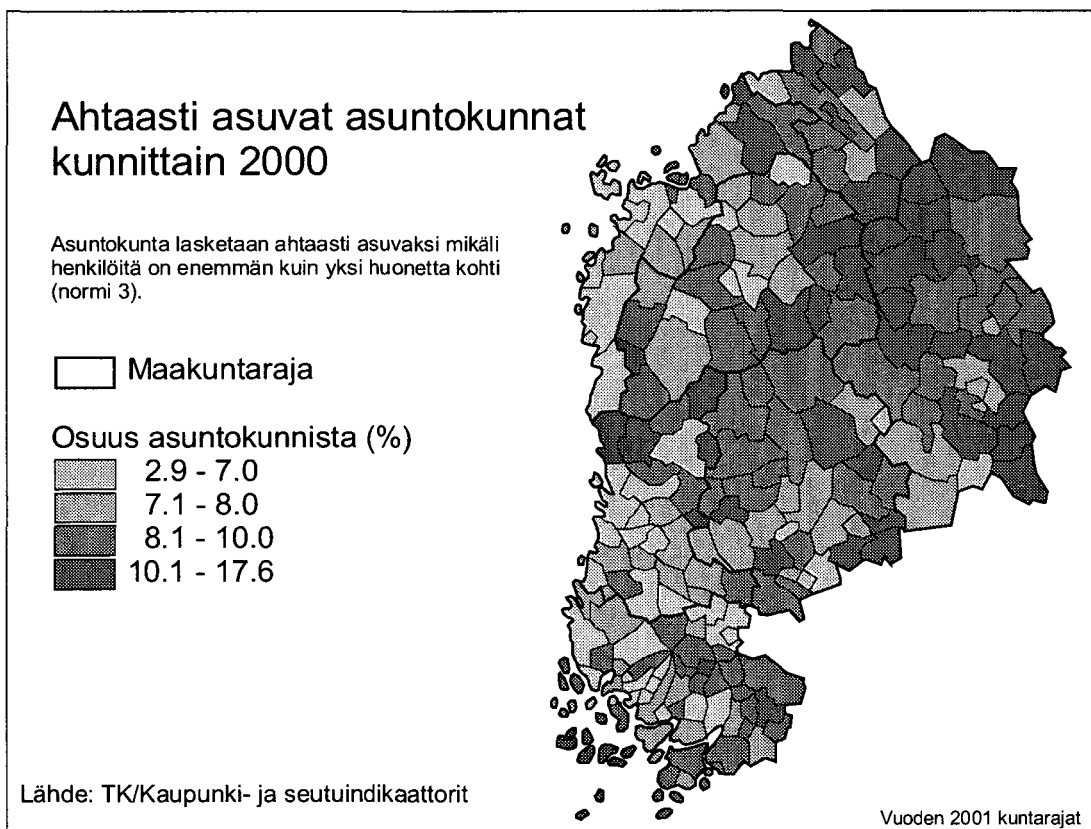
Kuva 89. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 – 2001.

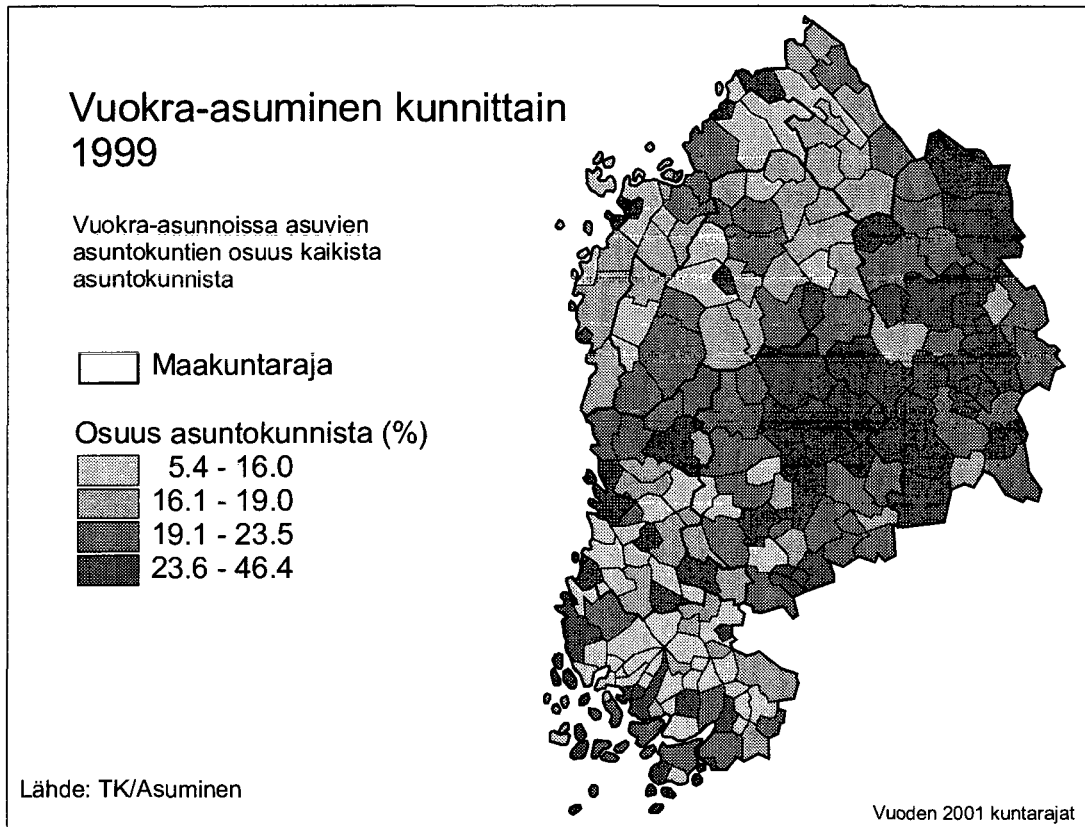
Kuva 90. Asuntojen hinnat kunnittain 2000.

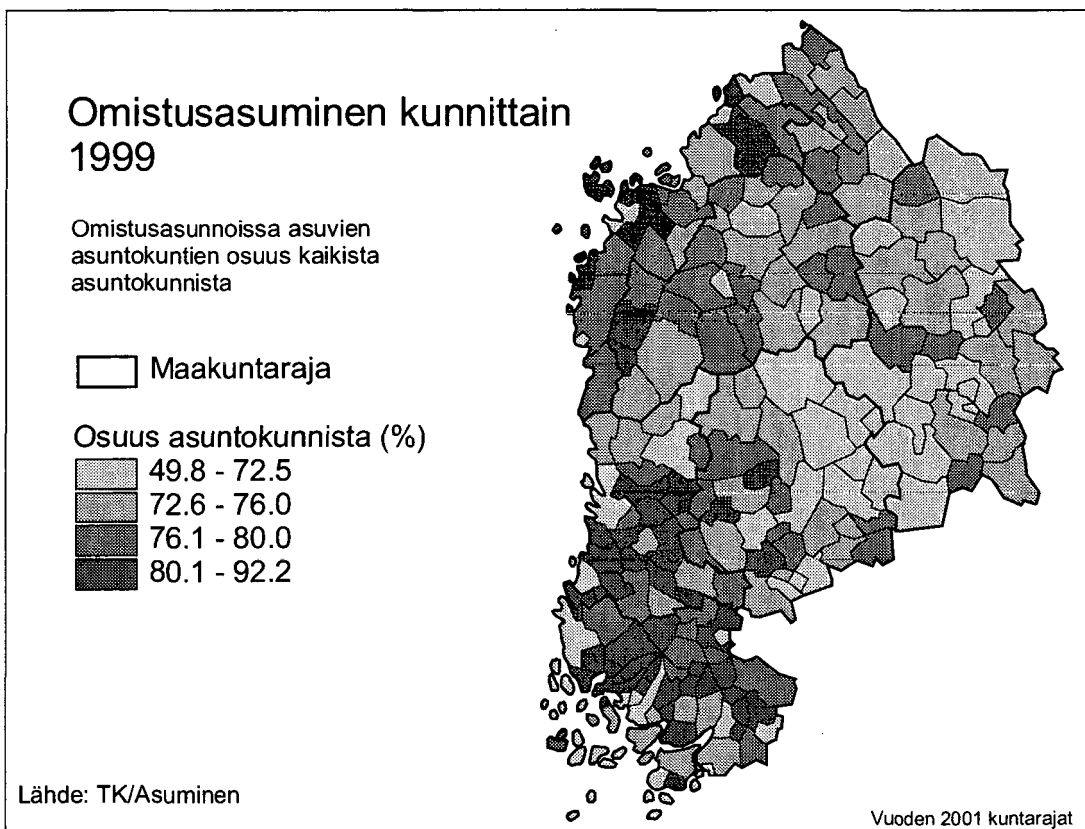
Kuva 91. Asuntokuntien kesikoko kunnittain 2000.

Kuva 92. Ahtaasti asuvat asuntokunnat kunnittain 2000.

Kuva 93. Vuokra-asuminen kunnittain 1999.

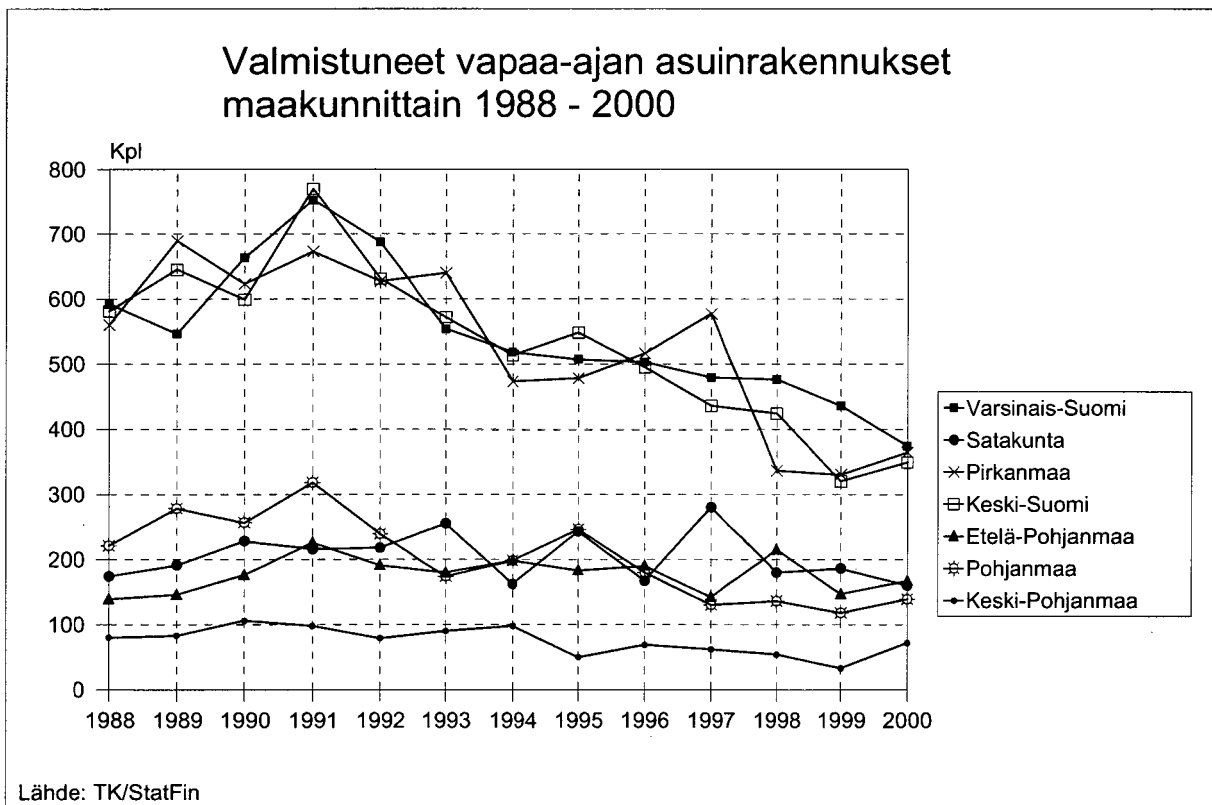

Kuva 94. Omistusasuminen kunnittain 1999.

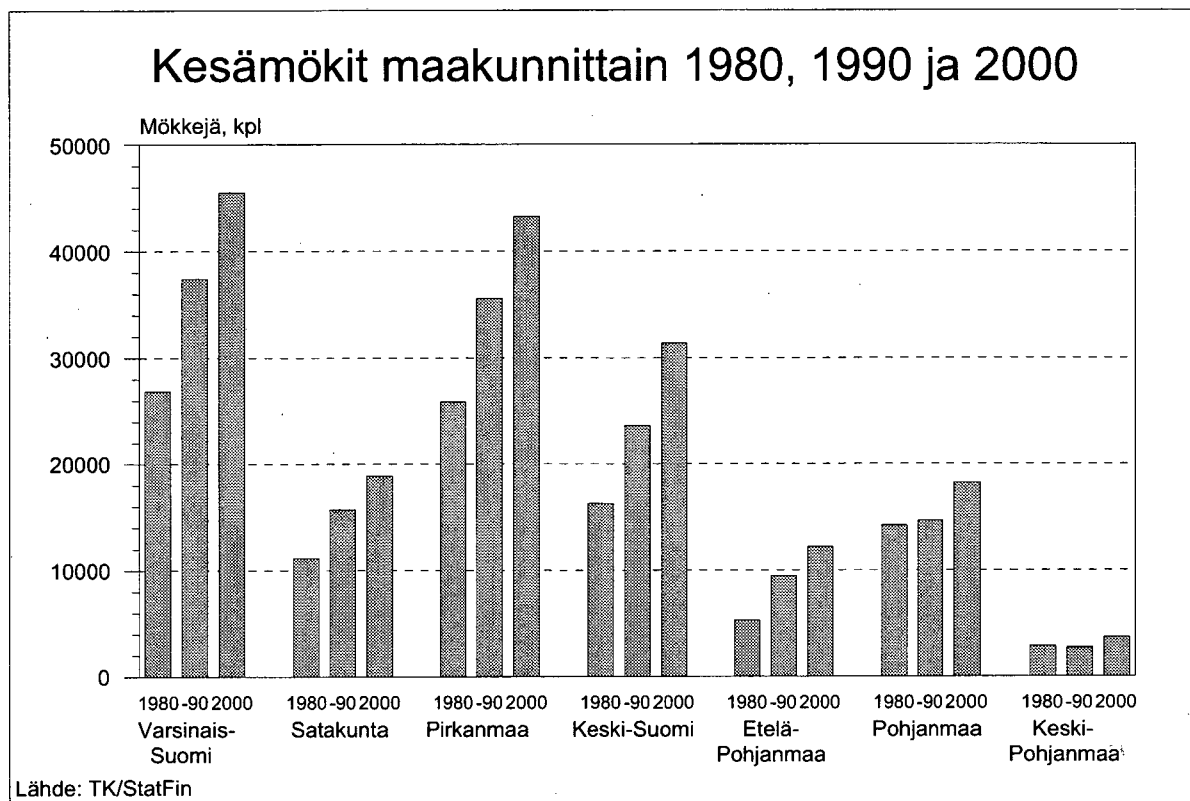
Vapaa-ajan asuinrakennukset

Valmistuneiden vapaa-ajan asuinrakennusten määrä on laskenut Länsi-Suomes-
sa 1990-luvun loppua kohti vuosikymmenen alun määristä. Varsinais-Suomeen,
Keski-Suomeen ja Pirkanmaalle vapaa-ajan asuinrakennuksia on valmistunut
lukumääräisesti eniten. Vuonna 2000 niitä valmistui 374 kappaletta Varsinais-
Suomeen, Keski-Suomeen ja Pirkanmaalle hieman vähemmän. Varsinais-
Suomessa ja Satakunnassa valmistuneiden mökkien määrä oli tuolloin pienempi
kuin edellisenä vuonna.

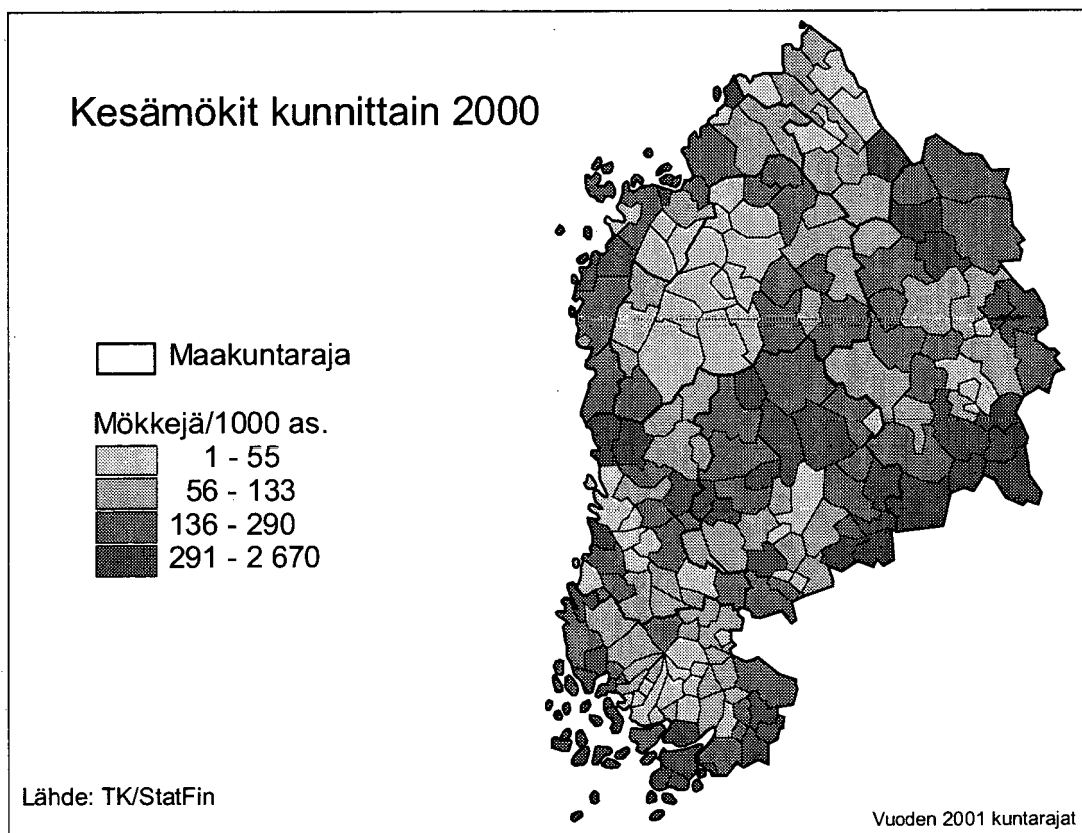
Vuonna 2000 Länsi-Suomen 173 143 kesämökistä useampi kuin joka neljäs sijait-
si Varsinais-Suomessa. Pirkanmaalla mökkejä oli lähes yhtä paljon. Kunnittain
tarkasteltuna mökkejä on lukumääräisesti eniten Uudessakaupungissa ja Porissa,
asukaslukuun suhteutettuna kuitenkin Kustavin, Iniön ja Velkuan saaristokun-
nissa. Seinäjoella, Ulvilassa ja Raisiossa kesämökkejä on suhteessa vähiten.

Kuva 95. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 2000.

Kuva 96. Kesämökkit maakunnittain 1980, 1990 ja 2000.

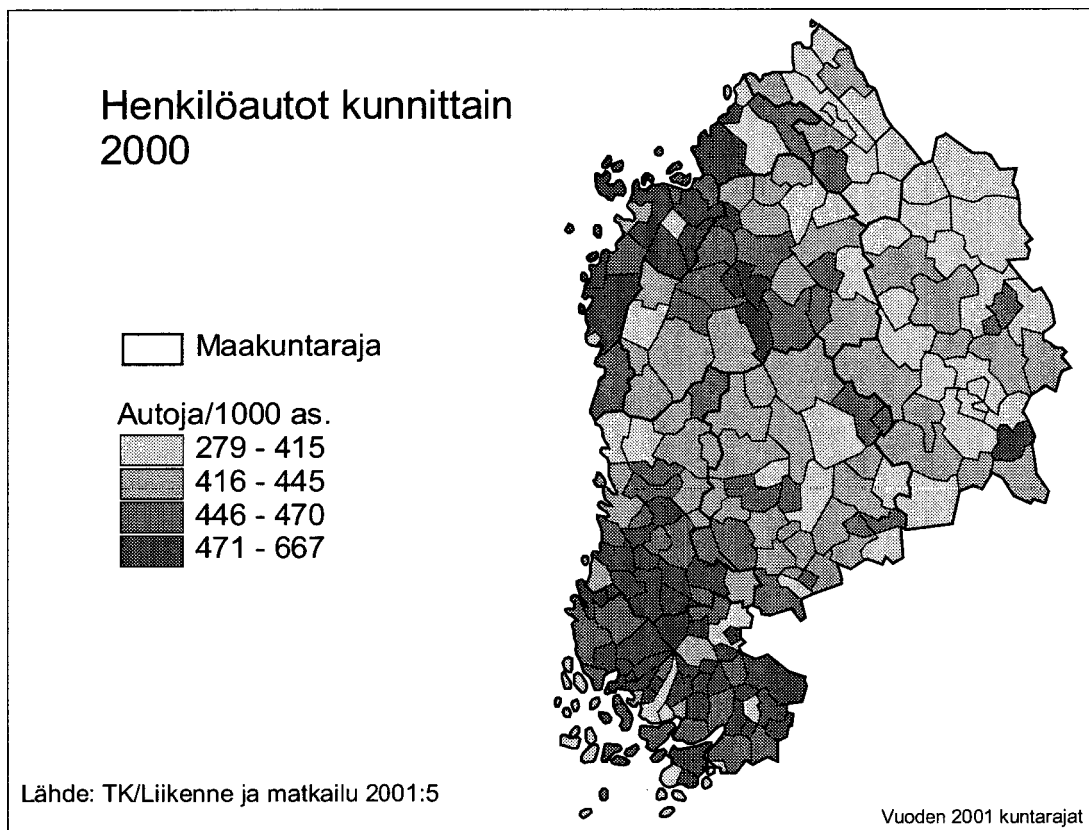

Kuva 97. Kesämökkit kunnittain 2000.

LIIKENNE JA MATKAILU

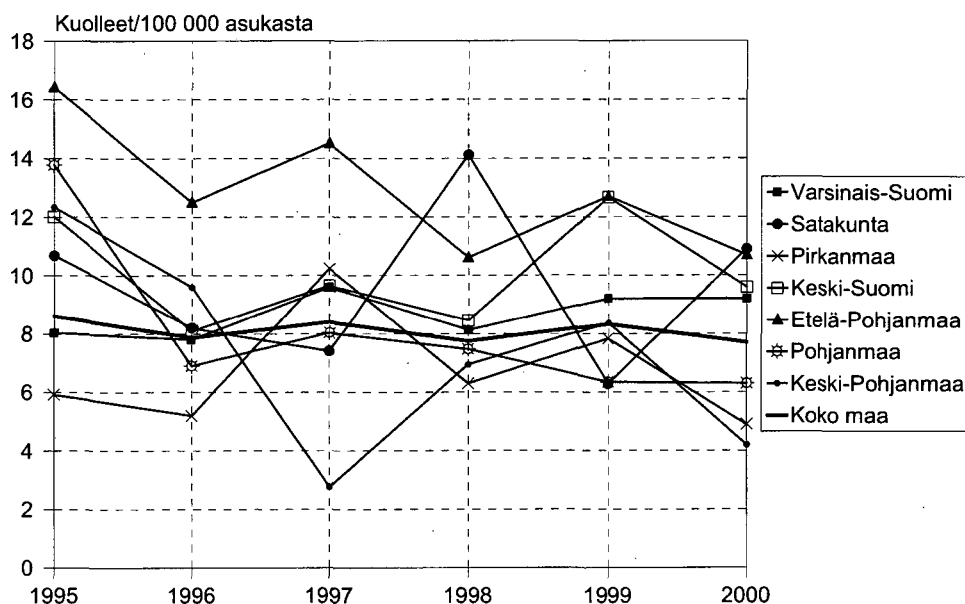
Suomessa oli 412 henkilöautoa tuhatta asukasta kohti vuonna 2000. Länsi-Suomen 158 kunnassa autoja oli suhteessa vähintään saman verran. Autoistunein kunta oli Isokyrö, missä autoja oli 667 kappaletta tuhatta asukasta kohti. Vähiten autoja asukaslukuun nähden oli Viljakkalan kunnassa.

Tieliikenteessä kuolleiden määrä laski vuodesta 1999 vuoteen 2000 koko maassa 431:stä hieman alle 400:n. Myös useimmissa Länsi-Suomen maakunnissa kuolemantapauksien suhteellinen määrä väheni. Ainoastaan Satakunnassa tieliikenteessä menehtyi suhteellisesti enemmän ihmisiä vuonna 2000 kuin edellisellä vuonna.

Kuva 98. Henkilöautot kunnittain 2000.

Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 2000

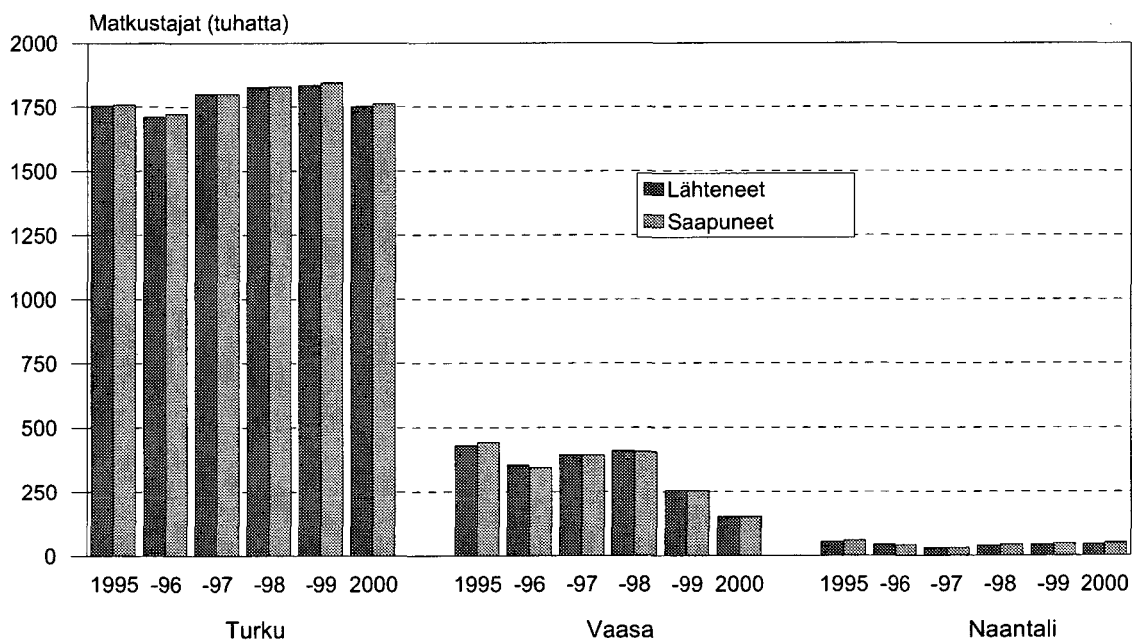

Lähde: TK/Tieliikenneonnettomuudet

Kuva 99. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 2000.

Ulkomaan matkustajaliikenne meriteitse oli selvästi vilkkainta Turussa, yli 3,5 miljoonaa matkustajaa vuonna 2000. Vaasassa saapuneita ja lähteneitä matkustajia oli yhteensä 303 000. Naantalissa matkustajamäärät olivat vähäisempiä.

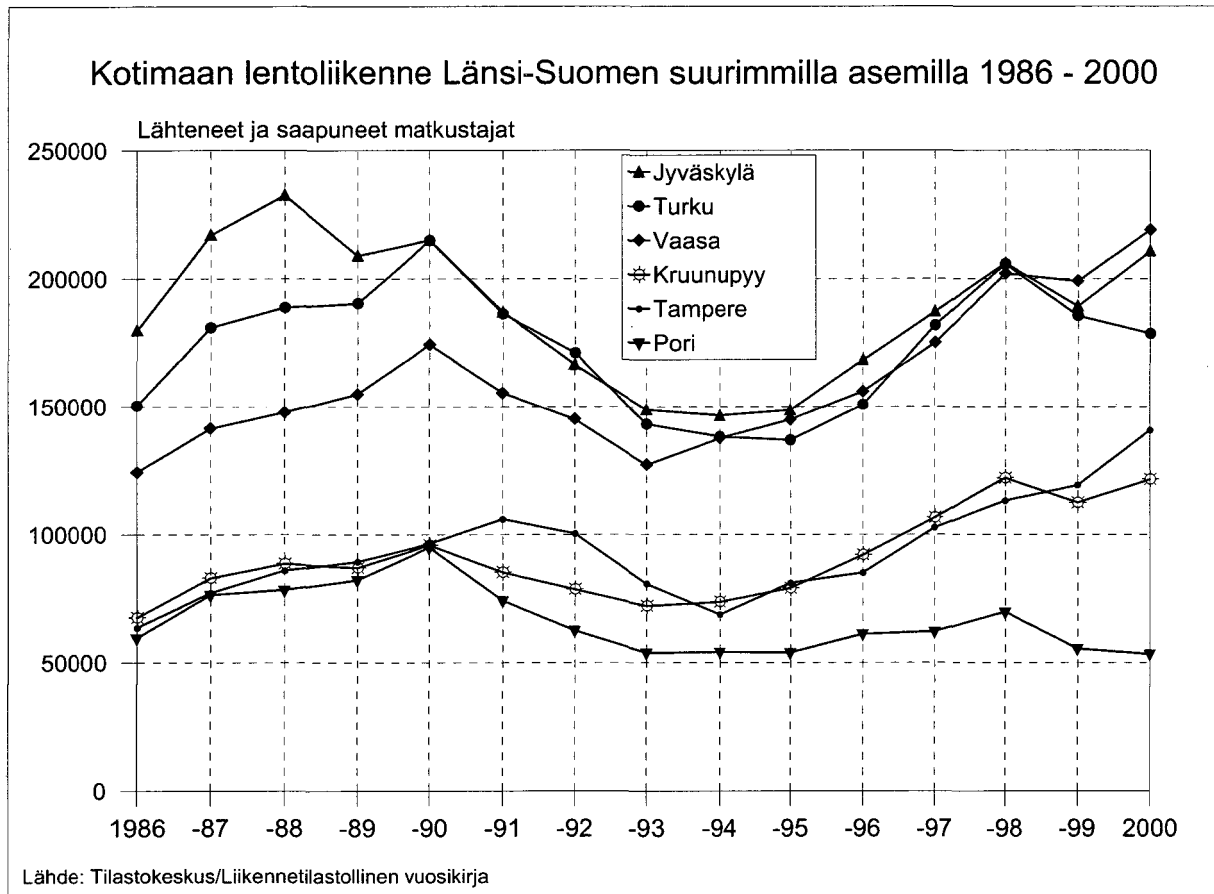
Ulkomaan matkustajaliikenne eri satamissa 1995 - 2000

Lähde: Tilastokeskus/Liikennetilastollinen vuosikirja/Merenkulkuhallitus

Kuva 100. Ulkomaan matkustajaliikenne eri satamissa 1995 - 2000.

Kotimaan lentoliikenteen matkustajamäärät kääntyivät kasvuun 1990-luvun alun notkahduksen jälkeen vuonna 1994. Vuonna 1999 lentoliikenteen matkustajamäärät kuitenkin yleensä vähenivät. Vuonna 2000 määrät kääntyivät useilla kentillä jälleen nousuun. Länsi-Suomen vilkkaimmat asemat ovat Jyväskylä, ja Vaasa, joissa saapuneita ja lähteneitä matkustajia oli vuonna 2000 yli 210 000.

Kuva 101. Kotimaan lentoliikenne Länsi-Suomen suurimmilla asemilla 1986 - 2000.

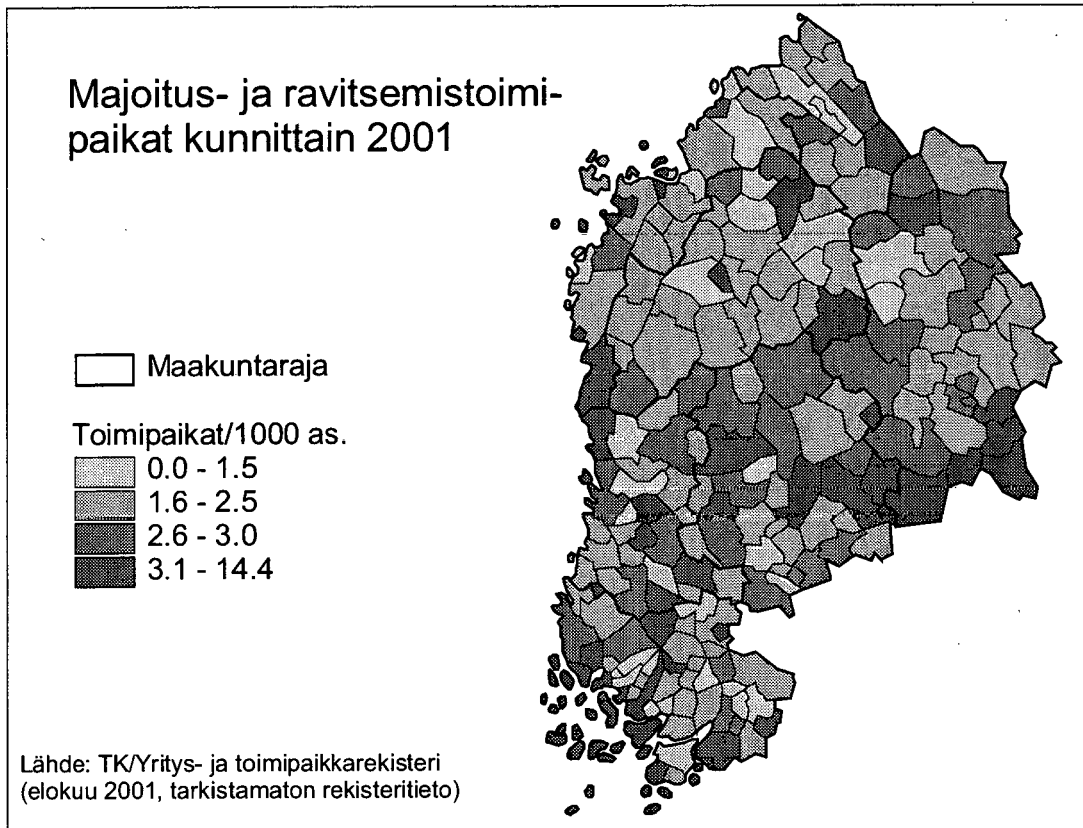
Majoitus- ja ravitsemispalvelut

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan majoitus- ja ravitsemistoimipaikkoja oli elokuussa 2001 Länsi-Suomen alueella 4 932 kappaletta. Asukaslukuun suhteutettuna niitä oli eniten Houtakarissa, Iniössä ja Velkualla. Lemussa, Siikaisissa ja Ullavassa majoitus- ja ravitsemistoimipaikkoja ei ollut lainkaan.

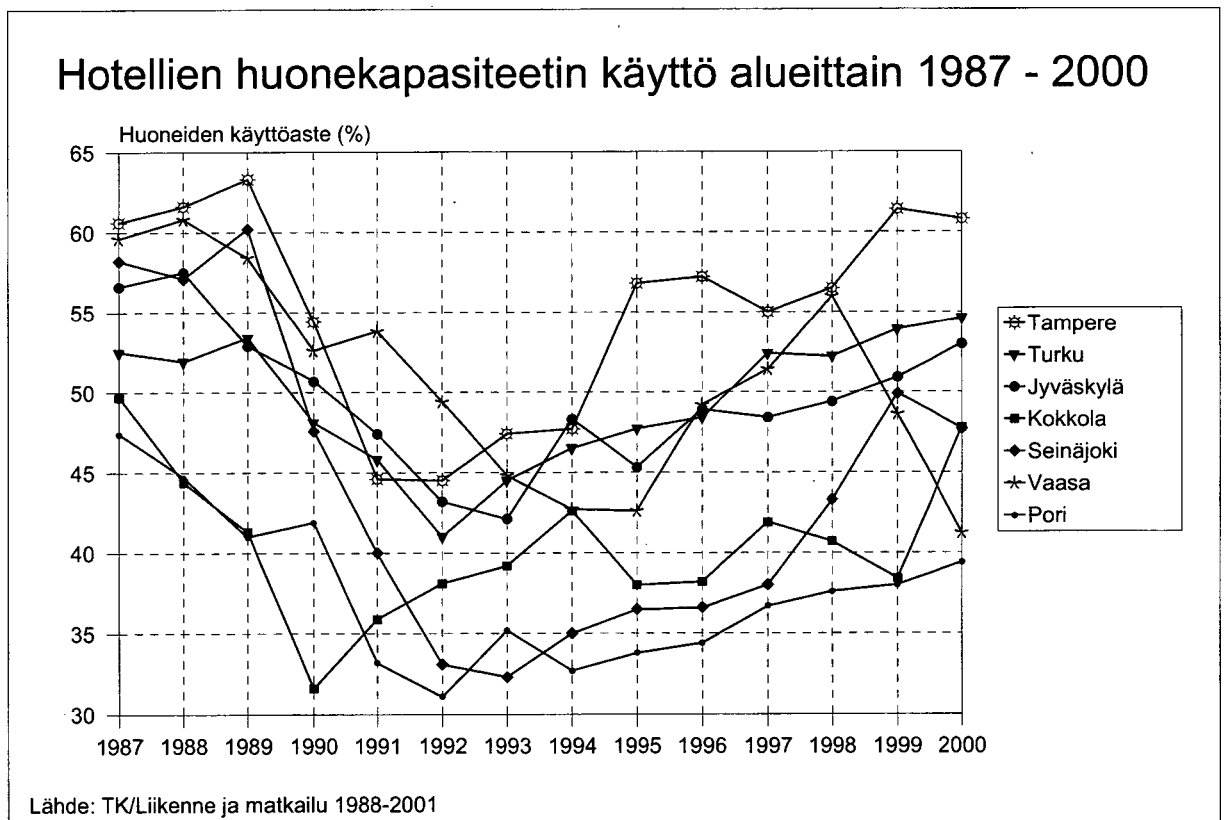
Hotellien huonekapasiteetin käyttöaste parani vuodesta 1999 vuoteen 2000 eniten Kokkolassa. Tarkastelukuntien paras käyttöaste oli Tampereella, lähes 61 %. Matalin se oli Porissa ja Vaasassa.

Yöpymisvuorokausien määrä kasvoi vuonna 2000 eniten Keski-Suomessa. Yöpymisvuorokausia kirjattiin eniten Pirkanmaalla, vaikka majoituskapasiteettia oli eniten Varsinais-Suomessa. Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla ulkomaalaisten yöpyjien osuudet olivat samana vuonna pienimmät.

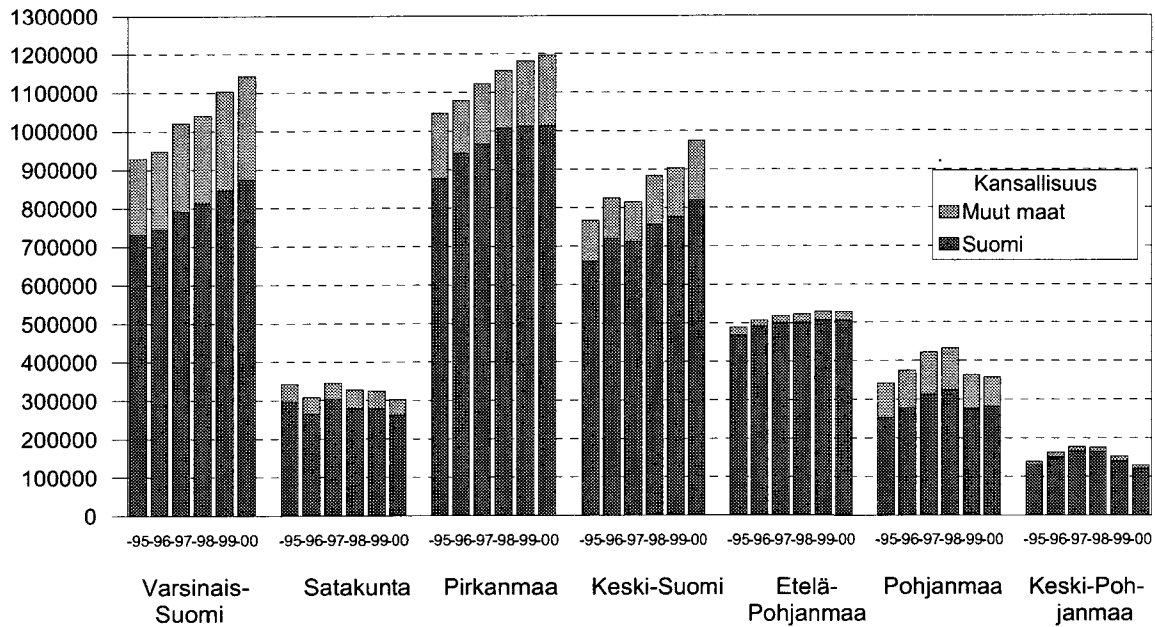
Kuva 102. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2001.

Kuva 103. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 - 2000.

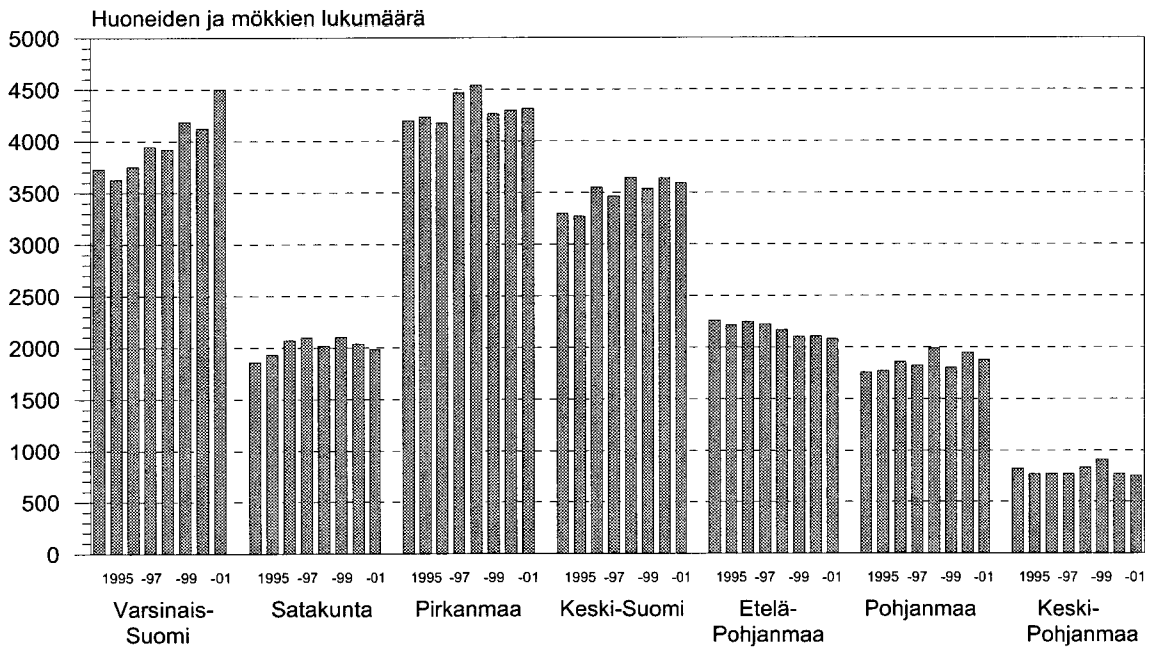
Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 - 2000

Lähde: TK/Matkailutilastot 1996-2001

Kuva 104. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 2000.

Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 - 2001

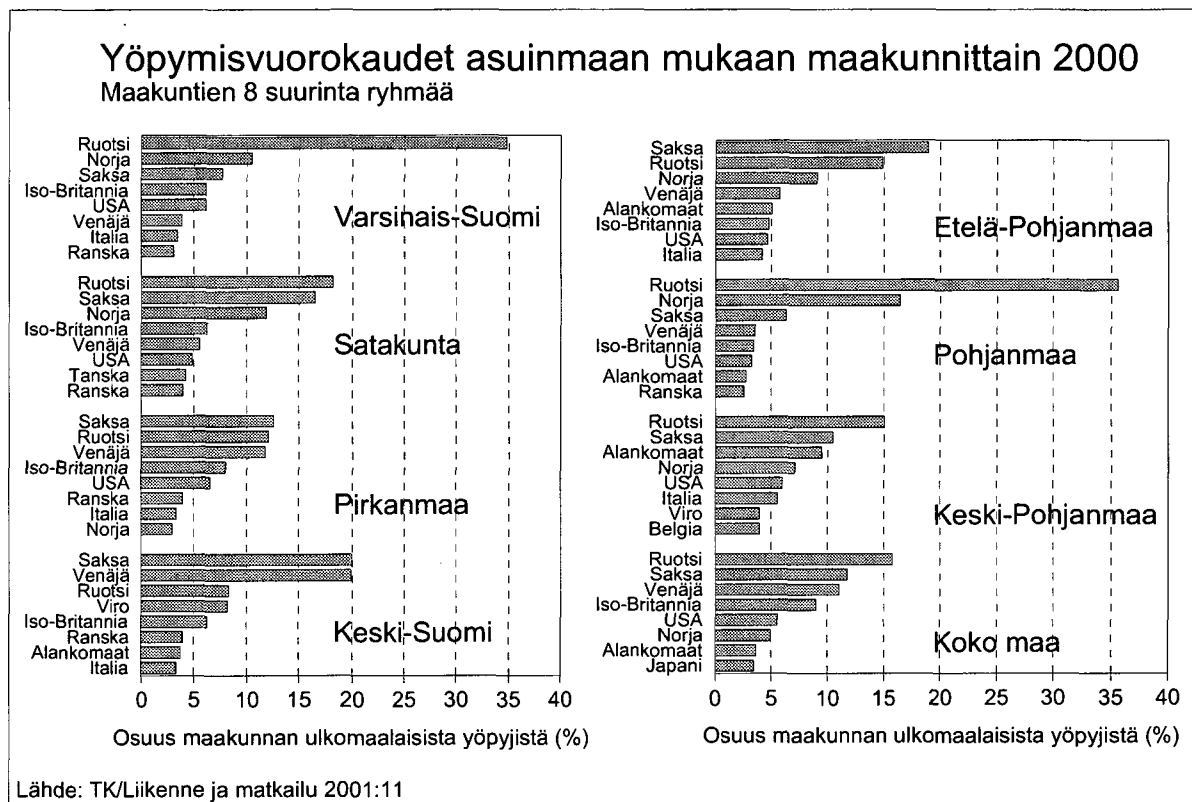

Lähde: TK/Liikenne ja matkailu

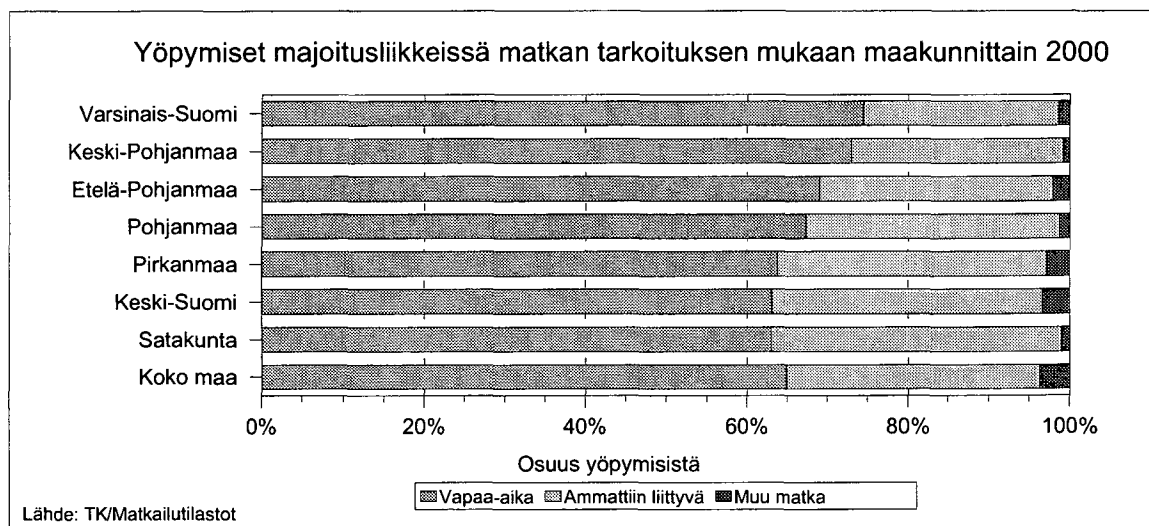
Kuva 105. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2001.

Noin 35 % Varsinais-Suomessa ja Pohjanmaalla yöpyvistä ulkomaalaisista oli ruotsalaisia vuonna 2000. Ruotsalaiset turistit olivat myös Satakunnassa ja Keski-Pohjanmaalla suurin ulkomaalaisryhmä. Etelä-Pohjanmaalla, Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa puolestaan saksalaiset muodostivat suurimman ryhmän.

Varsinais-Suomeen suuntautuneista matkoista lähes 75 % oli vapaa-aikaan liittyviä. Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Satakunnassa ammattiin liittyvät matkat muodostivat yli kolmasosan yöpymisistä.

Kuva 106. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2000.

Kuva 107. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2000.

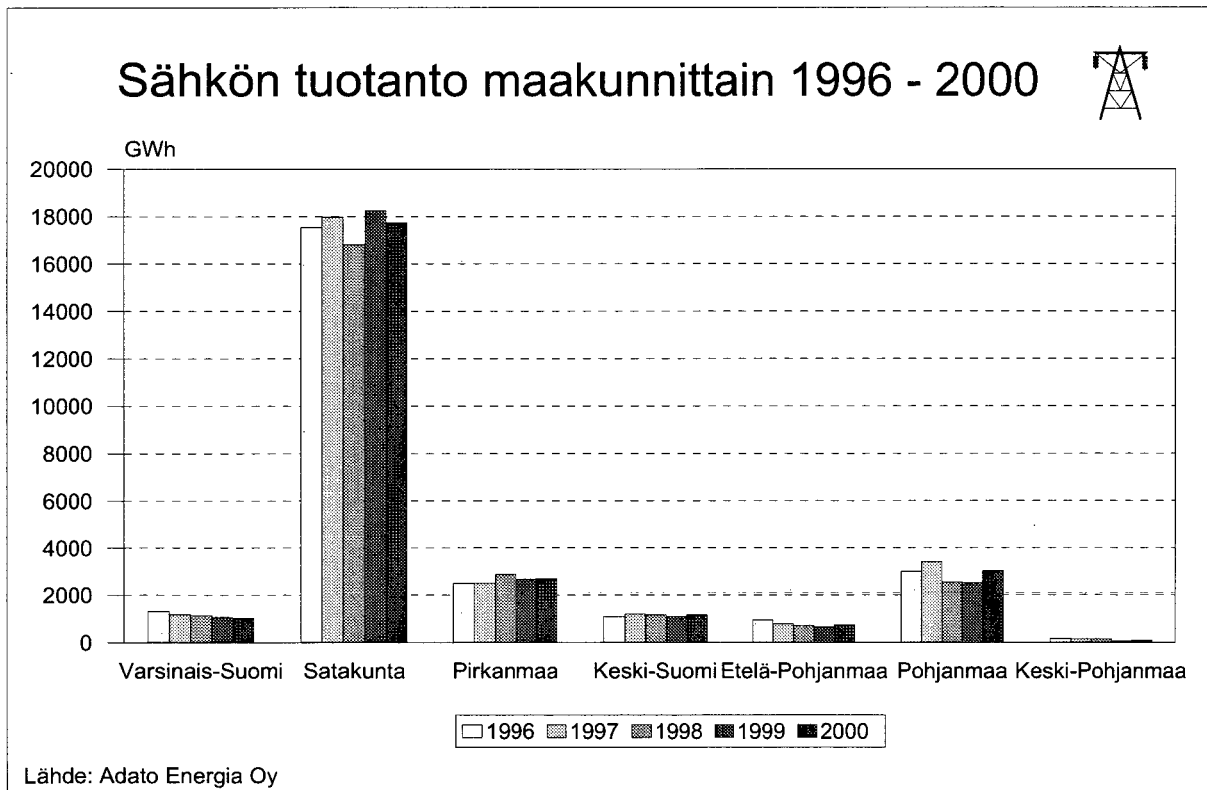
ENERGIATALOUS

Satakunnassa tuotettiin sähköä yli 17 700 GWh vuonna 2000. Muissa Länsi-Suomen maakunnissa sähkön tuotanto jäi alle 3 100 GWh. Sähkön kulutus on kasvanut varsin tasaisesti lähes kaikissa maakunnissa koko tarkasteluajan (1995 – 2000).

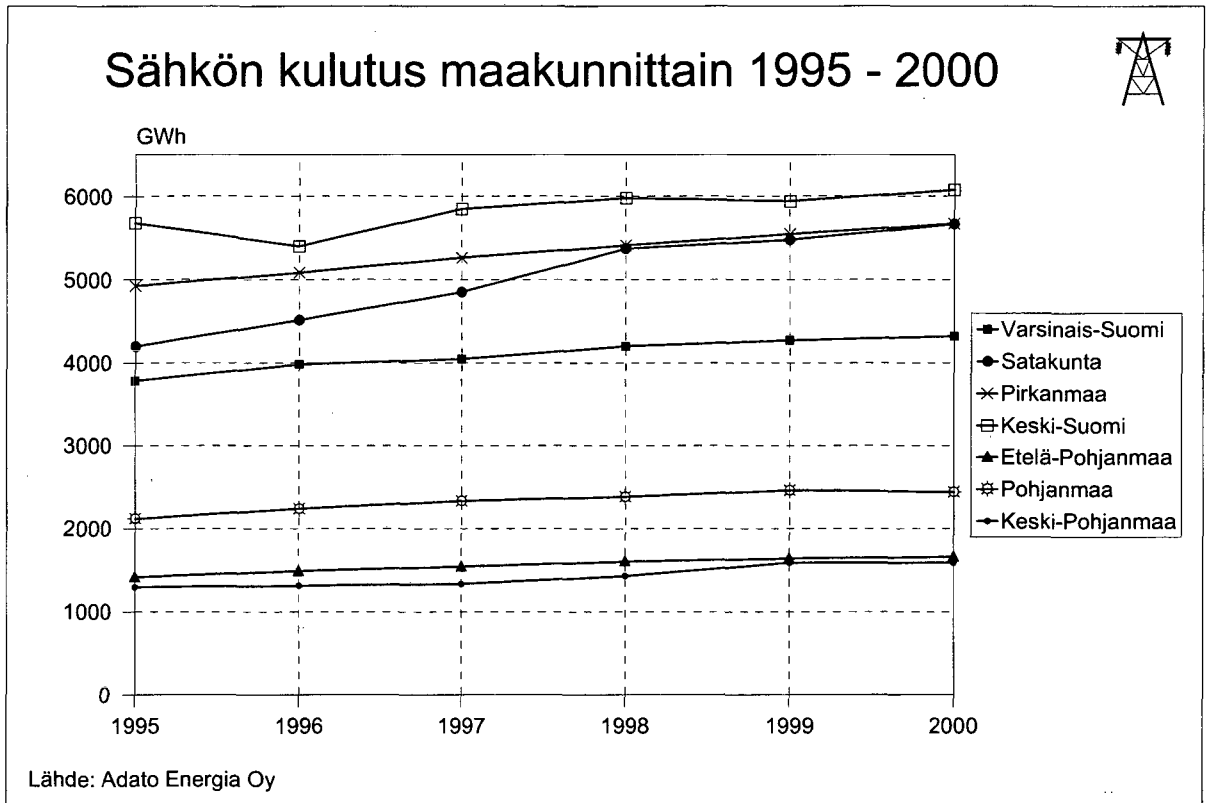
Jalostus oli suurin sähkön käyttäjäryhmä koko maassa vuonna 2000 57 % osuudella kokonaiskulutuksesta. Satakunnassa, Keski-Suomessa ja Keski-Pohjanmaalla jalostuksen osuus oli huomattavasti tätä suurempi, yli 70 %. Yksityisen kulutuksen osuus oli suurin Etelä-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa, yli 30 % maakunnan kulutuksesta. Vastaavasti pienin yksityisen kulutuksen osuus oli Satakunnassa ja Keski-Pohjanmaalla, 14 % maakuntien kulutuksesta. Kunnittain tarkasteltaessa yksityinen kulutus asukasta kohti oli vuonna 2000 suurin Kustavissa ja pienin Jalasjärvellä ja Kuortaneella.

Vuonna 2000 Länsi-Suomen osuus koko maan sähkön tuotannosta oli yli 39 % ja kulutuksesta vajaa 36 %. Sähkön tuotanto alueella on keskittynyt pääosin Satakuntaan, jossa tuotettiin yli neljännes koko maassa tuotetusta sähköstä. Muiden maakuntien osuudet jäivät alle 5 %

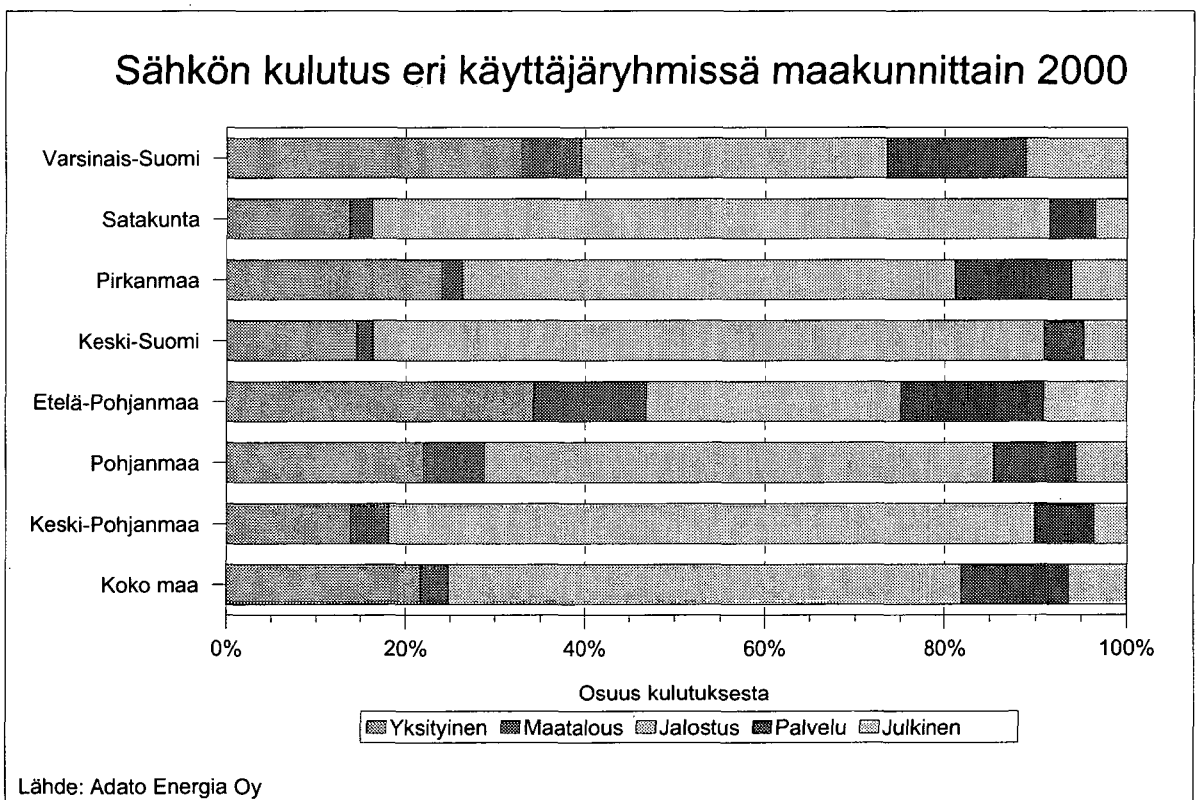
Vuonna 2000 Länsi-Suomen maakuntien sähköomavaraisuus oli paras Satakunnassa, 313 %. Myös Pohjanmaa on sähkön suhteen omavarainen. Muut maakunnat eivät pysty tuottamaan riittävästi sähköä oman alueensa tarpeisiin.

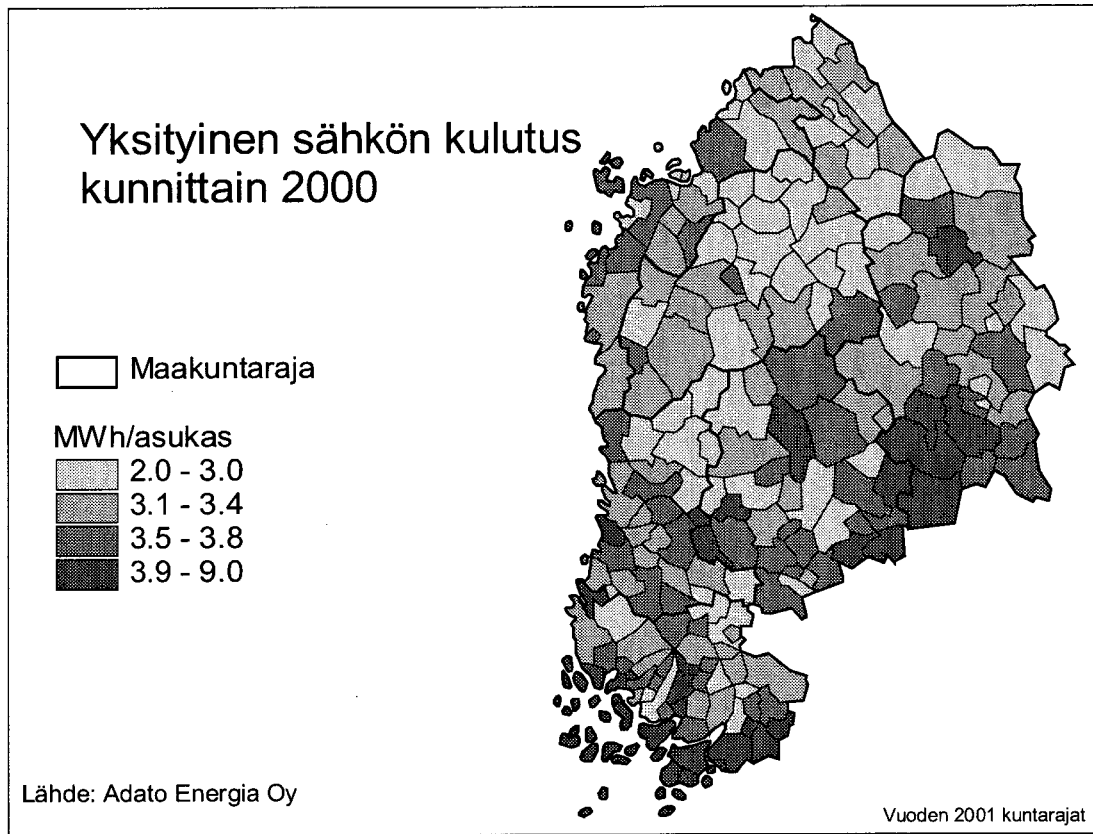
Kuva 108. Sähkön tuotanto maakunnittain 1996 – 2000.

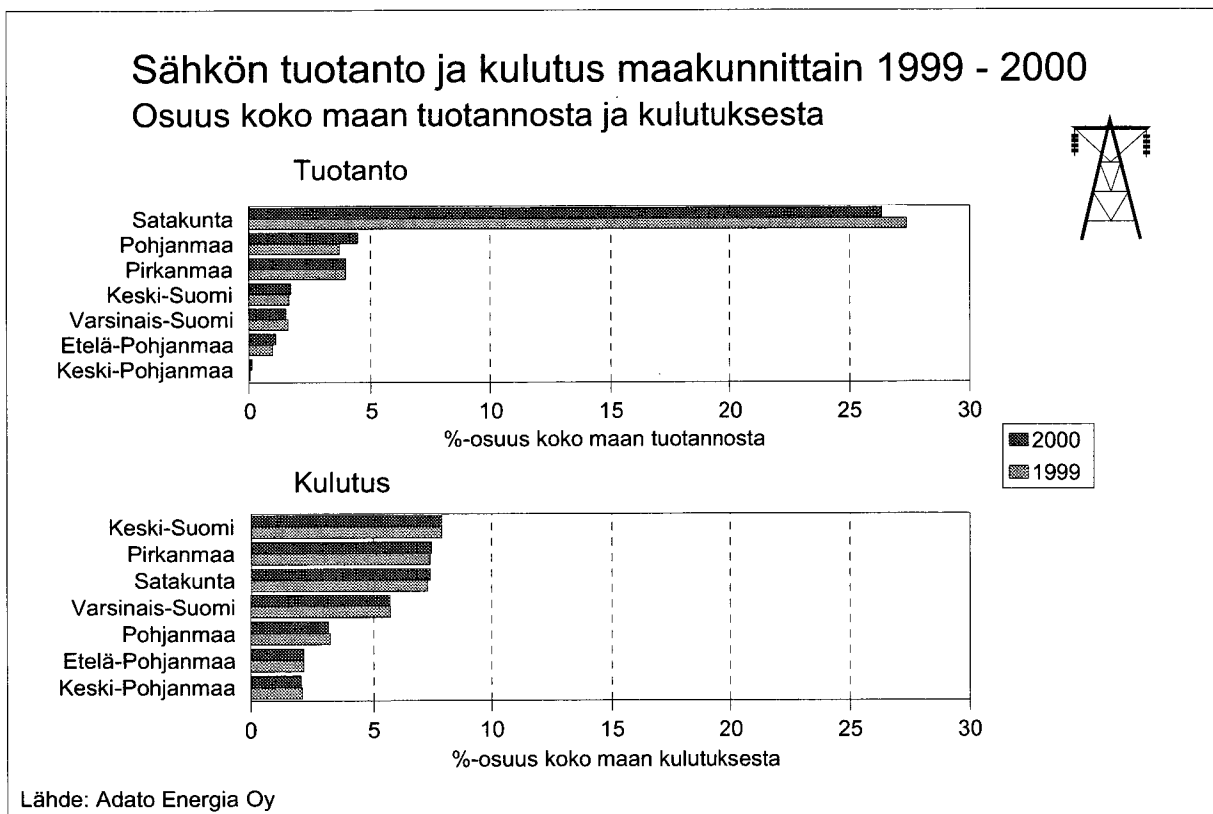
Kuva 109. Sähkön kulutus maakunnittain 1995 – 2000.

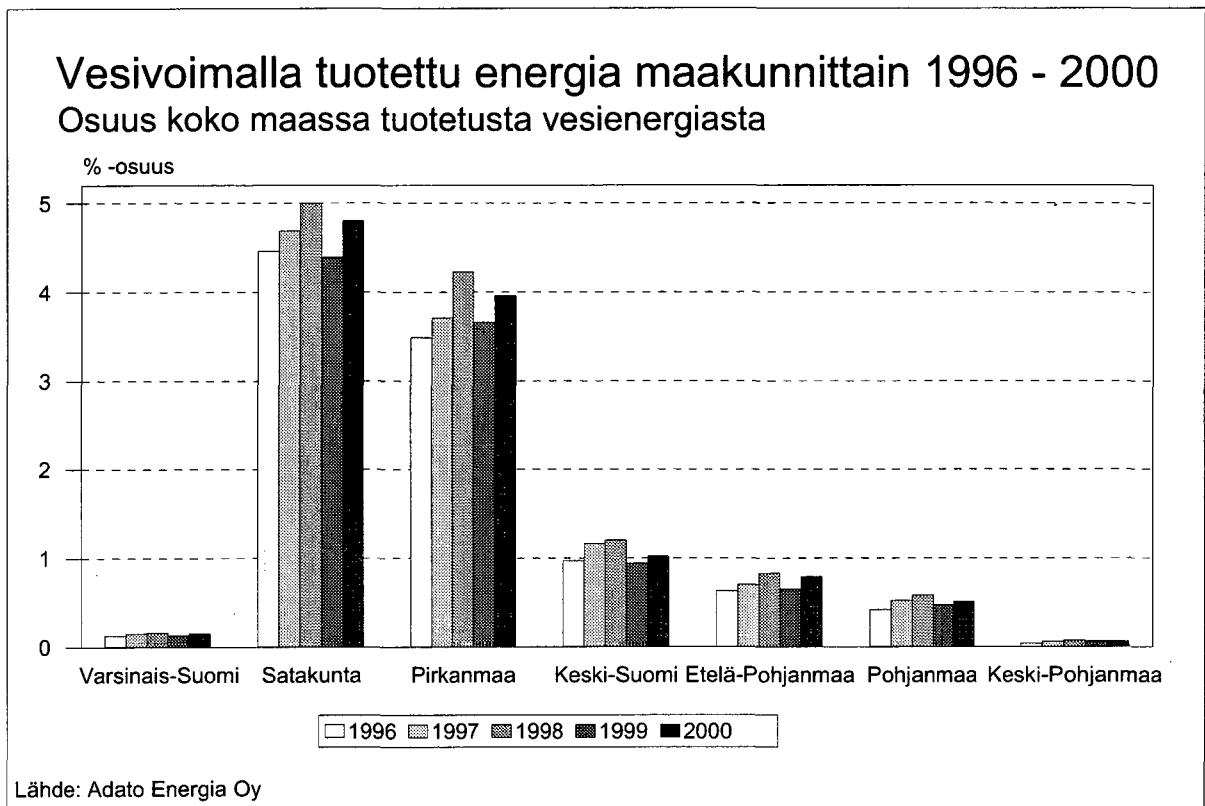
Kuva 110. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2000.

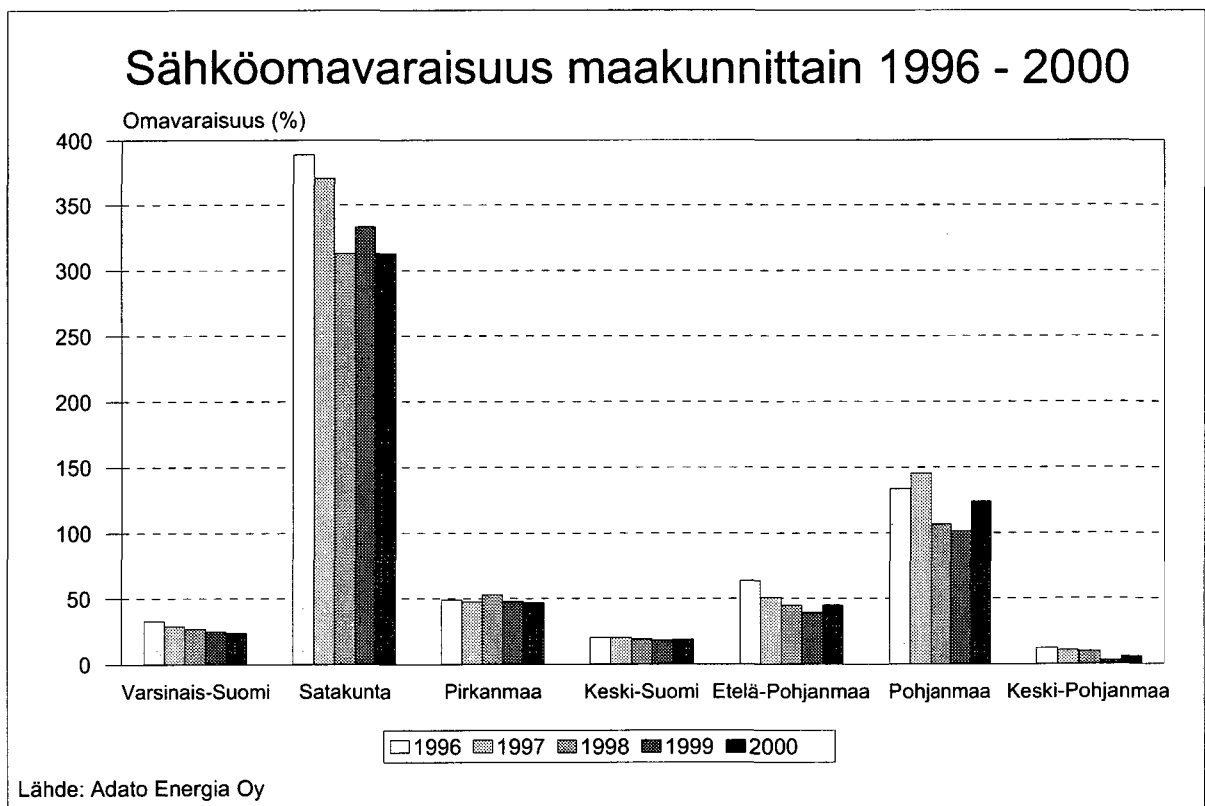
Kuva 111. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2000.

Kuva 112. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1999 - 2000.

Kuva 113. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1996 – 2000.

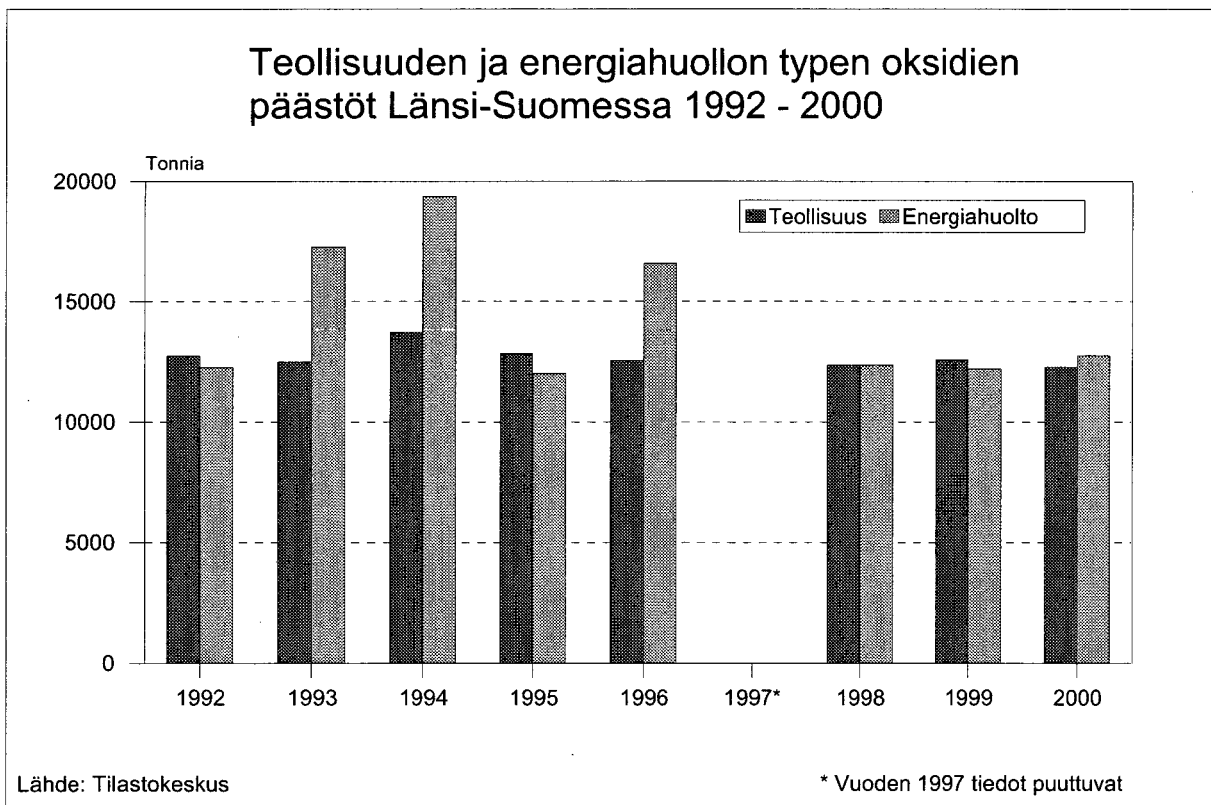
Kuva 114. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1996 – 2000.

YMPÄRISTÖN TILA

Viime vuosina Länsi-Suomen typen oksidien päästöistä puolet on ollut lähtöisin teollisuudesta, puolet energiahuollosta. Energiahuollon typen oksidipäästöt ovat vähentyneet 1990-luvun puolivälin jälkeen, kun taas teollisuudessa vastaavaa laskua ei ole tapahtunut. Teollisuus on energiataloutta suurempi päästöjen aiheuttaja Länsi-Suomessa rikkidioksidi- ja hiukkaspäästöjen osalta.

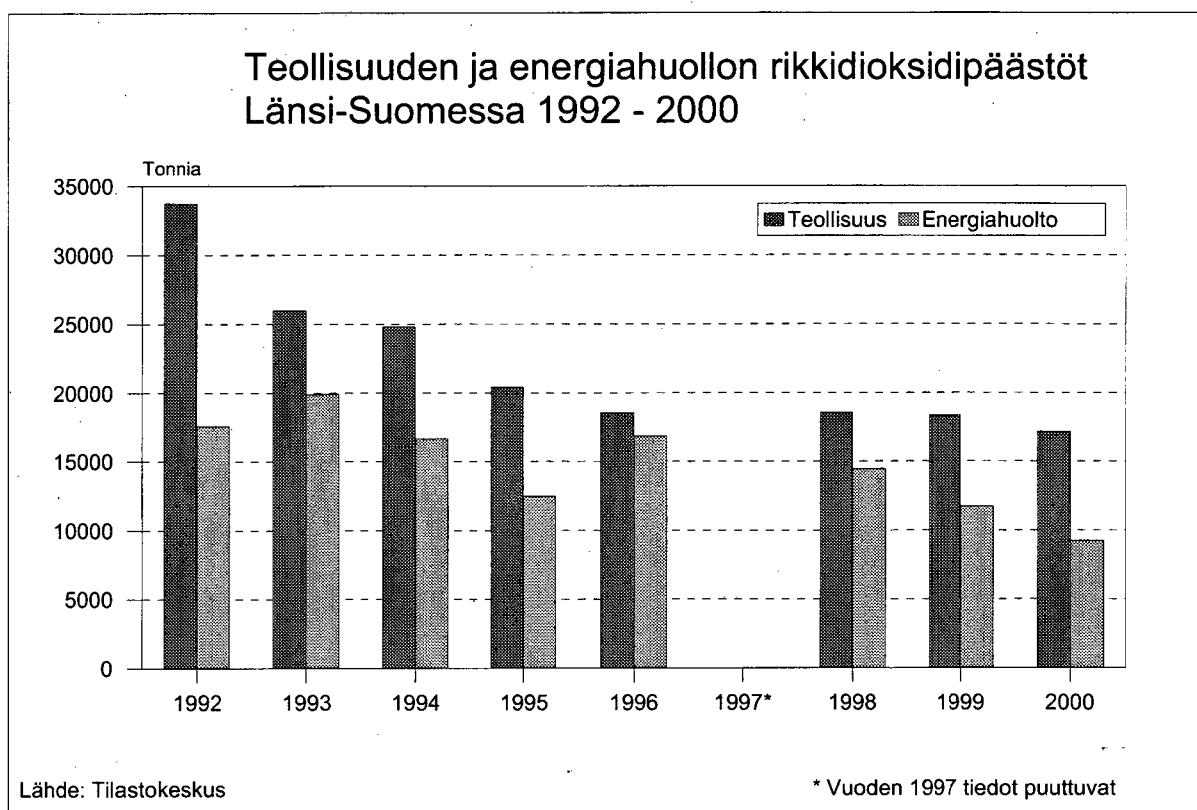
Tiedot päästöistä huomioidaan vain ilmoitusvelvollisten laitosten osalta. Länsi-Suomessa tällaisia laitoksia oli vuonna 2000 77 kunnassa. Katsauksessa ilmoitusvelvollisten laitosten päästötiedot on suhteutettu niiden sijaintikunnan pinta-alaan. Näin laskettuna suurimmat rikki- ja typpioksidipäästöt sekä hiukkaspäästöt olivat Kaskisissa.

Länsi-Suomessa sijaitsevista kymmenestä kansallispuistosta suurin on Saaristomeren puisto, joka ulottuu Dragsfjärdin, Nauvon, Korppoon ja Houtskarintien alueille. Kansallispuistoista uusin on vuonna 1998 Varsinais-Suomeen perustettu Kurjenrahka. Luonnonpuistoja Länsi-Suomessa on neljä.

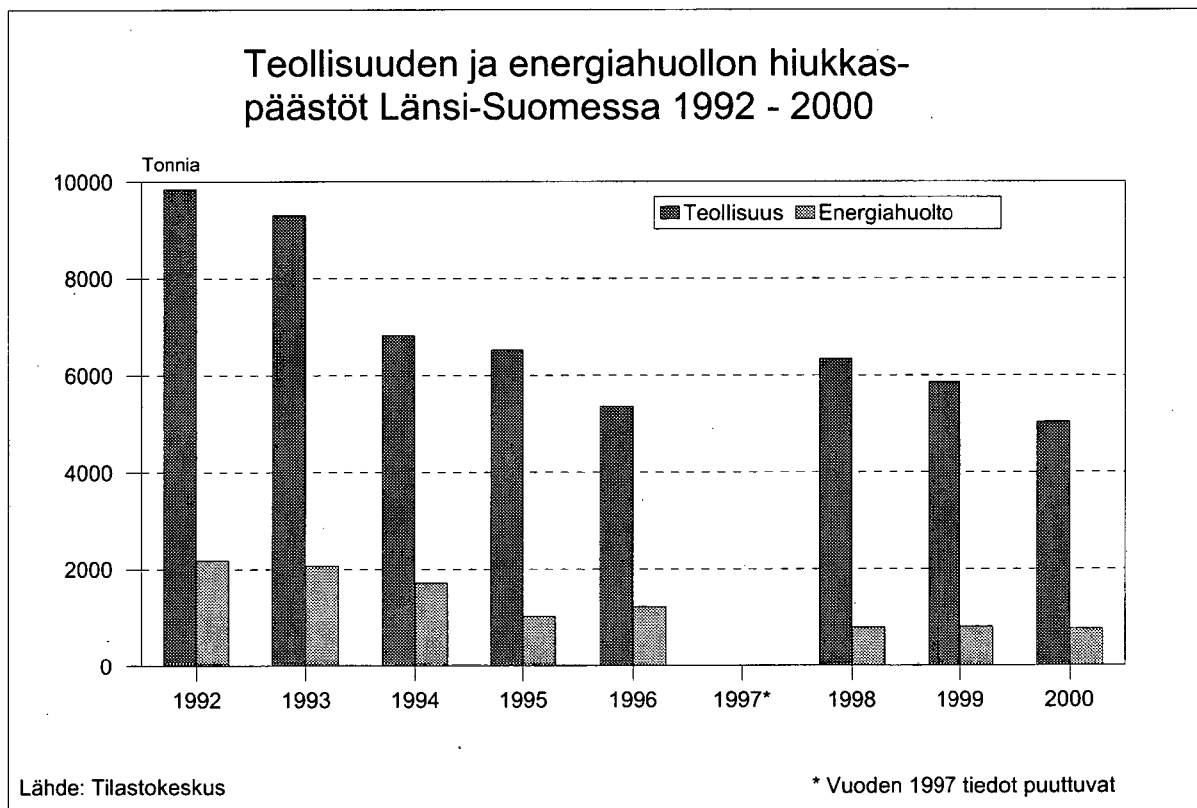

Kuva 115. Teollisuuden ja energiahuollon typen oksidien päästöt Länsi-Suomessa 1992 - 2000.

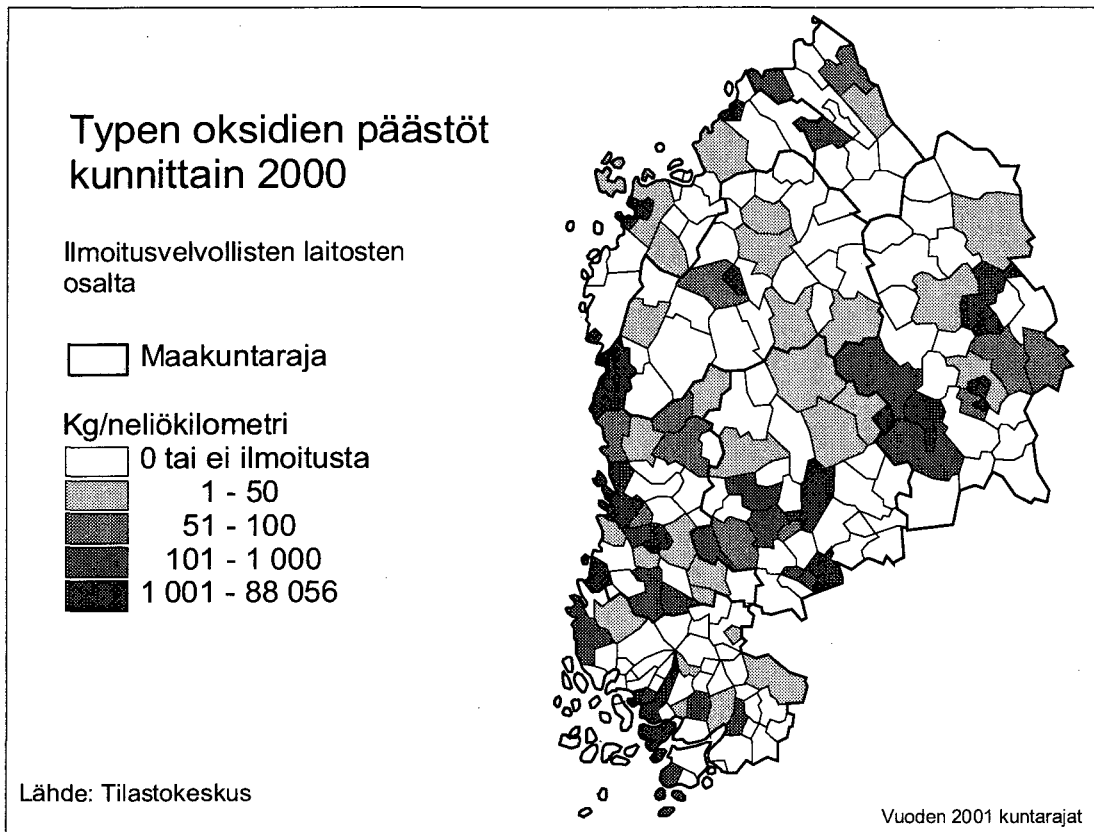

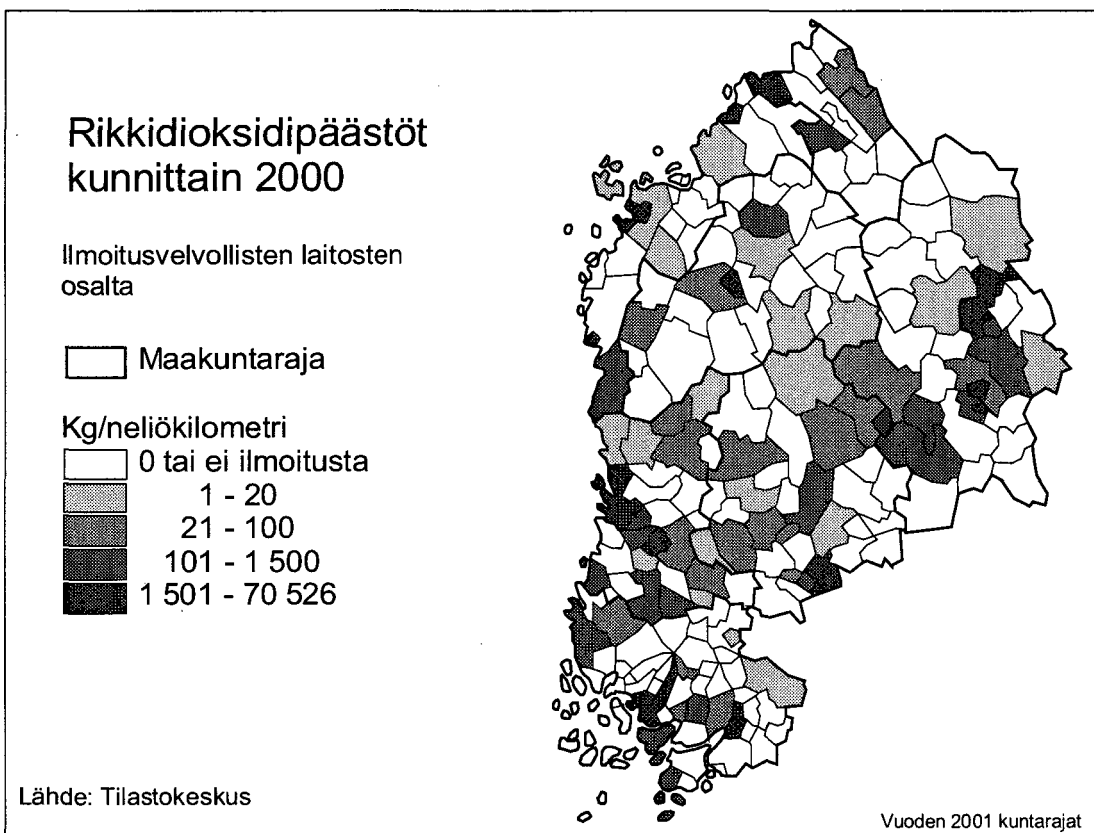
Kuva 116. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt Länsi-Suomessa 1992 - 2000.

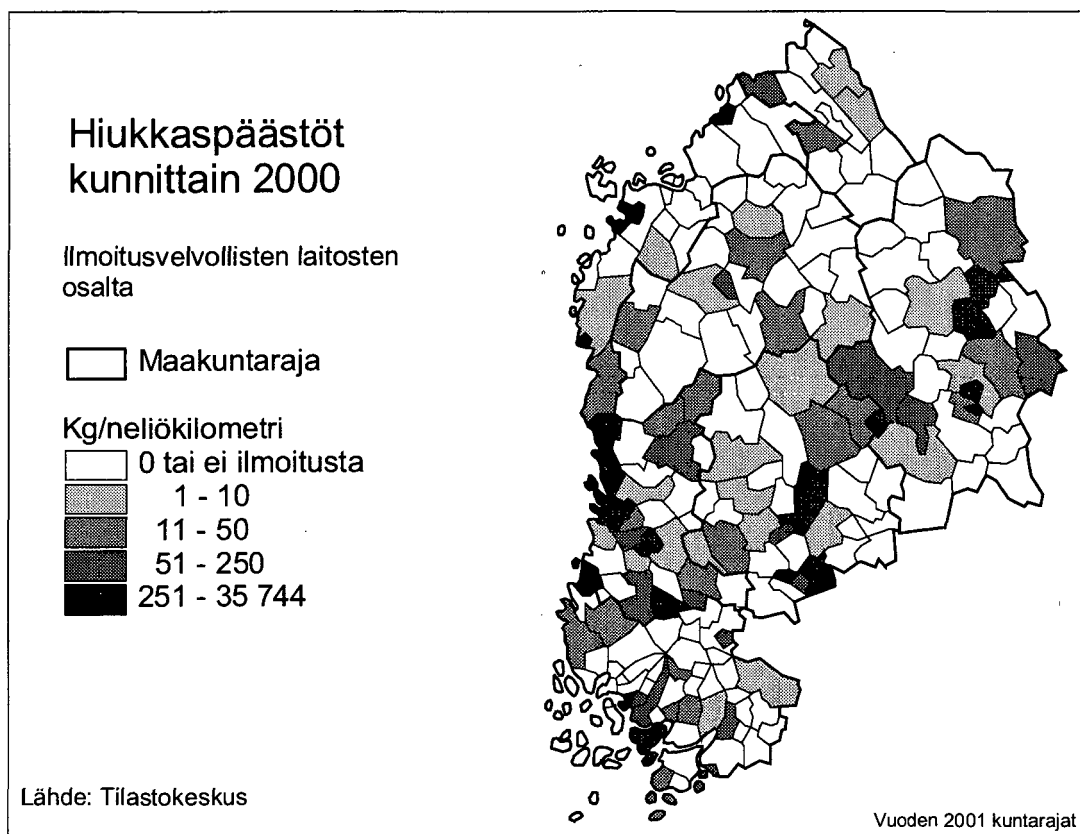
Kuva 117. Teollisuuden ja energiahuollon hiukaspäästöt Länsi-Suomessa 1992 - 2000.

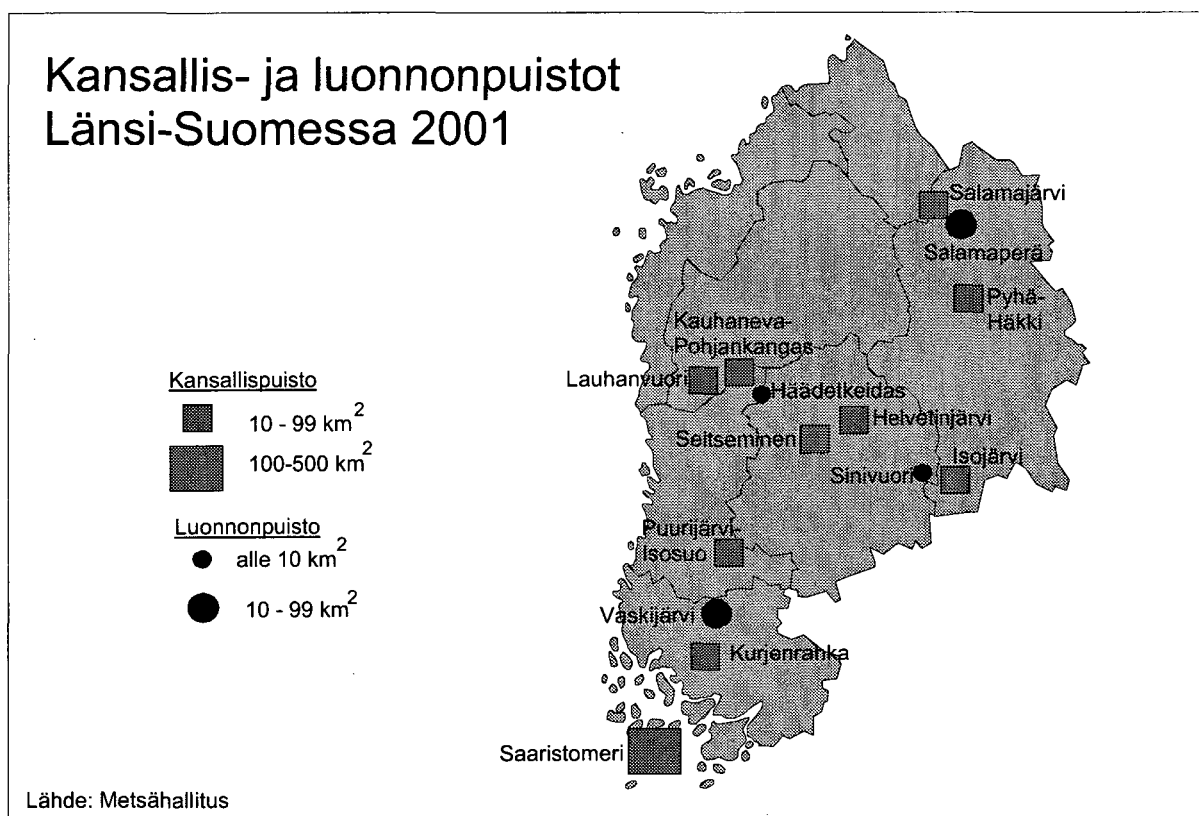
Kuva 118. Typen oksidien päästöt (No_x) kunnittain 2000.

Kuva 119. Rikkidioksidipäästöt (SO_2) kunnittain 2000.

Kuva 120. Hiukkaspäästöt kunnittain 2000.

Kuva 121. Kansallis- ja luonnonpuistot Länsi-Suomessa 2001.

OIKEUSTILASTOT

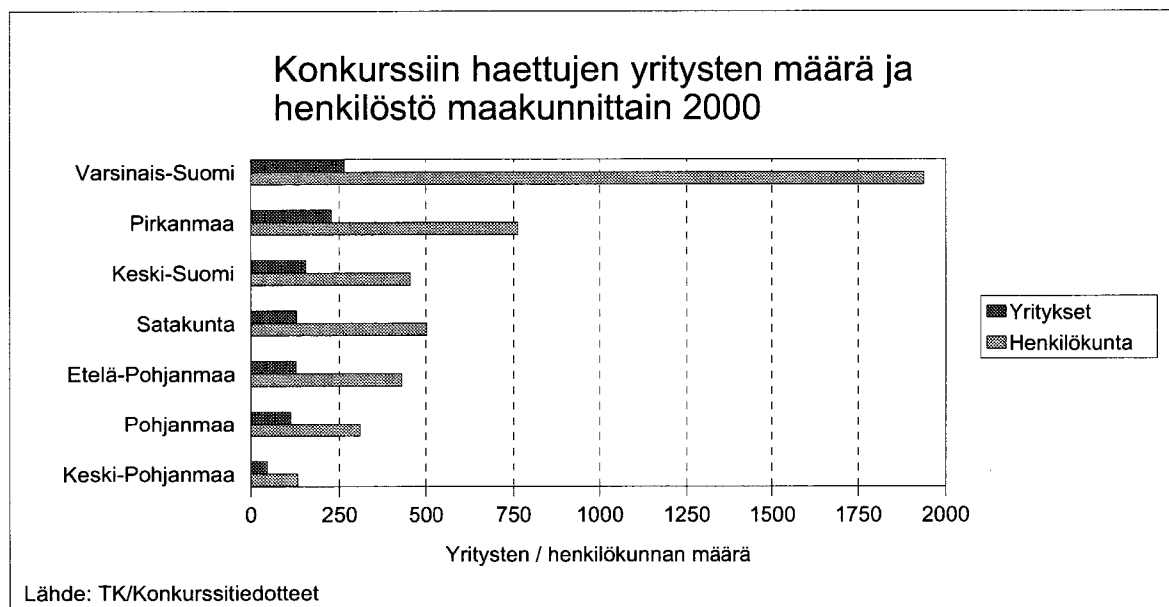
Varsinais-Suomessa haettiin 266 yritystä konkurssiin vuonna 2000. Henkilökuntaa näillä yrityksillä oli yhteensä yli 1 900. Pirkanmaalla konkurssiyrityksiä oli 229, ja henkilökuntaa oli yli 760.

Turussa konkurssiyritysten henkilökunnan määrä nelinkertaistui vuonna 2000 edelliseen vuoteen verrattuna. Pirkanmaan konkurssiyritysten henkilökunnasta tamperelaisten osuus oli yli puolet.

Rikostilastolla kuvataan rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Tilastoilla kuvataan yksittäisten rikosten määriä. *Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset* sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. *Muihin rikoksiin* kuuluvat mm. alkoholilakirikokset ja liikennerikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat *poliisin tietoon tulleen rikollisuuden*.

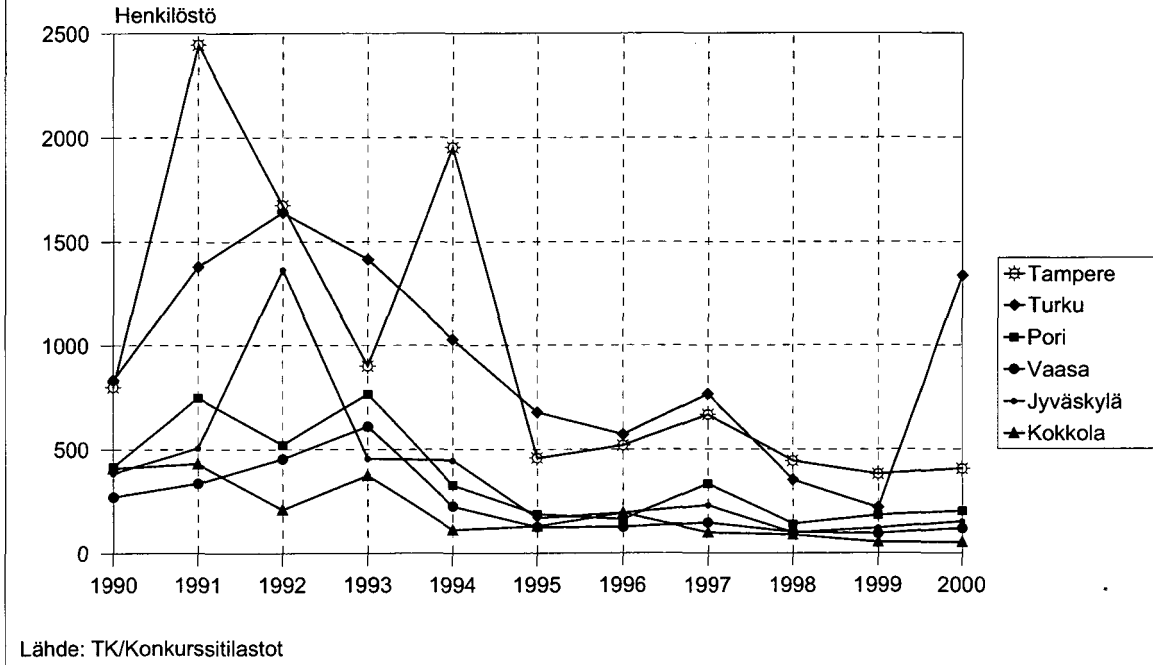
Koko maassa poliisin tietoon tuli vuonna 2000 kaikkiaan yli 760 000 rikosta. Näistä rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli yli 530 000. Länsi-Suomessa suhteellisesti eniten poliisin tietoon tuli rikoksia Varsinais-Suomessa 1990-luvun loppupuolella. Maakunnista Keski-Pohjanmaan rikollisuusluvut ovat olleet viime vuosina suhteellisesti alhaisimmat.

Kunnittaiset rikollisuusluvut olivat vuonna 2000 alhaisimmat Houtskarissa (poliisin tietoon tulleet) ja Ullavassa (rikoslakia vastaan tehdyt), korkeimmat Längelmäellä.

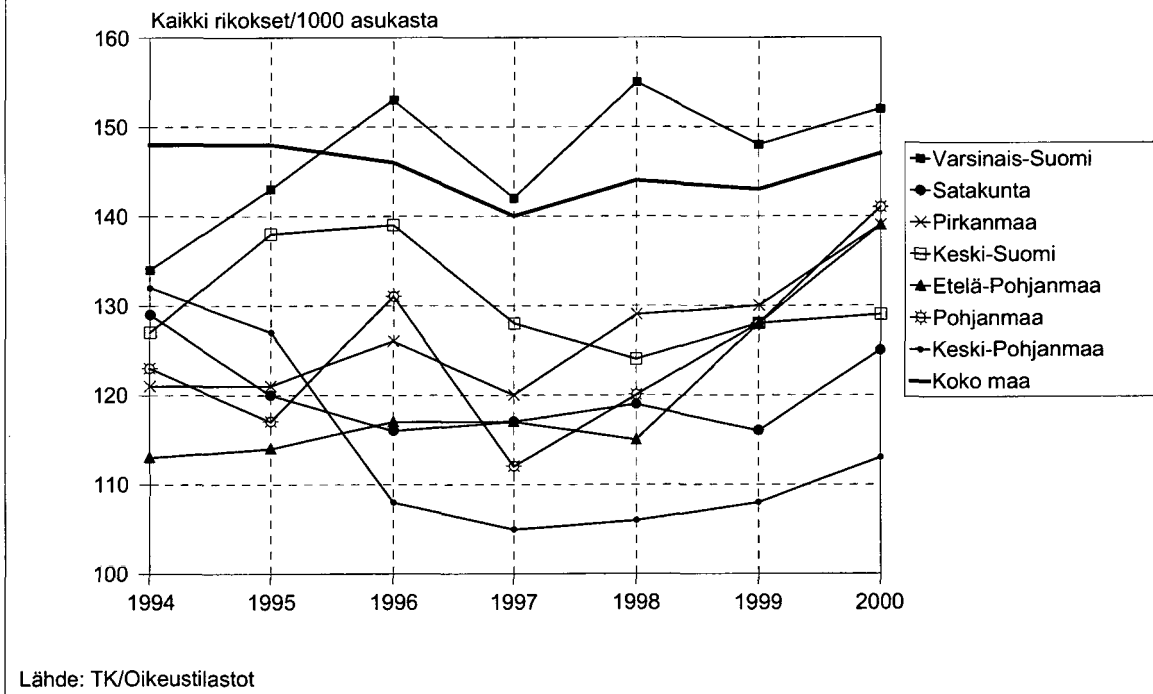
Kuva 122. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 2000.

Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 - 2000

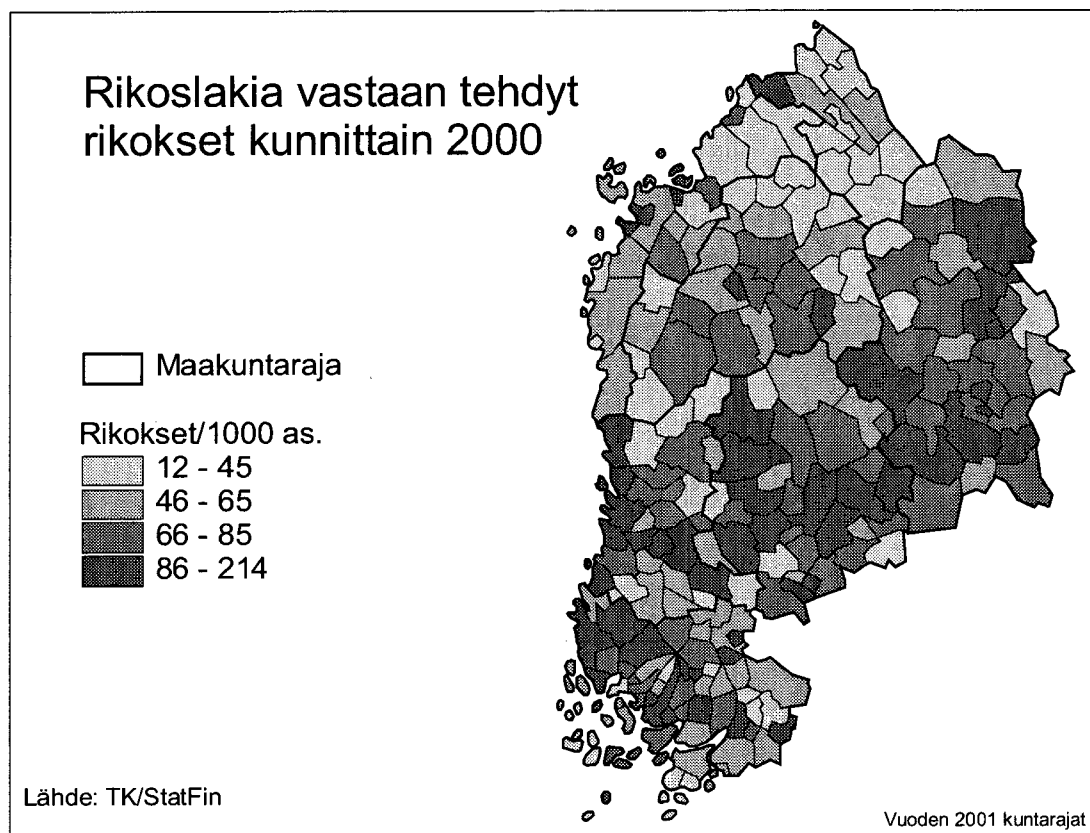

Kuva 123. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 - 2000.

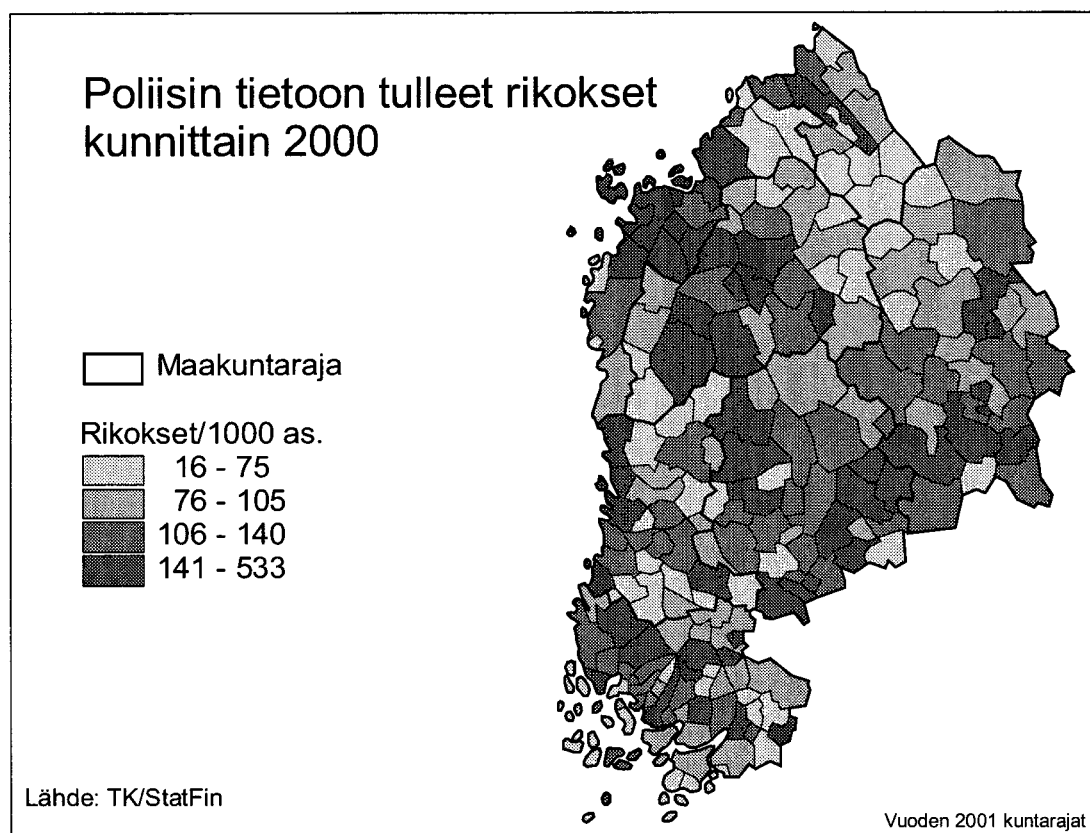
Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 - 2000

Kuva 124. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 - 2000.

Kuva 125. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2000.

Kuva 126. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2000.

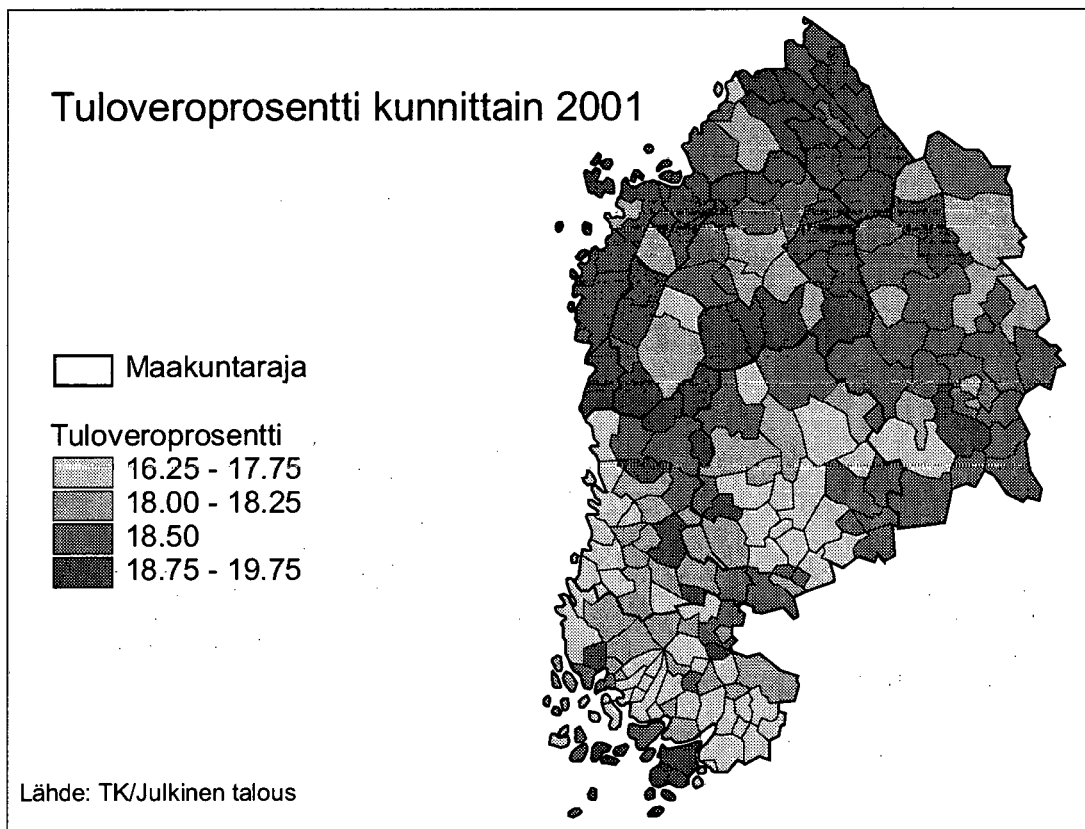
KUNNALLISTALOUS

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat tunnusluvut on laskettu Kuntaliiton suositusten mukaisesti. Ne eivät ole vertailukelpoisia vuonna 1996 tai sitä aikaisemmin julkaistujen tunnuslukujen kanssa, koska vuoden 1997 alussa Manner-Suomen kunnissa otettiin käyttöön uusi kirjanpitojärjestelmä, jossa soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolakia. *Verrattaessa tunnuslukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapaan tuottaa palveluja eroaa toisistaan.* Kunnallistalouden käsitteiden selitykset ja laskukaavat löytyvät julkaisun lopusta.

Veroprosentti vaihtelee vuonna 2001 Länsi-Suomessa 16,25 ja 19,75 välillä. Masussa veroprosentti on alhaisin ja Maalahdella korkein.

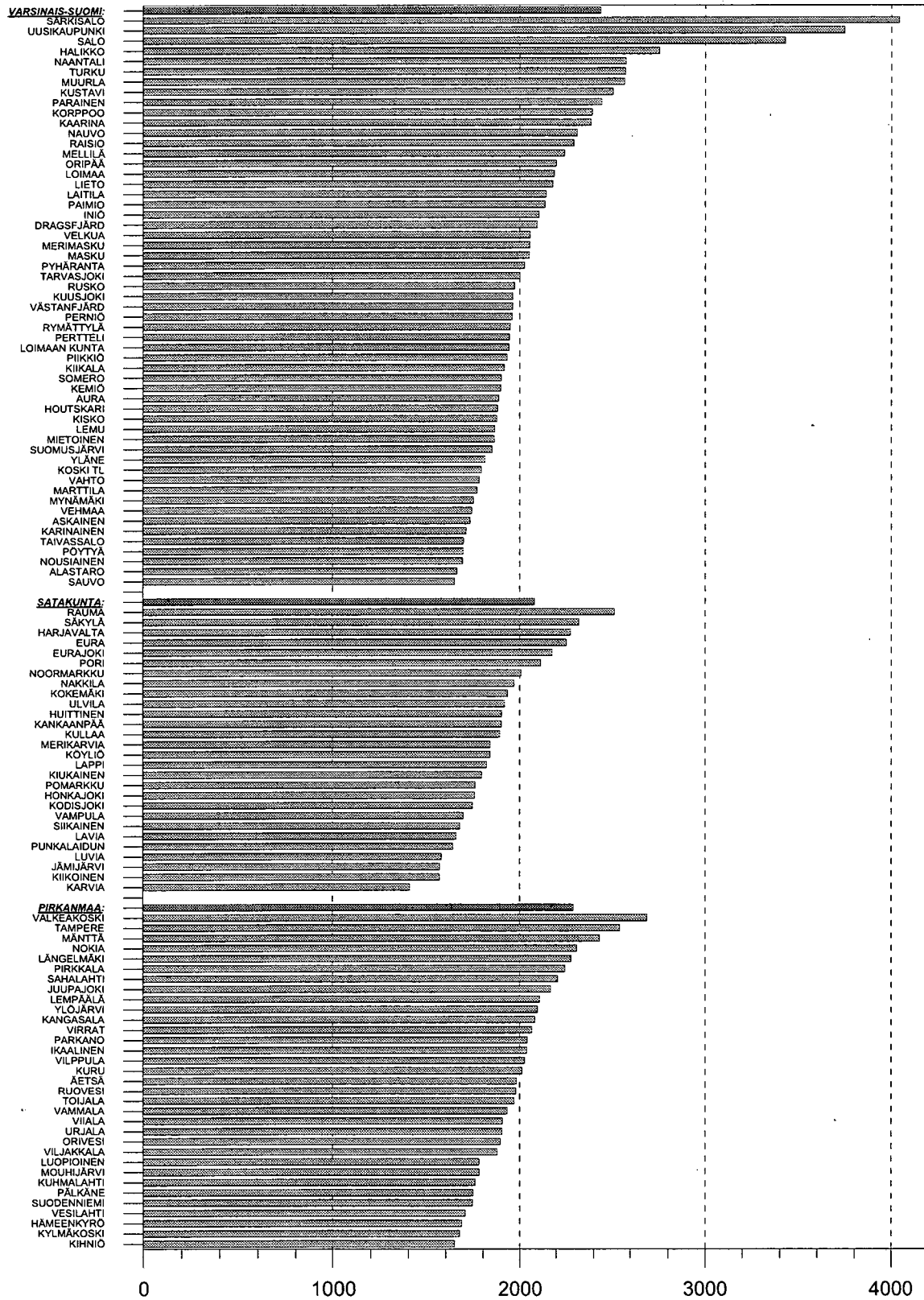
Keskimääräinen äyrimäärä asukasta kohti on kasvanut verovuoden 1993 jälkeen Länsi-Suomen kaikissa maakunnissa. Varsinais-Suomessa äyrimäärä on ollut vuosina 1980 – 1998 korkein, yleensä lisäksi korkeampi kuin maassa keskimäärin. Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla äyrimäärä on ollut suhteessa pienin.

Verotulot olivat Manner-Suomen kunnissa keskimäärin 2 494 euroa asukasta kohti vuonna 2000. Tätä enemmän verotuloja sai Länsi-Suomessa 19 kuntaa. Särkisalossa verotulot olivat alueen korkeimmat, yli 4 000 euroa/asukas. Kinulassa, Karvialla, Ullavassa ja Lehtimäellä verotuloja saatiin alle 1 450 euroa asukasta kohti.

Kuva 127. Tuloveroprosentti kunnittain 2001.

Verotulot kunnittain 2000

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

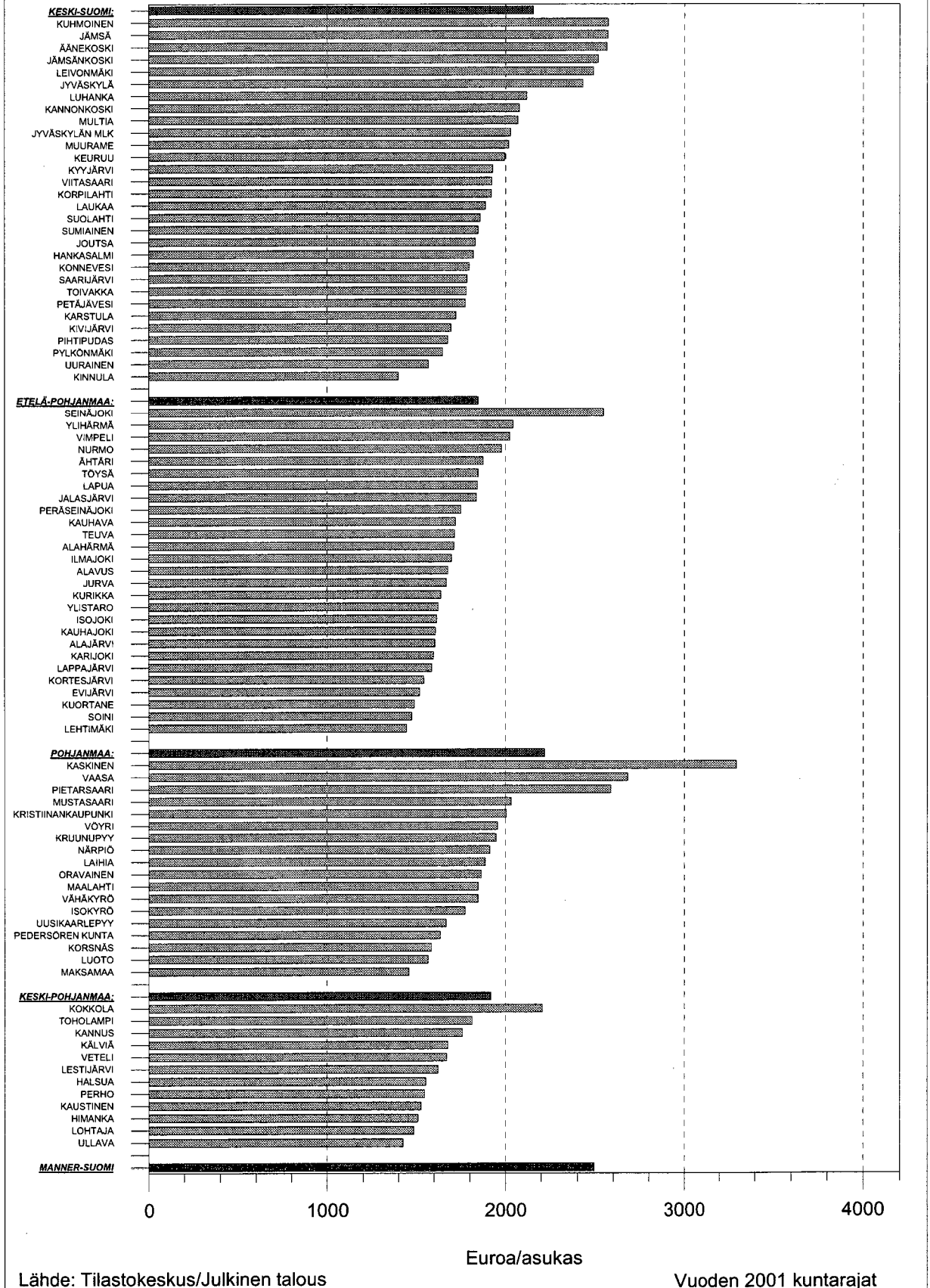
Euroa/asukas

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 128a. Verotulot kunnittain 2000.

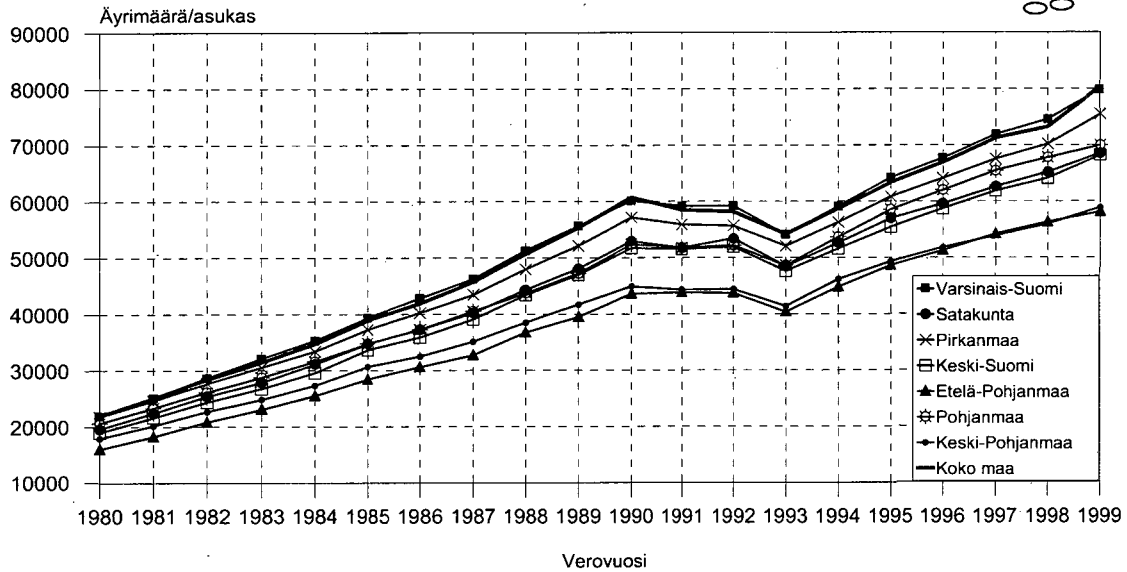

Verotulot kunnittain 2000

Kuva 128b. Verotulot kunnittain 2000.

Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 - 1999

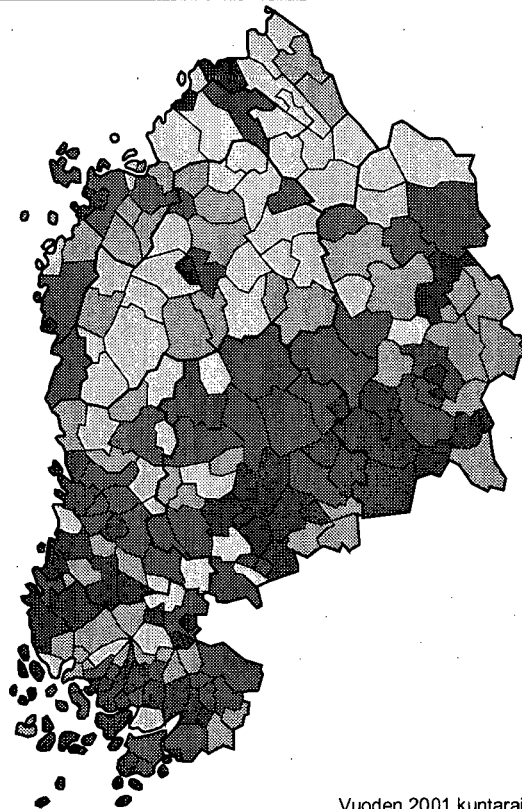
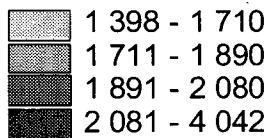
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Kuva 129. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 - 1999.

Verotulot kunnittain 2000

Maakuntaraja

Euroa/asukas

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 130. Verotulot kunnittain 2000.

Kunnan vuosikate (euroa/asukas) oli Särkisalossa ja Salossa yli 1 000 euroa/asukas vuonna 2000. Yli 80 kunnassa vuosikate oli tuolloin negatiivinen. Velkualla ja Suolahdella se oli pienempi kuin -300 euroa asukasta kohti.

Kunnan toimintakate (euroa/asukas) oli negatiivisin Velkualla ja Korppoossa, yli 3 700 euroa asukasta kohti.

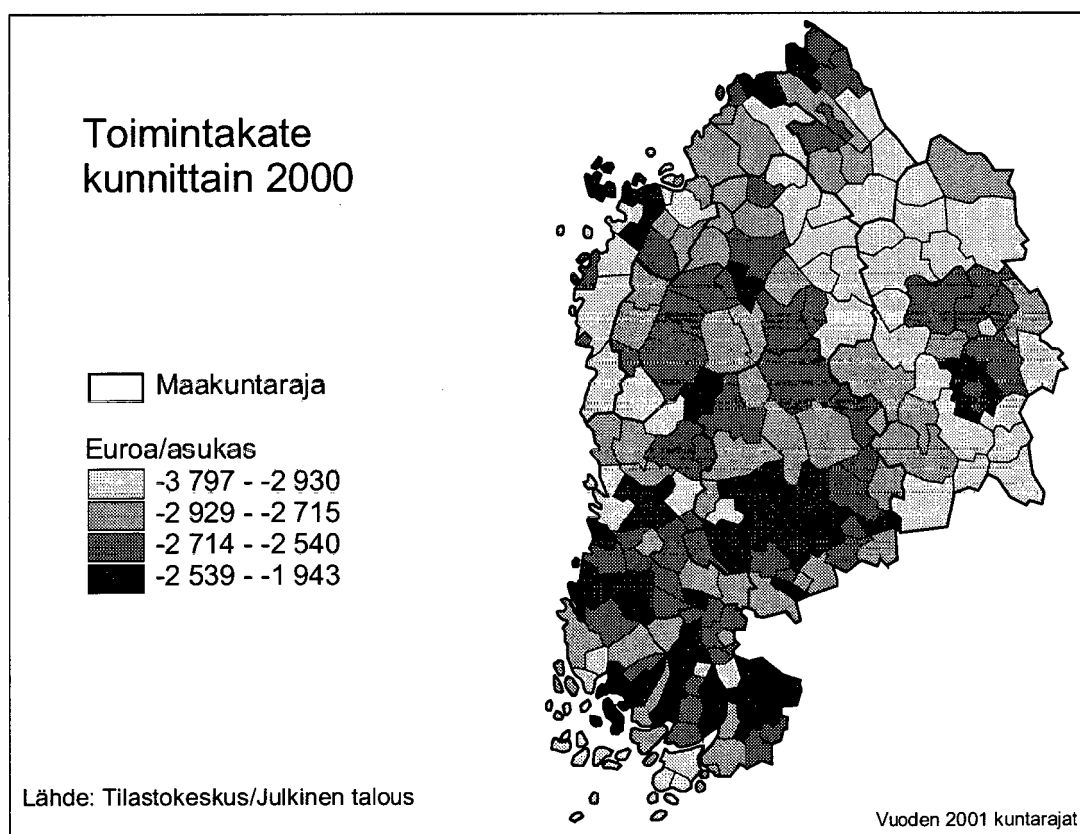
Lainakanta oli vuonna 2000 suhteellisesti suurin Velkualla, yli 2 300 euroa asukasta kohti. Myös Lestijärvellä ja Halsualla se oli enemmän kuin 2 000 euroa/asukas.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) vaihteli alueella Iniön alle 10 %:sta Velkuan 75,1 %:iin.

Kassan riittävyys oli paras Pylkönmäellä, 306 päivää. Laitilassa, Noormarkussa, Perniössä ja Sahalahdella se ei ollut yhtään päivää, ja 12 muussa kunnassa vain yhden päivän. Kassan riittävyyden laskukaava poikkeaa ennen vuotta 1997 käytetystä kassan riittävyyden (pv) laskukaavasta.

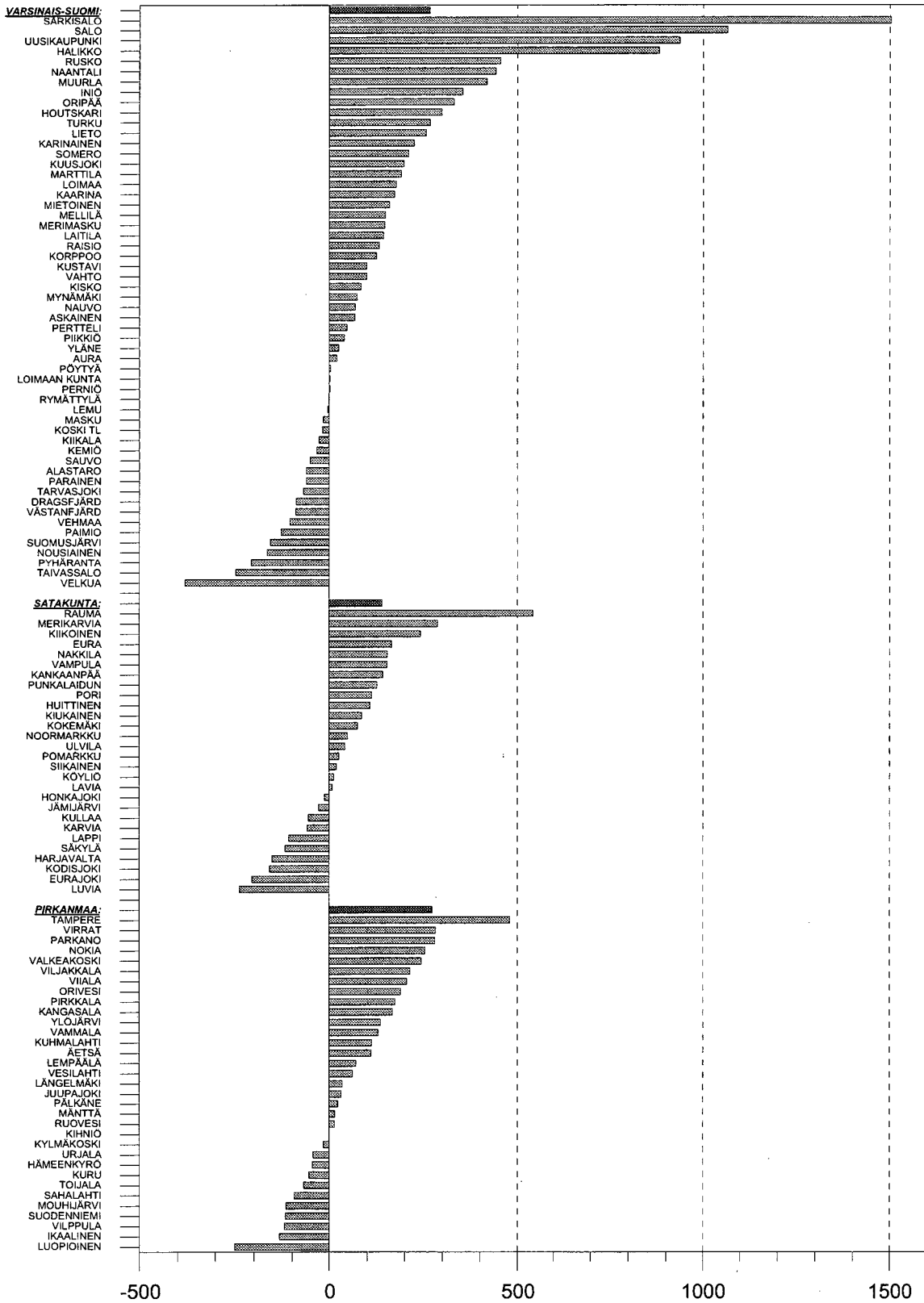
Yleishallinnon nettokustannukset asukasta kohti laskettuna olivat suurimmat Velkualla ja pienimmät Harjavallassa.

Kunnan henkilökuntaa oli suhteellisesti eniten Korsnäsissä ja Lestijärvellä, yli sata työntekijää tuhatta asukasta kohti. Kiskossa ja Lemussa kunta työllisti alle 30 henkilöä tuhatta asukasta kohti.

Kuva 131. Toimintakate kunnittain 2000.

Vuosikate kunnittain 2000

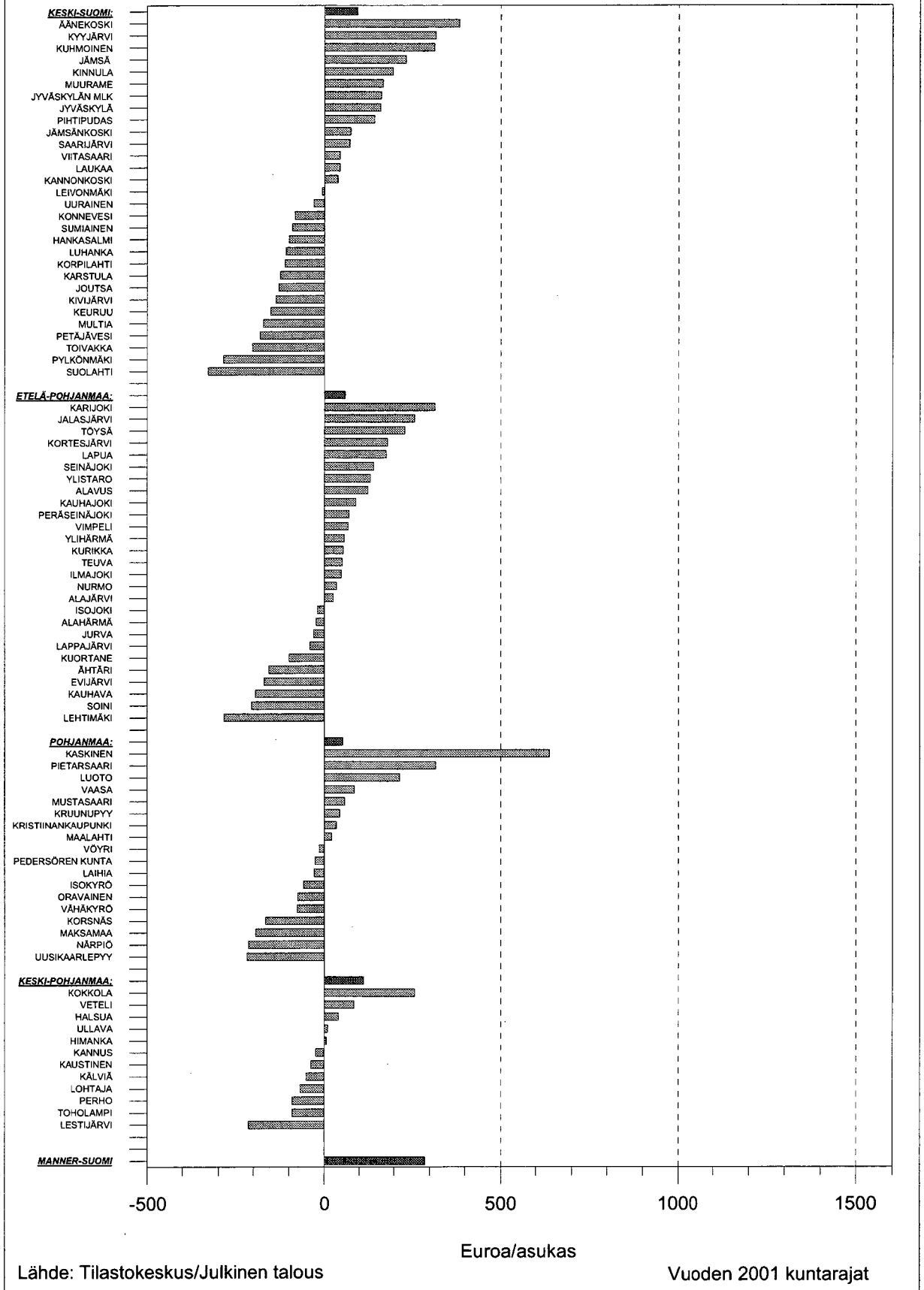
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Euroa/asukas

Vuoden 2001 kuntarajat

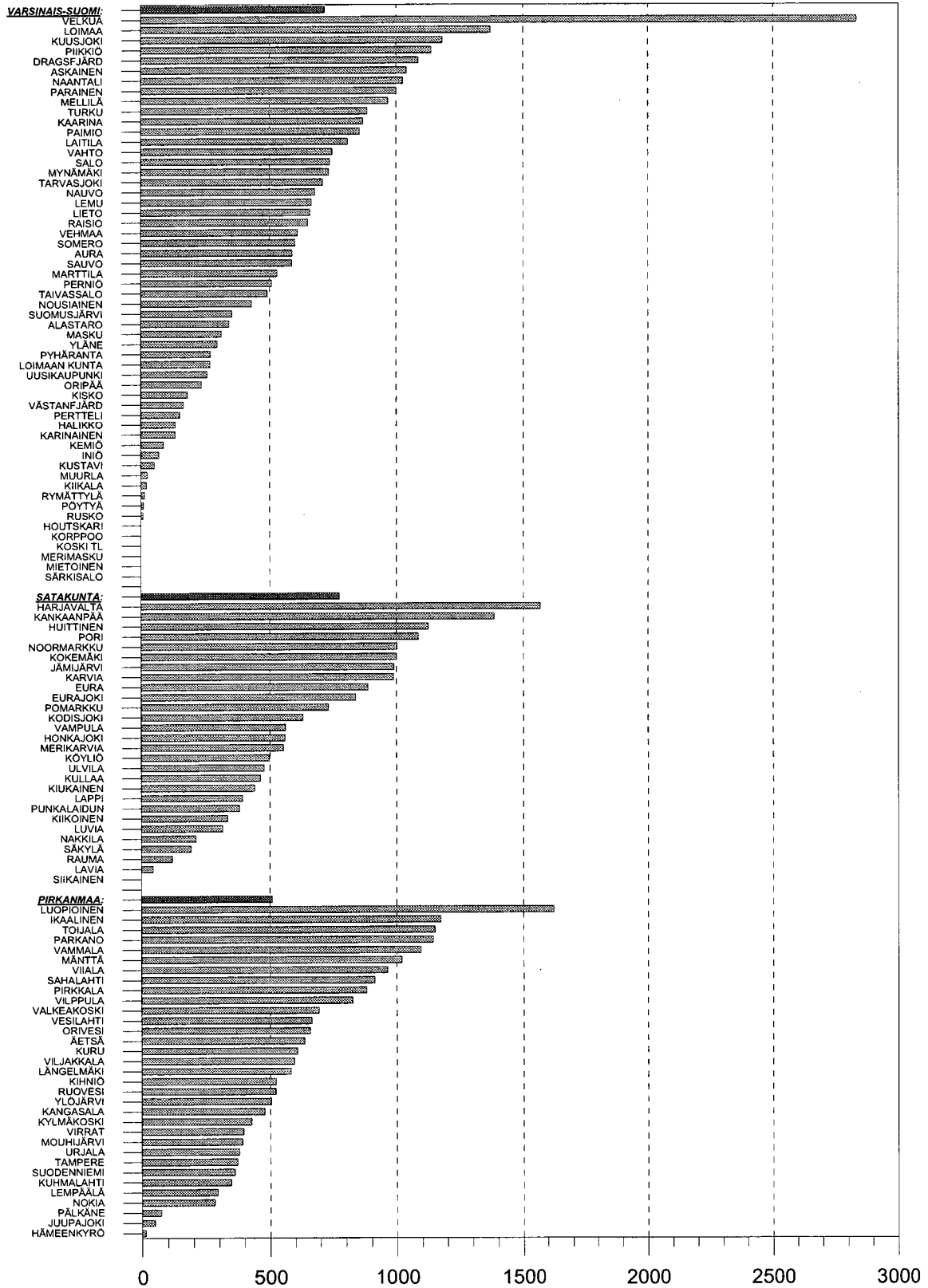
Kuva 132a. Vuosikate kunnittain 2000.

Vuosikate kunnittain 2000

Kuva 132b. Vuosikate kunnittain 2000.

Lainakanta kunnittain 2000

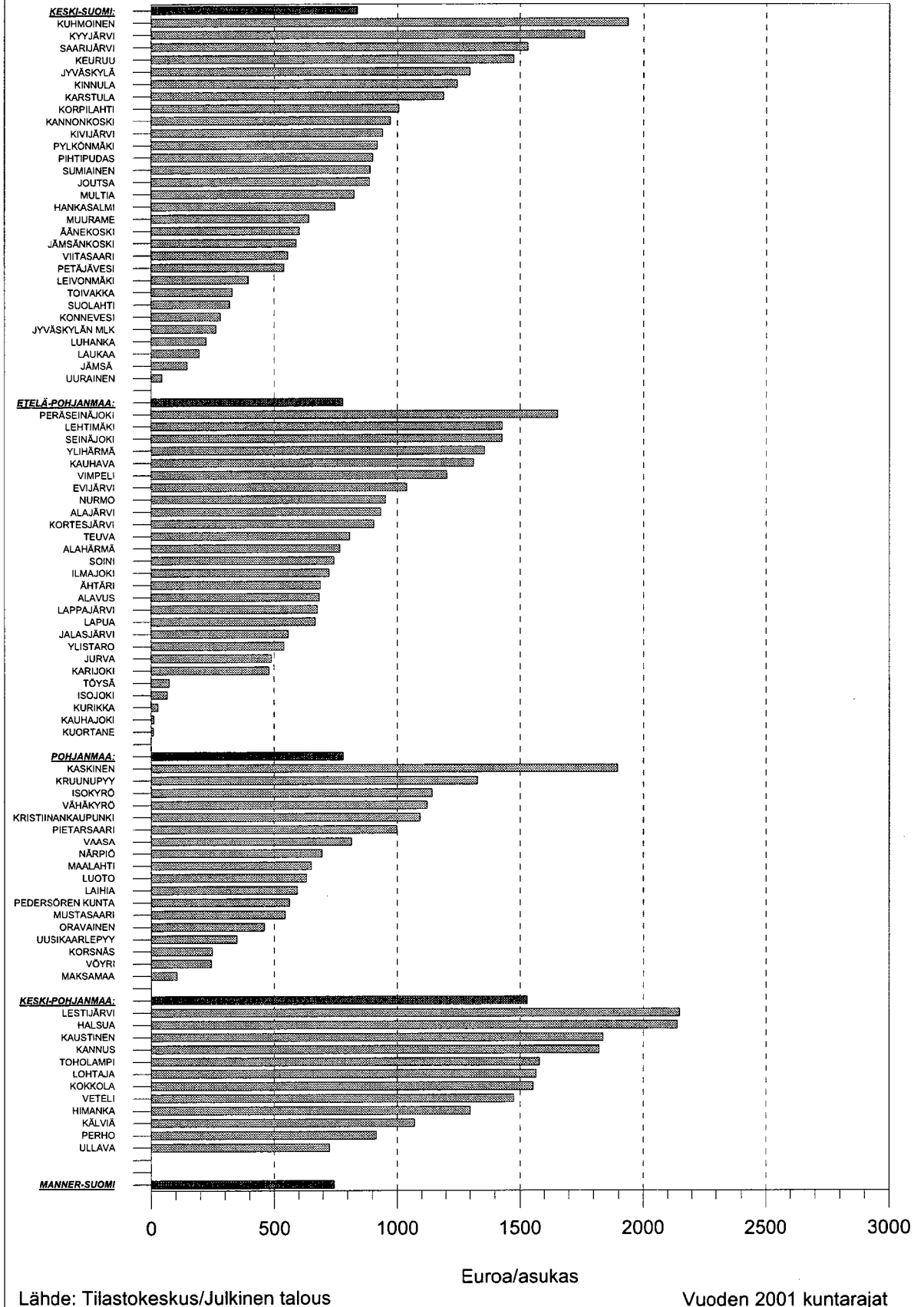

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

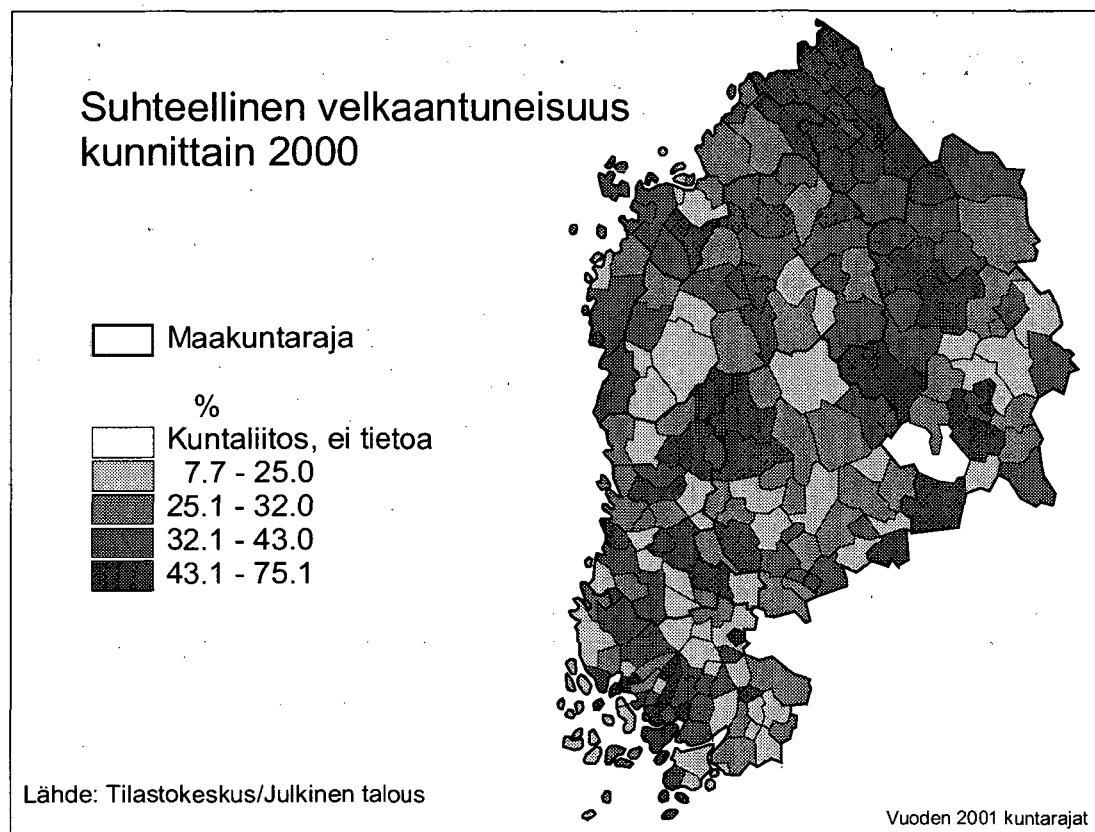
Euroa/asukas

Vuoden 2001 kuntarajat

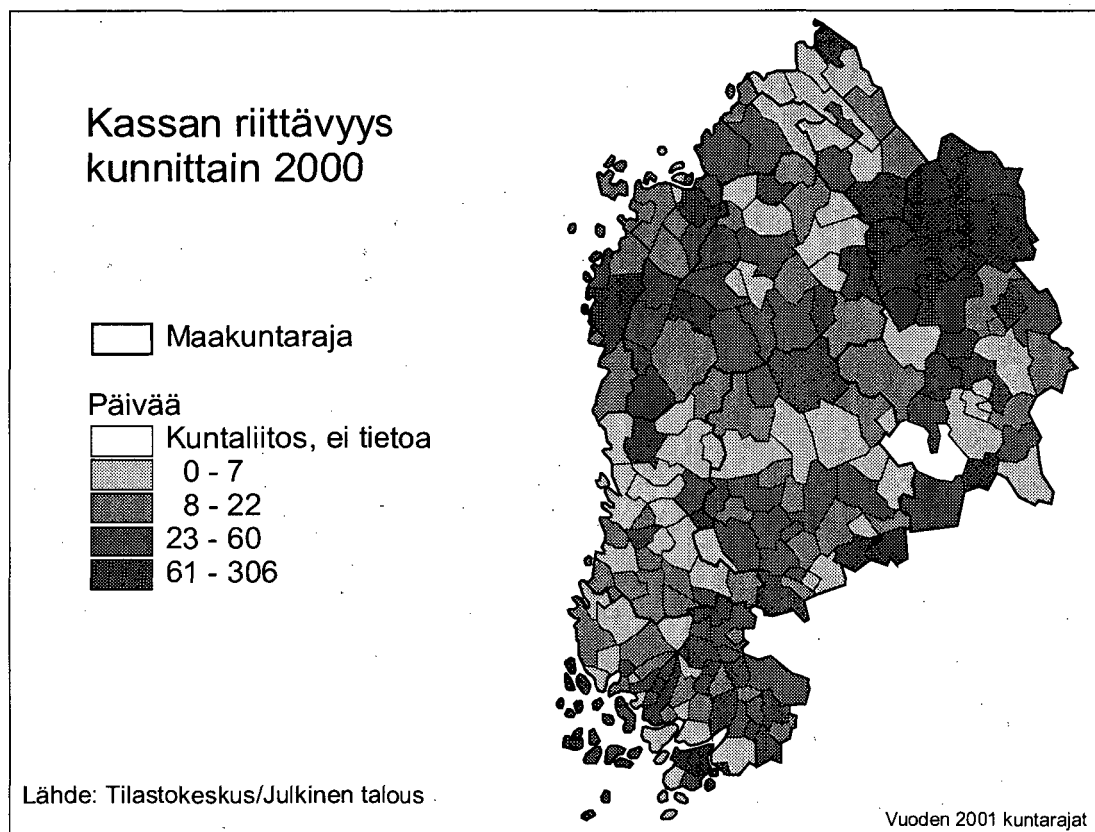
Lainakanta kunnittain 2000

Kuva 133b. Lainakanta kunnittain 2000.

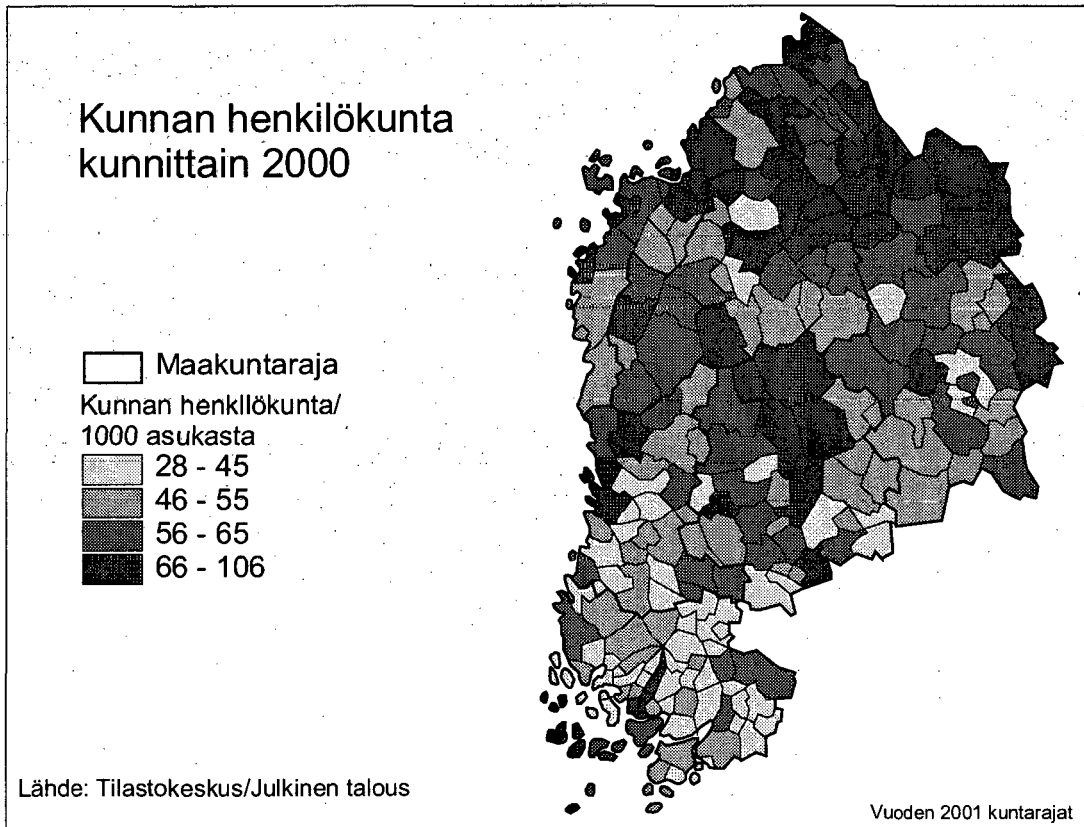

Kuva 134. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 2000.

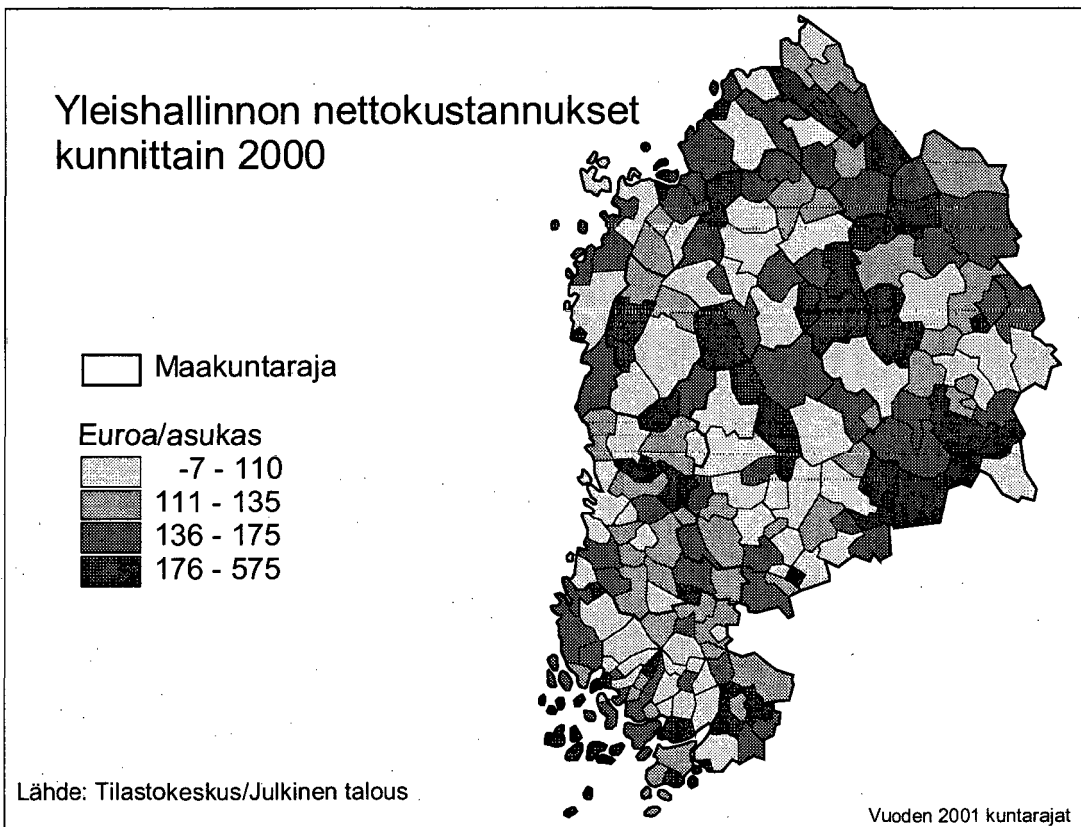

Kuva 135. Kassan riittävyys kunnittain 2000.

Kuva 136. Kunnan henkilökunta kunnittain 2000.

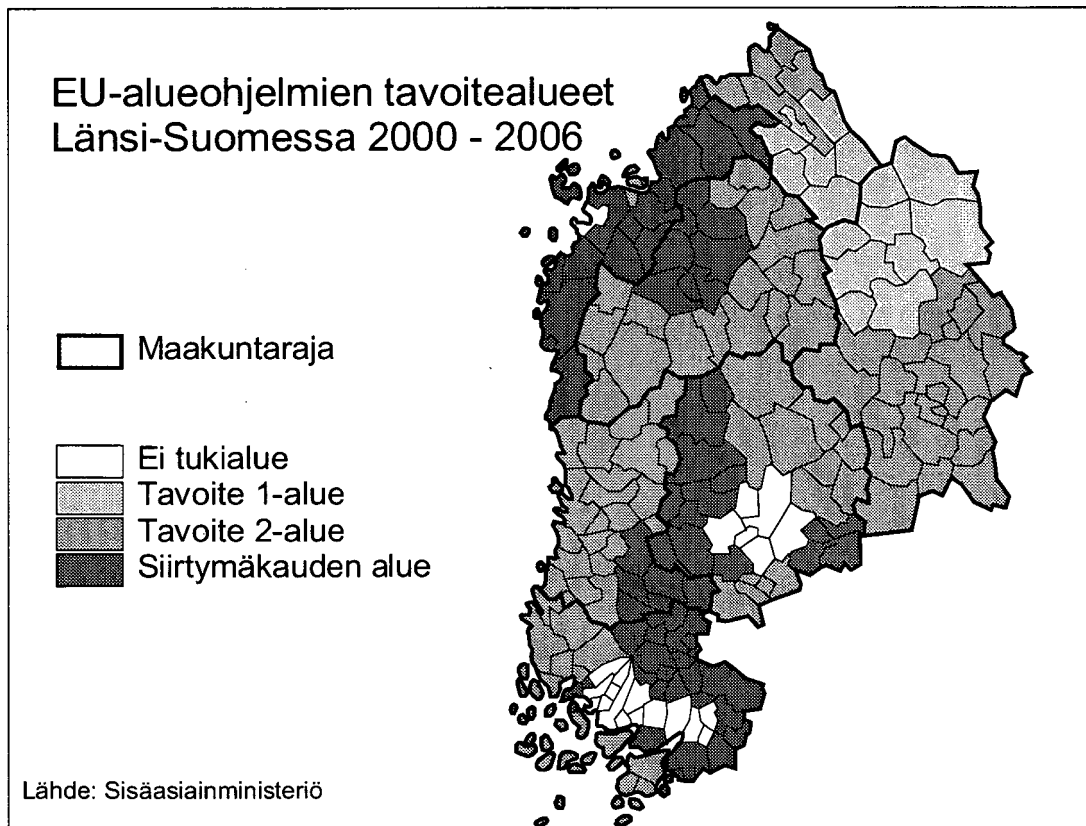

Kuva 137. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 2000.

ALUEPOLITIikka

Kansallisella ja Euroopan unionin aluepolitiikalla edistetään maan eri osien omista lähtökohdista tapahtuvaa kehitystä ja tuetaan kehitykseltään heikompia alueita. EU:n aluepolitiikan olennaisia osia ovat alue- ja rakennepoliittiset toimenpiteet, joita rahoitetaan yhteisin varoin muodostettujen rakennerahastojen avulla. EU-tuen suuntaamiseksi oikeisiin kohteisiin on sovittu tavoiteohjelmista. Ohjelmakaudella 2000 – 2006 tavoitteita on kolme, joista kaksi on alueellista. *Tavoite 1 -ohjelmalla* tuetaan kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämistä ja rakenteellista muutosta. Suomessa toteutetaan *Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmaa* ja *Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelmaa*. *Tavoite 2 -ohjelma* tähtää rakennemuutoksesta kärsivien maaseutu- ja kaupunkialueiden kehittämiseen, ja niitä on myös kaksi, *Etelä-Suomen* ja *Länsi-Suomen tavoite 2 -ohjelmat*. Siirtymäkauden tukea saavat puolestaan ne edellisellä ohjelmakaudella 2- tai 5b -alueisiin kuuluneet alueet, jotka eivät tällä ohjelmakaudella kuulu tavoite 2 -alueeseen. Tuen suuruus on noin neljännes varsinaisten ohjelma-alueiden tukitasosta (lähde: Sisäasiainministeriö).

Länsi-Suomen katsauksen alueella tavoite 1 -ohjelman tukea saa vuosina 2000 – 2006 yhteensä 16 kuntaa Keski-Suomesta ja Keski-Pohjanmaalta. Tavoite 2 -alueeseen kuuluvia kuntia on jokaisessa maakunnassa, ja siihen kuuluukin noin puolet Länsi-Suomen kunnista. Siirtymäkauden tukea saa kaikkiaan 67 kuntaa. 21 Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan kuntaa sekä Vaasa eivät kuulu kuluvalle ohjelmakaudella EU:n alueellisten tavoiteohjelmien piiriin.

Kuva 138. EU-alueohjelmien tavoitealueet Länsi-Suomessa 2000 – 2006.

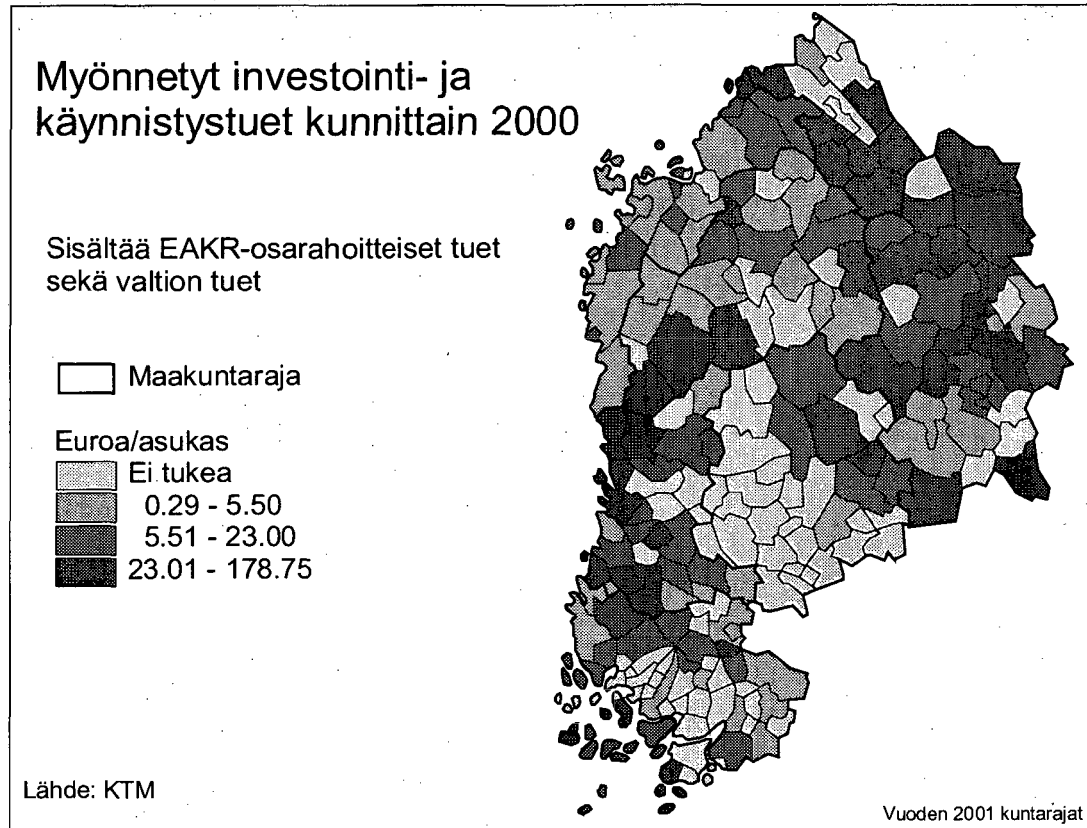
Yritystuet

TE-keskuksen yritysosasto voi osarahoittaa yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Tärkeimmät rahoitusmuodot ovat kehitysalueen investointituki, pienyritystuki, pk-yritysten kehittämistuki, toimintaympäristötuki, kansainvälistymistuki ja energiatuki. Kotimaisten valtion varojen lisäksi TE-keskusten kautta kanavoituu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) varoja.

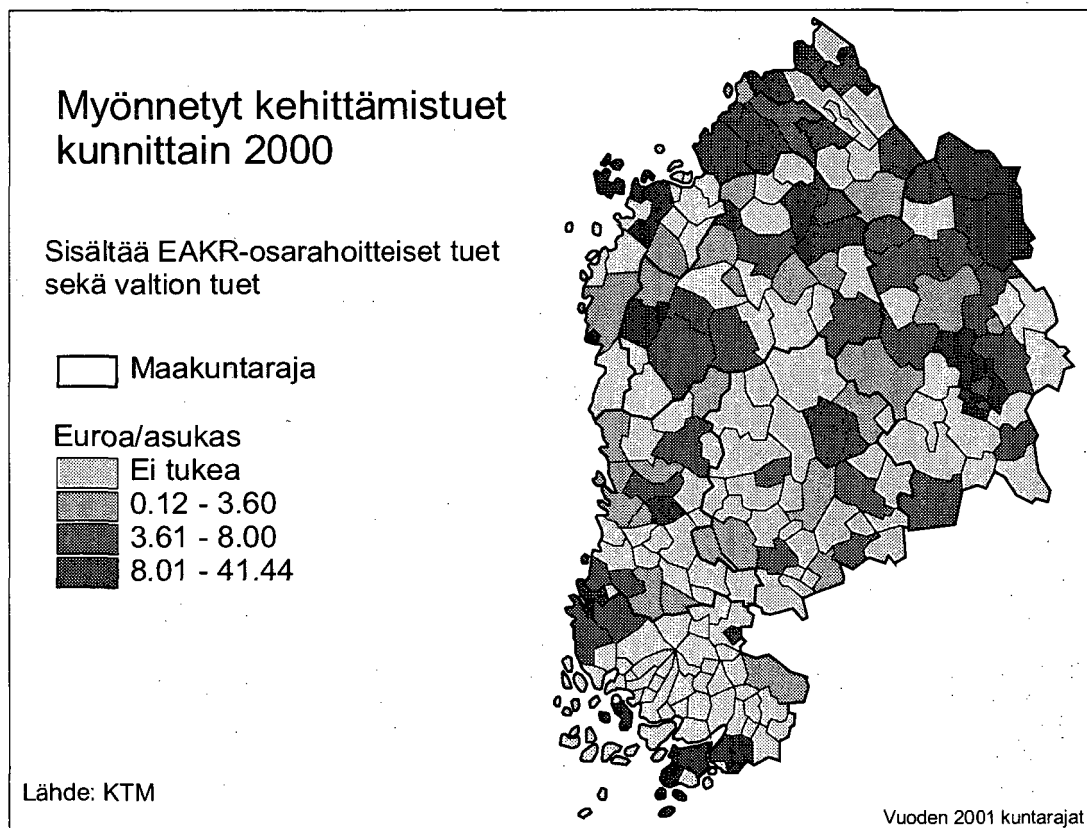
Kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää tuotannollisille, matkailualan ja yrityspalveluyrityksille, jotka aloittavat tai laajentavat toimintaansa kehitys- tai rakennemuutosalueella ja joilla on edellytykset kannattavaan toimintaan. *Pk-yritysten kehittämistukea* voidaan myöntää tuotannon, tuotteiden, liikkeenjohdon tai markkinoinnin kehittämishankkeisiin. Tavoitteena on kilpailukyvyyn parantaminen ja kansainvälistymisen edistäminen. Pk-yritykseksi luetaan yritys, jonka henkilöstö on alle 250 ja liikevaihto alle 40 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 27 miljoonaa euroa. *Pienyritystukea* voidaan myöntää tuotanto-, matkailu- ja yrityspalveluyrityksille, jotka edistävät yritystoiminnan kehitystä erityisesti maa-seutu- ja rakennemuutosalueella. Pienyrityksen henkilöstön määrä on alle 50 ja liikevaihto alle 7 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 5 miljoonaa euroa ja josta tätä suurempi yritys ei omista yli 25 %:a.

Kansainvälistymistuki on tarkoitettu vientitoimintaansa aloittaville tai vahvistaville pk-yrityksille, joilla on riittävät edellytykset menestykselliseen vientitoimintaan. *Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen* voidaan myöntää koko maassa yhteisöjen, säätiöiden, yritysten ja yksityishenkilöiden hankkeisiin, jotka kehittävät pk-yritysten tarvitsemia palveluja alueella. Tukea myönnetään yritysten tarvitsemien neuvonta-, tutkimus-, laatu-, markkinointi-, tuotekehitys- ja suunnittelupalvelujen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin (lähde: TE-keskus).

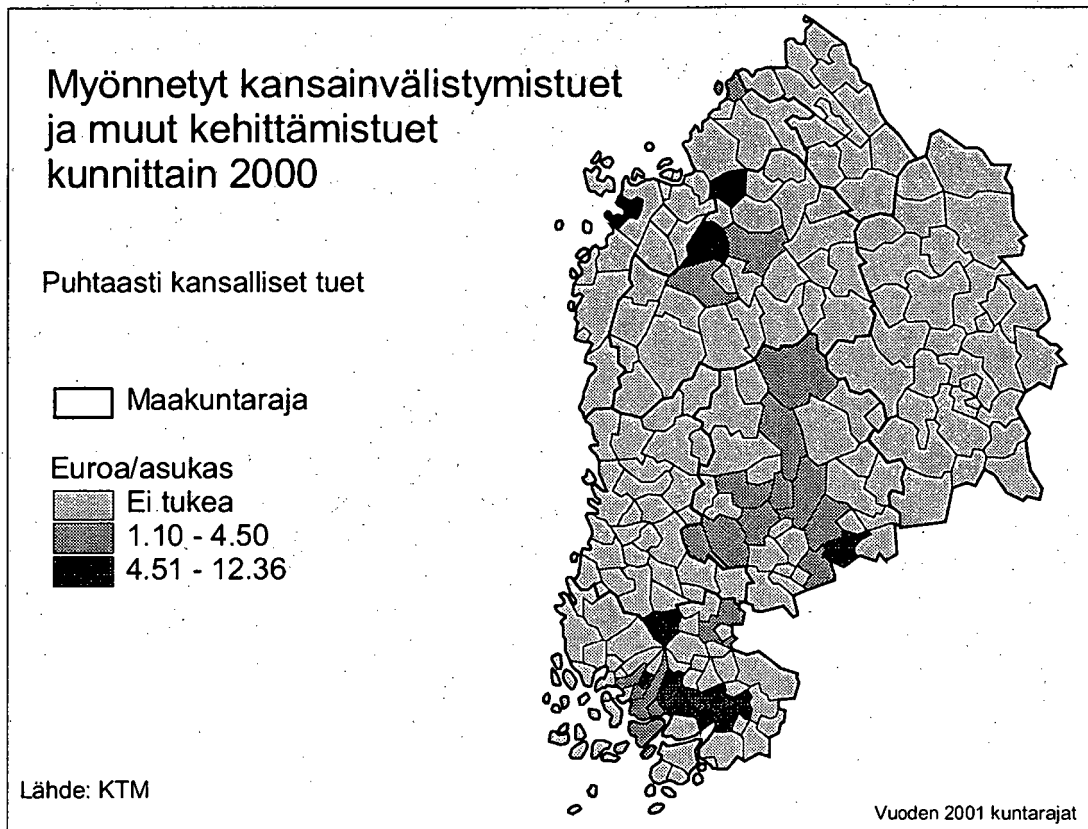
Vuonna 2000 Länsi-Suomen alueelle investointi- ja käynnistystukea myönnettiin suhteessa eniten Lestijärvelle, noin 179 euroa asukasta kohti. Samoin Lestijärvelle suuntautui eniten kehitysalueetukea (44 euroa/asukas). Investointi- ja käynnistystukiin on laskettu mukaan myös pienyritys- ja kehitysalueen investointituet. Kehittämistuki sisältää myös pk-yritysten kehittämistuet. Toimintaympäristötukea sai muutaman kunnan yritys, suhteellisesti eniten sitä myönnettiin Dragsfjärdiin. Näissä kolmessa tukimuodossa on mukana sekä EAKR-tuet sekä kansalliset tuet. Sen sijaan puhtaasti kansallista tukea sisältävät kansainvälistymis- ja muut kehittämistuet myönnettiin suhteessa eniten Ylänteen kuntaan.

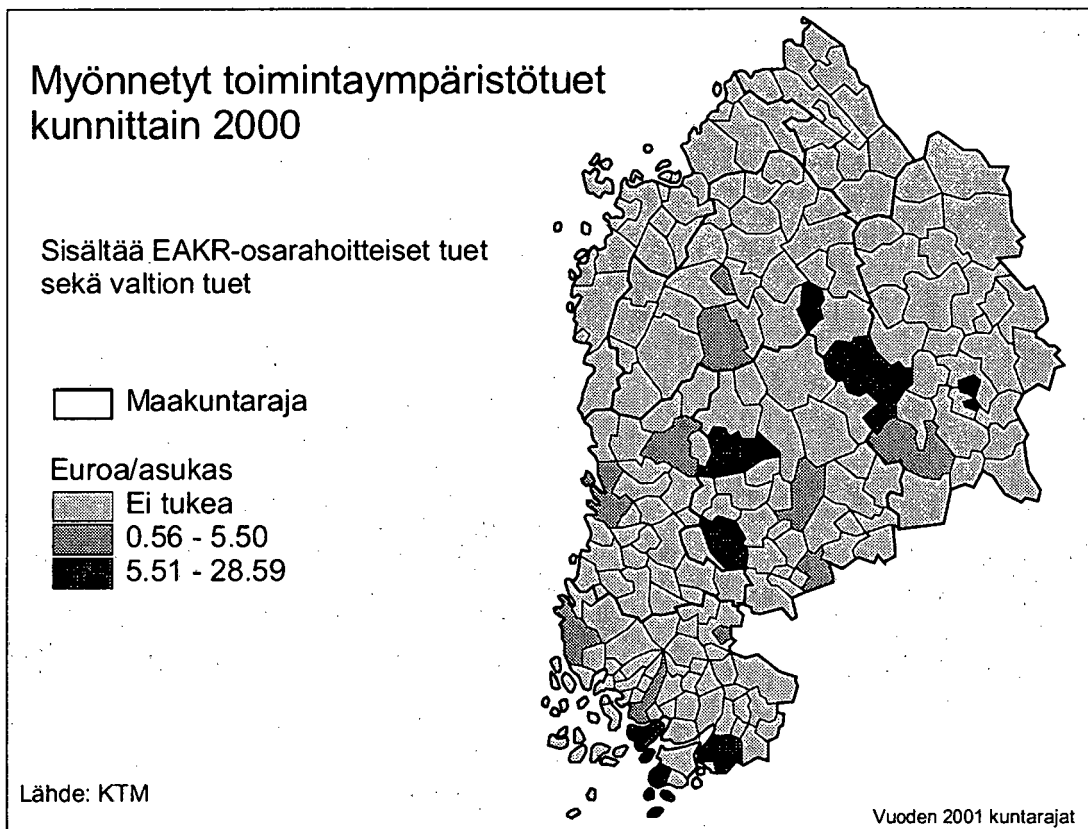
Kuva 139. Myönnettyt investointi- ja käynnistystuet kunnittain 2000.

Kuva 140. Myönnettyt kehittämistuet kunnittain 2000.

Kuva 141. Myönnetty kansainvälistymistuet ja muut kehittämistuet kunnittain 2000.

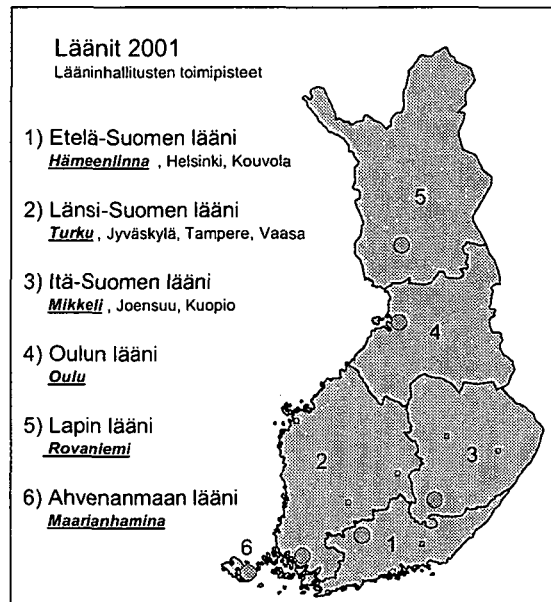

Kuva 142. Myönnetty toimintaympäristötuet kunnittain 2000.

LÄÄNIT

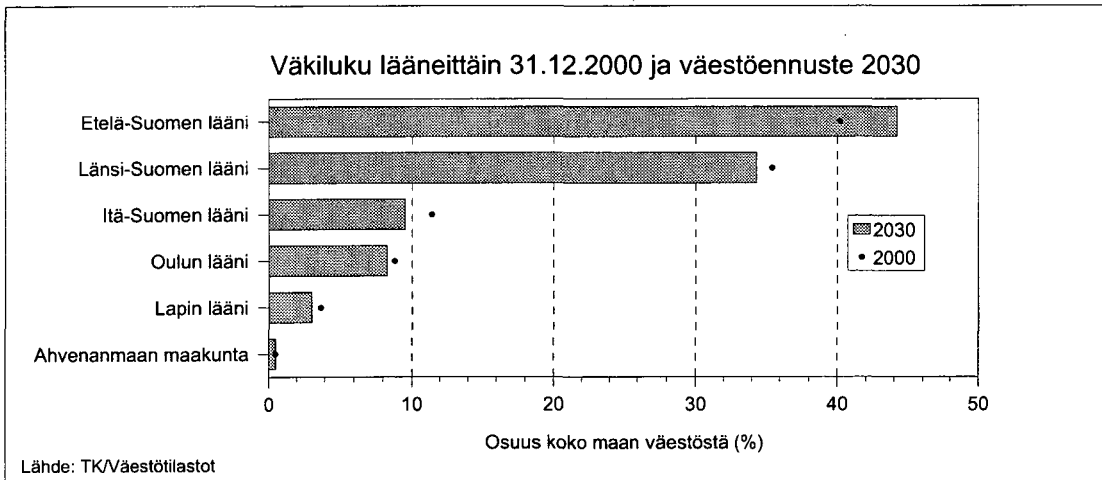
Suomessa on kuusi lääniä. *Etelä-Suomen* lääni käsittää kuusi maakuntaa, joissa on yhteensä 89 kuntaa vuonna 2001. *Länsi-Suomen* lääniin kuuluu yhteensä 204 kuntaa ja seitsemän maakuntaa. *Itä-Suomen* lääni muodostuu kolmesta maakunnasta ja 66 kunnasta. *Oulun* läänissä on kaksi maakuntaa ja 51 kuntaa. *Lapin* läänissä on 22 ja *Ahvenanmaalla* 16 kuntaa.

Kuva B1. Läänit 2001.

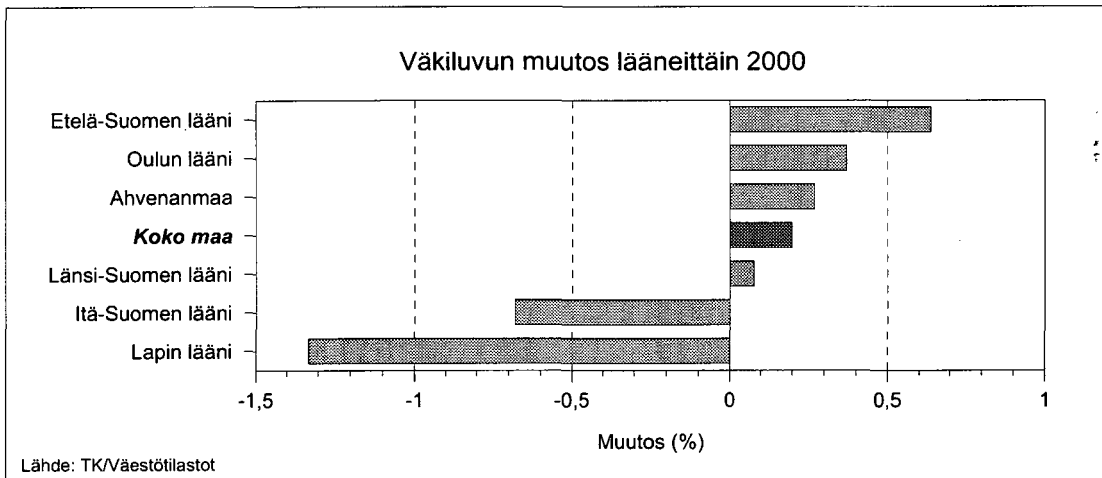

Taulukko 2. Perustietoja lääneistä.

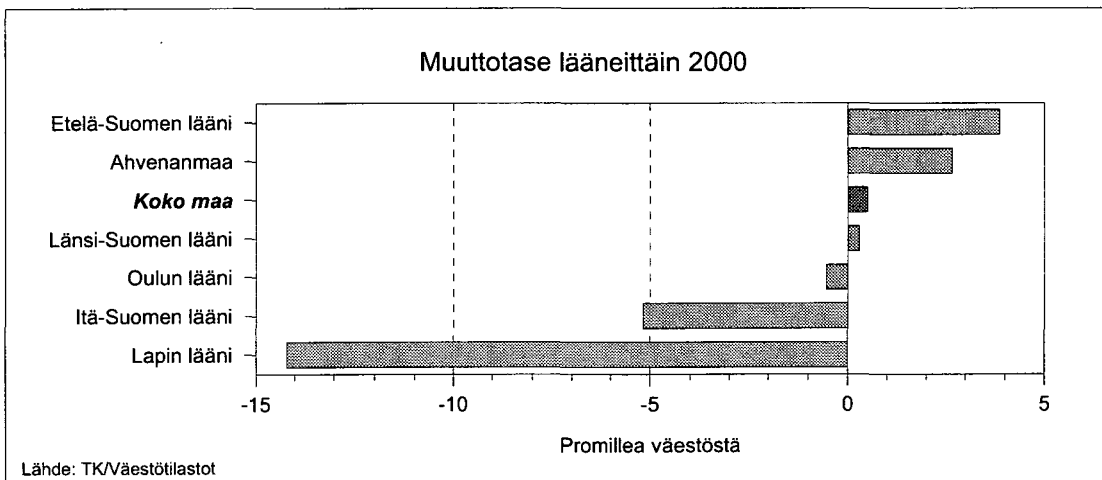
	Etelä- Suomen lääni	Länsi- Suomen lääni	Itä- Suomen lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenan- maa	Koko maa
Väkiluku 31.12.2000	2081507	1835836	591093	455135	191768	25776	5181115
Osuus koko maan väestöstä % 2000	40.2	35.4	11.4	8.8	3.7	0.5	100.0
Väestötiheys as./neliökm 2000	68.9	24.7	12.1	8.0	2.1	16.9	17.0
Syntyneet 2000	23691	19404	5593	5797	1999	258	56742
Kuolleet 2000	18271	18502	6567	3959	1793	247	49339
Syntyvyyden enemmitys, promillea 2000	2.6	0.5	-1.6	4.0	1.1	0.4	1.4
Kokonaisnettomuutto, promillea 2000	3.9	0.3	5.2	-0.5	-14.2	2.7	0.5
Nettosiirotalaisuus, promillea 2000	0.5	0.6	0.5	0.4	-0.2	-1.2	0.5
Alle 15-vuotiaat 2000	374744	325120	102212	94113	35953	4791	936333
15-64-vuotiaat 2000	1427542	1209911	385963	299714	127693	16761	3467584
Yli 64-vuotiaat 2000	279221	300805	102918	61308	28722	4224	777198
Ikäryhmät % 2000: alle 15v - 15-64v. - yli 64v.	18 - 69 - 13	18 - 66 - 16	17 - 65 - 17	21 - 66 - 13	18 - 67 - 15	19 - 65 - 16	18 - 67 - 15
Väestöennuste 2030	2339292	1818516	505178	437889	162300	27388	5290563
Ulkomaalaiset, promillea 2000	26.5	13.3	8.7	7.6	8.9	43.6	17.6
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet % 2000	27.1	21.5	18.9	20.8	19.4	21.2	23.3
Keski-asteen tutkinnon suorittaneet % 2000	34.4	36.5	37.9	39.0	38.3	33.6	36.1
Peruskoulun varaan jääneet % 2000	38.6	42.0	43.2	40.2	42.3	45.5	40.6
Toimipaikkoja elokuussa 2001	123114	105079	29517	20382	10496	2152	290740
Toimipaikkoja / 1000 asukasta elokuu 2001	59.1	57.2	49.9	44.8	54.7	83.5	56.1
Työttömyysaste % elokuu 2001 (lask. kuntaluvuista)	9.3	12.0	15.6	14.8	19.4	1.8	11.7
Pitkäaikaistyöttömät, %-osuus työvoimasta elokuu 2001	2.91	3.27	4.03	3.46	4.74	0.32	3.25
Kesämököt 2000	117186	173143	92245	38392	24204	5399	450569
Tulot euroa/tulonsaaja 1999	20255	16131	14377	15431	14455	18712	17456
Elinkeinorakenne 1999 (enn). alkutuotanto-jalostus-palvelut %	2 - 24 - 71	5 - 27 - 65	10 - 24 - 62	7 - 28 - 61	6 - 23 - 67	6 - 16 - 73	5 - 27 - 65

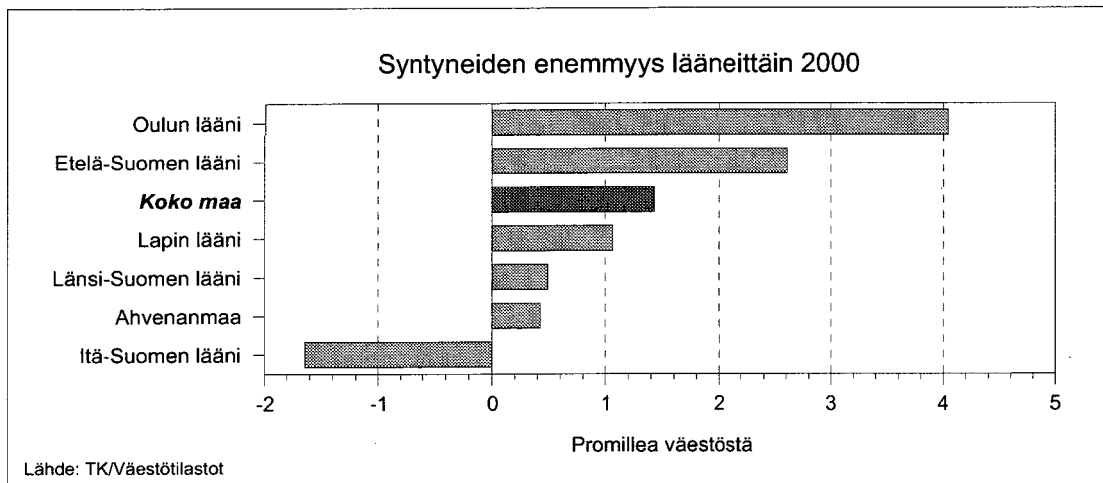
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2000 ja väestöennuste 2030.

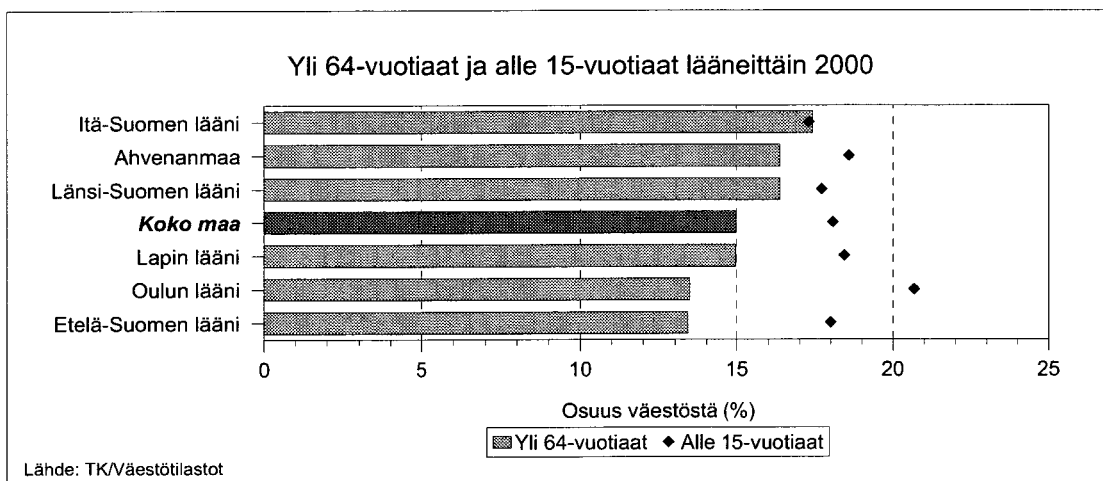
Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2000.

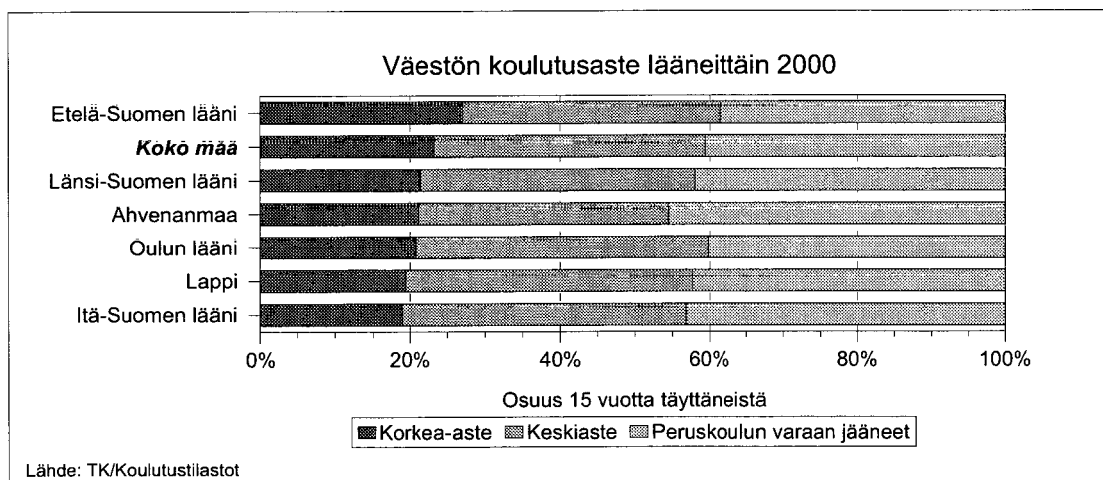
Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 2000.

Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2000.

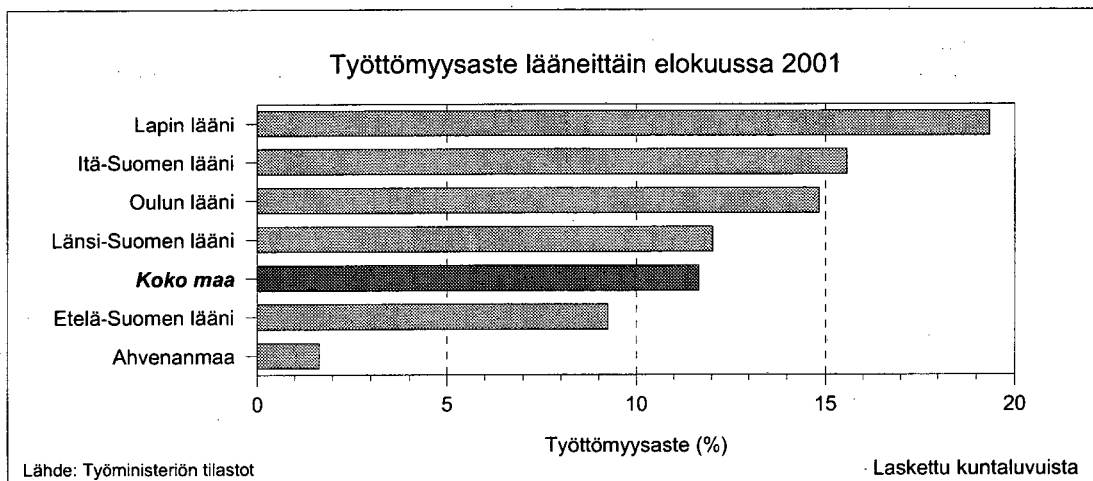

Kuva B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat lääneittäin 2000.

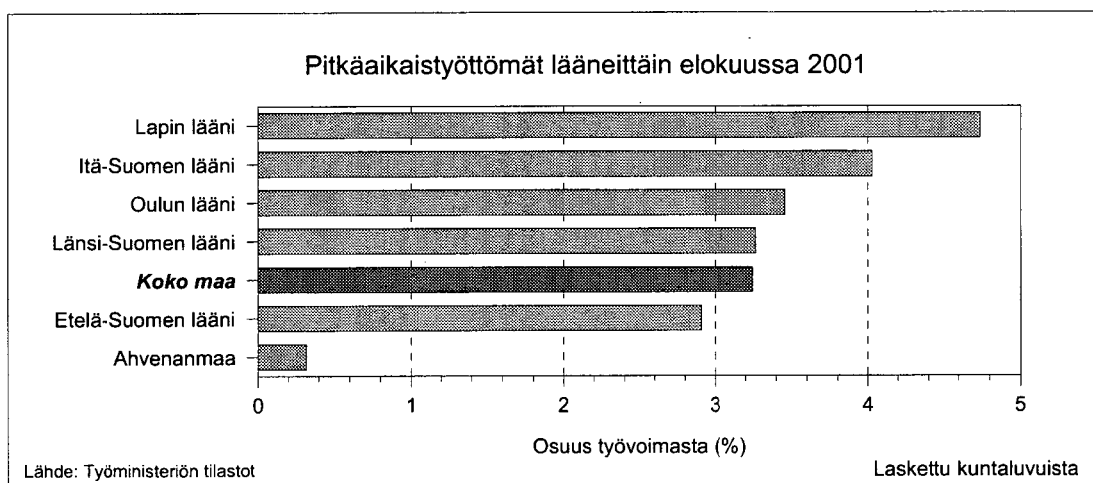

Kuva B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 2000.

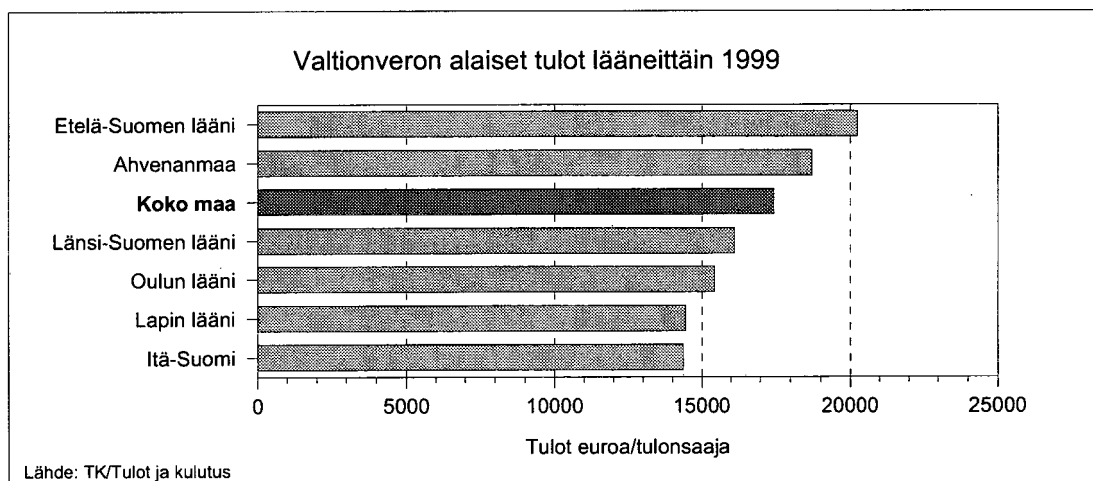

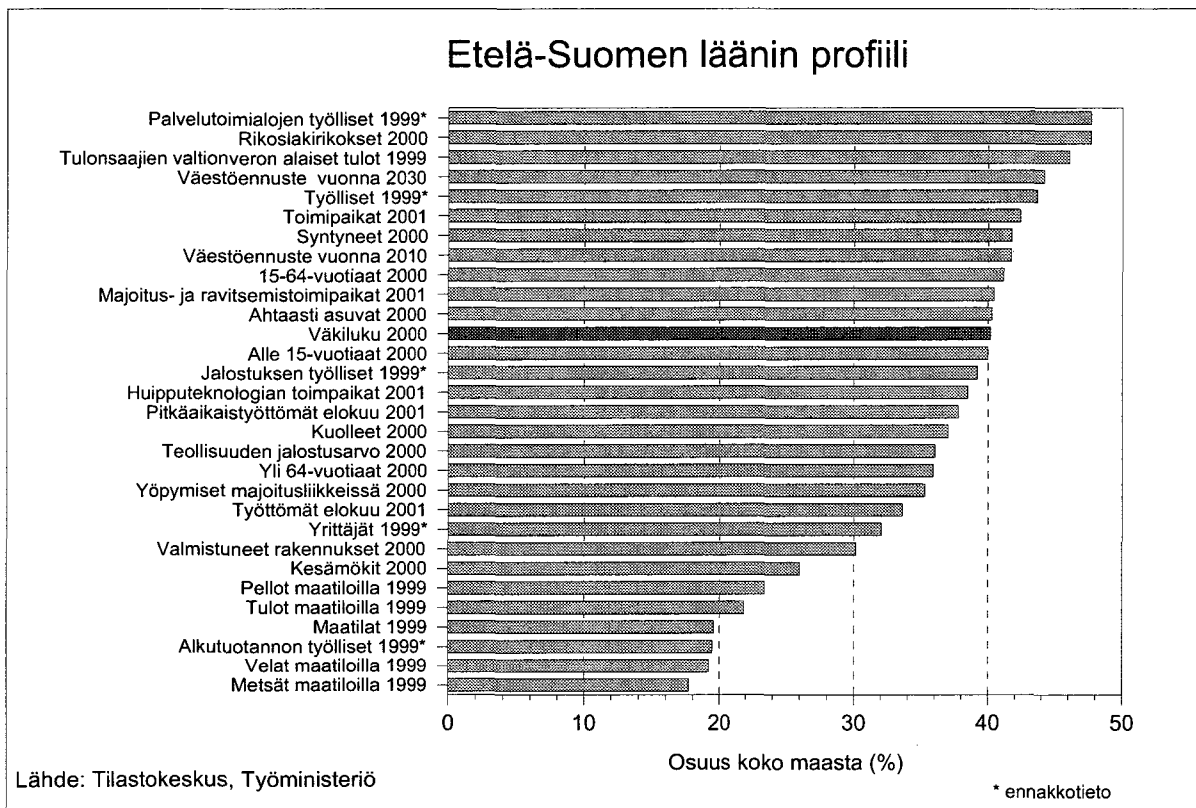
Kuva B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2001.

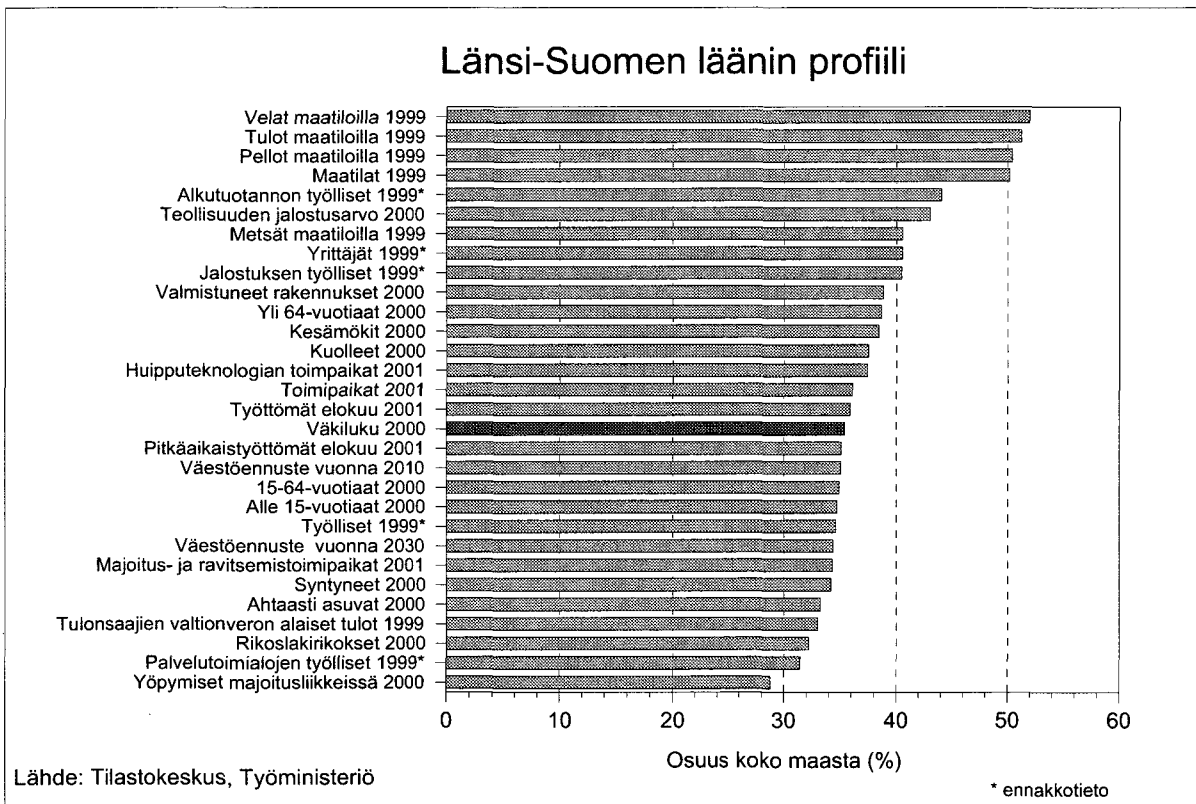
Kuva B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2001.

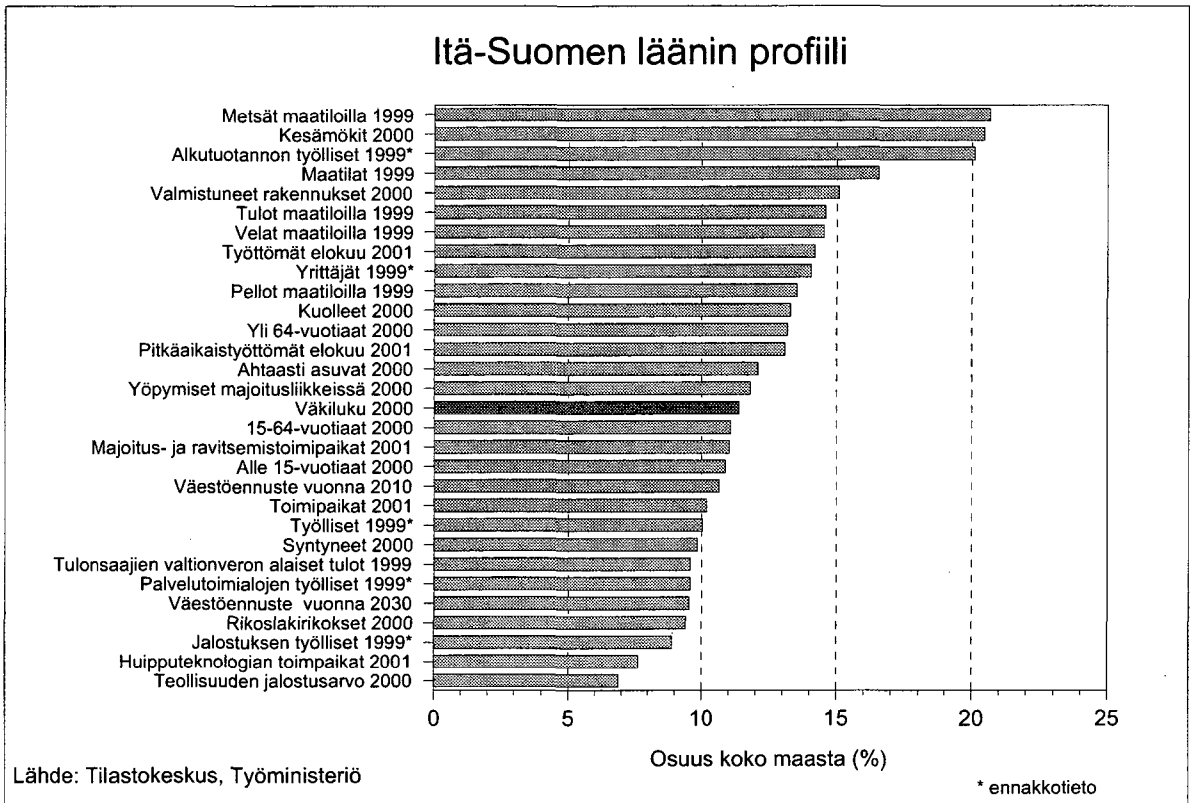
Kuva B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1999.

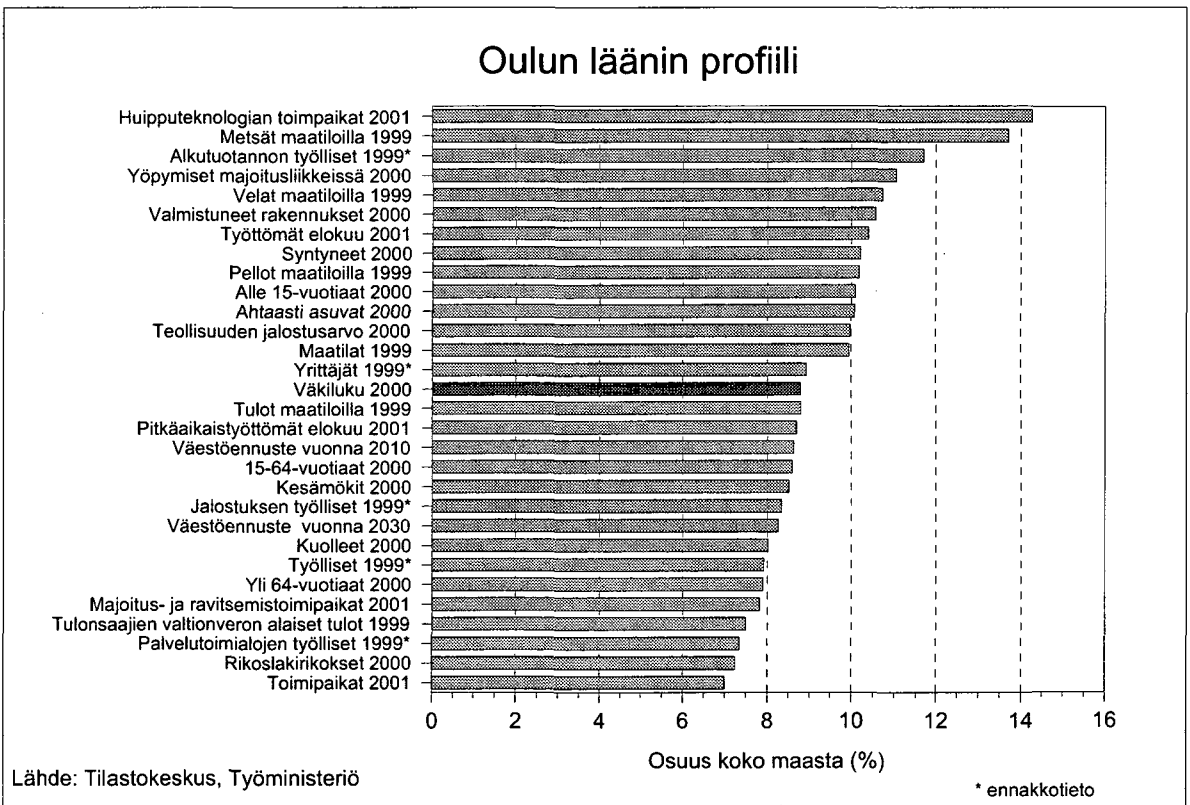
Kuva B11. Etelä-Suomen läänin profiili.

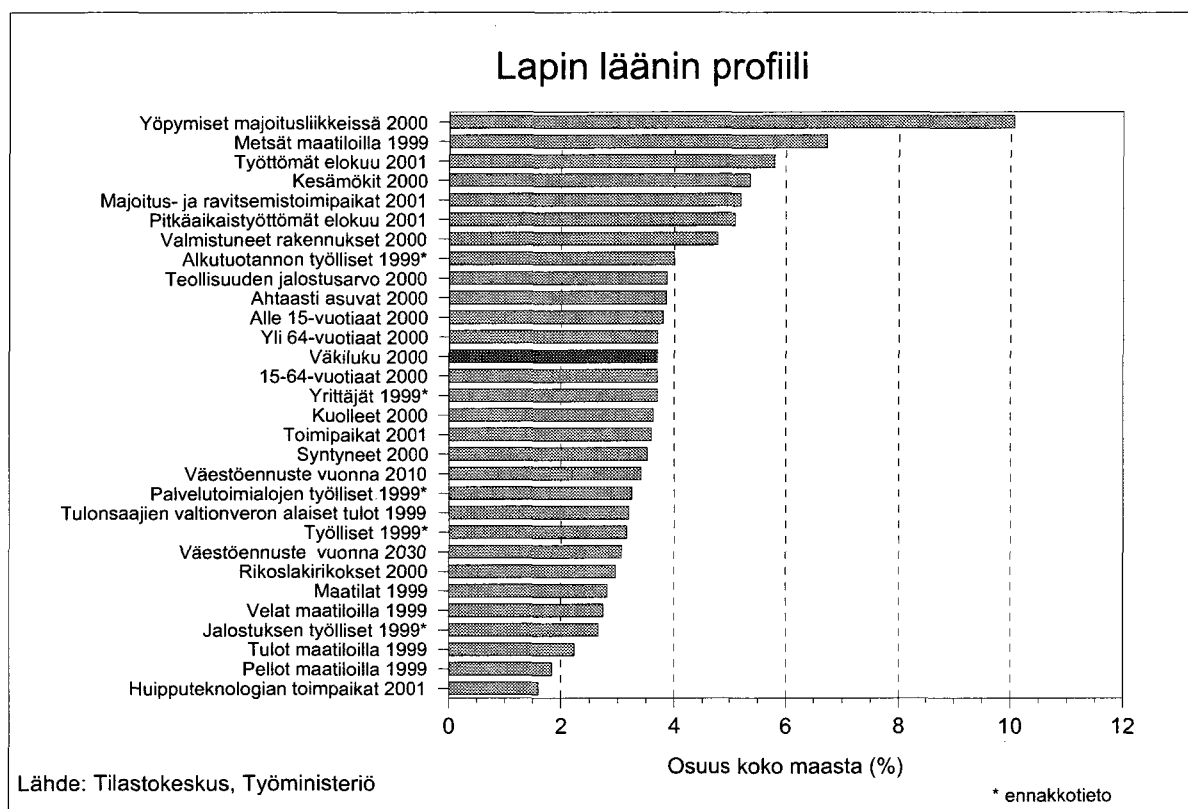
Kuva B12. Länsi-Suomen läänin profiili.

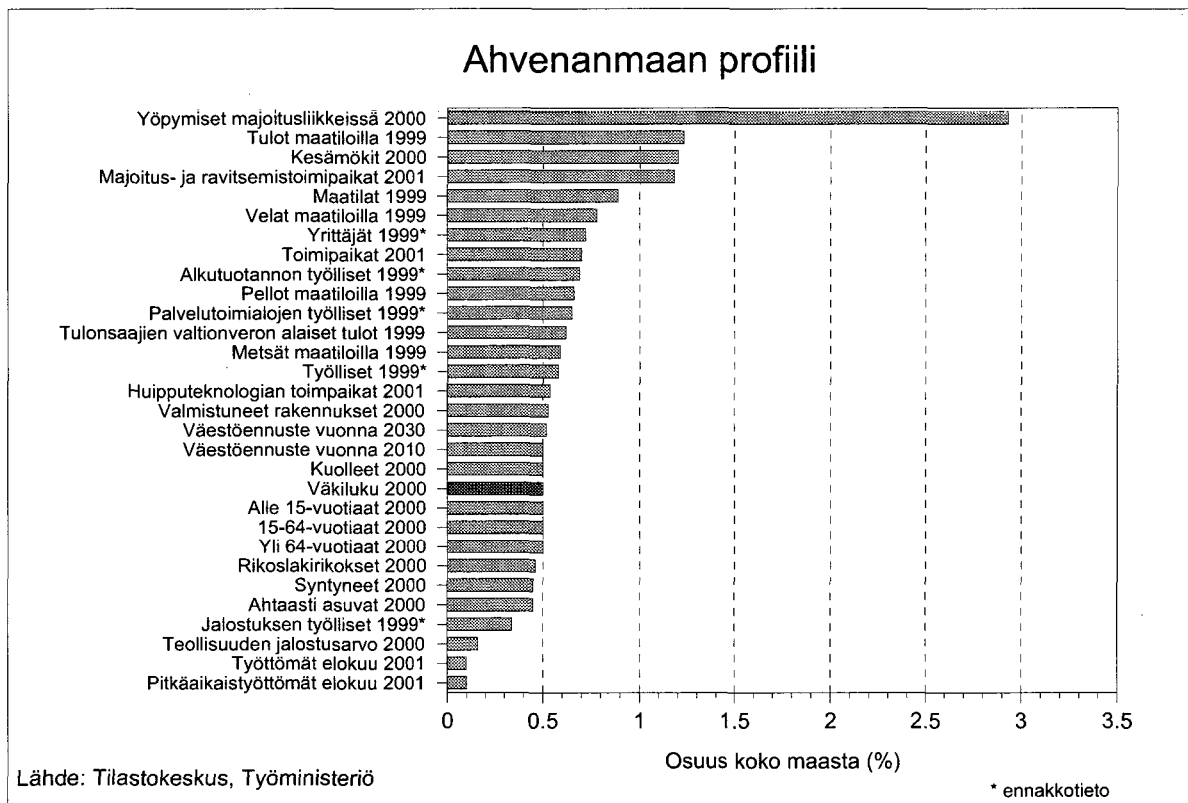
Kuva B13. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B14. Oulun läänin profiili.

Kuva B15. Lapin läänin profiili.

Kuva B16. Ahvenanmaan profiili.

KÄYTETYT LYHENTEET JA TIETOLÄHTEET

Adato Energia Oy
 BKT = bruttokansantuote
 EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto
 EU = Euroopan unioni
 Ilmailulaitos
 KTM = Kauppa- ja teollisuusministeriö
 Metsähallitus
 NUTS = Nomenclature of territorial units for statistics
 Tielaitos
 TK = Tilastokeskus
 TE-keskus
 Tullihallitus
 Työministeriö
 Sisäasiainministeriö
 StatFin, Kaupunki- ja seutuindikaattorit = Tilastokeskuksen internet-palveluita

KÄYTETYT KÄSITTEET

Ahtaasti asuminen. Asunto määritellään ahtaasti asutuksi ja siinä asuvat henkilöt ahtaasti asuviksi, jos asunnossa asuu normi 3:n mukaan enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiö lasketaan huonelukuun.

Alueella työssäkäyvilleä tarkoitetaan kaikkia tällä alueella työssäkäyviä henkilöitä riippumatta heidän asuinpaikastaan. Alueella työssäkäyvät muodostavat ns. työllisen päiväväestön, jonka määrää voidaan pitää mittarina alueen työpaikkojen määrälle.

Asutokunta. Kaikki henkilöt, jotka ovat vakinaisesti kirjoilla samassa asunnossa eli joilla on väestön keskusrekisterin henkilörekisterissä sama kotipaikkatunnus, muodostavat asutokunnan.

Bruttokansantuote (BKT). Bruttokansantuoteluvut esitetään tuotannontekijähintaisina kunkin vuoden hintatason mukaan. Maakunnittaisia ja seutukunnittaisia bruttokansantuotetietoja on käytetty sekä euromääräisinä että alueen asukasmäärään suhteutettuina.

EU-tavoitetukialueita on Suomessa kolme: tavoite 6-, 5b- ja 2-tukialueet. 6-alueetukea kohdennetaan erittäin harvaan asuttujen alueiden kehittämiseen, 5b-tukea maaseudun elinkeinorakenteen monipuolistamiseen ja 2-alueetukea taantuvien teollisuusalueiden kehittämiseen.

Jalostusarvo saadaan vähentämällä tuotannon bruttoarvosta ulkopuolisilta sekä saman yrityksen toisilta toimipaikoilta hankittujen tuotantopanosten arvo, mukaanlukien käyttöomaisuudesta maksetut vuokrat, vähennettynä tai lisätynä polttoaine- sekä aine- ja tarvikevarastojen muutoksella. Hankittuihin tuotantopanoksiin sisältyvät polttoaineiden, sähkön, lämmön, pakkausten, aineiden ja tarvikkeiden korjaus- ja asennustöiden, teetettyjen palkkiotöiden sekä myös palvelusten hankinta. Tuotannon bruttoarvo käsittää omien tuotteiden toimitusten arvon, saadun korvauksen vieraille suoritetuista valmistus- yms. palveluksista (palkkiotyö), muista palveluista saadun bruttokorvauksen (ei-teollisten palveluiden myynti) sekä kauppatavaroiden myynnistä saatujen tuotteiden ja kauppatavaroiden hankintakustannusten erotuksen vähennettynä tai lisätynä valmiste- ja kauppatavaravarojen sekä varastossa olevien keskeneräisten töiden muutoksella.

Kokonaistuotos on toimipaikkojen tarkasteluajanjakson aikana tuottamien tavaroiden ja palvelusten summa.

Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Koulutustaso on koulutusta kuvaava kolminumeroinen mittainluku, joka on laskettu kunkin 20 vuotta täyttäneestä väestöstä tietyn kaavan mukaan. Mitä pitempi koulutuksen kokonaispituus on, sitä korkeampi on koulutustaso ja sitä suurempi on vastaava lukuarvo.

Kuntaryhitys. Kaupunkimaiset kunnat: Väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. **Taajaan asutut kunnat:** Väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000. **Maaseutumaiset kunnat:** Väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 tai väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4000.

Muuttotase on nettomuutto suhteutettuna alueen asukasluukuun.

Nettomuutto on alueen tulomuutto - lähtömuutto.

NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) on EU:n hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jonka mukaan laaditaan kaikki EU:n alueelliset tilastot: NUTS 1 (Manner-Suomi, Ahvenanmaa), NUTS 2 (suuralueet 6 kpl), NUTS 3 (maakunnat 20 kpl), NUTS 4 (seutukunnat 82 kpl) ja NUTS 5 (kunnat 448 kpl).

Pitkäaikaistyötön on henkilö, jonka työttömyys on kestänyt yli vuoden.

Rakennus on erillinen, sijaintipaikalleen kiinteästi rakennettu tai pystytetty, omalla sisäänkäynnillä varustettu rakennelma, joka sisältää eri toimintoihin tarkoitettua katettua ja yleensä ulkoseinien tai muista rakennelmista (rakennuksista) erottavien seinien rajoittamaa tilaa.

Rakentamisvuodella tarkoitetaan vuotta, jona rakennus valmistui käyttökuntoon.

Seutukunta on kuntien yläpuolelle luotu toiminnallinen välitaso. Niiden rajauksesta on päättänyt Sisäasiainministeriö. Seutukuntia on Suomessa 82 kpl.

Taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole yli 200 metriä. Taajamien rajauksissa otetaan huomioon asuinrakennusten lisäksi mm. liike-, toimisto- ym. työpaikkoina käytettäviä rakennuksia.

Taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta koko väestöstä.

Tutkinnon suorittaneeksi määritellään henkilö, joka on suorittanut perusasteen jälkeisiä tutkintoja. Perusasteen jälkeisiksi tutkinnoiksi katsotaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa loppuun suoritettut tutkinnot, joissa koulutusaika on vähintään 400 tuntia. Työllisyyskoulutuksen osalta tutkinnoksi katsotaan vain työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen koulutusammattiin tai tutkintoon johtaneen koulutuksen suoritus.

Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentahetkellä ovat työllisiä.

Työpaikkaomavaraisuus on alueella olevat työpaikat/työlliset*100. Mikäli alueen työpaikkojen lukumäärä on suurempi kuin työllisten lukumäärä, alueen työpaikkaomavaraisuus ylittää 100 %.

Työttömyysasteella tarkoitetaan työttömän työvoiman prosenttiosuutta koko työvoimasta. Nuorten työttömyysasteella tarkoitetaan alle 25-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutta saman ikäisestä työvoimasta.

Yritystoimipaikat on kunnittain tilastoitu. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat.

KUNNALLISTALOUDEN KÄSITTEET:

Kassan riittävyys on $365 \times \text{kassavarat/kassasta maksut}$. Tämä tunnusluku poikkeaa aikaisemmissa tilastoissa käytetyistä kassan riittävyys laskukaavasta. (Kassasta maksut = Henkilöstökulut + palvelujen ostot + aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot tilikauden aikana – varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) + avustukset + muut kulut + alv-takaisinperintä + korkokulut + muut rahoituskulut + käyttöomaisuusinvestoinnit + lainananto + pitkäaikaisten lainojen lyhennykset)

Lainakanta = Vieras pääoma - pitkäaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman ostovelat – lyhytaikaisen vieraan pääoman siirtovelat.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) = $(\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tehtäväkohtaiset käyttökustannukset, käyttötuotot ja nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja vyörytyserät. Käyttötuottoihin on käyttötalouden tuloista laskettu yhteen toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus.

Toimintakate muodostuu *toimintatuottojen* (=myyntitulot, maksutuotot, tuet ja avustukset, muut tuotot, valmisteverastojen lisäys tai vähennys, valmistus omaan käyttöön) ja *toimintakulujen* (=henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen lisäys tai vähennys, avustukset, muut kulut) erotuksesta

Vuosikate muodostuu seuraavasti: *toimintakate* + verotulot ja valtionosuudet - arvonlisäveron takaisinperintä (=käyttökate) + korkotulot + osinkotulot + muut rahoitustuotot – korkokulut – muut rahoituskulut.

Yleishallintoon kuuluvat: Kunnan ylintä päätäntä- ja toimeenpanovaltaa käyttävien hallintoviranomaisten sekä niiden neuvoa antavien ja suunnitteluelinten tehtävät, niiden oheispalvelut, tilat jne, vaalit, yleinen taloushallinto, rahoituksen ja varainhoidon hallintotehtävät, verojen perintä ja tarkastustoimi. Yleishallintoon ei enää kuulu aikaisemmat tehtäväluokat Toimialapalvelut ja Muut sisäiset palvelut.

KUVALUETTELO

LÄNSI-SUOMI

1. Läänit ja maakunnat 2001
2. Länsi-Suomen kunnat maakunnittain 2001
3. Taajama-aste kunnittain 2000
4. Seutukunnat Länsi-Suomessa 2001

VÄESTÖ

Väestömuutokset

5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 2000
- 6ab. Väkiluku kunnittain 31.12.2000
- 7ab. Väkiluvun muutos kunnittain 2000
8. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 2000
9. Väkiluvun muutos kunnittain 2000
10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2000

Luonnollinen väestömuutos ja muuttotase

11. Väestömuutokset maakunnittain 1980 – 2000
12. Syntyneiden enemmyys kunnittain 2000
13. Muuttotase kunnittain 2000
14. Kunnassamuutto 2000
15. Maakuntien väliset muutot 2000

Ikä- ja sukupuolirakenne

16. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 2000
- 17ab. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000
18. Väestöennusteen ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain vuoteen 2030 ja toteutunut väestö 2000
19. Väestön keski-ikä kunnittain 2000
20. Keski-ikä muutos kunnittain 1998 – 2000
- 21ab. Keski-ikä muutos kunnittain 1980 – 2000
22. Sukupuolirakenne kunnittain 2000

Väestöennuste

23. Väestöennuste maakunnittain vuoteen 2030 (indeksi, 2000=100)
24. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2005
- 25ab. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030
26. Väestöennuste ikäryhmittäin maakunnittain vuoteen 2030
27. Väestöennuste maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan vuoteen 2030

Ruotsinkieliset ja ulkomaalaisväestö

28. Ruotsinkieliset kunnittain 2000
29. Ulkomaalaiset kunnittain 2000
30. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 2000
31. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2000

ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

32. Toimipaikat kunnittain 2001
33. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001
34. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1999
35. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1999
36. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1999
37. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1999

Elinkeinorakenne

38. Työllinen työvoima maakunnittain 1987 – 1999
- 39ab. Elinkeinorakenne kunnittain 1999 Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.
40. Elinkeinorakenne maakunnittain 1999
41. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1999
42. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1999
43. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1999

44. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1999

- 45ab. Elinkeinorakenne kunnittain 1999 Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

46. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001
47. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 – 2000*
48. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1999
49. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 1999
50. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1999
51. Bruttokansantuote asukasta kohti suoralueittain 1999, EU=100

52. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1999

53. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 – 1999

- 54ab. Elinkeinorakenne kunnittain 1999 Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

55. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999
56. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1998 – 1999
57. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999, EU=100

58. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999

59. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999, milj. euroa.

60. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999, %

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

- 61ab. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*
- 62ab. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001
63. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1999
64. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1999
65. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1998.
66. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1996 – 2001
67. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 – 2001
68. Työttömien määrän muutos kunnittain 1999 – 2000
69. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työvoimasta)
70. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työttömistä)

KOULUTUS

71. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 2000
72. Koulutustaso kunnittain 2000
73. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 2000
- 74ab. Koulutusaste kunnittain 2000
- 75ab. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000

TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

76. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000
77. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 2000
- 78ab. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000
- 79ab. Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 2000
80. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 2000
81. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2000
82. Lasten päivähoidon nettokustannukset kunnittain 2000
83. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 2000

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

84. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 2000
85. Valmistuneet rakennukset kunnittain 2000
86. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 1999
87. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 – 2000
88. Asuntotuotanto kunnittain 2000
89. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 – 2001
90. Asuntojen hinnat kunnittain 2000
91. Asuntokuntien keskipakko kunnittain 1999
92. Ahtaasti asuvat asuntokunnat kunnittain 1999
93. Vuokra-asuminen kunnittain 1999
94. Omistusasuminen kunnittain 1999
- Vapaa-ajan asuinrakennukset
95. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 2000
96. Kesämökkit maakunnittain 1980, 1990 ja 2000
97. Kesämökkit kunnittain 2000

LIKENNE JA MATKAILU

98. Henkilöautot kunnittain 2000
99. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 – 2000
100. Ulkomaan matkustajaliikenne eri satamissa 1995 – 2000
101. Kotimaan lentoliikenne Länsi-Suomen suurimmilla asemilla 1986 – 2000

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

102. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2001
103. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 – 2000
104. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 2000
105. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2001
106. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2000
107. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2000

ENERGIATALOUS

108. Sähkön tuotanto maakunnittain 1996 – 2000
109. Sähkön kulutus maakunnittain 1995 – 2000
110. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2000
111. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2000
112. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1999 – 2000
113. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1996 – 2000
114. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1996 – 2000

YMPÄRISTÖN TILA

115. Teollisuuden ja energiahuollon tyyppien oksidien päästöt Länsi-Suomessa 1992 – 2000
116. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt Länsi-Suomessa 1992 – 2000
117. Teollisuuden ja energiahuollon hiukkaspäästöt Länsi-Suomessa 1992 – 2000
118. Tyyppien oksidien päästöt (NO_x) kunnittain 2000
119. Rikkidioksidipäästöt (SO₂) kunnittain 2000
120. Hiukkaspäästöt kunnittain 2000
121. Kansallis- ja luonnonpuistot Länsi-Suomessa 2001

OIKEUSTILASTOT

- 122. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 2000
- 123. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 – 2000
- 124. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 – 2000
- 125. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2000
- 126. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2000

KUNNALLISTALOUS

- 127. Tuloveroprosentti kunnittain 2001
- 128ab. Verotulot kunnittain 2000
- 129. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 – 1999
- 130. Verotulot kunnittain 2000
- 131. Toimintakate kunnittain 2000
- 132ab. Vuosikate kunnittain 2000
- 133ab. Lainakanta kunnittain 2000
- 134. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 2000
- 135. Kassan riittävyys kunnittain 2000
- 136. Kunnan henkilökunta kunnittain 2000
- 137. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 2000

ALUEPOLITIikka

- 138. EU-alueohjelmien tavoitealueet Länsi-Suomessa 2000 – 2006.
- 139. Myönnettyt investointi- ja käynnistystuet kunnittain 2000
- 140. Myönnettyt kehittämistuet kunnittain 2000
- 141. Myönnettyt kansainvälistymistuet ja muut kehittämistuet kunnittain 2000
- 142. Myönnettyt toimintaympäristötuet kunnittain 2000

LÄÄNIT

- B1. Läänit 2001
- B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2000 ja väestöennuste 2030
- B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2000
- B4. Muuttotase lääneittäin 2000
- B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2000
- B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat lääneittäin 2000
- B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 2000
- B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2001
- B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2001
- B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1999
- B11. Etelä-Suomen läänin profiili
- B12. Länsi-Suomen läänin profiili
- B13. Itä-Suomen läänin profiili
- B14. Oulun läänin profiili
- B15. Lapin läänin profiili
- B16. Ahvenanmaan profiili

Länsi-Suomen katsaus 2001 antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille tuoretta ja valmiiksi muokattua aluetietoa Länsi-Suomesta. Katsaus sisältää noin 160 havainnollista diagrammia ja kuntapohjaista teemakarttaa, joissa esitetään tietoa Länsi-Suomen

- väestöstä
- elinkeinoelämästä
- bruttokansantuotteesta
- työllisyydestä
- koulutuksesta
- rakentamisesta ja asumisesta
- terveys- ja sosiaalipalveluista
- liikenteestä ja matkailusta
- rikollisuudesta
- energiataloudesta
- ympäristöstä
- kunnallistaloudesta
- aluepolitiikasta

Katsaus sisältää myös 16 diagrammikuvaa käsittävän läänien vertailun. Julkaisussa olevia kuvia tai kuvien pohjana olevaa tilastoaineistoa voi tilata Tilastokeskuksen aluepalvelutoimistoista. Länsi-Suomen katsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana myös Internetistä AlueOnline-palvelun kautta. Tutustu palveluun osoitteessa: tilastokeskus.fi/alueonline.

Vastaavan tietosisältöisinä tuotetaan myös Pohjois-Suomen, Etelä-Suomen ja Itä-Suomen katsaukset.

Katsauksen on tuottanut Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelu.

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

Aluepalvelut:	puhelin	faksi	sähköposti
Oulu	(08) 535 1410	(08) 535 1430	oulu@tilastokeskus.fi
Seinäjoki	(06) 429 0600	(06) 429 0645	seinajoki@tilastokeskus.fi
Tampere	(03) 3141 5900	(03) 3141 5950	tampere@tilastokeskus.fi
Turku	(02) 274 3430	(02) 274 3440	turku@tilastokeskus.fi
Myyntipalvelu	(09) 1734 2011	(09) 1734 2500	myynti@tilastokeskus.fi

ISSN 1239-7482
ISBN 951-727-942-6
Tuotenro: 9733

